ZAVOD ZA GOZDOVE SLOVENIJE
OBMOČNA ENOTA NAZARJE

GOZDNOGOSPODARSKI NAČRT GOZDNOGOSPODARSKEGA OBMOČJA NAZARJE (2021–2030)

Št.: 10/21

Načrt sprejela:
Vlada Republike Slovenije
Ljubljana, 16. november 2023

(Ur. l. RS št. 116/23)

Podpisnik:
v funkciji ministra za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
Marjan Šarec
minister za obrambo

Marjan Šarec

Digitally signed by Marjan Šarec
Date: 2023.12.04 11:24:03 +01'00'

VSEBINA

POVZETEK **7**
0 UVOD **8**
1 OPIS GOZDNOGOSPODARSKEGA OBMOČJA **10**
1.1 Lega območja 10
1.2 Opis naravnih razmer 11
1.2.1 Značilnosti površja 11
1.2.2 Značilnosti podnebja 11
1.2.3 Hidrološke in hidrogeološke razmere 13
1.2.4 Geološke in pedološke značilnosti območja 13
1.3 Vegetacijski oris območja 14
1.4 Značilnosti prostoživečih živalskih vrst in njihovih habitatov 16
1.5 Družbeno-ekonomske razmere 17
1.5.1 Opis demografskih in socialnih razmer 17
1.5.2 Lastništvo gozdov 18
1.5.3 Gozdarstvo in druge dejavnosti povezane z gozdom in gozdnim prostorom 19
1.5.4 Stanje in organiziranost gozdarske dejavnosti v prostoru 20
1.6 Razmere za gospodarjenje z gozdovi 20
1.6.1 Raba prostora, površina gozdov in gozdnatost 20
1.6.2 Ureditvena členitev gozdnogospodarskega območja 23
1.6.3 Odprtost gozdov in razmere za pridobivanje lesa 25
2 OPIS STANJA IN RAZVOJA GOZDOV **27**
2.1 Lesna zaloga gozdov 27
2.2 Drevesna sestava 28
2.3 Debelinska struktura gozdov 29
2.4 Prirastek 30
2.5 Ponori ogljika 31
3 PRESOJA GOSPODARJENJA IN OPREDELITEV TEMELJNIH PROBLEMOV **32**
3.1 Presoja izvedbe načrtovanih ukrepov v preteklem obdobju 32
3.1.1 Posek 32
3.1.2 Gojitvena, varstvena in druga dela 34
3.1.3 Gradnja in vzdrževanje gozdnih prometnic 35
3.1.4 Gozdarsko svetovanje in razvoj podeželja 36
3.1.5 Posegi v gozd in gozdni prostor 37
3.1.6 Pregled vlaganj v gozdove v obdobju 2011-2020 37
3.2 Presoja trajnostnega gospodarjenja z gozdovi 39
3.2.1 Vzdrževanje in izboljšanje gozdnih virov ter njihov prispevek k bilanci ogljika v gozdovih 39
3.2.2 Vzdrževanje zdravja in vitalnosti gozdnih ekosistemov 39

3.2.3 Vzdrževanje in spodbujanje proizvodnih funkcij gozdov (lesnih in nelesnih) 43
3.2.4 Vzdrževanje, ohranjanje in ustrezno povečanje biološke raznovrstnosti v gozdnih ekosistemih 45
3.2.5 Ohranjanje naravnih vrednot in zavarovanih območij 51
3.2.6 Ohranjanje kulturne dediščine 51
3.2.7 Ohranjanje območij po predpisih o vodah (vodovarstvena območja, vodotoki) 52
3.2.8 Vzdrževanje, ohranjanje in ustrezno izboljšanje varovalne in zaščitne funkcije gozdov 53
3.2.9 Vzdrževanje, ohranjanje in ustrezno izboljšanje drugih socialno - ekonomskih funkcij gozdov 53
3.3 Presoja doseganja ciljev in učinkovitosti gospodarjenja 54
3.3.1 Ocena doseganja ekonomskih ciljev 54
3.3.2 Ocena zagotavljanja socialnih in ekoloških ciljev 54
3.4 Presoja ustreznosti prejšnjega načrta 54
3.5 Glavni problemi in priložnosti pri gospodarjenju z gozdovi 55
4 VALORIZACIJA FUNKCIJ GOZDOV 57
4.1 Opredelitev območij s poudarjenimi funkcijami gozdov 57
4.2 Opredelitev večfunkcionalnih območij 63
5 CILJI, USMERITVE IN UKREPI 64
5.1 Cilji gospodarjenja z gozdovi 64
5.2 Temeljne strategije in prednostne naloge pri gospodarjenju z gozdovi 65
5.3 Usmeritve po glavnih področjih gospodarjenja z gozdovi 67
5.3.1 Razvoj gozdnih sestojev 67
5.3.2 Posegi v gozd in gozdni prostor 78
5.3.3 Usklajevanje odnosov med gozdom in prostoživečimi živalmi 80
5.3.4 Odpiranje gozdov z gozdnimi prometnicami, vzdrževanje gozdnih cest in tehnologija pridobivanja lesa 81
5.3.5 Ohranjanje genetske pestrosti gozdov in zagotavljanje gozdnega reprodukcijskega materiala 85
5.3.6 Razvoj podeželja, raba lesa in gozdno lesne verige 85
5.3.7 Varstvo naravnih vrednot in zavarovanih območij narave 86
5.3.8 Varstvo kulturne dediščine 90
5.3.9 Natura 2000 in ohranjanje biotske pestrosti 92
5.3.10 Varovalni in zaščitni gozdovi 96
5.3.11 Upravljanje z vodami 98
5.3.12 Gozdni rezervati in raziskovalni objekti 100
5.3.13 Turizem, rekreacija in ostale socialne vloge gozda 101
5.3.14 Druge usmeritve 102
5.4 Ukrepi 103
5.4.1 Možni posek 103

5.4.2 Ponori ogljika ... 103
5.4.3 Gojitvena, varstvena in ostala dela ... 104
5.4.4 Vlaganja v gozdno infrastrukturo ... 105
6 OKVIRNO EKONOMSKO VREDNOTENJE GOSPODARJENJA Z GOZDOVI ... 107
7 TVEGANJA ZA URESNIČEVANJE OBMOČNEGA NAČRTA ... 108
8 OBNOVA NAČRTOV GOZDNOGOSPODARSKIH ENOT ... 109
9 METODOLOGIJA IZDELAVE OBMOČNEGA NAČRTA ... 110
9.1 Proces izdelave in sprejemanja območnega načrta ... 110
9.2 Viri in zbirke podatkov ... 110
9.3 Členitev gozdov ... 113
9.4 Obdelava podatkov ... 113
9.5 Izdelava kart za prostorski del ... 114
10 VIRI IN LITERATURA ... 117
11 NAČRT SO IZDELALI ... 120
12 PROSTORSKI DEL ... 121
13 PRILOGE ... 137
13.1 Priloga O1 – Povzetek stanja in ukrepov na ravni GGO ... 137
13.2 Priloga O2 – Povzetek stanja in ukrepov na ravni RGR ... 142
13.3 Priloga O3 – Povzetek stanja in ukrepov na ravni lastniških kategorij ... 168
13.4 Priloga O4 – Povzetek stanja in ukrepov na ravni občin ... 172
13.5 Naravovarstvene smernice ... 179
13.6 Gozdni rezervati ... 189
13.7 Presoja trajnostnega gospodarjenja ... 190
13.1.1 Ocena zagotavljanja trajnosti gozdnih virov in bilance ogljika ... 190
13.1.2 Ocena vzdrževanja zdravja in vitalnosti gozdnih ekosistemov ... 190
13.1.3 Ocena vzdrževanja in vzpodbujanja ekonomskih funkcij gozda ... 190
13.1.4 Ocena ohranjanja biotske raznovrstnosti gozdov ... 191
13.1.5 Sanitarni posek v letih 2011-2020 po vzrokih poseka in kategorijah lastništva ... 191
13.1.6 Podatki Popisa objedenosti gozdnega mladja v obdobju 2011-2020 po popisnih enotah ... 192
13.1.7 Modelna stanja po RGR ... 194
13.1.8 Pregled gozdnih semenskih objektov v GGO ... 194
13.8 Ekonomska presoja ... 195
13.9 Vključenost gozdnih rastiščnih tipov v območja Natura 2000 ... 195
13.10 Utemeljitve in uporaba strokovnih podlag za pripravo prostorskih slojev posameznih funkcij gozdov ... 196

KAZALO PREGLEDNIC

Preglednica 1: Površina gozdov po oblikah lastništev (v ha) ... 6
Preglednica 2: Gozdni fondi po kategorijah gozdov ... 6
Preglednica 3: Površina in delež gozdnih rastiščnih tipov ... 15
Preglednica 4: Značilnosti prostoživečih živalskih vrst in njihovih habitatov ... 17
Preglednica 5: Površina gozdov po oblikah lastništva ... 18
Preglednica 6: Posestna sestava zasebnih gozdov ... 19
Preglednica 7: Struktura zemljiških kultur ... 21
Preglednica 8: Sprememba lastništva gozdov v obdobju 1970-2020 ... 21
Preglednica 9: Krajinski tipi, njihova površina, delež in gozdnatost ... 22
Preglednica 10: Kategorije gozdov in njihova struktura po oblikah lastništva (v ha) ... 22
Preglednica 11: Odprtost gozdov GGO s cestami ... 25
Preglednica 12: Razmere za sečnjo in spravilo ... 26
Preglednica 13: Lesna zaloga gozdov (v m^3/ha) po oblikah lastništva ... 27
Preglednica 14: Sprememba lesne zaloge gozdov (v m^3/ha) ... 27
Preglednica 15: Drevesna sestava gozdov po oblikah lastništva ... 28
Preglednica 16: Sprememba drevesne sestave gozdov v obdobju 1970-2020 ... 28
Preglednica 17: Lesna zaloga gozdov in njena sestava po debelinskih razredih ... 29
Preglednica 18: Letni prirastek gozdov po oblikah lastništva ... 30
Preglednica 19: Letni prirastek gozdov in njegova sestava po debelinskih razredih ... 30
Preglednica 20: Sprememba letnega prirastka gozdov (v m^3/ha) ... 31
Preglednica 21: Primerjava poseka z načrtovanim možnim posekom ... 32
Preglednica 22: Posek po vrstah poseka in oblikah lastništva ... 33
Preglednica 23: Opravljena gojitvena, varstvena dela in dela za nego habitatov v GGO ... 35
Preglednica 24: Izvedeni dodatni ukrepi za nego habitatov ... 35
Preglednica 25: Priprava, gradnja in rekonstrukcija gozdnih prometnic (podatki so v m) ... 36
Preglednica 26: Izobraževanja za lastnike gozdov v obdobju 2011-2020 ... 37
Preglednica 27: Krčitve gozdov v obdobju 2011-2020 po namenu (ha) ... 37
Preglednica 28: Vlaganja v gozdove (v EUR) v obdobju 2011-2020 ... 38
Preglednica 29: Sofinanciranje vlaganj v gozdove in gozdarstvo iz sredstev integralnega proračuna in sredstev EU v obdobju 2011-2020 ... 38
Preglednica 30: Ocena zagotavljanja trajnosti gozdnih virov in bilance ogljika ... 39
Preglednica 31: Ocena vzdrževanja zdravja in vitalnosti gozdnih ekosistemov ... 39
Preglednica 32: Pregled večjih poškodovanosti gozdov v območju v obdobju 2011-2020 ... 42
Preglednica 33: Paša v gozdovih (vir: podatki zbrani za PEFC poročila) ... 42
Preglednica 34: Ocena vzdrževanja in spodbujanja ekonomskih funkcij gozda ... 43
Preglednica 35: Sestojni tipi ... 43
Preglednica 36: Zasnova gozdnih sestojev ... 44
Preglednica 37: Negovanost gozdnih sestojev ... 44
Preglednica 38: Struktura drevja po kakovostnih razredih v deležih (%) od lesne zaloge dreves nad 30 cm 45
Preglednica 39: Ocena ohranjanja biotske raznovrstnosti gozdov ... 45
Preglednica 40: Drevesna sestava mladovij in vrasti po oblikah lastništva* ... 47
Preglednica 41: Prisotnost reguliranih tujerodnih vrst in tujerodnih vrst, ki so močno razširjene oziroma se hitro širijo in povzročajo škodo biotski raznovrstnosti oz. gospodarsko škodo ... 48
Preglednica 42: Odmrlo drevje (št./ha) ... 49
Preglednica 43: Površina gozdov v Natura 2000 območjih ... 49
Preglednica 44: Gozdovi prepuščeni naravnemu razvoju (ha in % gozda) ... 50
Preglednica 45: Površina varovalnih gozdov in drugih gozdnih zemljišč (rušje) ... 50
Preglednica 46: Zavarovana območja in naravne vrednote ... 51
Preglednica 47: Režim enote kulturne dediščine ... 51
Preglednica 48: Zvrsti (tipi) kulturne dediščine ... 52
Preglednica 49: Dolžina vodotokov ... 52
Preglednica 50: Vodna in priobalna zemljišča ... 52
Preglednica 51: Vodovarstvena območja ... 52

Preglednica 52: Vzdrževanje, ohranjanje in ustrezno izboljšanje drugih socialno-ekonomskih funkcij gozdov ... 53
Preglednica 53: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami (v ha) ... 57
Preglednica 54: Gozdnogospodarski cilji po relativnem pomenu ... 64
Preglednica 55: Gozdnogojitveni cilj v RGR 050 ... 67
Preglednica 56: Gozdnogojitveni cilj v RGR 060 ... 68
Preglednica 57: Gozdnogojitveni cilj v RGR 061 ... 69
Preglednica 58: Gozdnogojitveni cilj v RGR 070 ... 70
Preglednica 59: Gozdnogojitveni cilj v RGR 081 ... 71
Preglednica 60: Gozdnogojitveni cilj v RGR 090 ... 73
Preglednica 61: Gozdnogojitveni cilj v RGR 091 ... 74
Preglednica 62: Gozdnogojitveni cilj v RGR 110 ... 76
Preglednica 63: Gozdnogojitveni cilj v RGR 160 ... 77
Preglednica 64: Možni posek po oblikah lastništva ... 103
Preglednica 65: Okvirne potrebe po gojitvenih in varstvenih delih po oblikah lastništva ... 104
Preglednica 66: Dolgoročni varstveni cilji PUN glede deleža negospodarjenih gozdov po posameznih kompleksnih območjih v GGO Nazarje ... 104
Preglednica 67: Delež odmrle biomase ter število dreves v B+C debelinskih razredih znotraj upravljavskih con skupaj v GGN GGO Nazarje ... 105
Preglednica 68: Gradnja in rekonstrukcija cest in protipožarnih presek ... 106
Preglednica 69: Ocena strukture gozdnih lesnih sortimentov ... 107
Preglednica 70: Ocena ekonomske presoje lesnoproizvodne funkcije (EUR v milijonih) ... 107
Preglednica 71: Nevarnosti, oziroma tveganja za uresničevanje ciljev načrta ... 108
Preglednica 72: Načrt obnove načrtov gozdnogospodarskih enot ... 109

KAZALO SLIK

Slika 1: Pregledna karta GGO ... 10
Slika 2: Spremembe temperature in padavin v obdobju 1971–2020 ... 12
Slika 3: Pregledna karta krajinskih tipov ... 22
Slika 4: Pregledna karta gozdnogospodarskih enot ... 23
Slika 5: Odprtost gozdov (ha) glede na način spravila lesa ... 26
Slika 6: Debelinska zgradba gozdov ... 29
Slika 7: Spremembe debelinske zgradbe gozdov v obdobju 1970 – 2020 ... 30
Slika 8: Ponori ogljika za obdobje 2011-2030 ... 31
Slika 9: Dinamika sečnje po letih (v m^3) ... 34
Slika 10: Vrste in količina sanitarnega poseka v obdobju 1994-2020 ... 40
Slika 11: Prostorski prikaz sanitarnih sečenj v obdobju 2011-2020 ... 41
Slika 12: Poškodovanost drevja po vrstah poškodb ... 41
Slika 13: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah ... 44
Slika 14: Ohranjenost gozdov po lastniških kategorijah ... 46
Slika 15: Karta uspešnosti pomlajevanja in vpliva divjadi na območjih neuspešnega pomlajevanja ... 47
Slika 16: Temeljna razvojna območja gozdov ... 79

POVZETEK

GGO Nazarje leži v alpskem in predalpskem svetu. Obsega del Kamniško-Savinjskih Alp in Vzhodnih Karavank ter predalpski, hribovit in gričevnat svet. Gozdnatost je 70 %. Prevladuje gozdnata krajina z razpršeno poselitvijo v celkih ter manjših naseljih. Gosteje je poseljen vzhodni del (Šaleška dolina – Šoštanj, Velenje) in osrednji del ob reki Savinji (Mozirje, Nazarje). Več kot polovico prebivalstva živi v teh večjih naseljih.

GGO obsega širok višinski razpon, značilna je tudi precejšnja geološka pestrost in razgiban relief. Vse to vpliva na raznoliko gozdno vegetacijo. Od 19 različnih skupin gozdnih rastiščnih tipov v Sloveniji jih je na območju GGO 18. Prevladujejo podgorska bukovja na silikatnih kamninah ter jelova bukovja.

Po lastništvu gozdov prevladuje večja kmečka gozdna posest in velika posest Nadškofije Ljubljana. Državnih gozdov in gozdov lokalnih skupnosti je malo. Zaradi vplivov gospodarjenja in deloma naravnih razmer prevladujejo smrekovi sestoji in mešani sestoji s pretežnim deležem smreke.

Preglednica 1: Površina gozdov po oblikah lastništev (v ha)

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	46.370	1.624	64	48.058
Delež (%)	96,5	3,4	0,1	100,0

Preglednica 2: Gozdni fondi po kategorijah gozdov

Lastništvo Kategorije gozdov	Površina ha	Lesna zaloga m³/ha			Prirastek m³/ha			Možni posek % od lesne zaloge			% na PR
		igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	
Skupaj GGO											
Večnamenski gozdovi	39.065	287	102	389	6,9	2,7	9,5	20,4	17,2	19,6	80,0
GPN, ukrepi so dovoljeni	2.920	260	124	384	5,8	2,7	8,5	19,1	15,3	17,9	81,0
GPN, ukrepi niso dovoljeni	385	196	125	321	3,1	2,3	5,4				
Varovalni gozdovi	5.688	158	93	251	2,6	1,9	4,5	4,5	3,0	3,9	21,8
Skupaj vsi gozdovi	48.058	270	102	372	6,3	2,6	8,8	19,1	15,4	18,1	76,1
Zasebni gozdovi											
Večnamenski gozdovi	38.171	288	102	390	6,9	2,7	9,6	20,4	17,3	19,6	79,8
GPN, ukrepi so dovoljeni	2.690	263	120	383	5,8	2,6	8,4	19,0	15,0	17,7	80,7
GPN, ukrepi niso dovoljeni	321	205	122	327	3,3	2,3	5,6				
Varovalni gozdovi	5.188	160	93	253	2,6	1,9	4,5	4,6	3,0	4,0	22,2
Skupaj vsi gozdovi	46.370	272	102	373	6,3	2,6	8,9	19,2	15,5	18,2	76,2
Državni gozdovi											
Večnamenski gozdovi	866	270	107	376	5,6	2,6	8,2	21,1	15,1	19,4	88,9
GPN, ukrepi so dovoljeni	203	230	165	395	5,2	4,0	9,2	21,3	17,4	19,7	84,5
GPN, ukrepi niso dovoljeni	64	154	137	290	2,3	2,2	4,5				
Varovalni gozdovi	491	142	91	233	2,4	2,0	4,5	3,9	3,1	3,6	18,5
Skupaj vsi gozdovi	1.624	221	110	332	4,5	2,6	7,1	17,2	11,8	15,4	72,5
Gozdovi lokalnih skupnosti											
Večnamenski gozdovi	28	164	155	318	3,9	4,4	8,3	17,0	13,7	15,4	58,8
GPN, ukrepi so dovoljeni	27	184	179	363	3,8	5,6	9,4	24,2	18,6	21,5	82,5
GPN, ukrepi niso dovoljeni	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0				
Varovalni gozdovi	9	64	68	132	1,4	2,2	3,6	7,9	3,8	5,8	21,1
Skupaj vsi gozdovi	64	158	153	311	3,5	4,6	8,1	20,0	15,5	17,8	68,0

Povprečna lesna zaloga v GGO znaša 372 m³/ha in se je od leta 1970 povečala za skoraj 80 %, pri listavcih pa več kot podvojila. Rast lesne zaloge se v zadnjem obdobju umirja.

Med razvojnimi fazami prevladujejo debeljaki (58 % gozdov). Od ostalih razvojnih faz imajo večji delež še sestoji v obnovi (16 %), mlajši sestoji skupaj pa le 10 %. Raznomerni gozdovi skupaj obsegajo 14 % gozdov. Eden od glavnih problemov pri gospodarjenju je tako neusklajeno razmerje razvojnih faz z modelnim stanjem. Ostali problemi so še povečana tveganja pri gospodarjenju z gozdovi (v zadnjem obdobju so predstavljale sanitarne sečnje skoraj polovico vsega poseka),

osiromašena drevesna sestava, nizka realizacija možnega poseka, nemir v gozdovih ter neprimerno vzdrževanje velike gostote gozdnih vlak.

Cilji gospodarjenja, ki so najbolj poudarjeni, so naslednji: pridelava lesa, ohranjanje voda, varstvo narave, varovanje pred naravnimi nesrečami, rekreacija in turizem, zagotavljanje ponorov ogljika, čiščenje zraka in uravnavanje klime.

Temeljne strategije, ki rešujejo ključne probleme območja in upoštevajo tudi usmeritve za prilagajanje podnebnim spremembam, so zlasti naslednje: krepitev odpornosti ranljivih gozdov, dosledna in hitra sanacija poškodovanih gozdov, upoštevanje podnebnih sprememb pri izbiri drevesnih vrst, ohranjanje jelke in ostalih ogroženih vrst, povečanje deleža gozdov z raznomerno ali malopovršinsko enomerno zgradbo, akumulacija lesne zaloge v ohranjenih gozdovih, aktivno gospodarjenje z zaščitnimi gozdovi, pospešeno uvajanje debeljakov v obnovo in pospešena obnova, ki pa naj bo pretežno naravna.

0 UVOD

Začetki območnega načrtovanja segajo v leto 1962, ko je bil za takratno gornjegrajsko gozdnogospodarsko območje (XI.) kot zbirnik načrtov enot izdelan skupni načrt [1], katerega namen je bil uskladitev interesov gozdnega in lesnega gospodarstva in iskanje možnosti za povečanje poseka.

Gozdnogospodarsko območje Nazarje v sedanjem obsegu je bilo dokončno oblikovano leta 1965 z odlokom o določitvi gozdnogospodarskih območij v Sloveniji. Prvi načrt [2] za gozdnogospodarsko območje (v nadaljevanju GGO) Nazarje je bil izdelan za obdobje 1971–1980 in je določil temeljne prioritete pri gospodarjenju z gozdovi.

Prva obnova območnih načrtov za obdobje veljavnosti 1981–1990 [3] je že slonela na računalniški obdelavi podatkov, zbranih v načrtih gozdnogospodarskih enot. Posebnost tega načrta je oblikovanje gospodarskih razredov.

Območni načrt za obdobje 1991–2000 [4] daje velik poudarek mnogonamenskemu gospodarjenju z gozdovi, možni posek pa se je v spremenjenih družbenih razmerah znižal. Naslednja obnova območnih načrtov za obdobje 2001–2010 [5] je bila izdelana prvič v okviru Zavoda za gozdove Slovenije (v nadaljevanju ZGS) na podlagi enotnih izhodišč. Poudarek je bil na intenziviranju gospodarjenja z gozdovi. Območni načrt za obdobje 2011 do 2020 [6] je bil prvič izdelan kot skupni gozdnogospodarski in lovsko upravljavski načrt.

Območni gozdnogospodarski načrt za obdobje 2021 do 2030 je že šesti območni načrt. Pravne podlage za izdelavo Območnega gozdnogospodarskega načrta so:

- Resolucija o nacionalnem gozdnem programu (Ur. l. RS št. 111/2007),
- Zakon o gozdovih (Ur. l. RS št. 30/93, 56/99 – ZON, 67/02, 110/02 – ZGO-1, 115/06 – ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 – ZDavNepr, 17/14, 22/14 – odl. US, 24/15, 9/16 – ZGGLRS in 77/16);
- Zakon o divjadi in lovstvu (Ur. l. RS, št. 16/04, 120/06 – odl. US, 17/08, 46/14 – ZON-C, 31/18, 65/20 in 97/20 – popr.);
- Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Uradni list RS, št. 91/10 in 200/20).

Druge pravne podlage, ki vplivajo na vsebino gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarskega območja za obdobje 2021-2030, so še:

- Zakon o ohranjanju narave (Ur. l. RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg, 31/18 in 82/20);
- Zakon o varstvu okolja (Ur. l. RS, št. 39/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/06 - ZMetD, 66/06 – odl. US, 33/07 - ZPNačrt, 57/08 - ZFO 1A, 70/08, 108/09, 108/09 - ZPNačrtA, 48/12, 57/12, 92/13, 56/15, 102/15, 30/16, 61/17 - GZ, 21/18, ZNOrg, 84/18 – ZIURKOE in 158/20);
- Zakon o varstvu kulturne dediščine (Ur. l. RS, št. št. 16/08, 123/08, 8/11 – ORZVKD39, 90/12, 111/13, 32/16 in 21/18 – ZNOrg);

V načrtu se pojavljajo naslednje kratice ali okrajšave:

ON – območni načrt,

GGO – gozdnogospodarsko območje,

GGE – gozdnogospodarska enota,

LUO – lovsko upravljavsko območje,

LPN – lovišče s posebnim namenom,

LUN – lovsko upravljavski načrt,

RGR – rastiščnogojitveni razred,

GRT – gozdni rastiščni tip,

DKN – digitalni katastrski načrt,

LZ – lesna zaloga,

PR – prirastek,

SVP – stalna vzorčna ploskev,

DOF – digitalni ortofoto posnetek,

OE – območna enota,

KE – krajevna enota,

ZGS – Zavod za gozdove Slovenije,

MKGP – Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano,

PRP – program razvoja podeželja,

OPN – občinski prostorski načrt,

UC – upravljavska cona območja Natura 2000,

Pravilnik – Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo,

Uredba – Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom, Uradni list RS št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13, 39/15, 191/20.

1 OPIS GOZDNOGOSPODARSKEGA OBMOČJA

1.1 Lega območja

GGO Nazarje leži v severnem delu osrednje Slovenije med GGO Ljubljana na jugozahodu, GGO Celje na jugovzhodu, GGO Slovenj Gradec na severu in severovzhodu ter Avstrijo na severozahodu. Obsega del Kamniško-Savinjskih Alp in Vzhodnih Karavank ter predalpski, hribovit in gričevnat svet.

Območje je veliko 69.140 ha, od tega je 48.058 ha gozda, kar pomeni 70 % gozdnatost.

GGO zajema delno ali v celoti 10 občin: Solčava, Luče, Ljubno, Gornji Grad, Rečica ob Savinji, Nazarje, Mozirje v upravni enoti Mozirje in Šoštanj, Šmartno ob Paki, Velenje (večji del) v upravni enoti Velenje.

Meje lovsko upravljavskih območij (v nadaljevanju LUO) ne sovpadajo z mejami GGO. V GGO so tri LUO, od katerih največji del pokriva Kamniško – Savinjsko LUO, manjša dela pa Savinjsko Kozjansko LUO na vzhodu in Gorenjski LUO na zahodu. LUO za razliko od GGO obsega še širše območje južno od GGO približno do avtoceste Maribor – Ljubljana. Vključena so naslednja lovišča izven GGO: Stahovica, Kamnik, Sela pri Kamniku, Domžale, Lukovica, Tuhinj, Trojane Ožbolt, Motnik Špitalič, Vransko in Braslovče. V LUO je izvzeto lovišče s posebnim namenom Kozorog Kamnik, ki je del Gorenjskega LUO in vzhodni del območja (lovišča Škale, Velenje, Šmartno ob Paki), ki spada v Savinjsko Kozjansko LUO.

Slika 1: Pregledna karta GGO

1.2 Opis naravnih razmer

1.2.1 Značilnosti površja

GGO Nazarje leži v alpskem in predalpskem svetu. Predeli z enotnimi krajinskimi in naravnimi značilnostmi, ki se vrstijo od zahoda proti vzhodu, so: Kamniško-Savinjske Alpe in Vzhodne Karavanke, hribovit predalpski svet Zgornje Savinjske doline ter gričevnat predalpski svet Šaleške doline.

Najvišji vrhovi (Križ, Planjava in Ojstrica z višinami preko 2.300 m) ob zahodni meji GGO so del glavnega grebena Kamniško-Savinjskih Alp. Severozahodni del GGO od Pavličevega sedla do Olševe (1.929 m) je del Vzhodnih Karavank. Najnižja točka območja je ob Savinji pod izlivom Pake na višini 300 m.

V predalpskem delu območja vrhovi ne dosegajo gozdne meje. Severno mejo območja tvori greben od Raduhe do Smrekovca, ki se navezuje na Mozirske planine. Južna meja območja poteka po grebenu od prevala Črnivec do Menine planine, Krašice in Dobrovelj. Manj izrazit je vmesni greben, ki poteka od Črnivca proti SV (Kašni vrh, Lepenatka, Rogatec).

Za hriboviti in gorski del območja je posebej značilno zelo razgibano površje s strmimi pobočji in globokimi dolinami ter hudourniškimi jarki. Na karbonatni podlagi so pogoste planote, ki imajo tudi strma pobočja. Povprečen naklon gozdnih površin znaša v alpskem delu območja 31° (od tega je 29 % gozdov na pobočjih, strmejših od 35°). V hribovitem in gričevnatem delu območja je povprečni naklon 24°. Največ gozdov (33 %) je na nadmorski višini od 400 do 700 m.

1.2.2 Značilnosti podnebja

Podnebje je večinoma prehodno med zmerno celinskim in gorskim tipom [7]. Povprečna letna temperatura je bila v obdobju 1981–2010 v Mozirju 9,7 °C [8] in v Velenju 10,1 °C [9], z nadmorsko višino temperatura pada.

Največ padavin je v najvišjih gorskih območjih (preko 2.000 mm) [7]. Ob vznožju gora (Solčava, Luče) je letna količina padavin med 1.400 in 1.600 mm in proti vzhodu postopna pada (Velenje 1.114 mm) [9].

V dveh desetletjih so se dolgoletna povprečja temperature povečala za 0,7 °C, količina padavin pa zmanjšala za 40 mm (Mozirje). Z upoštevanjem predvidenega zmanjšanja izpustov toplogrednih plinov bi se v obdobju 2010–2040 temperatura dvignila za 0,5 do 1,0 °C v primerjavi z obdobjem 1980–2010, do leta 2100 pa za 2 °C. Napovedi glede padavin niso tako zanesljive, pričakovati pa je porast povprečnih letnih padavin za 10 % do leta 2100 [10].

Podnebne spremembe se ob vse pogostejših in vse močnejših ujmah že odražajo v gozdovih, tak trend se bo gotovo tudi nadaljeval. Vplivale bodo na zgodnejše olistanje drevja (bukev bo konec 21. stoletja predvidoma ozelenela 14 dni prej) [10], kar lahko poveča občutljivost na spomladanske pozebe. Podaljšala se bo rastna doba, kar ima poleg pozitivnih lahko tudi negativne posledice (nove bolezni, invazivne vrste).

Gorsko podnebje

Zmerno celinsko podnebje

Slika 2: Spremembe temperature in padavin v obdobju 1971–2020

V kotlinah je značilna toplotna inverzija, zato so obrobja dolin in kotlin toplejša, kot bi glede na nadmorsko višino pričakovali.

Težek sneg in žled (ujme 1996, 1997, 2007, 2014), ki povzročata škodo na drevju, se v zadnjih obdobjih pojavljata v širokem višinskem razponu od nižin do 1.300 m. Težišče poškodb zaradi žledoloma ostaja v višinskem pasu pod 700 m. Zaradi milih zim so se škode zaradi težkega snega pomaknile višje (preko 1.000 m). Viharni vetrovi in močnejši nalivi so pogosti zlasti v alpskem delu. Največ škode so povzročili v zadnjih obdobjih jugozahodni vetrovi (ujme v letih 2008, 2017 in 2018).

1.2.3 Hidrološke in hidrogeološke razmere

Večino območja obsega zgornje porečje reke Savinje (do Letuša) s pritokom Dreto (Zgornja Savinjska dolina). Šaleška dolina obsega srednje in spodnje porečje Pake (od soteske Huda luknja do izliva v Savinjo). V območju je še zgornje porečje Ložnice in Trnave (Ložniško hribovje južno od Velenja).

Večji pritoki Savinje so Jezera, Globaša, Bela, Lučnica, Rogačnik, Dupljenik, Revsov graben in Ljubnica. Vsi ti pritoki imajo, tako kot tudi Savinja v zgornjem toku, izrazit hudourniški značaj. Največji pritok Savinje je Dreta, ki se vanjo izliva v Nazarjah. Večji pritoki Pake so na severni strani kotline Lepena, Ljubela, Velunja, Bečovnica in Šentflorjanščica. Ostali pritoki so manjši in imajo manjša zlivna območja.

Savinja in Paka ter večji pritoki občasno poplavljajo, večjih poplavnih območij v GGO ni. Pomemben prispevek k zmanjšanju poplavnih dogodkov v najgosteje naseljenem delu Šaleške doline je prispevala regulacija Pake. Gozdni rastiščni tipi (GRT), ki so vezani na občasno poplavljena območja, so redki in zavzemajo manj kot 1 % gozdnih površin.

Večja območja snežnih plazov se nahajajo v alpskem delu (Solčava), kjer so poleg strmih pobočij običajno prisotne tudi večje količine snega.

Večjih naravnih jezer v območju ni, zaradi pridobivanja lignita in s tem povezanega ugrezanja zemljišč so nastala velika Šaleška jezera.

Kraški svet v območju delimo na dva tipa: alpski in osameli kras. Alpski kras obsega predvsem Savinjske Alpe (osrednja gorska veriga, Mozirska planina ali Golte, Menina in Dobrovlje, Krašica) in Olševo. Značilni površinski kraški pojavi se tu običajno ne razvijejo. Izrazitejši kraški relief z vrtačami in suhimi dolinami je nastal na planotah Golte, Menina in Dobrovlje. Osameli kras je nastal na manjših površinah nesklenjenih karbonatnih kamnin. Večja enota osamelega krasa je Ponikovska planota na jugu, na severu pa planote Ljubela, Vodemla in Stropnica.

1.2.4 Geološke in pedološke značilnosti območja

Za območje je značilna precejšnja geološka pestrost, saj so zastopane vse skupine kamnin: magmatske, metamorfne in sedimentne kamnine [11]. Večje sklenjene površine in glavnino površja sestavljajo različne karbonatne kamenine (mezozoik) in andezitni tufi. Površje ob rekah Savinji, Dreti in Paki sestavljajo mlajše usedline (prod, glina, konglomerat, lapor). Tudi v goratem delu območja je precej usedlin (pobočni grušči, ledeniške morene). Severni del območja (Karavanke) je geološko še pestrejši. Tu se nahajajo tudi magmatske in metamorfne kamenine. V smeri od zahoda proti vzhodu potekajo značilni kamninski pasovi (tonalit, granit, skrilavci in gnajs).

Nevarnost plazenja je velika zlasti tam, kjer se pojavljajo klastični sedimenti (gline, skrilavci, lapornate in podobne kamnine). Labilna področja so predvsem na območjih pobočnih gruščev, moren ali večjih vršajev.

Karbonatne kamenine tvorijo bazično podlago, klastični sedimenti večinoma nevtralno podlago, magmatske in metamorfne kamnine pa kislo matično podlago.

Talne tipe delimo v dve skupini: tla na karbonatni podlagi in tla na silikatni podlagi.

Na silikatni podlagi v povprečnih ekoloških razmerah prevladujejo globoka distrična rjava tla, ki so dobro preskrbljena z vlago. Na strmejših prisojnih pobočjih so tla plitvejša in bolj skeletna, pojavljajo se rankerji z A-C profilom. Tla, ki imajo sicer dobre fizikalne lastnosti, so izrazito suha.

Na karbonatni podlagi v povprečnih ekoloških razmerah prevladujejo rjava pokarbonatna tla. Običajno so srednje globoka, mestoma skeletna, biološko aktivna in zelo obstojna. Posebej na dolomitni podlagi z večanjem naklona površja plitvejša rjava tla prehajajo v rendzine z jasno izraženim A-C profilom. Na prisojnih pobočjih so takšna tla suha, medtem ko se na osojnih pobočjih na nerazvitih tleh tvori surovi humus.

1.3 Vegetacijski oris območja

GGO leži v alpskem in predalpskem fitogeografskem območju. Obsega širok višinski razpon od 300 m do preko 2.000 m nadmorske višine, zato so prisotni značilni višinski pasovi gozdne vegetacije: podgorski, gorski, zgornjegorski in subalpinski pas. Poleg tega so gozdni rastiščni tipi (GRT) po matični podlagi ločeni na dve skupini: silikatni in karbonatno-mešani podlagi. S členitvijo gozdov na gozdne rastiščne tipe [12], [13] so bili opuščeni tudi sekundarni smrekovi gozdovi.

Od vseh 19 različnih skupin gozdnih rastiščnih tipov v Sloveniji jih je na območju GGO Nazarje 18, znotraj katerih lahko razlikujemo 32 GRT, njihova raznolikost pa je posledica razgibanega reliefa, širokega višinskega razpona in pestre geološke podlage.
Na karbonatni podlagi se značilni GRT zvrstijo po višinskih pasovih, in sicer predalpsko podgorsko bukovje, predalpsko gorsko bukovje, predalpsko zgornjegorsko bukovje in predalpsko subalpinsko bukovje.

V posebnih rastiščnih razmerah, zlasti na osojnih legah in visokih planotah, prevladuje predalpsko jelovo bukovje.

Na silikatni podlagi je višinska slojevitost enostavnejša. V podgorskem in delno gorskem pasu prevladuje kisloljubno gradnovo-bukovje, ki višje prehaja v kisloljubno (gorsko-zgornjegorsko) bukovje z belkasto bekico. Najvišji pas, ki zaradi prenizkih višin silikatnih gora v območju ni tako jasno izoblikovan, pokriva subalpinsko smrekovje z gozdno bekico. Ta GRT je lahko v nižjih legah tudi sekundarni.

Na karbonatni podlagi so poleg jelovega bukovja na posebne rastiščne razmere vezani še naslednji GRT: predalpsko-alpsko toploljubno bukovje na strmih, prisojnih legah, osojno bukovje s kresničevjem na strmih osojnih pobočjih in bazofilno rdečeborovje na izrazito strmih prisojnih legah s plitvimi tlemi (pretežno v varovalnih gozdovih).

Na silikatni podlagi so zlasti jelovja (s praprotmi in trokrpim mahom) vezana na posebne ekološke razmere. Pojavljajo se predvsem v podgorskem pasu in se ne skladajo s pravilno višinsko slojevitostjo vegetacije, po kateri iglavci navadno prevladujejo v višjih pasovih. Do tega je lahko prišlo tudi zaradi vplivov človeka.

Po površini v GGO prevladujejo kisloljubna gradnova bukovja (25 % gozdov), ki zavzemajo nižje lege v osrednjem in vzhodnem delu območja. Z nadmorsko višino prehajajo navzgor v kisloljubna gorska zgornjegorska bukovja, navzdol pa v jelovja. Na kraških planotah in deloma v alpskih dolinah so obsežne površine predalpskih jelovih bukovij (21 % gozdov). Manjšinski GRT, ki so obenem razmeroma slabo kartirani, so vsi nižinski gozdovi (vrbovja, črnojelševja, dobova belogabrovja), javorovja in velikojesenovja, gozdovi toploljubnih listavcev, kisloljubna rdečeborovja ter barjanska smrekovja.

Preglednica 3: Površina in delež gozdnih rastiščnih tipov

Skupina gozdnih rastiščnih tipov Gozdni rastiščni tipi	Površina ha	Delež %
1. vrbovja, topolovja, črnojelševja in sivojelševja	145	0,3
Vrbovje s topolom	3	0,0
Grmičavo vrbovje	16	0,0
Nižinsko črnojelševje	37	0,1
Gorsko obrežno jelševje in velikojesenovje	89	0,2
2. dobova-belogabrovja in brestovja z ozkolistnim jesenom	43	0,1
Dobovje in dobovo belogabrovje	43	0,1
3. gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah	9	0,0
Predalpsko gradnovo belogabrovje	9	0,0
4. gradnova-belogabrovja in hrastovja na silikatnih kamninah	0	0,0
5. podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah	2.747	5,7
Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	2.747	5,7
6. podgorska bukovja na silikatnih kamninah	12.173	25,3
Kisloljubno gradnovo bukovje	12.065	25,1
Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	108	0,2
7. gorska, zgornjegorska in subalpinska bukovja na karbonatnih in meša	5.230	10,9
Osojno bukovje s kresničevjem	448	0,9
Predalpsko gorsko bukovje	1.107	2,3
Alpsko bukovje s črnim telohom	1.626	3,4
Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolis	2.021	4,2
Predalpsko podalpinsko bukovje	29	0,1
8. gorska in zgornjegorska bukovja na silikatnih kamninah	6.482	13,5
Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z be	6.482	13,5
9. jelova-bukovja	9.904	20,6
Predalpsko jelovo bukovje	9.904	20,6
10. javorovja, velikojesenovja in lipovja	310	0,6
Pobočno velikojesenovje	309	0,6
Gorsko-zgornjegorsko javorovje z brestom	1	0,0
11. toploljubna bukovja	2.360	4,9
Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje	2.360	4,9
12. gozdovi in grmišča toploljubnih listavcev	156	0,3
Alpsko-predalpsko črnogabrovje in malojesenovje	156	0,3
13. kisloljubna rdečeborovja	152	0,3
Kisloljubno rdečeborovje	152	0,3
14. bazoljubna rdečeborovja in črnoborovja	805	1,7
Bazoljubno rdečeborovje	805	1,7
15. jelovja in smrekovja na karbonatnih in mešanih kamninah	531	1,0
Smrekovje na karbonatnem skalovju	9	0,0
Predalpsko smrekovje na morenah in pobočnih g	20	0,0
Planinsko smrekovje na karbonatni podlagi	502	1,0
16. jelovja in smrekovja na silikatnih kamninah	5.347	11,1
Jelovje s praprotmi	3.979	8,3
Jelovje s trikrpim bičnikom	1.053	2,2
Smrekovje s trikrpim bičnikom	55	0,1
Zgornjegorsko smrekovje z gozdno bekico	260	0,5
17. barjanska smrekovja in ruševja	3	0,0
Barjansko smrekovje	3	0,0
18. macesnovja	830	1,7
Macesnovje	830	1,7
19. ruševja	834	1,7
Alpsko ruševje	834	1,7
Skupaj	48.058	100,0

V GGO se nahajajo 4 gozdni habitatni tipi Natura 2000 na 11 % skupne površine gozda, od teh so najbolj razširjeni ilirski bukovi gozdovi (HT 91K0) in ruševje (HT 4070*). Na manjših površinah so prisotna še obrečna jelševja, vrbovja in jesenovja (HT 91E0*) ter dinarski gozdovi rdečega bora (HT 91R0). Od prednostnih HT (označeni z *), ki so na območju Evropske unije v nevarnosti, da izginejo, so v GGO pomembni predvsem malopovršinski obrečni gozdovi (91E0*). Pregled gozdnih rastiščnih tipov po območjih Nature 2000 je v prilogi 13.9.

Pregledna karta skupin gozdnih rastiščnih tipov je v prostorskem delu (poglavje 12, karta K).

1.4 Značilnosti prostoživečih živalskih vrst in njihovih habitatov

Velika pestrost gozdnih združb, dobro ohranjeni gozdovi in velika pestrost ekosistemov v območju omogočajo tudi veliko pestrost živalskih vrst. Zaradi širokega višinskega razpona so prisotne tako nižinske kot visokogorske vrste. Posebna pozornost in skrb je posvečena redkim in ogroženim vrstam. Vse vrste divjadi so v dobrem stanju.

Srnjad *(Capreolus capreolus)* živi na vsej površini območja z izjemo visokogorja (nad zgornjo gozdno mejo). Številčnost srnjadi se je v primerjavi z začetkom obdobja nekoliko znižala. Na znižanje številčnosti vplivajo spremenjene razmere z veliko več nemira v gozdovih, povečujejo se izgube zaradi povozov na cestah in prisotnost plenilcev (lisica, volk).

Jelenjad *(Cervus elaphus)* zaseda ves gozdni in gozdnati prostor. V višjih in gozdnatih predelih je oblikovana stalna populacija, ki je vse pogostejša tudi v nižjih delih z večjim deležem kmetijskih površin. Odvzem jelenjadi se je v drugem delu obdobja povečeval in tako deloma zaustavil rast populacije. Predvsem v osrednjem delu (lovišča Solčava, Luče, Ljubno in Gornji Grad) je številčnost višja.

Divji prašič *(Sus scrofa)* naseljuje vse gozdne in gozdnate predele v območju. V višjih nadmorskih višinah je populacija redkejša. Številčnost divjih prašičev precej niha, povezano predvsem s semenskimi gozdnimi obrodi, ki so bili v zadnjem obdobju vse pogostejši. Največjo gostoto dosega na planotah Dobrovlje in Krašica. Populacija je bolj ali manj stalno prisotna na grebenu od Travnika preko Smrekovca, Golt do Slemena, kjer lahko ima negativni vpliv na gozdne kure.

Gams *(Rupicapra rupicapra)* poseljuje poleg svojega naravnega življenjskega prostora v visokogorju tudi gozdne predele. Manjše skupine žive tudi v nižjih gozdnih predelih s skalovjem. Prisoten je v vseh loviščih območja, najpogostejši so v lovišču Solčava, na Olševi, Raduhi, preko Travnika in Komna, na Rogatcu in Lepenatki, na strmih pobočjih Menine planine, v pečeh Krašice, na Smrekovcu, na planoti Golte, v Tirskih pečeh, v Zaloki, v pečeh pod planoto Lom in na Paškem Kozjaku. Številčnost gamsov se je v preteklem obdobju rahlo povečala. Garij v zadnjih letih ni bilo evidentiranih, zadnji primer garij je bil evidentiran v letu 2013.

Osrednje območje naselitve damjaka *(Dama dama)*, naseljene tujerodne divjadi, obsega površine ugreznin nad Premogovnikom Velenje. Prehranski in bivalni pogoji za damjaka na ugrezajočih površinah so iz leta v leto slabši, zato številčnost nezadržno upada, delno pa se umika na sosednja območja.

Muflon *(Ovis musimon)* je bil naseljen na prisojna pobočja Podolševe v lovišču Solčava. Kolonija se je prilagodila na življenjsko okolje in se razširila na celotne solčavske peči in tudi na pobočja Raduhe. Kolonija se ne širi več, je pa povezana z mufloni v sosednji Avstriji in mufloni v lovišču Bistra (GGO Slovenj Gradec).

Med zavarovanimi živalskimi vrstami so pogosto prisotne gozdne kure, ujede in sove. Ob večjih rekah in jezerih v Šaleški dolini najdemo tudi zavarovane vrste vodnih in obvodnih ptic.

Od redkih in ogroženih vrst velja posebej omeniti divjega petelina, katerega življenjski prostor se verjetno zaradi splošne otoplitve dviga vse višje. Rastišča se pomikajo proti gozdni meji, večina aktivnih rastišč je med 1.400 in 1.600 m nadmorske višine. Na upadanje populacije vpliva več dejavnikov: nemir v gozdu, paša, plenilci, dela v gozdu, zlasti pa podnebne spremembe. Tudi ruševec se pomika višje nad zgornjo gozdno mejo. Pred leti je bil opažen na Korošici. Najbolj je ogrožena belka, ki živi v pasu rušja pod vrhovi Alp in se višje ne more premakniti. Njen najnižji življenjski prostor je vrh Raduhe, ki je hkrati tudi najvzhodnejši v Sloveniji.

Od ujed v območju redno gnezdijo vsaj trije pari planinskih orlov in pet do šest parov sokolov selcev. Prisoten je tudi sokol škrjančar in postovka.

Prisotne so še lesna sova, kozača, mali skovik, navadni in koconogi čuk ter mala in velika uharica.

Od velikih zveri je vse bolj prisoten rjavi medved. Na območju Menine v zadnjih letih zaznavamo stalno prisotnost medveda. Vse pogostejši so prehodi medvedov preko območja. V letu 2017 je v območje prišla volkulja, ki se je ustalila na območju GGE Luče in deloma GGE Gornji Grad. V zadnjih letih prisotnost risa ni bila zaznana. Invazivnih tujerodnih vrst, ki bi lahko pomembno vplivale na gozdne ekosisteme, v GGO ni.

Preglednica 4: Značilnosti prostoživečih živalskih vrst in njihovih habitatov

Vrsta	POPULACIJA		ŽIVLJENJSKO OKOLJE	
	Prisotnost vrste*	Trend**	Ocena***	Opomba****
DIVJAD:				
Srna	pogosta	stabilen	ugodno	
Navadni jelen	pogosta	stabilen	ugodno	
Damjak	redka	padajoč	pomanjkljivo	
Gams	pogosta	naraščajoč	ugodno	
Alpski kozorog	redka	padajoč	ugodno	izolirana populacija
Muflon	redka	stabilen	ugodno	samo v GGE Solčava
Divji prašič	pogosta	naraščajoč	ugodno	
Lisica	pogosta	naraščajoč	ugodno	
Jazbec	pogosta	stabilen	ugodno	
Kuna belica	pogosta	naraščajoč	ugodno	
Alpski svizec	redka	stabilen	pomanjkljivo	zaraščanje planin
Pižmovka	ni prisotna			
Poljski zajec	pogosta	padajoč	pomanjkljivo	spremembe v okolju (kmetijstvo)
Nutrija	ni prisotna			
Navadni polh	pogosta	stabilen	ugodno	
Rakunasti pes	ni prisotna			
Fazan	ni prisotna			
Poljska jerebica	ni prisotna			
Raca mlakarica	pogosta	stabilen	ugodno	
Sraka	pogosta	stabilen	ugodno	
Šoja	pogosta	stabilen	ugodno	
Siva vrana	pogosta	naraščajoč	ugodno	
ZAVAROVANE VRSTE				
Ujede	pogoste	stabilen	ugodno	
Sove	pogoste	stabilen	ugodno	
Gozdne kure	pogoste	padajoč	pomanjkljivo	več dejavnikov
Velike zveri	redke	naraščajoč	pomanjkljivo	gospodarjenje, nemir

*Prisotnost vrste: ni prisotna; redka; pogosta
**Trend: naraščajoč; stabilen; padajoč
***Ocena habitatnih razmer: ugodno, pomanjkljivo, neugodno
****Opomba: v polje vpišemo bistvene razloge za pomanjkljivo oziroma neugodno življenjsko okolje za posamezno vrsto.

Življenjske razmere za večino prostoživečih živali so se v preteklem obdobju delno izboljšale. Po ujmah (žledolom, vetrolom in podlubniki) je nastalo veliko površin z ugodnimi prehranskimi pogoji. Zaradi težje prehodnosti so se deloma izboljšale razmere tudi za kritje, vendar se je nasploh v gozdovih povečal nemir (rekreacija, nabiralništvo).

Več o upravljanju v preteklem desetletnem obdobju, oceni stanja, ciljih upravljanja s populacijami ter usmeritvah je zapisanega v Lovsko upravljavskem načrtu za XIV. LUO (2021–2030).

1.5 Družbeno-ekonomske razmere

1.5.1 Opis demografskih in socialnih razmer

GGO Nazarje se skoraj v celoti ujema z Savinjsko-Šaleško sub regijo, ki je del Savinjske statistične regije.

Za GGO sta značilna dva medsebojno prepletajoča se poselitvena vzorca. Rečne doline in nižje lege so poseljene v obliki gručastih naselij, z oddaljenostjo od dolin pa postaja poselitev vse bolj redka in v najvišjih predelih preide v poselitev v obliki samotnih domačij (celkov).

V letu 2020 je v GGO Nazarje živelo nekaj več kot 62.000 prebivalcev, kar je podobno kot pred 10 leti [14] in predstavlja 3 % vsega prebivalstva v Sloveniji. Največje urbano središče je s 25.600 prebivalci Velenje (po prebivalstvu šesto največje mestno naselje v Sloveniji). Mestna občina Velenje

izstopa tudi po gostoti prebivalstva (400 prebivalcev/km^2). V mestnih naseljih (Velenje, Šoštanj in Mozirje) živi 49 % vseh prebivalcev območja [15]. Večina prebivalstva živi na podeželju in naseljih, kjer so sedeži ostalih občin (Solčava, Luče, Ljubno, Nazarje, Rečica ob Savinji, Gornji Grad in Šmartno ob Paki). Gostota prebivalstva je najnižja v Solčavi (5 prebivalcev/km^2).

Starostna struktura prebivalstva je dokaj neugodna, povprečna starost se je v preteklem desetletju zvišala iz 43 na 43,9 let [16], [17]. Glede na indeks staranja se prebivalstvo GGO stara [16].

Po podatkih za leto 2019 [18] brezposelnost predstavlja 7,8 % delovno aktivnega prebivalstva, kar je pod slovenskim povprečjem (8,3 %). S kmetijsko dejavnostjo se ukvarja 4 % delovno aktivnega prebivalstva, kar je manj kot v prejšnjem obdobju [19]. Večina kmetij se zaradi omejenih naravnih možnosti ukvarja z živinorejo (govedorejo).

Na družinskih kmetijah živi skoraj 15 % vseh prebivalcev, od tega jih 76 % vsaj občasno dela na kmetiji. Največ zaposlenih v kmetijstvu je v občini Solčava (28 % delovno aktivnega prebivalstva), sledita ji občini Luče (24 % delovno aktivnega prebivalstva) in Gornji Grad (23 % delovno aktivnega prebivalstva) [20].

1.5.2 Lastništvo gozdov

Lastniška struktura gozdov se v zadnjem desetletju ni dosti spremenila. Manjše spremembe so nastale zaradi zaključka procesa denacionalizacije (vračanje nadomestnih zemljišč), odkupa varovalnih gozdov in ostalega prometa z gozdovi.

Večina gozdov v območju je v zasebni lasti (več kot 96 %). V preteklem obdobju se je delež državnih gozdov rahlo povečal, zmanjšal se je delež gozdov v lasti lokalnih skupnosti. Gospodarski gozdovi v državni lasti obsegajo zlasti manjše komplekse v Belih vodah in Velenju.

Preglednica 5: Površina gozdov po oblikah lastništva

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	46.370	1.624	64	48.058
Delež (%)	96,5	3,4	0,1	100,0

V območju prevladuje velika gozdna posest. Skoraj četrtino območja pokrivajo posesti v velikosti od 30 do 100 ha, več kot tretjino pa posesti, večje od 100 ha. Majhna gozdna posest, pogosto razdrobljena na več majhnih, prostorsko ločenih parcel, prevladuje predvsem v dolinskih predelih in v okolici večjih urbanih središč. V višje ležečih predelih je povprečna gozdna posest večja in večinoma strnjena v celoto (celki).

Največji lastnik je Nadškofija Ljubljana, ki ima v lasti 8.875 ha gozdov [21] v petih GGE Zgornje Savinjske doline (5.900 ha gospodarskih gozdov). Zgradba teh gozdov se zaradi velikopovršinskega gospodarjenja po načelih nemške šole v preteklosti razlikuje od ostalih zasebnih gozdov. Z gozdovi Nadškofije Ljubljana upravlja podjetje Metropolitana d.o.o.. Štirje zaposleni gozdarji skrbijo za gospodarjenje z gozdovi, medtem ko vsa gozdarska in gradbena dela opravijo izbrani najugodnejši izvajalci.

V GGO je tudi 10 agrarnih skupnosti (AS), ki večinoma ne gospodarijo intenzivno z gozdovi (pretežno sanitarni posek in posek drv). Izjema je AS Petelinjek Gornji Grad, kjer gospodarijo na 238 ha gozdov načrtno v skladu z letnim planom.

Razdrobljena gozdna posest je neugodna za kakovostno gospodarjenje z gozdom, v nasprotju z velikimi zaokroženimi posestmi, s katerimi lastniki lahko samostojno gospodarijo po načelih trajnosti, sonaravnosti in mnogonamenskosti.

Lastniki gozdov z majhno gozdno posestjo so predvsem nekmetje, ki ekonomsko niso vezani na gozd. Za delo v gozdu večjega interesa nimajo in v večini primerov tudi nimajo primerne opreme. Predvsem nizek interes majhnih posestnikov za opravljanje gojitvenih del predstavlja težavo pri

zagotavljanju mehanske stabilnosti in primernega zdravstvenega stanja sestojev ter ohranjanju njihove ekonomske vrednosti.

Večji lastniki gozdov so odvisni od dohodkov iz gozda, ali pa jim gozd predstavlja pomemben dopolnilni vir. Delež lastne porabe lesa (drva in ostalo) je višji pri majhnih lastnikih.

Preglednica 6: Posestna sestava zasebnih gozdov

Velikost gozdne posesti	Sestava v %			
	po številu posestnikov		po gozdni površini	
	% v razredu	kumulativa (%)	% v razredu	kumulativa (%)
do 1 ha	43,0	43,0	1,7	1,7
1 do 5 ha	30,6	73,6	8,1	9,8
5 do 10 ha	10,2	83,8	8,2	18,0
10 do 30 ha	11,5	95,3	23,2	41,2
30 do 100 ha	4,1	99,4	23,6	64,8
nad 100 ha	0,6	100,0	35,2	100,0

V posestni sestavi zasebnih gozdov ni večjih razlik glede na prejšnje obdobje. Malo se je povečal delež velike gozdne posesti (nad 100 ha).

1.5.3 Gozdarstvo in druge dejavnosti povezane z gozdom in gozdnim prostorom

Gozdarstvo je pomembnejše v zahodnem delu območja (Zgornja Savinjska dolina), kjer ni večje industrije in prevladuje poselitev na velikih kmetijah, celkih. Večina prebivalstva v tem delu se preživlja s kmetijstvom, gozdarstvom in dodatnimi dejavnostmi (predelava lesa in turizem). Vse občine Zgornje Savinjske doline so glede na koeficient razvitosti pod slovenskim povprečjem, izjemo predstavljata središči Mozirja in Nazarij z več industrije. V Šaleški dolini je industrija bolj razvita, koeficient razvitosti nad slovenskim povprečjem, ekonomski pomen gozdov pa posledično manjši. Kljub temu so zlasti večje kmetije na obrobju odvisne tudi od dohodkov iz gozdarstva.

Predelava lesa ima v celotnem območju razmeroma nizek delež, ki je pod slovenskim povprečjem [22]. Močneje je razvita v Zgornji Savinjski dolini (100 obratov) in slabše v Šaleški dolini (39 obratov). Velika lesarska podjetja so razpadla (GLIN Nazarje, Smreka Gornji Grad). V območju danes prevladujejo manjša podjetja, veliko je tudi kmetov, ki jim predelava lesa predstavlja dopolnilno dejavnost. V zadnjem obdobju se je število manjših obratov povečalo, še vedno pa ne zadošča za predelavo vsega lesa, posledično se iz območja še vedno izvozi največ nepredelanega lesa brez dodane vrednosti.

V območju je pomembna tudi raba biomase. Zlasti se razvija podjetje Biomasa, ki je v dolini uredilo več sistemov daljinskega ogrevanja na sekance, za kurjenje z biomaso se odločajo tudi večje kmetije. V razširjeni Koroško Savinjski regiji, po raziskavah GIS iz leta 2017 [23] skoraj dve tretjini anketiranih gospodinjstev kot primaren vir ogrevanja uporablja les (drva 50 %, peleti 9 %, sekanci 2 %), nekaj jih uporablja drva tudi kot sekundarni vir ogrevanja. Več kot polovica teh gospodinjstev pridobi les za ogrevanje v lastnem gozdu, dobra tretjina kupi les neposredno pri kmetu, kar kaže na veliko samooskrbnost z lesom za ogrevanje. Savinjska regija je najmočnejša po proizvodnji sekancev, v zadnjem desetletju se je število sekalnikov potrojilo [24].

V Zgornji Savinjski dolini sta razvita izletniški turizem (turistične kmetije, kampi ob reki Savinji) in smučarski turizem, v Šaleški dolini prevladuje zdraviliški turizem. Največ nočitev v letih 2018 in 2019 je bilo v občini Šoštanj, kjer se nahaja zdravilišče Topolšica, sledijo občine Rečica ob Savinji (kamp Menina), Mozirje (smučišče Golte), Solčava (turistične kmetije, hotel v Logarski dolini) ter Mestna občina Velenje (kongresni turizem in ostalo) [25]. Zlasti na Solčavskem je turizem poglavitna gospodarska dejavnost.

Lovstvo je gospodarsko pomembnejše v loviščih z višjim deležem gamsov (predvsem Solčava, Luče).

Potencial za dodatne dejavnosti na podeželju predstavlja domača predelava lesa (mizarstvo, tesarstvo), trženje nelesnih gozdnih proizvodov v osnovni obliki ali predelanih (gozdni sadeži, gobe, zelišča), čebelarstvo in s tem povezan čebelarski turizem ter organizirana vodenja obiskovalcev (pohodništvo, kolesarjenje).

1.5.4 Stanje in organiziranost gozdarske dejavnosti v prostoru

V GGO Nazarje javno gozdarsko službo opravlja Zavod za gozdove Slovenije, območna enota Nazarje. Organizacijsko je območna enota Nazarje razdeljena na tri krajevne enote (v nadaljevanju KE): Luče, Gornji Grad in Šoštanj, znotraj katerih je pet revirnih pisarn (poleg naštetih na KE še revirni pisarni Ljubno in Nazarje).

Upravni nadzor nad spoštovanjem zakonodaje iz področja gozdarstva in lovstva izvaja inšpektorat Ministrstva za kmetijstvo gozdarstvo in prehrano.

Z državnimi gozdovi upravlja podjetje Slovenski državni gozdovi, ki je bilo ustanovljeno leta 2016.

Večjih gozdarskih podjetij, specializiranih za sečnjo in spravilo, po stečaju Gozdnega gospodarstva Nazarje v območju ni, so pa številni manjši podjetniki, ki se ukvarjajo s sečnjo in spravilom lesa. Od skupaj 73 izvajalcev, ki se ukvarjajo z gozdarsko dejavnostjo, je največ kmetov z dopolnilno dejavnostjo (50), 21 je samostojnih podjetnikov in 2 podjetji (d.o.o.).

Večji gozdni posestniki so večinoma tudi sami dobro opremljeni za delo v gozdu. Motorne žage spadajo že med osnovno orodje vsakega lastnika gozda, po raziskavah GIS iz leta 2019 [26] jo ima v lasti kar 88 % lastnikov gozda. Več kot 68 % lastnikov ima v lasti kmetijski traktor z vitlom na tritočkovno vpetje ali adaptiran kmetijski traktor, 18 % ima traktorsko prikolico in 11 % lastnikov vključenih v raziskavo ima zgibni traktor. V primerjavi s celotno Slovenijo se kaže v območju bistveno boljša opremljenost lastnikov gozdov za delo v gozdu. Za spravilo lesa v težjih pogojih (z žičnim žerjavom) lastniki niso opremljeni in dobijo primerne izvajalce.

Usposobljenost lastnikov gozdov za delo v gozdu se postopno izboljšuje z izvedbo tečajev varnega dela z motorno žago in spravila s traktorji, ki jih organizira ZGS, nekaj tudi v okviru sredstev PRP. V obdobju od leta 2011 je bilo na OE izvedenih 16 dvodnevnih tečajev varnega dela z motorno žago, (264 udeležencev) ter trije enodnevni tečaji varnega dela s traktorjem (87 udeležencev). Poleg tega je bilo v letu 2014 v sodelovanju s SGLŠ Postojna izvedeno pet enodnevnih demonstracij (prikazov) varnega dela v posebnih razmerah po ujmah (167 udeležencev). Še vedno pa je število delovnih nesreč v gozdovih veliko, od leta 2011 je bilo skupno evidentiranih 28 nezgod, od tega 4 s smrtnim izidom. Evidenca lažjih nezgod je nepopolna, ker o tem skoraj ne dobimo podatkov.

Pomemben člen pri varovanju in zastopanju interesov lastnikov zemljišč na področju zagotavljanja razvoja kmetijstva in gozdarstva ter s tem podeželja opravlja Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije (KGZS). Lastniki gozdov so v GGO organizirani tudi v okviru dveh strojnih krožkov, organiziranih po nekdanjih občinah (Šaleška dolina in Zgornja Savinjska dolina). Poleg strojnih krožkov so kmetje ponekod združeni v okviru agrarnih skupnosti, kot recimo Petelinek v Gornjem Gradu. V območju so tudi štiri društva lastnikov gozdov: Društvo lastnikov gozdov Gornji Grad, Društvo lastnikov gozdov Tisa Solčava, Društvo lastnikov gozdov Luče in Društvo lastnikov gozdov Šaleške doline.

1.6 Razmere za gospodarjenje z gozdovi

1.6.1 Raba prostora, površina gozdov in gozdnatost

Zemljiške kulture so povzete po dejanski rabi kmetijskih zemljišč leta 2009 [27] in 2020 [28]. Med kmetijskimi površinami prevladujejo travniške površine, njiv in trajnih nasadov je zaradi naravnih razmer le malo. Med trajnimi nasadi prevladujejo ekstenzivni sadovnjaki. Pri ostalih nekmetijskih zemljiščih je največ pozidanih zemljišč. Poleg teh so še zemljišča z malo vegetacije in vodne površine. Površina gozda je po rabi kmetijskih zemljišč večja, ker so zaradi drugačnih kriterijev vključena tudi druga gozdna zemljišča. V tem obdobju se je površina gozda rahlo zmanjšala, manj

je tudi travniških površin, povečale so se površine drugih kmetijskih površin in pozidanih ter ostalih nekmetijskih zemljišč.

Preglednica 7: Struktura zemljiških kultur

Skupina dejanske rabe	Površina			
	ha		%	
	2009	2020	2009	2020
Njive in vrtovi	1.226	1.236	1,8	1,8
Trajni nasadi	985	1.064	1,4	1,5
Travniške površine	12.046	11.735	17,4	17,0
Druge kmetijske površine	749	939	1,1	1,4
Gozd	49.318	49.097	71,3	71,0
Ostala zemljišča	4.816	5.070	6,9	7,3

Skupna površina gozdov se je spreminjala predvsem zaradi različnih kriterijev in metod zajema. Do leta 2000 je gozdna površina naraščala. Velika sprememba leta 2010 je nastala kot posledica spremembe Zakona o gozdovih (2007) [29], s katero se je rušje, ki je bilo do takrat del gozda, izločilo iz gozda kot druga gozdna zemljišča. Površina drugih gozdnih zemljišč znaša 1.200 ha, od tega je večina rušje. Z upoštevanjem teh sprememb se je površina gozda v zadnjem obdobju zmanjšala za 250 ha, kar presega površino opravljenih posegov v prostor po izdanih odločbah, soglasjih in mnenjih (156 ha).

Površina gozdov po lastniških kategorijah se je spreminjala zlasti zaradi denacionalizacije, v manjši meri zaradi prometa z gozdovi (odkup varovalnih in ostalih gozdov).

Preglednica 8: Sprememba lastništva gozdov v obdobju 1970-2020

Leto	Oblike lastništva			
	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj (ha)
1970	27.902	16.652	-	44.554
1980	27.897	16.740	-	44.637
1990	27.909	17.519	-	45.428
2000	36.285	12.001	50	48.335
2010	47.498	1.582	81	49.161
2020	46.370	1.624	64	48.058

Za območje je značilna visoka gozdnatost (70 %), ki je najvišja v zahodnem, alpskem delu (Solčava, Luče) in pada proti vzhodu (Šaleška dolina).

V območju prevladuje gozdnata krajina, ki obsega 60 % skupne površine. Meja gozdnate krajine sledi meji poselitve in je običajno tudi krajinska meja (razlike v matični podlagi, lom pobočja, greben). Zaradi premajhnih površin so v gozdnato krajino vključene tudi kmetijske površine na dnu Zgornje Savinjske in Zadrečke doline. V alpskem delu območje večje površine obsega gorska gozdnata krajina (27 %). V večjih kompleksih veleposestniških gozdov, kjer ni naselij in kjer višina pogorij ne dosega gozdne meje, je prisotna gozdna krajina (7 %). Kmetijska krajina je prisotna le ob robu območja (Šmartno ob Paki, J od Velenja – 2 %), urbana krajina pa v Šaleški dolini (4 %). Gozdnatost je najvišja v gozdni krajini (92 %), v gorski gozdnati krajini je gozdnatost malo nižja (80 %). V prevladujoči gozdnati krajini je gozdnatost malo pod povprečjem za celotno območje in znaša 67 %. Najnižja je gozdnatost v kmetijski in urbani krajini (23 %).

Preglednica 9: Krajinski tipi, njihova površina, delež in gozdnatost

Krajinski tip	Površina(ha)	%	Površina gozda(ha)	Gozdnatost (%)
Gorska gozdnata krajina	18.578	26,9	14.839	79,9
Gozdna krajina	5.031	7,3	4.632	92,1
Gozdnata krajina	41.252	59,7	27.583	66,9
Kmetijska in primestna krajina	4.279	6,1	1.004	23,5
Skupaj	**69.140**	100,0	**48.058**	69,5

Pri kategorijah gozdov ni bistvenih razlik v primerjavi s preteklim načrtom. Gospodarskih gozdov (skupaj večnamenski gozdovi in GPN, v katerih so gozdnogospodarski ukrepi dovoljeni) je 87 %, varovalnih gozdov 12 % in GPN, v katerih gozdnogospodarski ukrepi niso dovoljeni (gozdni rezervati Menina – Strojnik, Poljšak, Mozirska požganija in Klemenškova planina) 1 %. Delež varovalnih gozdov in gozdnih rezervatov je zaradi odkupa višji v državnem lastništvu. Skupna površina gozdnih rezervatov se je zmanjšala zaradi uskladitve z Uredbo (za 45 ha). Mestni gozdovi v Šaleški dolini na površini 562 ha so zavarovani leta 1985 z odlokom takratne občine Velenje (območje zelenega pasu okoli mest Velenje, Šoštanj in zdravilišča Topolšica [30]). Ostali gozdovi s posebnim namenom z načrtovanim posekom so v krajinskih parkih in naravnem rezervatu.

Preglednica 10: Kategorije gozdov in njihova struktura po oblikah lastništva (v ha)

Kategorije gozdov	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Večnamenski gozdovi	38.171	866	28	39.065
GPN, ukrepi so dovoljeni	2.690	203	27	2.920
GPN, ukrepi niso dovoljeni	321	64	0	385
Varovalni gozdovi	5.188	491	9	5.688
Skupaj vsi gozdovi	46.370	1.624	64	48.058

Slika 3: Pregledna karta krajinskih tipov

Kategorije gozdov so prikazane v prostorskem delu (poglavje 12, karta J).

1.6.2 Ureditvena členitev gozdnogospodarskega območja

Meja GGO Nazarje se v zadnjih obdobjih ni spreminjala. Edina sprememba je bila leta 1965 z vključitvijo celotne Šaleške doline. Pred tem je takratno gornjegrajsko območje obsegalo le del Belih vod, ki gravitira na Mozirje (porečje Ljubije). Meje GGE so se bistveno spremenile pred letom 2000 z združitvijo lastniško ločenih enot.

V GGO Nazarje je sedem GGE (Solčava, Luče, Ljubno, Gornji Grad. Nazarje, Bele Vode, Velenje). V preteklem desetletju se meje GGE niso spreminjale, tudi notranja členitev se ni bistveno spremenila. Spremembe so bile opravljene v dveh GGE, in sicer združevanje odsekov in oblikovanje novih odsekov zaradi spremembe kategorije gozdov. V GGO je 1.530 oddelkov oziroma 2.606 odsekov. Povprečna velikost oddelka je 31 ha.

Slika 4: Pregledna karta gozdnogospodarskih enot

Rastiščnogojitveni razredi (v nadaljevanju RGR) so oblikovani na podlagi skupin gozdnih rastišč in ostalih kriterijev (gospodarske kategorije gozda, spremenjenosti). Spremembe pri oblikovanju RGR so zlasti v združevanju ohranjenih in spremenjenih gozdov ter gozdov na plitvih ali globokih tleh na določenem rastišču. Rastiščnogojitveni razredi so prikazani v prostorskem delu (poglavje 12, karta I).

RGR 050 – Podgorska bukovja na karbonatih (prej RGR 011) poraščajo položnejša, pretežno južna pobočja in vzpetine nižjih nadmorskih višin na obrobju Velenjske kotline, Savinjske doline in na Dobrovljah. To so predvsem večnamenski gozdovi v zasebni lasti. Gozdovi so vrstno pestri (poleg prevladujoče smreke in bukve se pojavljajo z višjim deležem še rdeči bor, graden, gorski javor, črni gaber). To je manjši RGR in gospodarsko manj pomemben, vendar je pomemben za ohranjanje biotske raznovrstnosti.

RGR 060 – Podgorska bukovja na silikatih (združeni gozdovi na plitvih tleh – RGR 020 in mešani gozdovi – RGR 022 na tem rastišču) predstavljajo po površini največji RGR, ki je tudi gospodarsko in zlasti ekološko zelo pomemben. V tem RGR so manj spremenjeni gozdovi kisloljubnih gradnovih bukovij. Večina teh gozdov leži v nižinskem, vzhodnem delu območja (GGE Velenje in Bele Vode). Sestoji imajo razgibano, raznomerno zgradbo in so tudi vrstno zelo pestri. Prevladujoči smreki in bukvi so primešani zlasti bor, jelka, graden, kostanj in gorski javor.

RGR 061 – Zasmrečena podgorska bukovja na silikatih (prej RGR 024) se prepletajo z ohranjenimi gozdovi prav tako na rastiščih kisloljubnih gradnovih bukovij. To je srednje velik RGR, ki je gospodarsko in ekološko zelo pomemben. Nahaja se v nižjih legah obrobja Zgornje Savinjske in Šaleške doline. V pretežno enomernih gozdnih sestojih (večinoma debeljakih) so prevladujoči smreki primešani zlasti bukev, jelka, gorski javor, rdeči bor in graden.

RGR 070 – Gorska, zgornjegorska bukovja na karbonatih (združena gorska – RGR 041 in visokogorska bukovja – RGR 045) ležijo večinoma v alpskem delu (doline in zgornja pobočja) ter na planotah (Velika planina, Menina, Golte). Srednje velik RGR, ki je pomemben zaradi poudarjenih ekoloških in socialnih funkcij gozdov. Velik del teh gozdov leži v krajinskih parkih in v območjih Natura 2000. Prevladujejo mešani sestoji smreke in bukve s primesjo macesna, gorskega javorja, jelke in rdečega bora.

RGR 081 – Zasmrečena gorska, zgornjegorska bukovja na silikatih (združeni ohranjeni – RGR 021 in zasmrečeni gozdovi – RGR 023 na tem rastišču) ležijo predvsem na zgornjih pobočjih grebena Smrekovec–Komen, Kašnega vrha in na grebenu ob meji z Avstrijo. To je velik RGR, ki je obenem gospodarsko in ekološko zelo pomemben. Velik del gozdov leži v območjih Natura 2000 in predstavlja nepogrešljiv življenjski prostor redkih vrst. Prevladujejo enomerni smrekovi sestoji, primešane vrste so bukev, jelka, macesen in gorski javor.

RGR 090 – Jelova bukovja (združeni gozdovi na plitvih tleh – RGR 050 in mešani gozdovi – RGR 051 na tem rastišču) se nahajajo zlasti na obrobju planot Velika planina, Menina in Krašica ter v alpskih dolinah. To je velik RGR, ki je obenem gospodarsko in ekološko zelo pomemben. Zaradi dolgotrajnega sušenja jelke je njen delež upadel in v sestojih prevladujeta smreka ter bukev. Pomembne primešane vrste so jelka, macesen in gorski javor. V določenih gozdnih predelih (Menina) se končuje obnova starih bukovih sestojev, zato je lesna zaloga nižja.

RGR 091 – Zasmrečena jelova bukovja (prej RGR 052) se prepletajo z ohranjenimi jelovimi bukovji. Po površini manjši razred, ki pa je gospodarsko zelo pomemben. Gozdovi so precej ogroženi in prizadeti zaradi ujm, vendar imajo kljub temu najvišjo lesno zalogo. Velik del gozdov je tudi v območjih Natura 2000. Prevladujejo enomerni smrekovi sestoji, primešane vrste so bukev, macesen, jelka in gorski javor.

RGR 110 – Toploljubna bukovja (prej RGR 010) ležijo večinoma v nižinskem, vhodnem delu območja. Gozdovi so manj intenzivno gospodarjeni in imajo najnižjo lesno zalogo. Večinoma se nahajajo na strmih pobočjih s težavnimi spravilnimi razmerami. To je po površini najmanjši RGR, ki je tudi gospodarsko manj pomemben, pomemben pa je za ohranjanje biotske raznovrstnosti. V pestro grajenih gozdnih sestojih prevladujeta smreka in bukev, primešane vrste so zlasti rdeči bor, graden, gorski javor in črni gaber.

RGR 160 – Jelovja (prej RGR 030) obsegajo zlasti predel med Savinjo in Dreto (Hom) in osojna pobočja ob Savinji. To je srednje velik RGR, ki je gospodarsko zelo pomemben (najvišja proizvodna sposobnost in visoke lesne zaloge). Velik del sestojev ima raznomerno zgradbo, vendar je na teh primernih rastiščih prebiralno gospodarjenje premalo uveljavljeno. Prevladujejo razgibani smrekovo jelovi sestoji, primešane vrste so zlasti bukev, rdeči bor in gorski javor. Delež listavcev se postopno povečuje.

RGR 200 – Varovalni gozdovi (prej RGR 093) so zavarovani z Uredbo [31] zaradi izjemno poudarjene funkcije varovanja gozdnih zemljišč in sestojev, deloma tudi zaradi izjemno poudarjene funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti. Gozdovi ležijo večinoma na strmih pobočjih alpskih dolin, planot. Po površini je to velik RGR, ki je gospodarsko manj pomemben. Zaradi ohranjenosti je veliko gozdov v območjih Natura 2000.

RGR 210 – Gozdni rezervati (prej RGR 092) so prav tako zavarovani z Uredbo (zaradi izjemno poudarjene raziskovalne funkcije). RGR je po površini najmanjši in obsega 4 prostorsko ločene

gozdne rezervate. V alpskem delu območja sta rezervata Klemenškova planina in Poljšak, na planotah osrednjega dela pa Menina – Strojnik in Mozirska požganija. To so večinoma ohranjeni gozdovi, izločeni iz varovalnih gozdov.

1.6.3 Odprtost gozdov in razmere za pridobivanje lesa

V Evidenco gozdnih cest, ki jo vodi ZGS, je vključenih 608 km gozdnih cest, kar predstavlja gostoto 12,6 m/ha. Veliko boljša je odprtost z gozdnimi cestami v manjših kompleksih državnih gozdov, kjer znaša 51 m/ha, medtem ko je odprtost z gozdnimi cestami v prevladujočih zasebnih gozdovih samo 11 m/ha. Manjša odprtost z gozdnimi cestami ni ovira za njihovo gospodarjenje, saj so tudi zasebni gozdovi primerno odprti z gozdnimi vlakami. Za oba sektorja lastništva je značilen velik pomen javnih prometnic, saj gostota javnih prometnic, primernih za gozdno proizvodnjo, občutno presega gostoto gozdnih cest. Številne javne ceste, ki omogočajo gozdno proizvodnjo, so bile v preteklosti zgrajene kot gozdne ceste in kasneje prekategorizirane v javne. Gostota vseh cest (gozdnih in javnih), ki odpirajo gozdove v GGO Nazarje, znaša 30,5 m/ha.

Glede na določila Uredbe o pristojbini za vzdrževanje gozdnih cest v območju ostaja 155 ha velik predel gozda, ki ni odprt z gozdnimi cestami. To so gozdovi na strmih severozahodnih pobočjih Icmankove peči nad Logarsko dolino. V GGO je še 8 gozdnih predelov velikosti med 30 in 80 ha, ki s cestami niso optimalno odprti in bi bilo v njih primerno načrtovati gozdne ceste. Za nekatere od njih načrti že obstajajo, investitorji pridobivajo potrebna soglasja, oziroma so že pridobili gradbena dovoljenja, vendar se gradnja še ni začela. Skupna površina omenjenih predelov znaša okoli 450 hektarjev, malo več kot 1 % skupne površine gospodarskih gozdov. V manjših, s cestami pomanjkljivo odprtih predelih, prevladujejo varovalni gozdovi z močno poudarjenimi ekološkimi funkcijami na strmih in skalovitih rastiščih. V teh predelih zaradi strmine ne načrtujemo gradenj gozdnih prometnic. Poglavitni predeli, ki z vidika gozdnih cest v območju niso optimalno odprti, so: območje med Strevčevo pečjo in Macesnikom v Podolševi, območje pod Ugovskim vrhom in Lepenatko v bližini Gornjega grada, območje pod Šavnicami, severna pobočja pod Dobrovljami pri Mozirju in vrhnji plato Mozirske planine. Za tri od njih že obstajajo načrti za gozdne ceste.

Preglednica 11: Odprtost gozdov GGO s cestami

	Dolžine cest (km)	Državni gozdovi	Zasebni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
A	Gozdne ceste (GC)	83	514	11	608
B	Protipožarne preseke 1. kategorija (PP1)	0	0	0	0
C	Produktivne dolžine GC	83	513	11	607
D	Produktivne dolžine PP1	0	0	0	0
E	Skupne dolžine GC in PP1	83	514	11	608
F	Skupne produktivne dolžine GC in PP1	83	513	11	607
G	Dolžine javnih cest, primernih za gozdno proizvodnjo	115	740	3	858
H	Dolžine vseh cest (E+G)	198	1.254	14	1.466
I	Skupaj produktivne dolžine (F+G)	198	1.254	14	1.466
J	Gostota produktivnih GC in PP1 v m/ha (F/pov)	51,0	11,1	177,0	12,6
K	Gostota vseh produktivnih cest v m/ha (I/pov)	121,8	27,0	221,4	30,5
L	Gostota vseh gozdnih cest in PP1 v m/ha (E/pov)	51,0	11,1	177,0	12,7
M	Gostota vseh cest v m/ha (H/pov)	121,8	27,1	221,4	30,5

Razmere za pridobivanje lesa v GGO so srednje ugodne. Karbonatna kamnina je sicer prisotna v znatnem deležu, vendar ni prevladujoča. Prevladuje silikatna podlaga, ki je mnogo bolj občutljiva na erozijske procese. Ti lahko nastopijo pri gradnji gozdnih prometnic ali zaradi njihovega pomanjkljivega vzdrževanja in odvodnjavanja. Ne glede na navedeno nas zlasti tradicija gospodarjenja z gozdom, močno prevladujoče zasebno lastništvo ter specifična opremljenost lastnikov z delovnimi sredstvi, skoraj povsod usmerjajo v izgradnjo zadostnega omrežja gozdnih vlak, ki omogočajo bolj malopovršinsko in sestojnim značilnostim prilagojeno gospodarjenje. 96 % gospodarskih gozdov je primernih za spravilo po tleh ali po kolesih. Območja z zelo majhno gostoto vlak so na strmem in skalovitem oz. erodibilnem jarkastem reliefu (varovalni gozdovi), povsem brez

gozdnih vlak je le rezervat Poljšak. Z gozdnimi vlakami nezadostno odprtih je približno 3.500 ha gospodarskih gozdov, to je okoli 8 %. Izključno ročno spravilo se izvaja na manj kot 1 % površin, medtem ko je kombinacije z ročnim predspravilom precej več, okoli 30 % površin. Večji z vlakami pomanjkljivo odprti predeli gospodarskega gozda se nahajajo v GGE Solčava – Huda Goša, Robanov kot in Logarska dolina ter GGE Luče – Rogatec in Podveža.

Danes je v območju evidentiranih 4.760 km gozdnih vlak, povprečna odprtost je 100 m/ha. V ta podatek so vštete grajene in pripravljene vlake. Povprečna spravilna razdalja znaša 340 m. V zadnjem desetletnem obdobju je bilo zgrajenih in pripravljenih skupaj 394 km novih vlak, s tem se je gostota na ravni območja povečala za 8,3 m/ha.

Traktorske polprikolice za izvoz lesa iz gozda se uporabljajo zlasti na položnejših vlakah na karbonatni matični podlagi, kjer nosilnost tal to omogoča.

Strojna sečnja se do sedaj v območju ni izvajala v večjem obsegu. Večji pomen je pridobila le pri sanaciji po vetrolomu podrtih sestojev v letu 2018 ter ponekod pri redčenjih v mlajših razvojnih fazah. Vse navedeno velja za gozdove v lasti Nadškofije Ljubljana na področju Raduhe in Podveže v GGE Luče, medtem ko se v gozdovih drugih lastnikov strojna sečnja praktično ni izvajala. Poleg osnovnih omejujočih dejavnikov (naklon terena, skalovitost, relief in današnja razvitost mehanizacije) je delež površine, kjer je strojna sečnja potencialno najugodnejši način sečnje, nizek tudi zaradi sestojnih razmer (mladovja, sestoji v obnovi, raznomerni sestoji) ter velike lastniške in parcelne razdrobljenosti. Obstajajo pa še različne kombinacije sodobnih tehnologij sečnje in spravila, ki niso zajete v oceno površine za strojno sečnjo in na podlagi katerih bi bile površine, primerne za izvedbo strojne sečnje, dejansko večje. Možnosti in omejitve za izvedbo strojne sečnje se bolj natančno opredelijo na nižjih ravneh načrtovanja (GGE, gojitveni načrt), dejanski načini sečnje pa se za konkretne objekte določijo pred izvedbo skupne izbire dreves za posek.

Preglednica 12: Razmere za sečnjo in spravilo

Način sečnje	**Površina v ha**	**%**
Klasično	46.720	98
Strojno	953	2
Način spravila	**Površina v ha**	**%**
Po tleh	39.422	83
Po kolesih	6.417	13
Po zraku	1.834	4

Slika 5: Odprtost gozdov (ha) glede na način spravila lesa

2 OPIS STANJA IN RAZVOJA GOZDOV

2.1 Lesna zaloga gozdov

Preglednica 13: Lesna zaloga gozdov (v m^3/ha) po oblikah lastništva

	Podatki po gozdnogospodarskih načrtih GGE			Skupaj	Ocena na dan 31.12.2020*
	Zasebni gozd	Državni gozd	Gozdovi lokalnih skupnosti		
Iglavci	271	222	158	270	290
Listavci	102	110	152	102	114
Skupaj	373	332	310	372	404

*Ocena je izdelana na podlagi bilančne metode in korekcije s podatki Nacionalne gozdne inventure (2018)

Povprečna lesna zaloga v GGO znaša 372 m^3/ha, od tega je 270 m^3/ha iglavcev in 102 m^3/ha listavcev. Lesna zaloga je najvišja v zasebnih gozdovih, nižja v državnih gozdovih (zaradi višjega deleža varovalnih gozdov) in najnižja v gozdovih lokalnih skupnosti. Gospodarski gozdovi imajo lesno zalogo 389 m^3/ha, varovalni gozdovi skupaj z gozdnimi rezervati pa 255 m^3/ha. Glede na izračun lesne zaloge po bilančni metodi je na dan 31. 12. 2020, korigirane s podatki Nacionalne gozdne inventure iz leta 2018, je skupna lesna zaloga gozdov v GGO ocenjena na 404 m^3/ha (ali skupaj 19.411.565 m^3).

Preglednica 14: Sprememba lesne zaloge gozdov (v m^3/ha)

Leto	Iglavci	Listavci	Skupaj
1970	166	41	208
1980	181	41	222
1990	194	45	238
2000	205	59	264
2010	261	91	352
2020	270	102	372

Od leta 1970 se je lesna zaloga povečala za 164 m^3/ha ali skoraj 80 %. Povečanje je zlasti izrazito pri listavcih, pri katerih se je lesna zaloga v tem obdobju več kot podvojila. Lesna zaloga je na začetku in koncu obdobja dokaj enakomerno naraščala. Skokovito povečanje do leta 2010 je nastalo zlasti zaradi prehoda na metodo stalnih vzorčnih ploskev, pred tem je bil večji del gozdov samo okularno ocenjen.

Najvišje lesne zaloge imajo RGR z visokim deležem iglavcev: zasmrečena jelova bukovja (435 m^3/ha), jelovja (426 m^3/ha) in zasmrečena podgorska bukovja na silikatih (406 m^3/ha). Med gospodarskimi gozdovi je najnižja lesna zaloga v toploljubnih bukovjih (358 m^3/ha).

Lesna zaloga se je v zadnjem obdobju povečala za 6 %. V državnih gozdovih je lesna zaloga ostala približno enaka (ob spremembah površine). Med gospodarskimi gozdovi se je lesna zaloga najbolj povečala v jelovjih (11 %), v zasmrečenih podgorskih bukovjih na silikatih (7 %) in v toploljubnih bukovjih (6 %). Ker pa so gozdove prizadele ujme (vetrolomi, gradacije podlubnikov) tudi konec tega obdobja in v stanju še niso upoštevane (zlasti GGE Luče, Nazarje in Gornji Grad), ocenjujemo, da lesna zaloga že stagnira in se bo prihodnja desetletja zlasti pri iglavcih tudi znižala.

2.2 Drevesna sestava

Preglednica 15: Drevesna sestava gozdov po oblikah lastništva

	Zasebni gozdovi		Državni gozdovi		Gozdovi lokalnih skupnosti		Skupaj	
	m³/ha	%	m³/ha	%	m³/ha	%	m³/ha	%
Smreka	218	58,4	175	52,9	116	37,7	216	58,3
Jelka	25	6,8	7	2,0	12	3,8	25	6,7
Bor	12	3,2	13	3,8	29	9,3	12	3,2
Macesen	16	4,2	27	8,0	1	0,2	16	4,3
Drugi iglavci	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Bukev	73	19,5	82	24,6	68	22,0	73	19,6
Hrast	8	2,1	9	2,8	35	11,4	8	2,1
Plemeniti listavci	14	3,7	9	2,8	13	4,3	14	3,7
Drugi trdi listavci	6	1,6	7	2,2	14	4,5	6	1,6
Mehki listavci	2	0,5	3	0,9	21	6,8	2	0,5
Iglavci	271	72,6	222	66,7	158	51,0	269	72,5
Listavci	103	27,4	110	33,3	151	49,0	103	27,5
Skupaj	374	100,0	332	100,0	309	100,0	372	100,0

V lesni zalogi prevladujejo iglavci (73 %), med posameznimi vrstami pa smreka (58 %). Precej nižji in bolj rastiščno pogojen je delež jelke (7 %), prav tako se zlasti v posebnih rastiščnih razmerah pojavljata tudi rdeči bor (3 %) in macesen (4 %). Pri listavcih je vodilna vrsta bukev (20 %), pogosto so prisotni še plemeniti listavci (4 %), med katerimi največji delež predstavlja gorski javor. Tujerodne vrste se ne pojavljajo v večjem deležu.

Zaradi drugačnih rastiščnih razmer je v državnih gozdovih nižji delež smreke in jelke, višji pa macesna in bukve.

Preglednica 16: Sprememba drevesne sestave gozdov v obdobju 1970-2020

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh.List
1970	55,1	15,8	4,8	4,5	0,0	16,5	1,1	2,3*	-	-
1980	60,0	13,0	4,7	4,3	0,0	15,0	-	3,0*	-	-
1990	63,2	9,7	4,3	3,7	0,2	15,5	1,2	1,2	0,7	0,1
2000	62,8	6,6	4,3	4,0	0,0	17,1	1,8	1,8	1,4	0,3
2010	61,1	5,4	3,4	4,1	0,0	18,9	2,0	3,1	1,5	0,5
2020	58,3	6,7	3,2	4,3	0,0	19,6	2,1	3,7	1,6	0,5

*ostali listavci združeni

Drevesna sestava nosilnih vrst se je v obravnavanem obdobju (1970 - 2020) precej spreminjala. Na začetku obdobja so se intenzivno obnavljali stari bukovi sestoji in sadila smreka, zato se je delež smreke višal, bukve pa nižal. Po letu 1990 se je trend obrnil in se delež smreke zmanjšuje, viša pa delež bukve. Delež jelke se je na začetku obdobja močno zmanjšal, vendar se je sedaj trend padanja ustavil.

V gospodarskih gozdovih je smreka vodilna vrsta v vseh RGR. Posebej visok delež ima v zasmrečenih gorskih, zgornjegorskih bukovjih na silikatih (79 %), zasmrečenih jelovih bukovjih (76 %) in zasmrečenih podgorskih bukovjih na silikatih (75 %). V zadnjem obdobju je delež smreke najbolj upadel v podgorskih gozdovih ter v vseh prej omenjenih RGR zasmrečenih gozdov. Glavni razlog za zmanjšanje deleža smreke so podlubniki, deloma tudi ujme (zlasti vetrolomi).

2.3 Debelinska struktura gozdov

Preglednica 17: Lesna zaloga gozdov in njena sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v m³/ha)					Skupaj	
	10-19 cm	20-29 cm	30-39 cm	40-49 cm	50 cm in več	m³/ha	%
Smreka	14,6	37,6	50,2	58,3	56,0	217,3	58,3
Jelka	1,8	4,1	5,3	6,6	6,9	24,7	6,7
Bor	0,7	2,1	3,1	3,5	2,7	12,1	3,2
Macesen	1,3	2,7	3,8	4,4	3,8	16,0	4,3
Drugi iglavci	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bukev	7,7	17,2	16,6	15,1	16,4	73,0	19,6
Hrast	0,9	1,9	1,7	1,6	1,6	7,7	2,1
Plemeniti listavci	2,0	3,5	2,9	2,5	2,6	13,5	3,7
Drugi trdi listavci	0,8	1,6	1,3	1,2	1,1	6,0	1,6
Mehki listavci	0,4	0,6	0,3	0,2	0,2	1,7	0,5
Iglavci	18,4	46,5	62,4	72,8	69,4	269,7	72,5
Listavci	11,8	24,8	22,8	20,6	21,9	102,3	27,5
Skupaj	30,2	71,3	85,2	93,4	91,3	372,0	100,0

Debelinska zgradba po 10 cm debelinskih razredih kaže, da pri iglavcih prevladuje debelejše drevje (53 % lesne zaloge s premerom nad 40 cm), pri listavcih pa srednje debelo drevje (47 % lesne zaloge s premerom med 20 in 39 cm). V državnih gozdovih je tudi pri iglavcih težišče lesne zaloge pri srednjih debelinah (30 – 49 cm) zaradi večjega deleža varovalnih gozdov in drugačnih rastiščnih razmer.

Slika 6: Debelinska zgradba gozdov

Po RGR je najvišji delež debelega drevja (nad 50 cm) v jelovih bukovjih (v ohranjenih 29 % in v zasmrečenih 32 %) ter gorskih, zgornjegorskih bukovjih na karbonatih (27 %). Najnižji delež debelega drevja je pričakovano v toploljubnih bukovjih (18 %).

Spremembe debelinske zgradbe gozdov po 1970 kažejo, da se z višanjem lesne zaloge pričakovano povečuje tudi delež debelega drevja. Delež debelega drevja (nad 50 cm) se je v tem obdobju povečal iz 7 % na 25 %. Še posebej izrazito je to povečanje pri iglavcih (iz 6 % na 26 % LZ), ker so v prvih obdobjih še prevladovali mlajši sestoji. Pri listavcih je bilo na začetku obdobja več debelega drevja (11 %) kot pri iglavcih, sedaj se je ta delež podvojil.

Slika 7: Spremembe debelinske zgradbe gozdov v obdobju 1970 – 2020

2.4 Prirastek

Preglednica 18: Letni prirastek gozdov po oblikah lastništva

	Oblike lastništva (m^3/ha)			Skupaj
	Zasebni gozd	Državni gozd	Gozdovi lokalnih skupnosti	
Iglavci	6,3	4,5	3,5	6,3
Listavci	2,6	4,5	3,5	2,6
Skupaj	8,9	9,0	7,0	8,9

Letni prirastek gozdov v območju znaša 8,9 m^3/ha, od tega je 6,3 m^3/ha iglavcev in 2,6 m^3/ha listavcev. Skupni prirastek se med zasebnimi in državnimi gozdovi ne razlikuje. Po debelini je pri iglavcih težišče prirastka v debelinskem razredu 30 – 39 cm, pri listavcih pa v debelinskem razredu 20 – 29 cm.

Primerjava po RGR kaže, da so prirastki najvišji v jelovjih in v zasmrečenih gozdovih (zasmrečenih jelovih bukovjih ter zasmrečenih podgorskih bukovjih na silikatih). Letni prirastek je najnižji v varovalnih gozdovih in gozdnih rezervatih, kjer so slabše rastiščne razmere.

Preglednica 19: Letni prirastek gozdov in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v m^3/ha)					Skupaj	
	10-19	20-29	30-39	40-49	50 in več	m^3/ha	%
Iglavci	0,9	1,4	1,5	1,4	1,1	6,3	70,8
Listavci	0,6	0,8	0,5	0,4	0,3	2,6	29,2
Skupaj	1,5	2,2	2,0	1,8	1,4	8,9	100,0

V prvih obdobjih je prirastek stagniral pri 5 m^3/ha. Kasnejše močno povečanje prirastka (v obdobjih 2000 in 2010) je povezano s spremembo metode. Prirastek se je v obravnavanem obdobju močno povečal (od 1970 za 75 %), kar je sorazmerno s povečanjem lesne zaloge. V zadnjem obdobju se je rast prirastka umirila.

Preglednica 20: Sprememba letnega prirastka gozdov (v m^3/ha)

Leto	Iglavci	Listavci	Skupaj
1970	4,3	0,7	5,1
1980	4,1	0,8	4,9
1990	4,3	0,9	5,2
2000	4,8	1,5	6,3
2010	6,1	2,5	8,6
2020	6,3	2,6	8,9

2.5 Ponori ogljika

Gozdovi prispevajo k ponoru toplogrednih plinov iz atmosfere zlasti s tem, da preko procesa fotosinteze akumulirajo CO_2 v organski snovi (nadzemni in podzemni). Ponori ogljika so za preteklo desetletje izračunani na podlagi podatkov o lesni zalogi na dan 31.12.2010 za vse gozdove v območju in letnega bilančnega izračuna na podlagi odstotka priraščanja ter realiziranega poseka. Ocena ponorov ogljika za obdobje 2021-2030 je izdelana na podlagi ocene lesne zaloge za leto 2020, odstotek priraščanja izračunan iz podatkov načrtov GGE za leto 2020 in načrtovanega možnega poseka za obdobje 2021-2030.

Ostali prispevki gozda k ponorom ogljika niso upoštevani (zmanjšana poraba fosilnih goriv zaradi uporabe lesa v energetske namene ter skladiščenje ogljika v lesenih izdelkih).

Gozdovi v GGO so bili v obdobju 2011-2020 večinoma vir ponorov ogljika (izjema je leto 2018, ko je zaradi sanacije vetroloma posek bistveno presegal prirastek), in sicer je znašala povprečna letna vrednost ponorov 164 Gg CO_2. Iz slike je razvidno, da se poleg sanacije vetroloma kaže tudi vpliv žleda leta 2014.

Slika 8: Ponori ogljika za obdobje 2011-2030

3 PRESOJA GOSPODARJENJA IN OPREDELITEV TEMELJNIH PROBLEMOV

3.1 Presoja izvedbe načrtovanih ukrepov v preteklem obdobju

3.1.1 Posek

Skupni možni posek je realiziran 74 %, od tega je realizacija pri iglavcih 78 %, pri listavcih 60 %. V državnih gozdovih je realizacija možnega poseka višja (88 %) kot v zasebnih gozdovih (74 %). Z gozdovi lokalnih skupnosti, ki se pojavljajo razpršeno, se ne gospodari intenzivno in v nizkemu opravljenemu poseku prevladuje sanitarni ter ostali izredni posek.

V preteklemu načrtu se je možni posek bistveno povečal (za 61 %), zato je tudi to razlog za nižjo realizacijo poseka kot v preteklem obdobju.

Preglednica 21: Primerjava poseka z načrtovanim možnim posekom

Lastništvo		Načrtovani posek	Realizirani posek	Realizacija načrtov. poseka	Realizirani posek	Povprečno drevo	Delež poseka po razširjenih debelinskih stopnjah		
		m^3	m^3	%	m^3/ha	m^3	A	B	C
Državni gozdovi	Iglavci	58.621	50.441	86,0	31,1	1,16	15,9	47,4	36,7
	Listavci	23.033	21.531	93,5	13,3	0,68	29,6	47,3	23,1
	Skupaj	81.654	71.972	88,1	44,3	0,96	20,0	47,3	32,7
Zasebni gozdovi	Iglavci	2.522.924	1.968.810	78,0	42,5	1,16	15,5	54,2	30,3
	Listavci	692.367	407.055	58,8	8,8	0,83	24,0	50,6	25,4
	Skupaj	3.215.291	2.375.865	73,9	51,2	1,08	16,9	53,6	29,5
Gozdovi lokalnih skupnosti	Iglavci	2.601	480	20,0	7,5	0,70	26,1	69,3	4,6
	Listavci	3.693	68	0,0	1,1	0,23	84,4	15,6	0,0
	Skupaj	6.294	548	10,0	8,5	0,56	33,4	62,5	4,1
Skupaj	Iglavci	2.584.146	2.019.730	78,2	42,0	1,16	15,5	54,0	30,5
	Listavci	719.093	428.655	59,6	8,9	0,82	24,3	50,4	25,3
	Skupaj	3.303.239	2.448.385	74,1	50,9	1,08	17,0	53,4	29,6

Po RGR je možni posek najbolj presežen v varovalnih gozdovih (sanacija ujm), kjer se načrtuje pretežno samo sanitarni posek. Možni posek je zlasti zaradi ujm visok še v zasmrečenih jelovih bukovjih (pretežno vetrolomi) in zasmrečenih podgorskih bukovjih na silikatih (pretežno žledolom).

Po vrstah poseka v zadnjem obdobju prevladujejo sanitarni poseki (48 %). Delež negovalnih sečenj je razmeroma nizek (skupaj 46 %), vendar na to vpliva tudi to, da veliko lastnikov zaradi različnih razlogov (med drugim tržne razmere) seka pretežno samo zaradi ujm prizadeto in oslabelo drevje. V državnih gozdovih je nižji delež sanitarnega poseka, več je poseka za gozdno infrastrukturo.

Preglednica 22: Posek po vrstah poseka in oblikah lastništva

		Negovalni posek							
		Redčenje	Pomladitveni	Prebiralni	Sanitarni vzroki Poseka*	Krčitve in posek za gozdno infrastrukturo	Nedovoljeni posek	% od LZ	% od P
Iglavci	m^3	210.988	665.557	10.167	1.006.977	119.245	6.797	15,6	67,1
	%	10,4	33	0,5	49,9	5,9	0,3		
Listavci	m^3	38.957	187.833	1.226	166.645	32.118	1.875	8,7	34,6
	%	9,1	43,8	0,3	38,9	7,5	0,4		
Skupaj	m^3	249.945	853.390	11.393	1.173.623	151.363	8.672	13,7	57,6
	%	10,2	34,9	0,5	47,9	6,2	0,4		
Zasebni gozdovi									
Iglavci	m^3	201.597	647.907	10.004	988.888	113.951	6.463	15,6	67,0
	%	10,2	32,9	0,5	50,2	5,8	0,3		
Listavci	m^3	35.661	181.041	1.098	159.511	28.015	1.729	8,6	34,1
	%	8,8	44,5	0,3	39,2	6,9	0,4		
Skupaj	m^3	237.258	828.949	11.102	1.148.399	141.966	8.192	13,7	57,5
	%	10	34,9	0,5	48,3	6	0,3		
Državni gozdovi									
Iglavci	m^3	9.391	17.644	163	18.019	4.890	335	14,0	69,6
	%	18,6	35	0,3	35,7	9,7	0,7		
Listavci	m^3	3.297	6.792	129	7.131	4.038	146	12,0	51,1
	%	15,3	31,5	0,6	33,1	18,8	0,7		
Skupaj	m^3	12.687	24.436	291	25.150	8.928	480	13,4	62,8
	%	17,6	34	0,4	34,9	12,4	0,7		
Gozdovi lokalnih skupnosti									
Iglavci	m^3	0	5	0	70	404	0	4,8	21,4
	%	0,0	1,1	0,0	14,7	84,2	0,0		
Listavci	m^3	0	0	0	3	65	0	0,7	2,4
	%	0,0	0,0	0,0	4,7	95,3	0,0		
Skupaj	m^3	0	5	0	74	469	0	2,7	10,5
	%	0,0	1,0	0,0	13,4	85,6	0,0		

* skupaj varstveno-sanacijske sečnje in posek oslabelega drevja

Letni posek se že nekaj desetletij postopno povečuje. Od začetka delovanja Zavoda leta 1994 se je približno podvojil. V zadnjem obdobju so na nihanja letnega poseka vplivale zlasti ujme (žledolom leta 2014, vetrolom leta 2018). Letni možni posek je bil presežen samo leta 2018.

Ocena letnega poseka po stalnih vzorčnih ploskvah za veljavnost načrtov GGE znaša 303.494 m^3 z intervalom +- 25.215 m^3 . Točkovna ocena presega evidenco za 24 %.

Slika 9: **Dinamika sečnje po letih (v m³)**

3.1.2 Gojitvena, varstvena in druga dela

Osnovni gozdnogojitveni problem mladih gozdov v območju je še vedno prevelik delež smreke in v povezavi s tem velika navezanost lastnikov gozdov in nekaterih gozdarjev na smreko. To se odraža v premajhni intenziteti pospeševanja listavcev pri negovalnih delih in velikih zahtevah po sadikah smreke pri obnovi s sadnjo.

Drugi problem je slaba realizacija del glede na načrtovan obseg, kar ovira doseganje gozdnogojitvenih ciljev v mladih gozdovih. To je v veliki meri posledica prenizkih vrednosti spodbud za opravljena dela in socialne ter starostne strukture lastnikov gozdov.

V območju izrazito prevladujejo zasebni gozdovi, delež državnih gozdov je zelo majhen, občinskih nepomemben, zato je analiza posvečena predvsem zasebnim gozdovom.

Obnova je glede na načrtovan obseg realizirana polovično. Dobro polovico (52 %) obnove po površini predstavlja ukrep priprava sestojev za naravno obnovo, bil bi še višji, če bi bilo na razpolago več sredstev. Redna sadnja je bila opravljena na 110 ha površine (18 %), sadnja zaradi ujm in kalamitet na 76 ha (36 %). Razmerje med redno sadnjo, sadnjo zaradi ujm in dopolnilno sadnjo je: 56:39:9. Majhen obseg redne sadnje govori o izraziti naravnanosti k naravni obnovi gozdov, tudi zaradi ujm in kalamitet ogolele površine se v veliki meri pomlajujejo z naravno obnovo.

Posajenih je bilo 378.000 sadik 28-tih drevesnih vrst, vendar v strukturi še vedno izrazito prevladuje smreka (76 %). Sledijo ji gorski javor (13 %), češnja (4 %), macesen (2 %), bukev (2 %) in graden (2 %). Skupaj predstavljajo te vrste 98 % vseh sadik. Tudi pri puljenkah močno prevladuje smreka. V zadnjem obdobju se je delež smreke v strukturi sadik zmanjševal. Smreka se vnaša predvsem kot predkultura in v manjših skupinah.

Nega je glede na načrtovan obseg realizirana zelo slabo, le 30 %. Polovico nege predstavljajo obžetve nasadov, ostale vrste del so po deležih razporejene razmeroma ugodno. Obseg negovalnih del po posameznih letih se je skozi desetletje spreminjal, sledil je obnovi po ujmah, kar je dobro, saj so bili objekti vlaganj v obnovo negovani. Obseg nege bi bilo treba vsaj podvojiti.

Varstvena dela pred divjadjo predstavljajo glavnino varstva gozdov, od tega večji delež zaščita sadik listavcev. Sadika listavca je sicer dražja in zahteva zaščito, vendar na ta način usmerjamo lastnike v snovanje mešanih sestojev.

Kakovost izvedenih del je v povprečju zelo dobra, k temu so pripomogle tudi številne gojitvene delavnice za lastnike gozdov, so pa dela nege večinoma izvedena v poznem obdobju, zato je učinek manjši, izvedba pa zahtevnejša.

Vzroki za nizko realizacijo negovalnih del so predvsem v veliki razdrobljenosti gozdne posesti in posledično nizki motivaciji lastnikov gozdov za izvedbo teh ukrepov, visoki ceni dela v gozdovih, pomanjkanju sredstev za sofinanciranje ukrepov nege, pomanjkanju usposobljene delovne sile za opravljanje kakovostnih storitev nege, pomanjkanju znanja pri lastnikih gozdov in izvajalcih del v gozdovih in v negativnih izkušnjah s posledicami prepoznih in premočnih ukrepov redčenj v preteklosti.

Preglednica 23: Opravljena gojitvena, varstvena dela in dela za nego habitatov v GGO

Vrsta dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Državni gozdovi				
Obnova	ha	25	5	0,2
Nega	ha	85	12	0,1
Varstvo	dni	115	108	0,9
Nega habitatov	dni	5	4	0,8
Zasebni gozdovi				
Obnova	ha	1.241	616	0,5
Nega	ha	4.409	1.338	0,3
Varstvo	dni	10.002	4.268	0,4
Nega habitatov	dni	468	459	1,0
Gozdovi lokalnih skupnosti				
Obnova	ha	2	0	0,0
Nega		10	0	0,0
Varstvo	dni	5	1	0,2
Nega habitatov		0	0	0,0
Skupaj				
Obnova	ha	1.268	621	0,5
Nega	ha	4.503	1.350	0,3
Varstvo	dni	10.122	4.377	0,4
Nega habitatov	dni	473	463	1,0

Ukrepi za gozdni sklad (Naturo 2000) so se izvajali zadnji dve leti obdobja, v skupnem obsegu 983 dnin, predvsem dela za ohranjanje biotopov. Iz gozdnega sklada so bila koriščena sredstva za izločitev ekocelice, odkup habitatnega drevja ter ohranjanje biotopov za divjega petelina (s sečnjo in nego).

Preglednica 24: Izvedeni dodatni ukrepi za nego habitatov

Ukrep	Zasebni gozd	Državni gozd	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Naravni razvoj biotopov (ha)	24	1	0	25
Ohranjanje biotopov – sečnja (m^3)	708	0	0	708
Ohranjanje biotopov – nega (ha)	7	0	0	7
Puščanje stoječe biomase v gozdu (m^3)	36	0	0	36

3.1.3 Gradnja in vzdrževanje gozdnih prometnic

Realizacija gradnje gozdnih cest je presegla usmeritve preteklega območnega načrta za slabo četrtino. Od 17 km načrtovanih novih cest jih je bilo dejansko zgrajenih dobrih 21 km. Od osmih predelov, za katera je bilo s preteklim načrtom predvideno odpiranje z gozdnimi cestami, jih je bilo v tem desetletju odprtih šest. Nekaj krajših odsekov gozdnih cest je bilo zgrajenih tudi zunaj teh območij, predvsem kot podaljški že obstoječih cest ali pa tam, kjer so že prej obstajale daljše gozdne

vlake. To je omogočilo doseganje načrtovanih količin poseka, hkrati pa pomembno prispevalo k uspešni sanaciji poškodb po naravnih ujmah ter preprečevanju gradacij podlubnikov.

V primerjavi s prejšnjimi podatki se je skupna dolžina gozdnih cest povečala za več, kot je bilo v tem obdobju novogradenj. V letu 2012 je ZGS začel uporabljati novo grafično evidenco gozdnih cest in pri tem izvedel ažuriranje njihovega prostorskega zarisa. Še enkrat je bilo ažuriranje izvedeno ob pridobitvi natančnejših posnetkov terena (LIDAR podlage). Pri tem je bilo ugotovljeno, da dejanska skupna dolžina gozdnih cest nekoliko presega dolžine po prejšnjih evidencah. Razlika iz tega naslova znaša slabih 7 %.

Pri gradnji gozdnih vlak (skupaj grajene in pripravljene vlake) je bil predhodni načrt močno presežen; realizacija je znašala skoraj 395 km, kar je 180 % od načrtovanih 220 km. Na tako povečano dinamiko so imele bistven vpliv sanacije zaradi ujm prizadetih gozdnih sestojev. V določenih primerih so se zato gradile vlake tudi v tistih predelih gozdov, kjer prej niso bile načrtovane, na primer v nekaterih varovalnih gozdovih. Obseg rekonstrukcij vlak je bil približno skladen z načrtovanim, konkretno 119 % od načrtovanega. Na preseganje načrta so spet največ vplivale sanacije.

Preglednica 25: Priprava, gradnja in rekonstrukcija gozdnih prometnic (podatki so v m)

Vrsta del	Državni gozdovi	Zasebni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Priprava in gradnja gozdnih vlak	5.529	389.343	0	394.872
Rekonstrukcija gozdnih vlak	1.072	58.241	0	59.313
Gradnja gozdnih cest	0	21.161	0	21.161
Rekonstrukcija gozdnih cest	0	150	0	150
Gradnja protipožarnih presek	0	0	0	0

Letno je bilo v povprečju vzdrževanih okoli 300 km gozdnih cest, torej polovica njihove skupne dolžine. Povprečna poraba je znašala 417 EUR/km vseh gozdnih cest, ker pa so bila ta dela izvedena na polovici cest, je dejanska vrednost izvedbe okoli 800 EUR/km. Pri vzdrževanju so prevladovala dela za odvodnjavanje, gramoziranje in profiliranje cest. V nekoliko manjšem deležu (okoli 10 %) so bila sredstva porabljena za vgradnjo cevnih prepustov ter podpornih in opornih elementov. Zelo visok delež stroškov so predstavljale sanacije poškodb zaradi vremenskih ujm. V ta namen je bilo porabljenih kar 27 % vseh sredstev za vzdrževanje. Iz tukaj navedenega izhaja, da so prioriteto vzdrževanja narekovali zlasti naravni pojavi.

Planirana sredstva za vzdrževanje gozdnih cest so bila v celoti porabljena, v nobenem letu delež njihove porabe ni padel pod 99 %, skupno je bilo v desetih letih za to porabljenih 103 % planiranih sredstev. Občine so prispevale kar 30 % lastnih sredstev za redno letno vzdrževanje, v celoti pokrile zimsko vzdrževanje in tudi financirale najnujnejše sanacije. Le-te so se izvajale sprotno, posledično so bile vse poškodovane ceste v celoti sanirane, za kar je bilo porabljenih 685.000 EUR. Pripravljenost lokalnih skupnosti za soudeležbo pri vzdrževanju gozdnih cest je visoka, zato stanje na tem področju ocenjujemo kot ugodno.

3.1.4 Gozdarsko svetovanje in razvoj podeželja

V preteklem desetletju so lastniki gozdov uspešno izkoristili možnosti pridobivanja evropskih sredstev za odpiranje gozdov, posodobitev gozdarske opreme in mehanizacije ter sanacijo zaradi ujm poškodovanih gozdnih sestojev. Tudi na tej podlagi je uspeh sanacije dosegel zastavljene cilje, odprtost gozdov pa je povečana do te mere, da bo v prihodnje možno ob tovrstnih dogodkih sprotno ukrepati. Tako je bilo v preteklem obdobju s pomočjo sredstev PRP zgrajenih 17,5 km gozdnih cest in 162 km traktorskih vlak (skupaj grajene in pripravljene). Hkrati je bilo rekonstruiranih skoraj 58 km starejših gozdnih vlak, s čimer so postale primerne za uporabo sodobnih spravilnih sredstev. Za gospodarjenje z gozdovi so bili z novimi prometnicami odprti predvsem gozdni predeli, kjer je bilo pred tem gospodarjenje zaradi nezadostne odprtosti močno oteženo.

V okviru PRP je bilo v zasebnih gozdovih nabavljeno 17 gozdarskih traktorjev, 12 gozdarskih prikolic ter večje število motornih žag in traktorskih vitlov. V zadnjem desetletju so bila v območju ustanovljena 3 nova manjša gozdarska podjetja. Večje število lastnikov je na svojih kmetijah uvedlo gozdarsko dopolnilno dejavnost. ZGS je v okviru PRP izvajal tudi tečaje za varno delo z motorno žago in traktorjem, teh tečajev je bilo 14, pri čemer smo usposobili 251 udeležencev.

Javna gozdarska služba je v okviru svojega dela s svetovanjem promovirala rabo lesa. Na tem področju beležimo določene pozitivne premike, zlasti pri povečanju števila zasebnih majhnih in mikro žagarskih obratov, vendar pa glede na skupno maso v območju posekanega lesa ne moremo biti zadovoljni niti z obsegom primarne predelave lesa.

Eden večjih obratov za predelavo lesa in njegovo izkoriščanje v energetske namene je podjetje Biomasa. To letno proizvede preko 110.000 nasutih m^3 sušenih sekancev, 15.000 ton pelet in 500 ton briketov. Poleg tega proizvede 6.500 MWh električne energije iz lesne biomase. Upravljajo tudi z več sistemi daljinskega ogrevanja.

Preglednica 26: Izobraževanja za lastnike gozdov v obdobju 2011-2020

	Vrsta izobraževanja				
	Predavanja	**Ekskurzije**	**Delavnice**	**Usposabljanja za varno delo**	**Skupaj**
Število dogodkov	40	21	18	26	105
Število udeležencev	1.249	753	392	537	2.931

3.1.5 Posegi v gozd in gozdni prostor

V preteklem obdobju se je površina posegov v gozdni prostor precej povečala (iz 100 na 156 ha). Najbolj je obremenjen vzhodni del območja (KE Šoštanj), kjer so največji pritiski zaradi urbanizacije in zlasti kmetijstva. Krčitve za namen infrastrukture in urbanizacije predstavljajo številni posegi z majhno površino ali brez izkrčene površine v primeru, da vplivajo le na gozdni rob. Pri infrastrukturi predstavlja največji poseg gradnja hitre ceste (gradnja se je začela na delu trase pri Gaberkah, 22 ha gozda). Pri urbanizaciji so večji posegi v gozd za naselja v Velenju, Lokovici in Gorenju (GGE Velenje) ter za ureditev športnega centra Prodnik in skakalnic Ljubno. Pri opravljenih krčitvah za kmetijstvo so poleg krčitev za kmetijske namene (izdane in realizirane odločbe) upoštevani tudi ostali posegi (za razne objekte) in obore za rejo divjadi.

Podoben trend velja tudi za ilegalna odlagališča odpadkov v gozdovih, ker se njihovo število zadnja leta spet povečuje. Poleg dejanskega povečanja razlog je razlog za to deloma tudi v spremenjeni kadrovski zasedbi in večji pozornosti, namenjeni tej problematiki.

Preglednica 27: Krčitve gozdov v obdobju 2011-2020 po namenu (ha)

Namen krčitev						Skupaj
Urbanizacija	**Infrastruktura**	**Kmetijstvo**	**Rudarstvo**	**Energetika**	**Drugo**	
4	24	125	3	0	0	156

3.1.6 Pregled vlaganj v gozdove v obdobju 2011-2020

Skupaj je bilo v gozdove vloženih (ovrednoteno delo in materiali) 12.103.000 EUR, od tega 2.175.000 EUR na področju gojenja in varstva ter biomeliorativnih in drugih del ter 9.928.000 EUR na področju gozdnih prometnic. Zaradi lastniške strukture izrazito prevladujejo vlaganja v zasebne gozdove. V primerjavi s preteklim obdobjem je obseg opravljenih del na področju gojenja in varstva gozdov veliko manjši: pri obnovi za 40 %, pri negi kar za 59 %, varstvenih del je bilo manj za 53 % in biomeliorativnih za 17 % manj. Zmanjšan obseg je posledica manjšega deleža mladovij, manjšega

obsega obnove s sadnjo in zmanjšanega interesa lastnikov za tovrstna vlaganja, ker je bil obseg spodbud velikokrat omejen, hkrati pa so se zmanjšale njihove realne vrednosti. Poleg tega je vedno manj interesa za delo v gozdovih v okviru medsosedske pomoči, tudi zaradi vse manjšega števila nekdanjih gozdnih delavcev, ki so pri tem sodelovali.

Povsem drugačno je stanje na področju gozdnih prometnic, kjer je ves čas izražen močan interes po vlaganjih, dodatno podkrepljen z razmeroma ugodnimi pogoji za sofinanciranje na podlagi PRP. Posledično vlaganja v gozdno infrastrukturo skoraj petkrat presegajo vsa ostala vlaganja. Na ta način smo občutno presegli s prejšnjim načrtom zastavljeno dinamiko gozdnih gradenj in močno zmanjšali površino spravilno zaprtih delov gozda. Ugodno stanje gozdne infrastrukture omogoča učinkovito in pravočasno izvedbo varstveno sanacijskega poseka.

Preglednica 28: Vlaganja v gozdove (v EUR) v obdobju 2011-2020

	Zasebni gozd	Državni gozd	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Obnova gozdov	801.000	2.000	0	803.000
Nega gozdov	708.000	7.000	0	715.000
Varstvo gozdov	599.000	8.000	0	607.000
Biomeliorativna in druga dela	50.000	0	0	50.000
Gozdne prometnice	9.815.000	113.000	0	9.928.000
Skupaj	11.973.000	130.000	0	12.103.000

Preglednica 29: Sofinanciranje vlaganj v gozdove in gozdarstvo iz sredstev integralnega proračuna in sredstev EU v obdobju 2011-2020

Vir sredstev za (so)financiranje izvedenih del	Izplačila 2011-2020		
	Zasebni gozd	Državni gozd	Skupaj
Sredstva integralnega proračuna za vlaganja v gozdove[1] (EUR)	1.038.152	126	1.038.278
Obnova in nega	61 %		61 %
Varstvo gozdov	35 %		35 %
Vzdrževanje življenjskega okolja prosto živečih živali v zasebnih gozdovih	3 %		3 %
Vzdrževanje gozdnih cest – integralni proračun in proračun občin (EUR)	1.274.975	18.073	1.293.048
Gozdni sklad (zasebni gozdovi v območjih Natura 2000) (EUR)	19.879	/	19.879
PRP 2014–2020 – Sanacija in obnova poškodovanih gozdov - Ukrep 8.4[2] (EUR)	361.421	7.376	368. 797
Sanacija in obnova poškodovanih gozdov	88 %	0 %	88 %
Ureditev gozdnih vlak, potrebnih za sanacijo gozdov	10 %	2 %	12 %
PRP 2010–2020 – gradnja/rekonstrukcija gozdnih cest in vlak – Ukrep 4 (EUR)	2.025.067	0	2.025.067
Gozdne ceste	39 %	0 %	39 %
Gozdne vlake	61 %	0 %	61 %
Skupaj (EUR)			4.745.069

[1]Brez sredstev za semenarsko in drevesničarsko dejavnost v gozdarstvu in sredstev za upravne izvršbe
[2]Prikazana so sredstva iz prevzemov del ZGS (dejanski podatki o izplačilih so na ARSKTRP)

3.2 Presoja trajnostnega gospodarjenja z gozdovi

3.2.1 Vzdrževanje in izboljšanje gozdnih virov ter njihov prispevek k bilanci ogljika v gozdovih

Ocene kazalnikov trajnostnega gospodarjenja z gozdovi smo določili na podlagi primerjave ciljnega stanja preteklega gozdnogospodarskega načrta GGO (2011–2020) ter obstoječega stanja, pri čemer ocene predstavljajo: 1: zelo neugodno - manj kot 25 % ciljnega stanja; 2: neugodno - manj kot 50 % ciljnega stanja; 3: ugodno - več kot 50 % ciljnega stanja; 4: zelo ugodno - več kot 75 % ciljnega stanja; / ni podatka.

Stanje gozdnih virov lahko v tem obdobju še ocenimo kot ugodno. Pri visoki gozdnatosti se rast lesne zaloge umirja in dosega ciljno zalogo, zato v bodoče pričakujemo rahlo zmanjšanje. Delež debelega drevja je zelo visok in povečuje tveganje pri gospodarjenju, zlasti pri iglavcih. Pri površini je malo manj ugodna ocena zasebnih gozdov, ker se je zaradi krčitev gozdov v določenih GGE površina gozdov že zmanjšala (Bele Vode, Velenje).

Preglednica 30: Ocena zagotavljanja trajnosti gozdnih virov in bilance ogljika

Indikator	Zasebni gozd	Državni gozd	Skupaj
Površina gozdov	3	4	3
Lesna zaloga	4	4	4
Debelinska struktura gozdov	3	3	3
Ponori ogljika	/	/	3

Opomba: 1: zelo neugodno, 2: neugodno, 3: ugodno, 4: zelo ugodno

Ocene za te indikatorje po RGR so v prilogi 13.7.1.

3.2.2 Vzdrževanje zdravja in vitalnosti gozdnih ekosistemov

Presoja trajnosti iz vidika zdravja in vitalnosti gozdnih ekosistemov kaže bolj zaskrbljujoče stanje. Posebej pri sanitarnem poseku je ocena neugodna. V preteklem desetletju so bila samo tri leta z ugodnim stanjem. Poleg dveh velikih ujm (žledolom 2014, vetrolom 2017), ki so se sanirale več let, so se v vmesnem obdobju močno razširili še podlubniki.

Pri poškodovanosti gozdnega drevja opažamo rahlo povečevanje deleža poškodovanih dreves, vendar je stanje še ugodno, kar velja tudi za posege v gozdni prostor in pašo v gozdu. Pri objedenosti gozdnega mladja lahko stanje tudi ocenimo kot ugodno. Težave se pojavljajo pri določenih vrstah (plemeniti listavci, jelka), na kar pa ne vpliva samo preštevilčna divjad. Ocene za te indikatorje po RGR so v prilogi 13.7.2.

Preglednica 31: Ocena vzdrževanja zdravja in vitalnosti gozdnih ekosistemov

Indikator	Zasebni gozd	Državni gozd	Skupaj
Sanitarni posek	1	2	2
Poškodovanost gozdnega drevja	3	3	3
Posegi v gozd in gozdni prostor	3	4	3
Objedenost gozdnega mladja	3	3	3
Paša v gozdu	4	4	4
Ocena tveganj pri gospodarjenju z gozdovi	2	3	2

Opomba: 1: zelo neugodno, 2: neugodno, 3: ugodno, 4: zelo ugodno

Sanitarni posek v tem obdobju obsega skoraj polovico (48 %) vsega poseka v območju in ima dva viška, ki sta počasi izzvenela. Leta 2014 je bil žledolom, konec leta 2017 pa vetrolom (večina poseka

leta 2018). Žledolom je bil prisoten po celem območju v nižjih legah, najbolj je prizadel vzhodni del območja (KE Šoštanj). Vetrolom je najbolj prizadel zahodni del območja (KE Luče). Kar 20 % vsega lesa je bilo treba posekati zaradi vetrolomov. Tako obsežne vetrolome poleg orografskih in podnebnih dejavnikov povzroča tudi neprimerna drevesna sestava in zgradba gozdov (pretežno starejši enomerni smrekovi sestoji).

Sanacija teh ujm je trajala 3 leta. Po žledu so se v letih 2015 do 2017 močno razširili še podlubniki, v manjši meri tudi po vetrolomu v letih 2019 in 2020. Pri iglavcih predstavlja sanitarni posek polovico vsega poseka, pri listavcih je delež le malo nižji (39 %). Prevladujoči vzroki poseka so pri iglavcih veter in žuželke (skupaj 80 % sanitarnega poseka), pri listavcih pa žled in veter (69 % in 21 % sanitarnega poseka). Med ostalimi vzroki poseka so pomembnejši še bolezni, glive ter delo v gozdu. Zlasti v sušnem letu 2013 je bilo nekaj gozdnih požarov, vendar je količina posekanega lesa zaradi tega vzroka zanemarljiva.

Pregled sanitarnega poseka za celotno obdobje po letu 1994 kaže izrazita nihanja obsega in vzrokov poseka. Zaključimo lahko, da so ujme vse pogostejše in močnejše ter bolj razširjene po območju. Večje ujme so bile pred zadnjim obdobjem v letih 1996 (sneg in žled – omejen predvsem na GGE Gornji Grad), 2007 (žled, GGE Gornji Grad in Nazarje) in 2008 (veter, predvsem GGE Gornji Grad). Do leta 2011 je bila v ujmah najbolj prizadeta GGE Gornji Grad, kjer se je zato v dveh obdobjih spreminjal gozdnogospodarski načrt GGE.

Vse te ujme so se razvile v praviloma triletne gradacije smrekovih podlubnikov (velik delež smreke v območju, predvsem v območju ujm). Gradacija smrekovih podlubnikov leta 1994 (1992-1994) je posledica antropogenih dejavnikov (gozdni nered) v obdobju tranzicije.

Pregled sanitarnega poseka v zadnjem obdobju po vzrokih poseka in kategorijah lastništva je v prilogi 13.7.5.

Slika 10: Vrste in količina sanitarnega poseka v obdobju 1994-2020

Poškodovanost gozdov se je v tem obdobju malo povečala (12,6 % merjenih dreves na SVP). Na podlagi popisa zdravstvenega stanja gozdov (vir GIS – ni podatka) lahko ocenimo stanje poškodovanosti gozdov kot ugodno.

Slika 11: Prostorski prikaz sanitarnih sečenj v obdobju 2011-2020

Slika 12: Poškodovanost drevja po vrstah poškodb

Preglednica 32: Pregled večjih poškodovanosti gozdov v območju v obdobju 2011-2020

Škodljivi dejavnik	Poškodovana dr. vrsta oz. skupina dr. vrst oz. sestoj	Čas pojava	Kraj pojava (GGE)	Poškodovana površina v ha/ poškodovano drevje v m^3	Intenziteta[1]	Izvedeni ukrepi / opomba
Žled	Predvsem bukovi sestoji	februar 2014	Nižje lege	192.500 m^3	2 – 3	
Podlubniki	smreka	2014 - 2017	Nižje lege	128.700 m^3	2 – 3	večletna gradacija po suši in žledu
Veter	smreka	11.-13.12.2017	Predvsem GGE Solčava, Luče	365.000 m^3	3	Večletna sanacija, kasneje še več manjših vetrolomov

[1]1-uničenih do 10 % dreves oziroma 10 % krošnje vseh dreves; 2-uničenih 11 –30 % dreves oziroma 11 –30 % krošnje vseh dreves; 3-uničenih 31 –50 % dreves oziroma 31 –50 % krošnje vseh dreves; 4-uničenih nad 50 % dreves oziroma nad 50 % krošnje vseh dreves. Za uničena drevesa se štejejo drevesa, ki so toliko poškodovana, da se ne morejo regenerirati.

Objedenost gozdnega mladja je analizirana za popisno enoto Zgornja Savinja (popisi v letih 2010, 2014, 2017 in 2020, Priloga 13.7.6), ki obsega večino GGO. Razlike v skupni objedenosti med popisi niso statistično značilne. Objedenost iglavcev je nizka, vendar se v tem obdobju rahlo povečuje. Nasprotno pri listavcih v tem obdobju objedenost pada, podobno velja tudi za bukev. Kritična je samo visoka objedenost plemenitih listavcev, ki imajo pri priraščanju v višje višinske razrede vedno nižji delež.

Paša v gozdovih se pojavlja zlasti na planinskih pašnikih, kjer pasejo živino člani pašnih skupnosti, ki niso lastniki zemljišč. Te površine so se uredile z gozdnogojitvenimi načrti v soglasju z lastnikom (Nadškofijo Ljubljana). Večje površine se nahajajo na Menini, Raduhi in Veži.

Preglednica 33: Paša v gozdovih (vir: podatki zbrani za PEFC poročila)

	Paša goveje živine (in konj)	Paša ovc	Paša koz	Skupaj
Površina gozdov, kjer se pasejo domače živali (ha)	775	5	0	780
Delež površin z urejeno gozdno pašo glede na celotno površino gozdov z gozdno pašo (%)	93	10		93

<u>Ocena tveganj pri gospodarjenju z gozdovi v obdobju 2021-2030</u>

Podlubniki

Gradacije podlubnikov predstavljajo velik dejavnik tveganja za prihodnje gospodarjenje z gozdovi. Posledice vetrolomov še niso v celoti sanirane in tam se pojavljajo žarišča podlubnikov. V primeru tako obsežnih ujm, kot smo jih imeli v tem obdobju, bodo gotovo sledile tudi gradacije podlubnikov. Najbolj so ogroženi čisti smrekovi sestoji, še posebej na karbonatni podlagi in v podgorskem pasu. Kot ranljivi gozdovi (tudi v povezavi s podnebnimi spremembami) so opredeljeni zasmrečeni gozdovi (RGR 061, 091) ter smrekovi sestoji v RGR 050, 060, 070 in 110 (ocenjena površina 13.000 ha). V mešanih gozdovih, kjer je delež smreke v lesni zalogi nižji, je tveganje pri prihodnjem gospodarjenju manjše.

Veter

Viharni vetrovi so v preteklem obdobju povzročili največje škode in obseg je bil bistveno višji kot v prejšnjih obdobjih. Pri tem ugotavljamo, da so se veliki vetrolomi pojavljali tudi v prej manj ogroženih območjih. Zaradi pričakovanih močnejših vremenskih ujm kot posledica podnebnih sprememb bodo po vsej verjetnosti vetrolomi v velikem obsegu prisotni tudi v naslednjem desetletju. Največja tveganja pri gospodarjenju pričakujemo v zasmrečenih gozdovih, ogrožen je pa večji del Zgornje Savinjske doline (vzhodni del GGO je manj ogrožen).

Sneg in žled

Težek sneg in žled povzročata občasne večje poškodbe v gozdovih (običajno enkrat na 10 let). Zaradi žledolomov so prizadeti zlasti podgorski gozdovi (do 700 m), medtem ko se snegolomi

pojavljajo višje (nad 1.000 m), vendar povzročajo manjše škode. Žledolom v preteklem obdobju je prizadel zlasti vzhodni del GGO, kjer je tudi več bukovih sestojev. Tu lahko pričakujemo žledolome tudi v prihodnjem obdobju (ob podobnih vremenskih razmerah kot pri žledu leta 2014).

Požar, suša

Število požarov v zadnjem desetletju v primerjavi s prejšnjimi obdobji ne narašča. Tudi prej so se požari bolj pojavljali samo v sušnih letih 2002 in 2003. Ob vse bolj vročih poletjih z izrazitim pomanjkanjem padavin bodo lahko požari predstavljali potencialno grožnjo predvsem gozdovom na najbolj sušnih rastiščih rdečeborovij in toploljubnih bukovij. Požarna ogroženost je prikazana v prostorskem delu (poglavje 12, karta L).

3.2.3 Vzdrževanje in spodbujanje proizvodnih funkcij gozdov (lesnih in nelesnih)

Presoja trajnosti gozdnogojitvenih pogojev, ki vplivajo zlasti na proizvodne funkcije gozdov, kaže še ugodno stanje, vendar so trendi neugodni. Zlasti bo lahko problematična trajnost donosov lesa, ker se že nekaj obdobij razmerja razvojnih faz gibajo v nasprotni smeri od modelnega stanja. Samo v zadnjem obdobju so ta trend prekinile ujme. Pri zasnovi in negovanosti so zlasti problematični sestoji, nastali po ujmah. Ocene za te indikatorje po RGR so v prilogi 13.7.3.

Preglednica 34: Ocena vzdrževanja in spodbujanja ekonomskih funkcij gozda

Indikator	Zasebni gozd	Državni gozd	Skupaj
Prirastek in posek	3	3	3
Zgradba gozdnih sestojev	3	3	3
Ocena trajnosti donosov lesa	3	3	3
Kakovost gozdnega drevja	3	3	3
Zasnova in negovanost	2	3	2

Opomba: 1: zelo neugodno, 2: neugodno, 3: ugodno, 4: zelo ugodno

Zgradba gozdnih sestojev

Po površini prevladujejo debeljaki (58 % gozdov). Od ostalih razvojnih faz imajo večji delež še sestoji v obnovi (16 %), mlajši sestoji skupaj pa le 10 %. Raznomerni gozdovi skupaj obsegajo 14 % gozdov, ostale zgradbe se pojavljajo na manjših površinah. Grmičavega gozda je največ v varovalnih gozdovih. V deležu sestojnih tipov po lastništvu ni bistvenih razlik. Po RGR so razlike še v deležu raznomernih sestojev, ki jih je največ v jelovjih in v deležu drogovnjakov, ki jih je več v jelovih bukovjih.

Preglednica 35: Sestojni tipi

Sestojni tip	Površina (ha)	Delež (%)	Povprečna velikost sestoja (ha)
Mladovje	1.251	2,6	1,24
Drogovnjak	3.583	7,5	2,17
Debeljak	28.011	58,2	5,57
Sestoj v obnovi	7.722	16,1	4,56
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0,00
Raznomerno (ps.-šp.,preb.)	4.360	9,1	4,99
Raznomerno (sk.gnz.)	2.266	4,7	6,57
Panjevec	0	0,0	0,00
Grmičav gozd	528	1,1	9,10
Pionirski gozd z grmišči	162	0,3	2,61
Tipični prebiralni sestoj	176	0,4	7,65
Skupaj	48.058	100,0	4,47

Po letu 1990 se je med razvojnimi fazami močno povečal delež debeljakov (iz 38 % na 66 %), zmanjšal pa delež drogovnjakov (iz 31 % na 9 %) in mladovij (iz 11 % na 3 %).

Dejansko razmerje razvojnih faz je neusklajeno z uravnoteženim, modelnim stanjem. V gospodarskih gozdovih je bistveno preveč debeljakov (8.700 ha), primanjkuje pa mlajših sestojev (1.600 ha mladovij in 6.800 ha drogovnjakov). Glede na oceno močno prizadetih površin zaradi ujm, ki niso bile upoštevane v načrtih GGE, je primanjkljaj mladovij polovico manjši, poleg tega pa so pri malopovršinskem gospodarjenju manjša pomladitvena jedra vključena tudi v ostalih razvojnih fazah. Problematično tako ostaja zlasti veliko odstopanje pri drogovnjakih. Odstopanje prirastnikov (drogovnjakov in debeljakov skupaj) pa ni veliko. Pregled modelnih stanj po RGR je v prilogi 13.7.7.

Slika 13: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah

Za raznomerne gozdove je primerjava z modelnim stanjem narejena po debelinskih razredih. Glede na uravnoteženo stanje v lesni zalogi primanjkuje debelega drevja (nad 50 cm premera), preveč je tankega drevja (do 30 cm premera).

Preglednica 36: Zasnova gozdnih sestojev

Razvojna faza	Površina	Državni gozdovi				Zasebni in drugi gozdovi				Skupaj			
	ha	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	1.251	39,5	27,8	5,6	27,1	14,1	40,5	23,3	22,1	14,9	40,1	22,7	22,3
Drogovnjak	3.583	6,9	32,1	61,0	0,0	12,7	62,4	23,7	1,2	12,5	61,5	24,8	1,2
Podmladek	6.623	22,0	58,5	19,1	0,4	14,7	67,5	15,9	1,9	14,9	67,3	16,0	1,8

Prevladuje dobra in bogata zasnova mladovij (skupaj 55 %). V tem obdobju se je ob povečanju površine povečal tudi delež mladovij s slabo zasnovo, ker je zajetih več površin, prizadetih od ujm. Pri drogovnjakih je zasnova bolj ugodna (skupaj 74 % dobre in bogate zasnove), v tem obdobju se je izboljšala.

Preglednica 37: Negovanost gozdnih sestojev

Razvojna faza	Površina	Državni gozdovi				Zasebni in drugi gozdovi				Skupaj			
	ha	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	1.251	14,0	23,3	62,7	0,0	7,8	36,7	54,3	1,2	8,0	36,2	54,7	1,1
Drogovnjak	3.583	6,7	39,4	53,9	0,0	6,2	53,3	40,0	0,5	6,2	52,9	40,4	0,5
Debeljak	28.009	19,7	47,0	33,3	0,0	15,6	65,9	18,4	0,1	15,7	65,2	19,0	0,1
Sestoj v obnovi	7.722	36,4	61,4	2,2	0,0	36,5	58,9	4,5	0,1	36,5	59,0	4,4	0,1
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	4.359	3,8	44,3	51,9	0,0	10,7	47,9	39,0	2,4	10,5	47,9	39,2	2,4
Raznomerno (sk-gnz)	2.266	17,5	19,2	63,3	0,0	3,7	60,4	35,9	0,0	4,4	58,2	37,4	0,0
Tipični prebiralni sestoj	176	0,0	0,0	0,0	0,0	63,6	36,4	0,0	0,0	63,6	36,4	0,0	0,0

Negovanost gozdnih sestojev je najslabša pri mladovjih, kjer je prav tako zaradi ujm bistveno povečan delež nenegovanih sestojev (56 % površine). Pri drugih sestojnih tipih ni večjih razlik glede na preteklo obdobje, prevladuje pa pomanjkljiva negovanost. Najvišji delež negovanih sestojev je pri sestojih v obnovi.

Preglednica 38: Struktura drevja po kakovostnih razredih v deležih (%) od lesne zaloge dreves nad 30 cm

Drevesna vrsta	Delež dreves po kakovostnih razredih				
	Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	10,9	38,1	42,8	7,6	0,6
Jelka	14,4	47,7	33,3	4,3	0,3
Bor	13,0	42,1	38,9	5,5	0,5
Macesen	26,6	38,1	29,2	5,7	0,4
Drugi iglavci	0,0	28,6	71,4	0,0	0,0
Bukev	5,1	29,6	41,3	17,1	6,9
Hrast	3,9	31,4	46,2	13,8	4,7
Plemeniti listavci	8,5	28,5	40,8	17,1	5,1
Drugi trdi listavci	1,0	13,1	36,0	23,7	26,2
Mehki listavci	2,0	18,2	31,5	25,1	23,2
Skupaj iglavci	11,9	38,9	41,5	7,1	0,6
Skupaj listavci	5,2	28,3	41,0	17,4	8,1
Skupaj	10,3	36,3	41,4	9,6	2,4

Prevladuje prav dobra in dobra kakovost gozdnega drevja. Kakovost je višja v jelovjih in ostalih gozdovih z višjim deležem iglavcev. Zaradi velikih razlik v subjektivnih ocenah primerjava s preteklim obdobjem ni primerna. Zaradi različnih rastiščnih razmer je kakovost slabša v državnih gozdovih.

3.2.4 Vzdrževanje, ohranjanje in ustrezno povečanje biološke raznovrstnosti v gozdnih ekosistemih

Skupna ocena ohranjanja biotske raznovrstnosti gozdov je večinoma ugodna. Kot neugodna je že bila omenjena ohranjenost gozdnih sestojev (zasmrečenost), vendar so trendi pozitivni. Prevladujejo gozdni sestoji z debelim drevjem, tudi pri uspešnosti pomlajevanja ni večjih težav. Vplivi tujerodnih vrst zaenkrat še niso preveliki (razen jesenovega ožiga), vendar se stanje slabša. Odmrle lesne mase je dovolj, lahko se pa še popravi struktura (poveča delež debelejšega odmrlega lesa). Stanje kvalifikacijskih vrst in habitatov v Natura 2000 območjih je večinoma ugodno. Gozdov, prepuščenih naravnemu razvoju, je skupaj z negospodarjenimi gozdovi dovolj. Varovalni gozdovi so bili deloma prizadeti zaradi ujm. Ocene za te indikatorje po RGR so v prilogi 13.7.4.

Preglednica 39: Ocena ohranjanja biotske raznovrstnosti gozdov

Indikator	Zasebni gozd	Državni gozd	Skupaj
Drevesna sestava gozdov (P 2)	3	3	3
Ohranjenost gozdnih sestojev	1	2	1
Gozdni sestoji s prevladujočim debelim drevjem	4	4	4
Uspešnost pomlajevanja in preraščanja gozdnih sestojev	3	3	3
Tujerodne vrste	3	4	3
Gozdni genski viri	4	4	4
Odmrla lesna masa	4	4	4
Natura 2000	4	4	4
Gozdovi prepuščeni naravnemu razvoju	3	3	3
Varovalni gozdovi	4	4	4
Dolžina gozdnega roba	3	3	3
Mokrišča in vodni viri v gozdu	3	3	3
Mirne cone	3	3	3

Opomba: 1: zelo neugodno, 2: neugodno, 3: ugodno, 4: zelo ugodno

Podrobnejša analiza Natura 2000 območij (delež odmrle lesne biomase, površina gozdov z drevjem nad 30 cm prsnega premera ipd.) je bila narejena v Dodatku k okoljskem poročilu [32].

Ohranjenost gozdnih sestojev

Po izračunu na podlagi Robičevega indeksa spremenjenosti (viri podatkov in metodologija [33], [34]) je ohranjenih sestojev v območju 8 %, spremenjenih 36 %, močno spremenjenih 41 % in izmenjanih 16 %. Najbolj spremenjena so zasmrečena bukovja na silikatih ter zasmrečena jelovo bukovja. Najbolj ohranjeni so jelovi gozdovi, gorska in zgornjegorska bukovja na karbonatih ter varovalni gozdovi in gozdni rezervati. V državnih gozdovih je manj izmenjanih sestojev.

Slika 14: Ohranjenost gozdov po lastniških kategorijah

Gozdni sestoji s prevladujočim debelim drevjem (30 cm in več)

V območju močno prevladujejo sestoji, ki imajo več kot polovico drevja debelejšega od 30 cm (večinoma vsi debeljaki, sestoji v obnovi in raznomerni sestoji). Takih sestojev je 84 % vseh gozdov, v 53 % gozdov prevladuje drevje, debelejše od 40 cm. Za območja, kjer se nahajajo zavarovane vrste, ki imajo zahteve po višjem deležu debelega drevja, je tako stanje ugodno. Z vidika podnebnih sprememb pa je debelo in staro drevje (zlasti smreke) problem zaradi večje dojemljivosti za poškodbe zaradi ujm ter v velikem deležu sanitarnih sečenj zaradi napada podlubnikov.

Uspešnost pomlajevanja in preraščanja gozdnih sestojev

V lesni zalogi prevladujejo iglavci s smreko, kar se odraža tudi v pomladku, kjer smreka predstavlja skoraj polovico vsega pomladka, iglavci skupaj imajo v pomladku 55 % delež. Delež iglavcev v pomladku se znižuje, v primerjavi s prejšnjim obdobjem se je znižal za dobrih 5 % na račun povečanja deleža bukve in drugih trdih listavcev. V primerjavi z deležem iglavcev v lesni zalogi je opazno nižji delež iglavcev v pomladku, prav tako je vrast listavcev za 10 % večja, kot je delež listavcev v lesni zalogi. Zlasti pri plemenitih listavcih ocenjujemo, da objedanje mladovja predstavlja bistven problem pri preraščanju v starejše razvojne faze.

Preglednica 40: Drevesna sestava mladovij in vrasti po oblikah lastništva*

	Zasebni gozdovi		Državni gozdovi		Skupaj	
	Mladovje (%)	Vrast (%)	Mladovje (%)	Vrast (%)	Mladovje (%)	Vrast (%)
Smreka	50,0	48,3	13,1	61,1	48,5	48,7
Jelka	2,2	12,1	5,3	3,2	2,3	11,8
Bor	0,6	0,5	4,5	0,0	0,8	0,5
Macesen	3,4	0,5	4,5	1,0	3,4	0,5
Drugi iglavci	0,0	0,0	0,0	1,2	0,0	0,0
Bukev	21,2	21,8	36,1	30,2	21,7	22,1
Hrast	0,5	0,5	4,3	0,0	0,7	0,5
Plemeniti listavci	13,9	9,0	3,1	1,0	13,6	8,7
Drugi trdi listavci	1,9	5,3	5,0	1,2	2,1	5,3
Mehki listavci	6,3	1,9	24,1	1,0	6,9	1,8
Iglavci	56,2	61,5	27,4	66,6	55,0	61,5
Listavci	43,8	38,5	72,6	33,4	45,0	38,5
Skupaj	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

*delež občinskih gozdov je nepomemben, zato ni zajet v analizo

Slika 15: Karta uspešnosti pomlajevanja in vpliva divjadi na območjih neuspešnega pomlajevanja

Tujerodne vrste

V območju v gozdu največ škode povzroča jesenov ožig, katerega posledica je sušenje jesena po celotnem območju in ga ni mogoče zajeziti. Večji problem je po žledolomu leta 2014 začela povzročati tudi navadna barvilnica, ker s svojo zarastjo povzroča težave pri naravnem pomlajevanju gozda. Z ukrepi (žetev, izkopavanje) je možno omejiti njeno nadaljnje širjenje po območju. Pomlajevanje otežuje tudi žlezava nedotika, katere trend je prav tako v naraščanju. Živalske tujerodne vrste v območju niso prisotne oziroma niso bile zaznane.

Preglednica 41: Prisotnost reguliranih tujerodnih vrst in tujerodnih vrst, ki so močno razširjene oziroma se hitro širijo in povzročajo škodo biotski raznovrstnosti oz. gospodarsko škodo

Vrsta	Stanje (prisotnost/razširjenost/trend)*	Opomba1
ameriške zlate rozge (*Solidago canadensis, S. gigantea)*	že dolgo prisotna / celotno območje / stabilen	zelnata rastlina
enoletna suholetnica (*Erigeron annuus*)	že dolgo prisotna / celotno območje, razen na višjih nadmorskih višinah / stabilen	zelnata rastlina
veliki pajesen (*Ailanthus altissima*)	V zadnjih letih / osončene gozdne vrzeli, nastale po vetrolomu / padajoč (odstranjene rastline)	drevo; rastlinska vrsta z EU seznama ITV.
žlezava nedotika (*Impatiens glandulifera)*	že dolgo prisotna /celotno območje / naraščajoč	Rastlinska vrsta z EU seznama ITV.
navadna barvilnica (*Phytolacca americana*)	v zadnjem desetletju / na degradiranih odprtih gozdnih površinah / naraščajoč	zelnata rastlina
japonski dresnik (*Fallopia japonica*)	V območju močneje razširjen v zadnjih dveh desetletjih / spodnji del porečij Savinje in Drete ter v Šaleški dolini / naraščajoč	zelnata rastlina
Davidova budleja, metuljnik (*Buddleja davidii*)	V zadnjem desetletju /Loke pri Mozirju na po vetrolomu poškodovanih površinah / odstranjena	zelnata rastlina
pavlovnija (*Paulownia tomentosa*)	srednje razširjena / omejena na urbane površine / stabilen	drevesna vrsta
Pelinolistna žvrklja ali ambrozija (*Ambrosia artemisiifolia*)	v zadnjem desetletju / na opuščenih zemljiščih, travnikih, njivah / stabilen	zelnata rastlina
Jesenov ožig (*Hymenoscyphus fraxineus*)	V zadnjem desetletju / celotno območje / naraščajoč	gliva, ŠO gozd. drevja

Gozdni genski viri

Genetska pestrost avtohtonih drevesnih vrst je po eni strani neuravnovešena, saj močno prevladuje ekološko občutljiva smreka, v velikem delu tudi vnesena od drugod, po drugi strani pa je v dovolj velikem obsegu prisotna večina avtohtonih drevesnih vrst, z izjemo izrazito primorskih. Podobno velja za grmovne vrste in ostalo floro. Ocenjujemo, da z gozdnogospodarski cilji in gozdnogojitvenim ukrepanjem v dovolj veliki meri krepimo genetsko pestrost avtohtonih vrst. Potencialni problem pri pomlajevanju predstavlja intenzivno pomlajevanje smreke v primerjavi z drugimi (rastiščno in gospodarsko pomembnimi) vrstami ter hitro širjenje tujerodnih invazivnih zeliščnih vrst na veliko površinskih posekah zaradi ujm, zato gojitveno že ukrepamo. Mrežo GSO načrtujemo dopolniti z bukovim semenskim sestojem. Obnova s sadnjo ne prispeva pomembnega deleža pri obnovi gozdov.

Odmrla lesna masa

V odmrli lesni masi prevladujejo drevesa v razširjenem debelinskem razredu A, tako po številu kot po lesni masi na ha. V primerjavi s preteklim obdobjem se je delež mrtve biomase povečal, povečanje gre pripisati predvsem posledicam naravnih ujm (žled), ker je veliko poškodovanega drevja ostalo v gozdu. Najbolj se je povečal delež drobnega drevja, medtem ko je delež drevja v razširjenem debelinskem razredu C še vedno pod priporočeno količino glede na cilje v PUN 2000 [35]. Povprečen delež odmrlega drevja glede na LZ je 7 %, v državnih gozdovih znaša 9 %. Najmanj odmrle mase je v jelovjih in zasmrečenih podgorskih bukovjih na silikatih (pod 5 %), najvišji delež v večnamenskih gozdovih je v toploljubnih bukovjih, in sicer 9 %. V varovalnih gozdovih je delež odmrlega drevja 17 %, v gozdnih rezervatih znaša 9 %. Zaradi redkejše mreže SVP v varovalnih gozdovih in gozdnih rezervatih ocenjujemo, da je tam dejansko odmrlega drevja več, tudi debelega.

Preglednica 42: Odmrlo drevje (št./ha)

Lastništvo	Razš. deb. r.	Stoječe drevje igl.	Stoječe drevje list.	Stoječe drevje sk.	Ležeče drevje igl.	Ležeče drevje list.	Ležeče drevje sk.	Skupaj igl.	Skupaj list.	Skupaj sk.	m^3/ha
Zasebni gozdovi	A	11,2	3,3	14,5	12,7	7,9	20,6	23,9	11,2	35,1	13,41
	B	1,3	0,5	1,8	2,3	1,7	3,9	3,5	2,2	5,7	9,23
	C	0,2	0,1	0,3	0,4	0,4	0,8	0,6	0,4	1,1	3,30
	Skupaj	12,7	3,8	16,5	15,4	10,0	25,3	28,1	13,8	41,9	25,94
Državni gozdovi	A	9,9	10,1	20,0	10,7	14,8	25,5	20,6	24,9	45,5	16,41
	B	1,6	0,3	1,9	2,0	2,6	4,7	3,7	2,9	6,5	10,75
	C	0,4	0,0	0,4	0,5	0,3	0,8	0,9	0,3	1,1	3,50
	Skupaj	12,0	10,3	22,3	13,2	17,7	31,0	25,2	28,1	53,2	30,66
Gozdovi lokalnih skupnosti	A	0,0	12,0	12,0	4,0	8,0	12,0	4,0	20,0	24,0	24,0
	B	0,0	0,0	0,0	0,0	4,0	4,0	0,0	4,0	4,0	4,0
	C	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Skupaj	0,0	12,0	12,0	4,0	12,0	16,0	4,0	24,0	28,0	28,0
SKUPAJ	A	11,2	3,5	14,7	12,6	8,1	20,8	23,8	11,6	35,4	13,51
	B	1,3	0,5	1,8	2,2	1,7	4,0	3,5	2,2	5,7	9,27
	C	0,2	0,1	0,3	0,4	0,4	0,8	0,7	0,4	1,1	3,30
	Skupaj	12,7	4,0	16,7	15,3	10,2	25,5	28,0	14,3	42,2	26,08

Natura 2000

Ključno kompleksno območje Natura 2000 v GGO so Kamniško Savinjske Alpe, kjer je izločeno tako območje SPA Grintovci kot SAC Kamniško Savinjske Alpe. Velik delež gozdov v Kamniško Savinjskih Alpah je varovalnih gozdov. Gozdov brez gospodarjenja je 3,9 %, delež teh gozdov se je v celotnem območju od obdobja 2007 –2014 povečal za 1,7 % [35]. Lastniki gozda so manj zainteresirani za izločanje gozdov iz gospodarjenja, prav tako jih je težje vključiti v izvajanje ostalih ukrepov iz gozdnega sklada.

Stanje gozda za kvalifikacijske vrste je ugodno, odraslega debelega drevja je v območju več kot 50 %, prav tako količina odmrle lesne mase dosega cilje iz PUN 2000 [36].

Preglednica 43: Površina gozdov v Natura 2000 območjih

Indikator	Zasebni gozd		Državni gozd		Gozdovi lokalnih skupnosti		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Natura 2000	14.084	30,4	623	38,4	17	25,9	14.723	30,6

Gozdovi prepuščeni naravnemu razvoju

V GGO je skupno 391 ha gozdov in drugih gozdnih zemljišč z Uredbo [31] izločenih iz gospodarjenja kot gozdni rezervati, od tega jih je 83 % v zasebni lasti. Po vetrolomu v letu 2017 so se v gozdnem rezervatu Poljšak močno razmnožili podlubniki. Rešitve za primerno sanacijo, ki bi obvarovala sosednje gospodarske gozdove, se še iščejo.

V območju so posamezni predeli, ki predvsem zaradi svoje nedostopnosti ali zaradi nezainteresiranosti lastnikov v preteklem načrtovalskem obdobju niso bili gospodarjeni (6 %).

Pri izločanju ekocelic brez ukrepanja bo treba bolj aktivno pristopati k sklenitvi dogovorov z lastniki.

Preglednica 44: Gozdovi prepuščeni naravnemu razvoju (ha in % gozda)

Indikator	Zasebni gozd		Državni gozd		Gozdovi lokalnih skupnosti		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Gozdni rezervati	319	0,7	65	4,0	0	0	385	0,8
Ekocelice brez ukrepanja	24	0,1	1	0,1	0	0	25	0,1
Gozdovi brez gospodar. v preteklem načrt. obdobju	2.571	5,5	305	18,8	3	4,7	2.879	6,0

Varovalni gozdovi

Večinski delež varovalnih gozdov (5.688 ha) in drugih gozdnih zemljišč, ki jih je v območju po Uredbi [31] skupaj 6.461 ha, je v zasebni lasti. Z vidika ohranjanja biotske raznovrstnosti so varovalni gozdovi izjemnega pomena, 84 % varovalnih gozdov se nahaja znotraj območij Natura 2000. V 54 % varovalnih gozdov je bil izveden posek manjši od 2 m^3/ha. Zaradi nepredvidenih dogodkov (žled, vetrolom) je bil posek v posameznih predelih varovalnih gozdov večji, kot je bil načrtovan.

Preglednica 45: Površina varovalnih gozdov in drugih gozdnih zemljišč (rušje)

Indikator	Zasebni gozd		Državni gozd		Gozdovi lokalnih skupnosti		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Varovalni gozdovi	5.977	12,9	476	29,3	8	12,8	6.461	13,4

Dolžina gozdnega roba

Največ gozdnega roba v primerjavi s površino gozda je v primestni (218 m/ha gozda) in kmetijski krajini (192 m/ha gozda), krajini v območju skupaj predstavljata le 6 % površine. Gre predvsem za zunanji gozdni rob, ki je pomemben za ohranjanje biotske raznovrstnosti v krajinah z manj gozda. Najmanj gozdnega roba na površino gozda je v gozdni (24 m/ha) in gorski gozdnati krajini (47 m/ha), kjer je pomembno ohranjanje notranjega gozdnega roba z ohranjanjem manjših travišč znotraj gozdov. Travišča, pomembna z vidika prostoživečih živali, se ohranjajo predvsem zaradi aktivnosti lovskih družin, ki jih redno kosijo. V gozdni krajini, ki v območju pokriva 7 % površine, travnatih površin znotraj gozda primanjkuje.

Mokrišča in vodni viri v gozdu

Večji del območja je bogat z vodnimi viri in vodotoki, razen na karbonatni podlagi, kjer ni vodotokov in izvirov. Tam so za prostoživeče živali zelo pomembni vodni kali in kaluže. Na območju Golte je vzdrževanih kalov zabeleženih 5, medtem ko je na Menini, kjer je večje strnjeno gozdno območje brez tekočih voda, zabeležen le eden. Ohranjeno mokrišče je Covnikovo barje ter mokrišče na Trnavškem polju. V gozdnem prostoru je evidentiranih 89 vodnih izvirov ter skupno 1.185 km vodotokov.

Mirne cone in območja gozdnih kur

Mirne cone so določene na območjih, ki so pomembni za življenje divjadi. Mirne cone so v višje ležečih predelih Krašice in Menine, na Raduhi, v Lučki Beli, Ljubiji, dolini Suhe ter na Ljubeli in ob Velenjskem jezeru izločene na skupni površini 727 ha gozdnega prostora.
V območju so tudi cone, opredeljene z vidika varovanja gozdnih kur, kjer se izvaja vrstam prilagojeno gospodarjenje s časovno omejitvijo gospodarjenja po Pravilniku [37]. Teh površin je skupno 6.549 ha. Na določenih gozdnih cestah so bile v ta namen postavljene opozorilne table in zapornice ali samo opozorilne table. Prav tako se časovna omejitev gospodarjenja izvaja okrog znanih točkovnih

objektov (gnezd) velikih ujed (planinski orel, sokol selec). V letu 2020 je bil v okviru projekta LIFE izveden popis rastišč divjega petelina, na podlagi katerega so se meje con uskladile z dejanskim stanjem na terenu.

3.2.5 Ohranjanje naravnih vrednot in zavarovanih območij

Zavarovana območja

Zavarovana območja obsegajo 10 % gozdnega prostora. Največja zavarovana površina je v severnem delu območja, kjer sta krajinska parka Robanov kot in Logarska dolina. V območju je še krajinski park Golte. V krajinskih parkih ni večjih omejitev pri gospodarjenju z gozdovi, razen v ožjih območjih pri posegih v gozdni prostor. Na severnem delu je naravni rezervat Greben Smrekovec – Komen, ki prav tako nima posebnih omejitev gospodarjenja z gozdovi, ker je izločen zaradi travišč na vršnem delu. Območje Soteske Savinje pri Igli in Tirskih peči je večinoma znotraj varovalnih gozdov, kjer posek že zaradi terenskih razmer ni možen. Pri zavarovanih točkovnih objektih so omejitve gospodarjenja vezane na sestojno višino okrog objekta (posegi, gradnja vlak).

Naravne vrednote

Naravne vrednote pokrivajo 29 % površine gozdnega prostora. Večina se jih nahaja v višjih legah območja. Poleg območij, ki so zavarovana, so večja območja NV še Matkov kot, Menina, Raduha, Čreta na Dobrovljah in Smrekovško pogorje. NV Dleskovška planota in Olševa pokrivata večinoma varovalne gozdove. Kot naravne vrednote so izločena še ožja območja ob posameznih povirjih. Večina jam se nahaja na območju varovalnih gozdov, v višje ležečih predelih. Posebnih omejitev pri gospodarjenju z gozdom zaradi opredelitev naravnih vrednot ni, razen pri gradnji gozdnih prometnic.

Preglednica 46: Zavarovana območja in naravne vrednote

Indikator	Ploskovni objekti ha	Točkovni objekti št.
Zavarovana območja	5.008	22
Naravne vrednote	14.906	47 348 jam

3.2.6 Ohranjanje kulturne dediščine

Objekti kulturne dediščine so registrirani na 9,6 % gozdnega prostora. Glede na zvrst kulturne dediščine v območju prevladuje kulturna krajina, ki predstavlja kar 82 % površine vse kulturne dediščine. Po številu objektov je največ stavbne dediščine, in sicer 125 objektov. Arheoloških najdišč je 24 na skupno 52 ha, medtem ko je skupaj arheološka dediščina registrirana na 121 ha gozdnega zemljišča. Na območjih arheoloških najdišč je pred gradnjo gozdnih prometnic ali drugimi posegi v gozdni prostor potrebno pridobiti mnenje pristojnega ZVKD.

Preglednica 47: Režim enote kulturne dediščine

Režim	ha	št.
spomenik	4.309	64
arheološko najdišče	52	24
vplivno območje spomenika	21	2
vplivno območje	108	43
dediščina	435	46
dediščina priporočilno	0	3
Skupaj	4.925	182

Preglednica 48: Zvrsti (tipi) kulturne dediščine

Zvrst	ha	št.
Stavbna dediščina	139	108
Naselbinska dediščina	590	10
Kulturna krajina in zgodovinska krajina	4.074	6
Vrtnoarhitekturna dediščina	1	1
Memorialna dediščina	0	19
Druga dediščina	0	0
Arheološka dediščina	121	38
Skupaj	4.925	182

3.2.7 Ohranjanje območij po predpisih o vodah (vodovarstvena območja, vodotoki)

Po gozdnem prostoru deloma potekata dva vodotoka 1. reda (Savinja in Paka) in njuni pritoki. Zaradi razširjene mreže gozdnih vlak, ki trikratno presega dolžino vodotokov in večinoma poteka tudi po občutljivih, erodibilnih tleh, je ocena za vodotoke manj ugodna. Stanje priobalnih zemljišč je večinoma ugodno.

Na priobalnih zemljiščih in vodovarstvenih območjih so z načrti gozdnogospodarskih enot predpisane omejitve za gospodarjenje z gozdovi, predvsem pri gradnji gozdih prometnic (po potrebi se pridobi tudi vodno dovoljenje), uporaba kemičnih sredstev za zaščito drevja ni dovoljena, obvezna je uporaba biološko razgradljivih olj in maziv ter tehnična brezhibnost vozil. Prav tako se prijavljajo divja odlagališča, pri njihovi takojšnji odstranitvi se vztraja. V drevesni sestavi gozda se poskuša doseči čim večja vrstna pestrost, da gozd deluje kot spužva.

Preglednica 49: Dolžina vodotokov

Indikator	Skupaj km
Vodotoki 1 reda	20
Vodotoki 2 reda	1.165

Preglednica 50: Vodna in priobalna zemljišča

Indikator	Skupaj ha
Vodno zemljišče	420
Priobalno zemljišče	1.382

Vodovarstvena območja niso določena za vse občine. Pri gospodarjenju z gozdovi se upoštevajo vsa znana vodovarstvena območja, stanje je ugodno.

Preglednica 51: Vodovarstvena območja

Indikator	Državni nivo ha	Občinski nivo ha
VVO I / 1. varstveni režim	0	52
VVO II / 2. varstveni režim	0	670
VVO III / 3. varstveni režim	0	1.850
4. varstveni režim	0	64
VVO Skupaj	0	2.636

Vodovarstvena območja, vodotoki in območja poplav v GGO so prikazani v prostorskem delu (poglavje 12, karta M).

3.2.8 Vzdrževanje, ohranjanje in ustrezno izboljšanje varovalne in zaščitne funkcije gozdov

Za zagotavljanje trajnosti so bili že v preteklosti z Uredbo [31] izločeni odseki kot varovalni gozdovi. V teh gozdovih so dela vezana izključno na krepitev varovalne in zaščitne funkcije, v nedostopnih predelih se ne gospodari. V gospodarskih gozdovih z močno poudarjenima funkcijama se gospodari malopovršinsko, ker se večje sestojne odprtine počasi zaraščajo in so lahko razlog za erozijo. V teh gozdovih je redni posek relativno nizek, tako da količina posekanega lesa zaenkrat bistveno ne ogroža trajnosti zagotavljanja funkcije. Trajnost varovalne in zaščitne funkcije je pa ogrožena v predelih, ki so bili poškodovani zaradi vetrolomov leta 2017 in 2018 in so jih posledično napadli še podlubniki.

Včasih je zaradi posebnosti terena vseeno treba snovati večje sestojne odprtine, kar lahko predstavlja problem predvsem na zelo izpostavljenih, sušnih in erodibilnih področjih. Problem lahko predstavlja tudi prekomerna gradnja vlak na za to manj primernih terenih ter nedovoljene sečnje v zasebnih gozdovih.

Informativni prikaz verjetnosti pojavljanja plazov in plazovitih območij je prikazan na karti N, prikaz potencialnih erozijskih območij pa na karti O, oboje v prostorskem delu (poglavje 12). Oba prikaza temeljita na grobih podatkih v merilu 1:250.000.

3.2.9 Vzdrževanje, ohranjanje in ustrezno izboljšanje drugih socialno - ekonomskih funkcij gozdov

Ocena vzdrževanja drugih socio-ekonomskih funkcij gozdov je le deloma ugodna. Pravih gozdarskih podjetij je le malo, prevladujejo kmetje z dopolnilno dejavnostjo. Vlaganja v gozdove niso zadovoljiva (zlasti pri obnovi in negi). Težjih nesreč pri delu v gozdovih res ni veliko pri obsežnih in težavnih sanacijah ujm, vendar je še vseeno preveč smrtnih nesreč. Ugodnejše je stanje pri turizmu in rekreaciji in pri rabi lesa za biomaso. Pri oceni rabe lesa za industrijo je ocena še ugodna (razvita primarna lesna industrija), vendar so trendi neugodni, ker se veliko lesa izvozi iz območja, večinoma v Avstrijo. Pri nelesnih gozdnih proizvodih nimamo podatkov, vendar ocenjujemo, da se njihova raba povečuje.

Preglednica 52: Vzdrževanje, ohranjanje in ustrezno izboljšanje drugih socialno-ekonomskih funkcij gozdov

Indikator	Ocena	Komentar GGO
Število gozdarskih podjetij	3	Veliko malih podjetij, manjkajo izvajalci za zahtevne terene
Vlaganja v gozdove	2	Večina vlaganj v izgradnjo vlak, manj v gojitvena dela
Varnost in zdravje pri delu v gozdovih	2	Še vedno smrtne nesreče pri delu
Turizem in rekreacija	3	Deloma se usmerja, še vedno izvajanje tudi nedovoljene rekreacije (motorne sani, motokros)
Ocena rabe lesa za biomaso	3	V porastu, vendar še veliko neizkoriščenega potenciala
Ocena rabe lesa za industrijo	3	Razvita primarna lesna industrija, preveč lesa gre v izvoz
Nelesni gozdni proizvodi	3	Ni podatkov, ocenjuje se porast porabe, osiromašenje rastišč se ne beleži

Opomba: 1: zelo neugodno, 2: neugodno, 3: ugodno, 4: zelo ugodno

3.3 Presoja doseganja ciljev in učinkovitosti gospodarjenja

3.3.1 Ocena doseganja ekonomskih ciljev

Posek se stalno povečuje tudi brez sanitarnih sečenj, poleg tega je višje tudi povprečno posekano drevo (v preteklih obdobjih se je povečalo iz 0,75 m^3 na 0,97 m^3, sedaj znaša že 1,08 m^3). V poseku prevladuje smreka, ki je dovolj kvalitetna. Licitacije lesa od leta 2007 dalje so povečale tudi ponudbo kvalitetnih sortimentov listavcev, posebej pri gorskem javorju lastniki iz območja redno dosegajo visoke cene. Možni posek se ni izkoristil v celoti tudi zaradi neugodnih tržnih razmer, brez ujm bi bila realizacija še nižja. Velike količine lesa se izvažajo tudi v sosednje države, zlasti v Avstrijo. Zaradi vsega tega ocena doseganja ekonomskih ciljev ni tako ugodna.

Po socioekonomskih kategorijah lastništva je doseganje ekonomskih učinkov ustrezno realizaciji možnega poseka. Najvišja realizacija je v nadškofijskih in državnih gozdovih ter ostali veliki gozdni posesti (realizacija preko 80 %). Pri razdrobljeni kmečki posesti je realizacija le malo nad 50 %.

3.3.2 Ocena zagotavljanja socialnih in ekoloških ciljev

Doseganje najpomembnejših ekoloških ciljev je zagotovljeno z razglasitvijo varovalnih gozdov in gozdnih rezervatov ter zanje predvidenimi režimi gospodarjenja. Glede na obsežne ujme, ki so konec obdobja prizadele tudi varovalne gozdove, bo treba preveriti, a so bili primerno sanirani. Zlasti večje gole površine na strmih pobočjih lahko povzročajo nastajanje erozije. V varovalnih gozdovih so tudi manjše površine gozdov z izjemno poudarjeno funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti. Tudi ti gozdovi so bili deloma prizadeti zaradi ujm, večinoma je stanje primerno. Količina odmrle biomase je zadostna, povečati je treba delež debelega drevja. V območjih Natura 2000 se stanje habitatov izboljšuje tudi zaradi možnosti porabe sredstev iz gozdnega sklada. Nesoglasja pri rabi prostora se lokalno povečujejo zaradi večjega pritiska rekreacije in nedovoljenih voženj v gozdovih.

3.4 Presoja ustreznosti prejšnjega načrta

Cilji gospodarjenja z gozdovi so bili določeni ločeno za območje gozdov večje gozdne posesti in območje gozdov z razdrobljeno posestjo. Pri večji posesti so kot najpomembnejši cilji opredeljeni tržna pridelava lesa, varovanje gozdnih zemljišč in sestojev, ohranjanje biotske raznovrstnosti, varstvo narave in varovanje kulturne dediščine. Pri razdrobljeni posesti so najpomembnejši cilji klimatsko-zdravstvena vloga, rekreacija/turizem, hidrološka vloga in pridelava lesa za domačo rabo. Cilji so bili ustrezno določeni, prav tako sta primerna tudi ločena stratuma. Tudi usmeritve so bile večinoma ustrezno opredeljene, izvajanje ni bilo zadovoljivo. Velika odstopanja so nastajala zlasti zaradi ujm.

Med temeljnimi usmeritvami je v ospredju zmanjševanje deleža smreke v čistih, enomernih sestojih. Usmeritev je ustrezna, vendar se je v preteklem obdobju bolj kot z načrtnim gospodarjenjem dosegala zaradi ujm in podlubnikov.

Predvidena je bila zlasti sadnja bukve in drugih ciljnih vrst, kar je v nasprotju z običajno prakso, ko se sadi predvsem smreka (za predkulturo). Tudi predvideno vnašanje jelke s sadnjo na karbonatna rastišča ni bilo izvedeno.

Pri debeljakih je bilo predvideno povečanje deleža sestojev, ki jih uvajamo v obnovo (na najmanj 30 %). Ta usmeritev je primerna in potrebna zaradi usklajevanja razvojnih faz, vendar se delež uvajanja v obnovo ni povečal. Deloma so za to razlog tudi ujme, ki so povzročile zmanjšanje površin debeljakov.

Predvidena je bila predvsem naravna obnova, sadnja pa zlasti na dobrih rastiščih in v zasmrečenih sestojih. Skupaj z končnimi poseki naj bi na večjem delu površin prevladovala pospešena obnova. Predvideno je bilo povečanje površine mladovij za 1.100 ha, kar pa se tudi skupaj z oceno zaradi ujm uničenih sestojev ni doseglo. Pomladitvena jedra so bila predvidoma večja v gorskih in

visokogorskih gozdovih ter pri pomladitvi svetloljubnih vrst (do 2 ha, pri starih, močno pomlajenih bukovih sestojih tudi več).

Načrtovana je bila zlasti intenzivna nega mlajših sestojev v zasmrečenih gozdovih in na najboljših rastiščih. Nega ni bila tako intenzivna, tudi tu so nastale pri realizaciji velike razlike zaradi ujm.

3.5 Glavni problemi in priložnosti pri gospodarjenju z gozdovi

Glavne probleme in priložnosti pri gospodarjenju z gozdovi smo definirali na podlagi stanja gozdov, analiz razvoja gozdov in presoje uspešnosti trajnostnega gospodarjenja ter jih dodatno preverili z deležniki na delavnici, kjer so se s pomočjo SWOT analize rangirali ter ustrezno razvrstili po pomembnosti.

Glavni problemi:

Povečana tveganja pri gospodarjenju z gozdovi

Velik delež sanitarnega poseka (48 % celotnega poseka v preteklem obdobju) in večanje deleža debelega, starega drevja kaže na biološko in mehansko nestabilnost gozdnih sestojev in močno povečuje tveganja pri gospodarjenju z gozdovi. Razlogi za takšno stanje so v podnebnih spremembah, pretiranem povečanju deleža smreke v preteklosti ter neaktivnemu gospodarjenju, ki se kaže predvsem v zamujeni obnovi gozdov in neizvajanju nege. Ranljivi gozdovi obsegajo več kot četrtino površin.

Kazalniki: delež sanitarnega poseka v skupnem poseku, realizacija redčenj, gojitvenih del, debelinska zgradba in drevesna sestava gozdov

Osiromašena drevesna sestava

Zasmrečeni sestoji, ki so po rastiščih združeni v rastiščnogojitvene razrede, obsegajo 30 % gospodarskih gozdov. Delež smreke v lesni zalogi se le počasi zmanjšuje, smreka prevladuje tudi v pomladku in vrasti. Zaradi bolezni izginja ali je ogroženih vedno več drevesnih vrst (veliki jesen, kostanj, gorski brest,…). Zaradi objedanja je ogrožena tudi naravna obnova določenih vrst (zlasti jelke in plemenitih listavcev). S pričakovanimi vplivi podnebnih sprememb se bodo poslabšale razmere za večino vodilnih drevesnih vrst.

Kazalnik: drevesna sestava

Odstopanje od modelnega stanja

Razmerje razvojnih faz bistveno odstopa od modelnega stanja. Primanjkuje zlasti mlajših sestojev (mladovij in drogovnjakov), preveč je starejših sestojev, debeljakov. Z rednim gospodarjenjem se premalo posega v pomlajene sestoje in se lesna zaloga še naprej akumulira v starih sestojih.

Kazalniki: razmerje razvojnih faz, delež pomladitvenega poseka

Nizka realizacija možnega poseka

Komaj polovična realizacija možnega poseka v gozdovih manjše gozdne posesti ne omogoča aktivnega usmerjanja gozdnih sestojev. Brez ujm še ta nizka realizacija ne bi bila dosežena. Neodvisnost lastnikov gozdov od gozda, neugodne tržne razmere in drugi alternativni viri ogrevanja ne spodbujajo lastnikov gozdov, da bi s svojim gozdom gospodarili v skladu z gozdnogospodarskim načrtom.

Kazalniki: realizacija možnega poseka, delež negovalnih sečenj

Nemir v gozdovih

Na območjih, ki so življenjski prostor prosto živečim živalim, se pojavlja porast rekreacijskih dejavnosti. Gre predvsem za vožnjo z motornimi sanmi, motokrosi in štirikolesniki, na določenih območjih pa tudi prekomerno nabiranje gozdnih sadežev in ostala rekreacija. Nadzor je težko izvajati, čeprav si pooblaščene službe prizadevajo omejiti zgoraj omenjene dejavnosti.

Kazalniki: zapore gozdnih cest, prijave inšpekciji, opravljeni gozdni nadzori

Velika gostota in neprimerno vzdrževanje gozdnih vlak

Dolžina gozdnih vlak večkrat presega dolžino vseh vodotokov v območju. Ob neprimernem vzdrževanju se spremenijo v hudournike in povzročajo erozijo ter povečajo vnos zemljin v vodotoke.

Kazalniki: zemeljski usadi, plazovi, sanacija gozdnih in javnih cest (na vplivnem območju gozdnih vlak), dolžina novogradnje in rekonstrukcije gozdnih vlak

Prednosti

Priložnosti območja, ki jih je treba izkoristiti za usmerjanje razvoja gozdov, so naslednje:

- veliki strnjeni kompleksi gozdov in ugodne naravne razmere,
- tradicija gozdarstva,
- velik delež gozdov velike posesti, kjer je doseganje ciljev gospodarjenja bistveno lažje kot v drobni gozdni posesti,
- sredstva iz gozdnega sklada in programov razvoja podeželja za sofinanciranje gojitvenih, varstvenih in ostalih del,
- dobra odprtost gozdov z gozdnimi prometnicami,
- dobro sodelovanje z lastniki gozdov,
- aktivno delo s šolami in ostalo javnostjo,
- hiter pristop k sanaciji ujm,
- velika odvisnost lastnikov gozdov od prihodkov iz gozda.

4 VALORIZACIJA FUNKCIJ GOZDOV

Funkcije gozdov in njihovo ovrednotenje v gozdnem prostoru so določene na podlagi Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanja z divjadjo [36]. Funkcije so opredeljene na območju gozdnega prostora. Ta vključuje gozd, druga gozdna zemljišča in negozdna zemljišča, ki so z gozdom ekološko oziroma funkcionalno povezana.

Pomen funkcij je ovrednoten s tremi stopnjami poudarjenosti:

1. stopnja: funkcije določajo način gospodarjenje z gozdom,
2. stopnja: funkcije bistveno vplivajo na način gospodarjenja z gozdom,
3. stopnja: funkcije le deloma vplivajo na način gospodarjenja z gozdom.

Za vsako funkcijo je izdelan sloj, ki omogoča oris posamezne funkcije. Velikokrat se območja s poudarjenimi funkcijami medsebojno prekrivajo. Pregledna karta funkcij gozdov je v prostorskem delu načrta (poglavje 12, karta G).

4.1 Opredelitev območij s poudarjenimi funkcijami gozdov

Gozdni prostor pokriva 51.405 ha površine GGO Nazarje. V mnogih primerih je na isti površini poudarjenih po več funkcij hkrati. Ekološke funkcije so po vsem območju zelo močno poudarjene, predvsem funkcija varovanje gozdnih zemljišč in sestojev, ki je pogojena s terenskimi razmerami, in funkcija ohranjanje biotske raznovrstnosti. Največje površine s poudarjenimi ekološkimi funkcijami so v visokogorju vzdolž severnega in zahodnega roba območja. Od socialnih funkcij je na največji površini poudarjena funkcija varovanje naravnih vrednot, za katero podlage predstavljajo strokovne smernice Zavoda RS za varstvo narave. Od proizvodnih funkcij je najpomembnejša lesnoproizvodna, kar 86 % vseh gozdov ima poudarjeno na prvi stopnji. Najmanj je funkcija poudarjena v višje ležečih predelih, kjer prevladujejo varovalni gozdovi.

Preglednica 53: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami (v ha)

Funkcija	1. stopnja		2. stopnja		3. stopnja		Skupaj
	ha	%	ha	%	ha	%	ha
Varovanje gozdnih zemljišč in sestojev	22.958	44,7	23.640	46,0	4.807	9,4	51.405
Hidrološka	1.052	2,0	20.391	39,7	29.962	58,3	51.405
F. ohranjanja biotske raznovrstnosti	9.264	18,0	16.480	32,1	25.662	49,9	51.405
Klimatska	753	1,5	411	0,8	50.241	97,7	51.405
Zaščitna	300	38,4	481	61,6			781
Higiensko-zdravstvena	1.023	2,0	4.281	8,3	46.102	89,7	51.405
Rekreacijska	625	1,2	2.025	3,9	48.755	94,8	51.405
Turistična	240	0,5	144	0,3	51.022	99,3	51.405
Poučna	96	0,2	166	0,3	51.143	99,5	51.405
Raziskovalna	455	100,0	-	-	-	-	455
F. varovanja naravnih vrednot	4.023	27,6	10.563	72,4	-	-	14.586
F. varovanja kulturne dediščine	123	2,5	4.749	97,5	-	-	4.872
Estetska	2.008	26,4	5.595	73,6	-	-	7.603
Obrambna	2	21,5	7	78,5	-	-	9
Lesnoproizvodna	40.941	85,9	1.001	2,1	5.693	12,0	47.635
F. pridobivanja drugih gozdnih dobrin	265	28,9	653	71,1	-	-	918
Lovnogospodarska	0	0,0	7.865	100,0	-	-	7.865

Funkcija varovanje gozdnih zemljišč in sestojev

Območja s poudarjeno funkcijo varovanje gozdnih zemljišč in sestojev (varovalno funkcijo) so predvsem zaradi naravnih danosti s prvo stopnjo poudarjena na 45 % površine gozdnega prostora. V največjem obsegu so opredeljena v gozdnogospodarskih enotah Solčava in Luče, kjer gozdovi poraščajo izredno strma, skalovita in plazovita pobočja vse do zgornje gozdne in drevesne meje, ter v enotah Ljubno in Gornji Grad na območjih, kjer prevladuje silikatna podlaga na strmih naklonih. V ostalih enotah je s prvo stopnjo funkcija poudarjena predvsem na strmih, skalovitih karbonatnih pobočjih vzdolž sotesk in globeli, na nekarbonatnih tleh pa zlasti v predelih, močno ogroženih od

plazov. 23 % površin gozdov s prvo stopnjo poudarjenosti varovalne funkcije je z Uredbo [31] razglašenih za varovalni gozd. Površina gozdnega prostora s poudarjeno varovalno funkcijo na prvi stopnji se je povečala za 10 % zaradi boljših podatkov o hudourniških območjih ter območjih s skalnimi podori.

Zaradi velikih nagibov pobočij, razmeroma plitvih tal in nevarnosti plazov, je druga stopnja poudarjenosti varovalne funkcije določena skoraj na vsem ostalem gozdnem prostoru. Njena površina se je zaradi povečanja površin s prvo stopnjo poudarjenosti zmanjšala. Na 9 % gozdnega prostora je funkcija poudarjena na 3. stopnji, in sicer predvsem na gričevnatem obrobju Velenjske kotline, v agrarni krajini ob meji s Spodnjo Savinjsko dolino in v večjem delu gričevja med Savinjo in Dreto.

Hidrološka funkcija

Hidrološko funkcijo prve stopnje poudarjenosti ima gozdni prostor v ožjem pasu okrog vodnih zajetij in virov (območja 1. in 2. varstvene cone po odlokih o zaščiti virov pitne vode), gozdni prostor na širših območjih, kjer je gostota vodnih virov velika, na področjih nad in v bližini vodnih virov, kjer je matična kamnina prepustna, ter v ožji okolici črpališč. Večja območja, kjer je hidrološka funkcija močno poudarjena, so v okolici naselij, kjer so vodna zajetja za ta naselja: nad Icmankom v Solčavi, nad Stoglejem v Lučah, pod Rogatcem, v Tiroseku, na Menini planini, na Črnivcu, v Libijskem grabnu, ob potoku Strmina v Zavodnjah, na Ljubeli ter območje ob Velenjskem in Škalskem jezeru. Površina gozdnega prostora s prvo stopnjo poudarjenosti se je zmanjšala zaradi novih podlag o vodozbirnih območjih na področjih, kjer občine nimajo uradnih zarisov o teh območjih.

Hidrološko funkcijo druge stopnje ima 40 % gozdnega prostora v območju. To so območja na prepustni karbonatni podlagi, na širših vodozbirnih območjih (3. varstvena cona po odlokih o zaščiti vodnih virov) in vzdolž stalnih vodotokov. Sem sodi ves zahodni, južni, osrednji in deloma vzhodni del GGE Solčava, Veža, Raduha, Menina, večina pogorja Krašice, Mozirske planine ter ves severni del GGE Velenje. Površina gozdnega prostora s poudarjeno hidrološko funkcijo na drugi stopnji se je glede na pretekli načrt zaradi novih strokovnih podlag o geološki podlagi (karbonat) zmanjšala. Na nekaj več kot polovici gozdnega prostora je hidrološka funkcija poudarjena na 3. stopnji.

Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti

Funkcija ohranjanje biotske raznovrstnosti je poudarjena s prvo stopnjo na ožjih območjih nahajališč redkih in ogroženih živalskih in rastlinskih vrst. Največji predel s poudarjeno prvo stopnjo funkcije je v območju rastišč divjega petelina in ruševca, in sicer na grebenu od Slemena čez Smrekovec na Golte in Raduho ter Olševo in naprej po grebenu Podolševe, na grebenih, ki ločujejo ledeniške doline Matkov kot, Logarsko dolino ter Robanov kot, ter celotno območje Veže. Na Menini in Krašici so biotopi sov in ujed. Poudarjeno prvo stopnjo te funkcije imajo tudi redki gozdni ekosistemi in manjše gozdne površine v primestni krajini ter območja, pomembna za divjad - koridorji za prehajanje divjadi, mirne cone in zimovališča. Pri določitvi funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti smo vključili posodobljene prostorske sloje Zavoda RS za varstvo narave in upoštevali usklajene predloge glede stopenj poudarjenosti funkcije iz naravovarstvenih smernic. Površina gozdnega prostora s poudarjeno prvo stopnjo te funkcije se je tako glede na pretekli načrt povečala za 14 %.

Največji delež površin s poudarjeno drugo stopnjo funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti predstavljajo območja Natura 2000, ki skupno pokrivajo približno tretjino gozdnega prostora. V višje ležečih predelih enot Solčava in Luče, na Smrekovškem pogorju ter Mozirskih planinah je po direktivi o pticah zahodni del SPA območja Grintovci. Po habitatni direktivi so v območju izločeni deli SCI območij Kamniško-Savinjske Alpe, Menina, Huda luknja in Smrekovško pogorje, v celoti pa SCI območja Raduha, Olševa-borovja, Savinja pri Šentjanžu, Mesarska lopa ter Tinetova jama. Drugo stopnjo poudarjenosti ima določen tudi gozdni prostor znotraj ekološko pomembnih območij (Priloga 13.5.1). Glede na pretekli načrt se je površina gozdnega prostora z drugo stopnjo poudarjenosti te funkcije zmanjšala na račun povečanja površin s prvo stopnjo poudarjenosti.

Klimatska funkcija

Klimatsko funkcijo prve stopnje poudarjenosti ima ves gozdni prostor v okolici večjih naselij mestnega značaja (vsa površina, ki glede na relief gravitira proti naseljem). To so gozdovi okrog mest Velenje in Šoštanj. Poleg tega je funkcija poudarjena tudi v pasu gozdov, ki obdajajo Hotel Plesnik v Logarski dolini in športno turistični center Golte, kamp Menino in skakalnice na Ljubnem. Površina s prvo stopnjo poudarjenosti te funkcije se je zaradi boljših podlag o manjših in večjih naseljih zmanjšala.

Drugo stopnjo poudarjenosti imajo območja v neposredni okolici manjših naselij (Mozirje, Nazarje, Šmartno ob Paki, Ljubno, Gornji Grad in Luče). Tudi površina gozdnega prostora z drugo stopnjo poudarjenosti se je zaradi boljših podlag zmanjšala.

Zaščitna funkcija

Zaščitno funkcijo prve stopnje poudarjenosti imajo posamični gozdni sestoji na izpostavljenih in strmih legah nad elementi ogroženosti (bolj prometne ceste oziroma železnica) ter gozdovi na hudourniških območjih nad naselji in prometnicami. To so gozdovi, ki imajo na prvi stopnji poudarjenosti tudi funkcijo varovanje gozdnih zemljišč in sestojev in elemente ogroženosti pred skalnimi podori, snežnimi in zemeljskimi plazovi in hudourniškimi vodami. Predeli se razpršeno pojavljajo po celotnem območju, predvsem v dolinskem delu, med najpomembnejša območja z zaščitno funkcijo sodijo pobočje nad cesto skozi Hudo luknjo, cesto skozi Penk, strma in skalovita pobočja nad cesto proti Logarski dolini ter gozd v Robnikovih pečeh, ki ščiti cesto čez Zgornje Sleme proti Črni. Glede na prejšnji načrt se je površina gozdnega prostora s prvo stopnjo poudarjenosti te funkcije zmanjšala na račun povečanja te funkcije na drugi stopnji poudarjenosti.

Drugo stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi, ki ščitijo manj ogrožene objekte. Površina gozdnega prostora z drugo stopnjo poudarjenosti se je v primerjavi s preteklim obdobjem povečala za 300 ha, predvsem zaradi uporabe natančnejših podlag (nov model skalnih podorov in njihovih dosegov).

Higiensko-zdravstvena funkcija

Higiensko-zdravstveno funkcijo prve stopnje poudarjenosti ima gozdni prostor v neposredni okolici mest in večjih strnjenih naselij ter drugih večjih emisijskih virov. To so predeli okrog mest Velenje in Šoštanj ter območje v okolici industrijske cone Nazarje. Poleg naštetega je ta funkcija poudarjena s prvo stopnjo še v okolici zdravilišča Topolšica, kamnoloma in peskokopa v Paki, Podgori ter v okolici kamnoloma v Rečici ob Savinji. Površina gozdnega prostora s prvo stopnjo poudarjenosti se je zaradi boljših podlag o manjših in večjih naseljih zmanjšala.

Gozdni prostor v širši okolici zgoraj omenjenih naselij imajo drugo stopnjo poudarjenosti higiensko-zdravstvene funkcije. Prav tako ima funkcijo poudarjeno na drugi stopnji še gozdni prostor v neposredni okolici manjših naselij: Luče, Ljubno, Gornji Grad, Mozirje in Šmartno ob Paki ter območje v okolici zbirnega centra odpadkov Podhom. Tudi površina gozdnega prostora z drugo stopnjo poudarjenosti se je zaradi boljših podlag o manjših in večjih naseljih zmanjšala.

Rekreacijska funkcija

Rekreacijsko funkcijo prve stopnje poudarjenosti imajo površine, ki so z odlokom leta 1985 razglašene kot gozdovi s posebnim namenom – zeleni pas mest Velenje, Šoštanj in zdravilišča Topolšica [30]. Prvo stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi v neposredni bližini urejenih poligonov za lokostrelstvo v Matkovem kotu in pod Menino, na območju kolesarskega poligona v Lučah ter v neposredni bližini skakalnic na Ljubnem. Poudarjeno funkcijo na prvi stopnji imajo tudi gozdovi ob slovenski planinski transverzali in ob planinskih poteh, kjer je množičen obisk, ter na bolj obiskanih odsekih poti E6 in slovenske turno kolesarske poti.

Glede na prejšnji načrt se je površina gozdnega prostora s prvo stopnjo poudarjenosti te funkcije zmanjšala kot posledica tehničnih sprememb pri kartiranju funkcij, po katerih linijskim in točkovnim objektom določamo vplivno območje, ne pa tudi površine. Ker na vplivnem območju veljajo enake usmeritve in omejitve kot na ploskovnih objektih, so spremembe površine le tehnične narave.

Drugo stopnjo poudarjenosti ima precej širši pas gozdnega prostora okoli Velenja, kamor prebivalci hodijo na sprehode ob prostem času. Ponekod so urejene sprehajalne poti, drugje ljudje uporabljajo številne gozdne vlake. Tudi posamezni sestoji v bližini Šmartnega ob Paki, na Savinskem vrhu, Kašni planini, Komnu in Travniku, okrog Zavodenj in v Podolševi imajo rekreacijsko funkcijo druge stopnje poudarjenosti zaradi množičnega rekreativnega nabiranja gozdnih sadežev. Drugo stopnjo poudarjenosti imajo tudi: predel okrog turistično rekreacijskega centra Golte, pas gozdov ob označenih planinskih poteh, ob cestah, ki so množično obiskane s strani kolesarjev, v neposredni bližini urejenih plezališč ter ob tekaški progi v Logarski dolini.

Površina gozdnega prostora s poudarjeno rekreacijsko funkcijo na drugi stopnji se je zmanjšala zaradi izločitve večjih predelov, kjer je bilo ugotovljeno, da se ne izvaja množično nabiranje gozdnih sadežev. Prav tako se je površina funkcije na prvi in drugi stopnji poudarjenosti spremenila kot posledica tehničnih sprememb pri kartiranju funkcij, po katerih linijskim in točkovnim objektom določamo vplivno območje, ne pa tudi površine. Ker na vplivnem območju veljajo enake usmeritve in omejitve kot na ploskovnih objektih, so spremembe površine le tehnične narave.

Turistična funkcija

Turistična funkcija je s prvo stopnjo poudarjena ob naravoslovni poti v Logarski dolini, v dolinskem delu Robanovega in Matkovega kota, okrog Igle, vzdolž panoramske ceste od Solčave preko Sv. Duha do Pavličevega sedla in ob cesti ter poteh na Veliko planino in Grohat, ob pešpoti čez Rjavčevo zijalko ter okrog zelo obiskanih turističnih točk (Potočka zijalka, Snežna jama, kamp Menina, Velenjski grad, kamp ob Savinji pred Sotesko). Prav tako imajo prvo stopnjo poudarjenosti gozdovi v neposredni bližini zdravilišča Topolšica in ob označenih poteh okrog zdravilišča ter ob vseh gozdnih učnih poteh.

Druga stopnja poudarjenosti je določena okrog rekreacijsko turističnega centra Golte, na Smrekovcu in na Menini planini.

Površina funkcije na prvi stopnji poudarjenosti se je zmanjšala kot posledica tehničnih sprememb pri kartiranju funkcij, po katerih linijskim in točkovnim objektom določamo vplivno območje, ne pa tudi površine. Ker na vplivnem območju veljajo enake usmeritve in omejitve kot na ploskovnih objektih, so spremembe površine le tehnične narave.

Poučna funkcija

Poučna funkcija prve stopnje poudarjenosti je določena vzdolž gozdnih učnih poti, in sicer v Logarski dolini, Podvolovljeku, na Ljubnem, v Gornjem Gradu, Nazarjah in v Velenju. Prvo stopnjo poudarjenosti imajo še sestoji v Lučki Beli, Žiferjah in na Menini, kjer se organizira terenski pouk za študente gozdarstva.

Drugo stopnjo poudarjenosti te funkcije imajo gozdovi, kamor pogosto zahajajo organizirane skupine šolskih otrok, in kjer se vrši pouk v naravi.

Površina poučne funkcije na prvi in drugi stopnji poudarjenosti se je spremenila kot posledica tehničnih sprememb pri kartiranju funkcij, po katerih linijskim in točkovnim objektom določamo vplivno območje, ne pa tudi površine. Ker na vplivnem območju veljajo enake usmeritve in omejitve kot na ploskovnih objektih so spremembe površine le tehnične narave.

Raziskovalna funkcija

Vsi gozdovi znotraj gozdnih rezervatov, ki so bili razglašeni na podlagi Uredbe [31], imajo raziskovalno funkcijo prve stopnje poudarjenosti. Razglašeni so štirje gozdni rezervati, ki so navedeni v preglednici (Priloga 13.6). Sem sodijo tudi sestoji, v katerih so označene raziskovalne ploskve, na katerih potekajo dolgoročne raziskave na Menini, Krašici, v Veži in v Lučki Beli. Površina gozdov s poudarjeno raziskovalno funkcijo se je v primerjavi s preteklim načrtom zmanjšala zaradi izločitve površin, kjer se raziskave ne izvajajo več.

Funkcija varovanja naravnih vrednot

Funkcijo varovanja naravnih vrednot ima gozdni prostor, ki ima po predpisih za ohranjanje narave status zavarovanega območja ali naravne vrednote in vsa izjemna drevesa v gozdnem prostoru. Največje območje s prvo stopnjo poudarjenosti te funkcijo je v višje ležečem predelu krajinskih parkov Logarska dolina, Robanov kot in Matkov kot. S prvo stopnjo so poudarjeni tudi vsi gozdni rezervati, naravna rezervata Melišče pod Planjavo in Greben Smrekovec-Komen ter območja naravnih spomenikov Tirske peči, Soteska Savinje pri Igli in Golarjev pekel. Prav tako je prva stopnja poudarjenosti te funkcije na območju okrog vseh jam in okrog izjemnih dreves.

Drugo stopnjo poudarjenosti ima ves preostali gozdni prostor znotraj krajinskih parkov Logarska dolina, Robanov kot, Matkov kot in Golte, ter gozdni prostor znotraj vseh ostalih območij s seznama naravnih vrednot.

Zaradi uvrstitve ožjih območij krajnskih parkov v prvo stopnjo poudarjenosti (na podlagi usklajenih naravovarstvenih smernic) se je površina območij s poudarjeno funkcijo na prvi stopnji v primerjavi s prejšnjim obdobjem povečala skoraj za 3.000 ha, zaradi česar se je površina območij s poudarjeno funkcijo na drugi stopnji zmanjšala.

Funkcija varovanja kulturne dediščine

Prvo stopnjo poudarjenosti funkcije varovanja kulturne dediščine ima gozdni prostor v neposredni bližini objektov kulturne dediščine iz registra kulturne dediščine, kjer se ne smejo izkoriščati gozdne dobrine oziroma so območja upravljana izključno za varstveni namen. Gre za manjša območja vrtno arhitekturne dediščine in območja arheoloških najdišč; največ se jih nahaja v nižinskem delu območja, v GGE Velenje, Bele Vode in Nazarje. Po površini največji območji sta arheološki najdišči Mornova zijalka in Gradišče, od vrtno arhitekturne dediščine je največje območje dvorca Gutenbuchel s parkom.

Drugo stopnjo poudarjenosti imajo vsa ostala območja iz registra kulturne dediščine in njihova vplivna območja, če so znotraj gozdnega prostora. Štiri večja območja naselbinskih kulturnih spomenikov so: Logarska dolina, Šmiklavž pri Gornjem Gradu, Šmihel nad Mozirjem in Strmec. Kot kulturna krajina so opredeljena še štiri večja območja, in sicer Robanov kot, Logarska dolina, Matkov kot in Podolševa. Poleg tega ima drugo stopnjo poudarjenosti gozdni prostor okrog točkovnih objektov kulturne dediščine, ki se nahajajo v gozdnem prostoru.

Površina gozdnega prostora s poudarjeno funkcijo varovanja kulturne dediščine, je določena na podlagi strokovnih podlag Zavoda za varstvo kulturne dediščine in se je v primerjavi s preteklim načrtom na prvi stopnji povečala zaradi vključitve vseh arheoloških najdišč in vrtno arhitekturne dediščine v prvo stopnjo poudarjenosti, posledično se je zmanjšala površina z drugo stopnjo podarjenosti.

Estetska funkcija

Estetska funkcija je v območju poudarjena na prvi stopnji v neposredni bližini objektov kulturne dediščine ali naravne vrednote, ki predstavlja kuliso objektu, v območjih krajinske pestrosti ter v razglašenem mestnem gozdu. Največja območja s prvo stopnjo poudarjenosti te funkcije so mestni gozd okrog Velenja in Šoštanja, preplet gozda in pašnikov na Menini in Golteh, vrh Gore Oljke in pobočja Komna, gozdovi ob Savinji, dolinski del Robanovega kota in Logarske doline ter ožja okolica pomembnejših zavarovanih kulturnih objektov.

Večja območja s poudarjeno estetsko funkcijo na drugi stopnji so na preostalem območju krajinskih parkov Logarska dolina in Robanov kot, v krajinskem parku Matkov kot ter območja, zavarovana kot kulturna krajina Podolševa. Prav tako imajo estetsko funkcijo poudarjeno na drugi stopnji gozdovi okrog kamnolomov in zbirnega centra odpadkov, saj zakrivajo vizualno moteče elemente v krajini.

Skupna površina se v primerjavi s prejšnjim načrtovalnim obdobjem ni bistveno spremenila, je pa spremenjeno razmerje med prvo in drugo stopnjo poudarjenosti. Površina gozdov s prvo stopnjo poudarjenosti se je povečala zaradi vključitve širšega območja v Logarski dolini, Robanovem kotu in na Menini, posledično se je zmanjšala površina z drugo stopnjo poudarjenosti.

Obrambna funkcija

Na področju GGO Nazarje imajo obrambno funkcijo prve stopnje poudarjenosti le gozdni prostor, ki varuje črpališča pitne vode ter predel na območju nadzorovane rabe prostora na Vivodniku na Menini in v Logarski dolini. Površina gozdnega prostora s prvo stopnjo poudarjenosti te funkcije se je zmanjšala zaradi izločitve območja na Šavnicah, kjer je bila načrtovana postavitev vojaškega radarja.

V predelu Šavnic je opredeljeno območje možne izključne rabe, funkcija je na drugi stopnji poudarjenosti.

Lesnoproizvodna funkcija

Po pomenu je to ena ključnih funkcij v območju. Prvo stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi, kjer je možno dolgoročno letno sekati več kot 5 m^3 lesa bruto lesne mase na hektar, kar je 85 % vseh gozdov v območju. V primerjavi s preteklim obdobjem je ta delež bistveno večji zaradi novega izračuna produkcijske sposobnosti rastišč [34].

Drugo stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi, kjer je možno dolgoročno letno sekati od 2 do 5 m^3 bruto lesne mase na hektar, teh gozdov je le 2 %. V tretjo stopnjo poudarjenosti so uvrščeni vsi varovalni gozdovi in gozdovi, kjer je možno letno sekati manj od 2 m^3/ha, teh je skupno 12 %. Manj kot odstotek gozdov nima poudarjene lesnoproizvodne funkcije. To so gozdni rezervati in ekocelice, ki so prepuščene naravnemu razvoju.

Ta funkcija je podrobneje opisana in razčlenjena v ostalih poglavjih načrta, še zlasti v razdelku, ki obravnava gospodarjenje z gozdovi po območnih rastiščnogojitvenih razredih.

Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin

V območju ni gozdov, kjer bi se gospodarilo izključno za pridobivanje nelesnih proizvodov. Funkcija je s prvo stopnjo poudarjena na območjih semenskih sestojev ter v neposredni okolici stalnih čebelnjakov in stojišč za premične čebelnjak. Lokacije čebelnjakov so enakomerno razporejene po celotnem območju in so pridobljene iz katastra čebelarske zveze.

Drugo stopnjo poudarjenosti imajo gozdovi na območjih čebelje paše (podatki pridobljeni iz katastra čebelarske zveze Slovenije) ter predel nad Slemenom, kjer je območje intenzivnejšega nabiranja borovnic. Omeniti velja, da se v gozdovih s poudarjeno rekreacijsko funkcijo vrši tudi pridobivanje drugih gozdnih dobrin, v kolikor za to obstajajo pogoji (gobe, borovnice, kostanj). Vendar je to značilno za vse gozdove s poudarjeno rekreacijsko funkcijo, saj sta njihova odprtost in dostopnost praviloma večji.

Površina funkcije na drugi stopnji poudarjenosti se je v primerjavi s preteklim obdobjem zmanjšala zaradi natančnejših podatkov o čebelji paši.

Lovnogospodarska funkcija

Ta funkcija je poudarjena na prvi stopnji le okrog krmišč. V njihovi okolici je zaznati povečan pritisk divjadi na gozd (objedanje mladja, drgnjenje debel), prav tam pa imajo gozdovi navedeno funkcijo. Le-ta je močneje poudarjena v tistih gozdnogospodarskih enotah, kjer so obsežnejša gozdna območja, nadmorske višine pa ne previsoke. V takšnih pogojih lahko doseže rastlinojeda divjad razmeroma visoke gostote populacij.

Lovišč z intenzivnim lovnim turizmom v območju sicer ni, vendar je lovni turizem prisoten zlasti v lovišču s posebnim namenom Kozorog in deloma tudi v lovišči Solčava in Luče, kjer je dosti gamsov in muflonov (Solčava). Tam je funkcija poudarjena na drugi stopnji.

4.2 Opredelitev večfunkcionalnih območij

Območja, kjer se prepletajo ekološke in socialne funkcije in kjer so možna in obstoječa konfliktna območja, so: Greben Smrekovec – Komen - Raduha, Podolševa, Logarska dolina, Robanov kot, Menina, Krašica in Golte. Za vse naštete predele je značilna precej močna sezonska obremenitev zaradi številnih izletnikov, pohodnikov in drugih obiskovalcev gozdov. Najbolj konfliktna so območja, kjer so habitati redkih in ogroženih vrst in pogost obisk ljudi, kar neugodno vpliva na populacije, hkrati se mestoma pojavljajo tudi povečane zahteve po posegih v gozdni prostor z namenom ureditve rekreacijske infrastrukture. Promet z motornimi vozili, ki poteka na dovoljen in tudi nedovoljen način (izven cest), še dodatno povečuje hrup in moteče vpliva na razvoj populacij redkih živalskih vrst še zlasti v obdobjih, ki so najbolj kritična (zima, obdobje paritve in vzgoje mladičev).

V območjih rastišč divjih kur, kjer so časovne omejitve za izvajanje del v gozdovih, prihaja do konflikta med ekološkimi in proizvodnimi funkcijami.

Potencialni konflikt med proizvodnimi in socialnimi funkcijami je v gozdovih neposredno ob mestih Velenje in Šoštanj (mestni in primestni gozdovi), kjer je zaradi zelo velikega obiska potrebno sečnjo in ostala dela v gozdu prilagajati rekreacijski funkciji.

Nižji kot je relativni delež gozda v določeni krajinski enoti, več ekoloških in še zlasti socialnih funkcij ima tak gozd, po drugi strani pa je tudi toliko bolj obremenjen in ogrožen. V enotah, kjer je večji delež kmetijske in primestne krajine, poseben problem predstavljajo nedovoljene sečnje in nedovoljeni posegi v gozd in gozdni rob. Večinoma gre za posege (ograje, razne manjše objekte) ob obstoječi pozidavi in urejanje novih obdelovalnih zemljišč. V tem primeru gre pravzaprav za konflikt med zagotavljanjem funkcij gozda in drugih funkcij prostora, ki jih je možno uresničevati samo tam, kjer ni gozda.

V območju so tudi območja, kjer je na isti površini poudarjenih več funkcij, a zaradi tega ne prihaja do posebnih nesoglasij pri rabi prostora. Primer so gozdovi s poudarjeno rekreacijsko funkcijo, kjer se vrši tudi pridobivanje drugih gozdnih dobrin, v kolikor za to obstajajo pogoji (gobe, borovnice, kostanj). Drug primer sta funkcija varovanja naravnih vrednot in funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti; obe sta na večjih površinah poudarjeni na Smrekovškem pogorju, v Veži ter višje ležečem delu Logarske doline in Robanovega kota.

5 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

5.1 Cilji gospodarjenja z gozdovi

Na ravni GGO so določeni cilji gospodarjenja z gozdovi v GGO, ki so konkretizacija gozdnogospodarske politike v območju. Vključujejo zlasti temeljne učinke (funkcije gozda), ki naj bi bili glede na specifične naravne, gozdnogospodarske in posestne razmere ter glede na potrebe po zagotavljanju funkcij gozdov uresničeni z gospodarjenjem z gozdovi v GGO. Osnova za določitev ciljev so zahteve lastnikov in javnosti do gozdov, valorizirane funkcije gozdov, družbeno-ekonomske razmere v območju in cilji iz NGP. Izdelan je seznam ciljev, ki je bil rangiran upoštevajoč ekspertno oceno in spletno anketo za vrednotenje ciljev. Rang 1 pomeni, da je bil cilj ocenjen kot najpomembnejši, rang 12 pa kot najmanj pomemben.

Preglednica 54: Gozdnogospodarski cilji po relativnem pomenu

Gozdnogospodarski cilji	Rang
Pridelava lesa; cilj vključuje zaposlitve v gozdno-lesnem sektorju, les za prodajo, oskrbo z lesom za domače potrebe (dohodek iz gozda), kot tudi gozd kot rezerva (socialna varnost). Tudi v naslednjem obdobju bodo prevladovali kvalitetni sortimenti iglavcev.	1
Ohranjanje voda; pod ta cilj štejemo ohranjanje dobrega stanja površinskih in podzemnih voda ter ohranjanje in uravnavanje vodnih količin.	2
Varstvo narave, ohranjanje rastlinskih in živalskih vrst; pod ta cilj štejemo varstvo naravnih vrednot in zavarovanih območij, kot tudi ohranjanje biotske raznovrstnosti na genski, vrstni in ekosistemski ravni, ter ohranjanje posebnih varstvenih območij (Natura 2000) in ekološko pomembnih območij.	3
Varovanje pred naravnimi nesrečami; varovanje tal in gozdnih sestojev ter varovanje pred naravnimi nesrečami (npr. poplave, snežni in zemeljski plazovi, podori). 14 % vseh gozdov predstavljajo varovalni gozdovi, več kot tretjina gozdov ima funkcijo varovanje gozdnih zemljišč in sestojev poudarjeno na prvi stopnji.	4
Rekreacija in turizem; omogočanje različnih okolju prijaznih rekreativnih aktivnosti v gozdu in pospeševanje trajnostnega turizma. Gozdovi v kmetijski in primestni krajini pomembno vplivajo na kakovost življenja,	5
Zagotavljanje ponorov ogljika; Slovenija je podpisnica različnih evropskih dokumentov, na podlagi katerih se pričakuje, da gozdovi zagotavljajo določen delež ponorov ogljika.	6
Čiščenje zraka in uravnavanje klime; ohranjanje zdravega življenjskega okolja, blaženje škodljivih vplivov emisij in blaženje klimatskih ekstremov v krajini. Gozdovi v Šaleški dolini tvorijo zeleni pas okoli mest in so zavarovani kot gozdovi s posebnim namenom.	7
Ohranjanje kulturne dediščine; ohranjanje objektov, gozdov ali njihovih delov, ki imajo po predpisih, ki urejajo varstvo kulturne dediščine, status kulturne dediščine ali se nahajajo v njihovi neposredni okolici, kot tudi tiste, ki še nimajo statusa, so pa z vidika kulturne dediščine v območju pomembni, ter ohranjanje tradicionalnih oblik gospodarjenja z gozdovi (npr. steljniki, gaji, logi).	8
Vzgoja in izobraževanje ter raziskovanje gozdov; zagotavljanje možnosti za igro, učenje, doživljanje narave in raziskovanje mlajših in starejših generacij ter načrtno zbiranje, opazovanje in ugotavljanje dejstev o gozdovih, njihovem izkoriščanju in rabi.	9
Lov in dohodek od lova; cilj vključuje poleg upravljanja s populacijami divjadi, rekreativnega lova in lovskega turizma tudi prodajo trofej in divjačine.	10
Estetski videz krajine; oblikovanje robov, ohranjanje zanimivih dreves, oblikovanje zanimive strukture gozdov in ohranjanje prepoznavnih krajinskih oblik.	11
Pridobivanje drugih gozdnih proizvodov; izkoriščanje nelesnih materialnih koristi iz gozda npr. med, gobe, gozdni sadeži, oglarjenje	12

Na osnovi ovrednotenja funkcij gozdov in glede na ugotovljeno stanje sta oblikovana naslednja stratuma, v katerih se cilji gospodarjenja z gozdovi bistveno razlikujejo med seboj:

1. območje gozdov večje gozdne posesti, kjer so vključeni veliki kmečki lastniki, večji kompleksi državnih gozdov in posest nadškofije Ljubljana. Gre za večji del gozdov v GGE Solčava, Luče, Ljubno in Gornji Grad ter višje ležeče gozdove v GGE Bele Vode in Nazarje. Najpomembnejši cilji so pridelava lesa, ohranjanje voda, varovanje pred naravnimi nesrečami in varstvo narave.

2. območja gozdov z razdrobljeno gozdno posestjo, kamor sodijo predvsem zasebni gozdovi v GGE Velenje, vključno z mestnimi gozdovi, nižinski gozdovi v GGE Bele Vode in Nazarje ter manjše površine gozdov po dolinah v ostalih GGE. Najpomembnejši cilji so čiščenje zraka, ohranjanje voda, rekreacija in turizem ter pridelava lesa.

5.2 Temeljne strategije in prednostne naloge pri gospodarjenju z gozdovi

Strateške usmeritve za gospodarjenje z gozdovi so zasnovane glede na izpostavljene glavne probleme pri gospodarjenju, presojo vpliva podnebnih sprememb na gozdove, cilje gospodarjenja z gozdovi in usmeritve ob hkratnem upoštevanju Nacionalnega gozdnega programa in druge strateške dokumente (npr. NEPN) ter mednarodnih zavez (npr. LULUCF, strategija biotske pestrosti). Temeljne strategije so usmerjene v blaženje podnebnih sprememb, prilagajanje gozdov na podnebne spremembe, zagotavljanje ponorov ogljika, ohranjanje biotske pestrosti in zagotavljanje zelenega krožnega gospodarstva ter v reševanje ključnih problemov v območju.

Krepiti odpornost ranljivih gozdov. V ranljivih gozdovih je treba oblikovati mešane sestoje in naj bo smreka prisotna samo kot primes v skupinah, gnezdih. Smreka sicer ostaja ključna vrsta, vendar naj tvori sestoje samo na primernih rastiščih (zlasti RGR 081 na silikatni podlagi in ostali visokogorski gozdovi). Gospodarjenje naj bo usmerjeno v pospešeno malopovršinsko obnovo in premeno v vrstno pestre gozdove razgibanih zgradb.

Dosledna in hitra sanacija poškodovanih gozdov. Sanacija ima prednost pred rednim gospodarjenjem. Na večjih prizadetih površinah naj se ohranja poškodovano drevje, golosek ni primeren način sanacije. Tudi pri sanaciji naj prevladuje naravna obnova, sadnja je primerna pri sanaciji velikih površin (postopno, ne na celi površini). Kot nosilne vrste vnašamo jelko, bukev in hrast, kot spremljevalne vrste pa še smreko, duglazijo, gorski javor in rdeči bor.

Pri izbiri drevesnih vrst upoštevati pričakovane podnebne spremembe. Drevesne vrste, ki bolje prenašajo višje temperature (skorš, črni gaber, topol in malo manj tolerantne vrste beli gaber, kostanj, brek, češnja, lipa, oreh), je treba pospeševati, poleg tega pa ohranjati vse ostale minoritetne vrste. Zlasti pri sanaciji ujm se lahko v manjšem obsegu poskusi tudi z vnosom primernih avtohtonih vrst, ki niso prisotne v območju (zlasti cer, puhasti hrast, poljski brest, črni bor) in primernih tujerodnih vrst (črni oreh, duglazija, robinija). Upošteva se tudi priporočilo 1, ki presega GGN GGO, iz Okoljskega poročila na strani 182 glede tujerodnih vrst [38].

Biotska pestrost in območja Natura 2000. V vseh gozdovih naj se pospešuje biotsko raznovrstnost z ohranjanjem in vzdrževanjem pestre drevesne sestave in zgradbe gozdov ter z izvajanjem ukrepov za preprečevanje škodljivih biotskih in abiotskih dejavnikov. Ohranjati je treba redke ekosisteme, zavarovane in manjšinske habitatne tipe, zavarovane rastlinske in živalske vrste, gozdove v visokogorju, primestne gozdove in gozdove v kmetijski krajini, predvsem manjše gozdne otoke in tudi gozdno drevje izven gozda. Pospešuje se minoritetne drevesne vrste ter omeji tujerodne in predvsem invazivne vrste.
V GGO je treba povečati površino gozdov, prepuščenih naravnemu razvoju. Poleg gozdnih rezervatov in obstoječih ekocelic je treba dodatno opredeliti površine, s katerimi se začasno ne gospodari. V državnih gozdovih naj se načrtno oblikuje mreža ekocelic v obsegu najmanj 5 % gozdne površine. Ekocelice ali novi gozdni rezervati se ne izločajo v ranljivih gozdovih, kjer lahko pričakujemo žarišča podlubnikov. Upošteva se obdobja neizvajanja sečnje ter prilagojenega gospodarjenja z gozdovi na območjih mirnih con, rastišč divjega petelina, gnezdišč zavarovanih in ogroženih vrst, zimovališč, rukališč, gozdnih jas, gozdov za pospeševanje vrstne pestrosti in v območjih gnezdenja.
V GGO je treba okrepiti naravovarstveni in gozdarski nadzor, predvsem v predelih povečanega obiska gozdov zaradi rekreacije in nabiralništva ter predelih intenzivnejših sečenj. Takšni predeli v GGO so greben Smrekovec-Komen, Raduha, Veža, Kašni vrh, Menina, Solčavsko ter Golte.

Ohranjati jelko in ostale ogrožene vrste. Jelko ohranjati in tudi vnašati s sadnjo v gorskih gozdovih na karbonatnih rastiščih, kjer njen delež močno upada. Pri ostalih drevesnih vrstah, ki so ogrožene od bolezni ali škodljivcev (brest, kostanj, veliki jesen), je treba spoznati in ohranjati odporne osebke.

Povečati delež gozdov z raznomerno ali malopovršinsko enomerno zgradbo. Prevladujoč gozdnogojitveni sistem sicer ostaja skupinsko postopno gospodarjenje, še posebej v ranljivih gozdovih ter v varovalnih in zaščitnih gozdovih pa mora biti gospodarjenje izrazito malopovršinsko, tudi prebiralno.

V ohranjenih gozdovih akumulirati lesno zalogo. V teh gozdovih je predvideno manj intenzivno gospodarjenje, podaljšale so se proizvodne dobe (RGR 050, 060, 110). Sem uvrščamo tudi varovalne gozdove in gozdne rezervate (skupna površina 12.000 ha).

V najbolj občutljivih gozdnih predelih (mirne cone, ožja območja Nature 2000 in ostalo) omejiti dostop v gozd z motornimi in ostalimi vozili ter poostriti nadzor. Rekreacijo in turizem naj se usmerja v predele, kjer ne prihaja do konfliktov z ostalimi rabami gozdov.

Aktivno gospodarjenje z varovalnimi gozdovi, ki obenem ščitijo objekte. V teh gozdovih je pomembno vzdrževati ugodno stanje, odstranjevati staro in nevitalno drevje ter hitro sanirati posledice ujm.

Pospešiti uvajanje debeljakov v obnovo. V gospodarskih gozdovih naj se delež debeljakov, ki jih uvajamo v obnovo, poveča na najmanj 35 %. Za pospešeno uvajanje v obnovo so zlasti primerni vrzelasti, delno pomlajeni debeljaki in vsi sestoji, prizadeti od ujm, ter zasmrečeni gozdovi. V strnjenih debeljakih (z izjemo ranljivih gozdov) ne redčiti in ne uvajati v obnovo.

Prevladuje naj naravna obnova. Umetna obnova naj se pri rednem gospodarjenju pojavlja izjemoma na dobrih rastiščih in v zasmrečenih sestojih, kjer je potreben vnos listavcev. Velikosti pomladitvenih jeder naj na večini rastišč znašajo do velikosti sestoja (0,5 ha), še posebej na sušnih tleh na prisojnih pobočjih naj bo obnova izrazito malopovršinska in pod zastorom. Kjer nameravamo pomladiti svetloljubne vrste (bor, macesen, graden), so površine pomlajevanja lahko izjemoma večje (tudi nad 2 ha).

Obnovo gozdnih sestojev pospešiti. Obnovo pospešiti povsod, zlasti pa v RGR 081, 090 in 091. Prevladuje naj pospešena obnova (skupaj s končnimi poseki najmanj 60 % površine sestojev v obnovi). Skupaj lahko pričakujemo v naslednjem obdobju najmanj 2.000 ha novih mladovij.

Nego mlajših sestojev intenzivirati v zasmrečenih gozdovih in v jelovih gozdovih. Z negovalnimi deli naj se pospešuje vse smreki primešane vrste. V ranljivih gozdovih je treba začeti z redčenji zgodaj, da se okrepi stabilnost sestojev. Za zmanjšanje tveganja se naj zlasti v ranljivih gozdovih in na revnih rastiščih uvaja tudi situacijsko redčenje (na manjšem številu izbrancev).

Ukrepi varstva naj bodo usmerjeni predvsem v ranljive gozdove. Potreben je pogost in skrben nadzor (evidentiranje poškodovanih dreves, žarišč podlubnikov in spremljava izvedenih del) ter hitra in temeljita sanacija ujm.

V kmetijski in mestni krajini preprečiti nadaljnje drobljenje gozdnih površin in ustrezno zavarovati mestne gozdove. Krčitve gozdov in ostale posege v gozdni prostor je treba omejiti zlasti v mestnih gozdovih. Skupaj z Mestno občino Velenje in Občino Šoštanj pripraviti kriterije za odkup gozdov in mestne gozdove varovati pred spremembo namembnosti.

Spodbujati lastnike k aktivnejšemu gospodarjenju (v povezavi z zmanjšanjem tveganj zaradi podnebnih sprememb). Pomembno je tudi ozaveščanje širše javnosti o pomenu gozdov, še posebej pomembno je vzgojno delovanje z mladimi.

Prednostne naloge, ki bi jih bilo treba projektno rešiti za izboljšanje gospodarjenja z gozdovi, so naslednje: presoja primernosti uvajanja tujerodnih vrst, kartiranje gozdnih rastišč in posebnih habitatov, preverjanje modelnih stanj po GRT, monitoring redkih in ogroženih vrst ter preveritev ustreznosti presoje trajnosti na podlagi RGR v primerjavi s presojo trajnosti na gozdnih predelih.

5.3 Usmeritve po glavnih področjih gospodarjenja z gozdovi

5.3.1 Razvoj gozdnih sestojev

Usmeritve za razvoj gozdnih sestojev so podane po rastiščnogojitvenih razredih (RGR). RGR so v osnovi večinoma enaki kot v preteklem načrtu, spremenile pa so se oznake in nazivi. Izločeni so skladno s Pravilnikom [37] po skupinah rastišč. V večini primerov so se združili RGR, ki so bili prej na določenem rastišču ločeni glede na globino tal ali spremenjenost. Samo v dveh največjih rastiščnih tipih so ločeni spremenjeni (zasmrečeni) in ohranjeni gozdovi (podgorska bukovja na silikatih in jelova bukovja).

Rastiščnogojitveni razred Podgorska bukovja na karbonatih 050

RGR obsega 2.577 ha gozdov, večinoma v zasebni lasti.

Gozdnogojitveni cilji

Preglednica 55: Gozdnogojitveni cilj v RGR 050

Zgradba	Proizvodna in pomladitvena doba (leta)	Končna LZ (m^3/ha)	Drevesna sestava (% končne LZ)	Kakovost	Ciljne dimenzije
Malopovršinska enomerna zgradba	110-130 15-25	600	sm (40) bu (35) bor (8) graden (6) pl.list. (6) je (2) drugi list. (3)	A2/B A2/B C A2/B A2/B B drva	50 cm 55 cm 50 cm 55 cm 55 cm 50 cm 45 cm

Smernice

Skupinsko postopno, na strmih pobočjih tudi zastorno gospodarjenje.

Obnova naj bo praviloma skupinsko postopna z robnimi sečnjami ali z oblikovanjem mozaično razporejenih pomladitvenih jeder.

Obnovo pod zastorom je treba začeti po semenskem letu. Po pojavu kakovostnega podmladka nadaljujemo obnovo z večjo jakostjo poseka (med 50 in 60 % lesne zaloge), da povečamo konkurenčnost plemenitih listavcev in gradna. S končnimi poseki zaključiti obnovo najkasneje, ko bo mladje začelo preraščati v razvojno fazo gošče.

V sestojih s prevladujočo smreko gospodariti s krajšimi proizvodnimi dobami in redno kontrolirati zdravstveno stanje sestojev.

Z uravnavanje drevesne sestave pri negi mlajših sestojev zmanjšujemo delež smreke in neželenih tujerodnih drevesnih vrst ter pomagamo gradnu in plemenitim listavcem. Na večjih površinah mladovij, nastalih s sanacijo ujm, je priporočljiva situacijska nega letvenjaka oz. tanjšega drogovnjaka.

V drogovnjakih redčiti z jakostjo do 25 % od LZ, v tanjših debeljakih z jakostjo do 20 % od LZ. Vrzelaste, delno pomlajene debeljake uvajati v obnovo, v ostalih starejših debeljakih (razen v smrekovih sestojih) pa brez redčenj (samo sanitarni posek).

V debeljakih je potrebno ohranjati polnilni sloj (nega polnilnega sloja) zaradi nevarnosti prezgodnje pomladitve in tudi zapleveljenja.

V vseh sestojih s primešanim gradnom skušamo z prilagojenimi ukrepi njegov delež obdržati tudi v prihodnje. Na reliefno bolj izpostavljenih in toplih legah ohranjati in pospeševati termofilne drevesne vrste.

Takojšnja sanacijska sečnja v delno poškodovanih smrekovih sestojih. Takojšnja izdelava odlomljenih vrhov smrek in poškodovanih tanjših drogovnjakov v žledolomih in snegolomih.

Rastiščnogojitveni razred Podgorska bukovja na silikatih 060

RGR obsega 8.987 ha gozdov, od tega je 348 ha državnih gozdov in 30 ha gozdov lokalnih skupnosti.

Gozdnogojitveni cilji

Preglednica 56: Gozdnogojitveni cilj v RGR 060

Zgradba	Proizvodna in pomladitvena doba (leta)	Končna LZ (m^3/ha)	Drevesna sestava (% končne LZ)	Kakovost	Ciljne dimenzije
Malopovršinska enomerna zgradba	110-130 15-25	650	sm (40) bu (25) bor (8) hrast (9) je (7) ma (1) pl.list. (4) t.list. (5) m.list. (1)	B A1/A2 B A2/B B B B drva drva	50 cm 50 cm 50 cm 50 cm 55 cm 55 cm 55 cm 45 cm 45 cm

Smernice

Skupinsko postopno in zastorno gospodarjenje.

Obnova sestojev temelji na naravnemu pomlajevanju in praviloma poteka malopovršinsko, kjer pa želimo povečati delež svetloljubnih vrst, je potrebno velikopovršinsko pomlajevanje.

Poudarek pri naravni obnovi naj bo na pripravi sestojev za naravno nasemenitev, predvsem na tistih delih rastišč, kjer se pojavlja grmovni sloj. Kjer je gost zeliščni sloj, je potrebno izvesti pripravo tal za naravno obnovo. Posebej je pomembna priprava sestojev in tal na površinah, poškodovanih zaradi ujm, pri čemer je treba upoštevati semenska leta. V smrekovih sestojih začeti z obnovo prej kot v mešanih, obnova pa naj bo malopovršinska.

Umetna obnova praviloma ni potrebna, razen na površinah, kjer je naravna obnova otežena zaradi zapleveljenosti ali poteka prepočasi, iz meliorativnih razlogov, za popestritev enoličnih sestojnih razmer ter na ogolelih površinah, ki so nastale zaradi podlubnikov, žledoloma in vetroloma. Sadijo naj se pretežno listavci in bor, sadike je treba zaščititi.

V sestojih s prevladujočo smreko gospodariti v smeri zmanjšanja deleža smreke (krajše proizvodne dobe) in redno kontrolirati zdravstveno stanje sestojev.

Na večjih površinah, poškodovanih zaradi ujm in podlubnikov, naj se izvede kombinacija naravne obnove in sadnje.

Ukrepi nege morajo biti pravočasni in zmerno intenzivni. Posebno pozornost je treba posvetiti uravnavanju deleža drevesnih vrst. Pospeševati je treba listavce. Nega se prednostno izvaja na bogatejših delih rastišč in v sestojih, poškodovanih zaradi ujm.

Pri obžetvi naj bo poudarek na obžetvi naravnega podmladka.

Z nego mladja in gošče je treba uravnavati zmes in pospeševati mešanost drevesnih vrst.

V letvenjakih naj se redčenja izvajajo pravočasno zaradi krepitve mehanske stabilnosti in sproščanja krošenj listavcev, ki jim je pri izbiri treba dajati prednost.

V drogovnjakih, ki imajo tesen sklep, je treba izvesti redčenja kot negovalni ukrep za dvig kvalitete in za zagotavljanje stojnosti. Pri jakosti in pogostosti redčenj v drogovnjakih je treba upoštevati njihovo starost in drevesno sestavo. Povprečna jakost naj bo okoli 20 % od LZ, mlajše drogovnjake

in drogovnjake z večjim deležem bukve in plemenitih listavcev je treba redčiti bolj intenzivno (25–30 %), ker hitreje reagirajo.

V ohranjenih debeljakih s še strnjenim sklepom je treba akumulirati lesno zalogo, v smrekovih sestojih pa izvajati šibka redčenja.

V mlajših debeljakih naj bodo redčenja intenzivnejša (do 20 %) glede na stanje, kakovost in sklep krošenj.

V debeljakih, ki so že pomlajeni, v sestojih s prerahljanim sklepom in v poškodovanih sestojih zaradi ujm, je treba začeti uvajanje v obnovo z jakostjo nad 30 % od LZ.

Kjer se bukev pojavlja kot polnilni sloj, jo je treba negovati in kvalitetne osebke iz polnilnega sloja spuščati v zgornji sloj.

Z izbiralnimi redčenji v drogovnjakih in debeljakih je treba izboljšati debelinsko in kakovostno strukturo lesne zaloge ter povečati delež kvalitetnih listavcev. Ne redčimo že preredčenih sestojev, saj le-to pripelje do prevelike presvetljenosti sestojev.

Rastiščnogojitveni razred Zasmrečena podgorska bukovja na silikatih 061

RGR obsega 3.632 ha gozdov, večinoma v zasebni lasti.

Gozdnogojitveni cilji

Preglednica 57: Gozdnogojitveni cilj v RGR 061

Zgradba	Proizvodna in pomladitvena doba (leta)	Končna LZ (m^3/ha)	Drevesna sestava (% končne LZ)	Kakovost	Ciljne dimenzije
Malopovršinska enomerna do prebiralna zgradba	100-110 10-20	700	sm (66) bu (12) je (5) bo+ma (5) hrast (3) pl.list. (5) drugi list. (4)	B A2/B B C C C drva	45 cm 45 cm 50 cm 45 cm 45 cm 50 cm 40 cm
Pomladitveni cilj			sm (38) bu (30) je (12) bo+ma (5) hrast (5) pl.list. (10)		

Smernice

Skupinsko postopno gospodarjenje.

Obnova sestojev temelji na naravnemu pomlajevanju in praviloma poteka malopovršinsko, kjer pa želimo povečati delež svetloljubnih vrst, je potrebno velikopovršinsko pomlajevanje.

Poudarek pri naravni obnovi naj bo na pripravi sestojev za naravno nasemenitev, predvsem na tistih delih rastišč, kjer se pojavlja grmovni sloj. Kjer je gost zeliščni sloj, je potrebno izvesti pripravo tal za naravno obnovo. Posebej je pomembna priprava sestojev in tal na površinah, poškodovanih zaradi ujm, pri čemer je treba upoštevati semenska leta.

Umetna obnova praviloma ni potrebna, razen na površinah, kjer je naravna obnova otežena zaradi zapleveljenosti ali poteka prepočasi, iz meliorativnih razlogov, za popestritev enoličnih sestojnih razmer ter na ogolelih površinah, ki so nastale zaradi podlubnikov, žledoloma in vetroloma. Sadijo naj se pretežno listavci in bor, sadike je treba zaščititi.

Na večjih površinah, poškodovanih zaradi ujm in podlubnikov, naj se izvede kombinacija naravne obnove in sadnje.

Ukrepi nege morajo biti pravočasni in zmerno intenzivni. Posebno pozornost je treba posvetiti uravnavanju deleža drevesnih vrst. Pospeševati je treba listavce. Nega se prednostno izvaja na bogatejših delih rastišč in v sestojih, poškodovanih zaradi ujm.

Pri obžetvi naj bo poudarek na obžetvi naravnega podmladka.

Z nego mladja in gošče je treba uravnavati zmes in pospeševati mešanost drevesnih vrst.

V letvenjakih naj se redčenja izvajajo pravočasno zaradi krepitve mehanske stabilnosti in sproščanja krošenj listavcev, ki jim je pri izbiri treba dajati prednost.

V drogovnjakih, ki imajo tesen sklep, je treba izvesti redčenja kot negovalni ukrep za dvig kvalitete in za zagotavljanje stojnosti. Pri jakosti in pogostosti redčenj v drogovnjakih je treba upoštevati njihovo starost in drevesno sestavo. Povprečna jakost naj bo okoli 20 % od LZ.

Posebej previdno je treba posegati pri zapoznelih redčenjih drogovnjakov iglavcev, kjer naj bodo redčenja šibkejša in pogostejša. V drogovnjakih iglavcev je treba načrtno puščati tudi listavce slabše kvalitete kot biomelioratorje.

V mlajših debeljakih naj bodo redčenja intenzivnejša (do 20 %) glede na stanje, kakovost in sklep krošenj. V starejših debeljakih izvajati šibka redčenja z jakostjo 10–12 % od LZ.

V debeljakih, ki so že pomlajeni, v sestojih s prerahljanim sklepom in v poškodovanih sestojih zaradi ujm, je treba začeti uvajanje v obnovo z jakostjo nad 30 % od LZ.

Kjer se bukev pojavlja kot polnilni sloj, jo je treba negovati in kvalitetne osebke iz polnilnega sloja spuščati v zgornji sloj.

Prednostno je treba sanirati zaradi ujm poškodovane debeljake, pri čemer naj se deli sestojev z manjšimi poškodbami in predvsem deli sestojev z listavci ohranjajo.

V sestojih redno kontrolirati zdravstveno stanje. Sanitarne sečnje imajo prednost pred rednimi poseki. Dosledno se mora izvajati gozdni red.

Rastiščnogojitveni razred Gorska, zgornjegorska bukovja na karbonatih 070

RGR obsega 4.477 ha gozdov, od tega je 277 ha državnih gozdov.

Gozdnogojitveni cilji

Preglednica 58: Gozdnogojitveni cilj v RGR 070

Zgradba	Proizvodna in pomladitvena doba (leta)	Končna LZ (m^3/ha)	Drevesna sestava (% končne LZ)	Kakovost	Ciljne dimenzije
Malopovršinska do velikopovršinska enomerna zgradba	120-160 20-30	650	sm (50) bu (33) bor (2) ma (7) je (3) pl.list. (4) drugi list. (1)	A2/B A1/A2 B A2/B B A1/A2 drva	50 cm 55 cm 40 cm 50 cm 60 cm 55 cm 40 cm
Pomladitveni cilj			sm (25) bu (45) je (10) bo+ma (10) pl.list. (10)		

Smernice

Skupinsko postopno, na strmih pobočjih tudi zastorno gospodarjenje.

Obnova naj bo praviloma skupinsko postopna z robnimi sečnjami, lahko pa tudi zastorna na nekoliko večjih površinah (nad 2 ha).

Obnovo začnemo z jakostjo poseka okrog 1/3 lesne zaloge. Po pojavu kakovostnega bukovega podmladka nadaljujemo obnovo z večjo jakostjo poseka (med 50 in 60 % lesne zaloge), da povečamo konkurenčnost plemenitih listavcev. S končnimi poseki zaključimo obnovo najkasneje, ko bo pomladek še v razvojni fazi mladja. Pri obnovi je treba spoštovati transportno mejo in tej prilagoditi prostorski razpored sečenj.

Le mestoma, kjer naravna obnova ne uspe, lahko načrtujemo obnovo gozda s sajenjem sadik bukve, gorskega javorja in smreke. Smreko vnašamo v manjših skupinah ali šopih oziroma z redko sadnjo kot predkulturo.

V sestojih s prevladujočo smreko gospodariti v smeri zmanjšanja deleža smreke in s krajšimi proizvodnimi dobami.

V primerih, ko mladje hitro preraste v goščo, lahko nego gošče tudi izpustimo in izvedemo dovolj zgodnjo nego letvenjaka, z namenom pomoči plemenitim listavcem in jelki.

V drogovnjakih do 70. leta starosti načrtujemo redčenje z jakostjo okrog 23 % od LZ.

V debeljakih (do 100. leta) z intenziteto do 20 % od LZ. V debeljakih ohranjamo polnilni sloj (nega polnilnega sloja) zaradi nevarnosti prezgodnje pomladitve in tudi zapleveljenja. Akumulacija prirastka v debeljakih v starosti nad 100 let.

Kjer je osnovna graditeljica sestojev smreka (smrekovi nasadi), z naravno obnovo izvajamo postopno naravno premeno odraslih sestojev.

Premena naj gre v smeri naravne obnove z bukvijo in plemenitimi listavci, pomembno je pravočasno sproščanje vseh listavcev za potencialne semenjake.

Na nekdanjih kmetijskih površinah, poraslih predvsem s smreko, pospešujemo bukev in plemenite listavce.

V vseh sestojih z večjim deležem smreke je treba redno kontrolirati zdravstveno stanje sestojev. Pri sečnji iglavcev mora biti pravočasno izvedena sanitarna sečnja in popoln gozdni red.

Rastiščnogojitveni razred Zasmrečena gorska, zgornjegorska bukovja na silikatih 081

RGR obsega 6.493 ha gozdov, od tega je 234 ha državnih gozdov.

Gozdnogojitveni cilji

Preglednica 59: Gozdnogojitveni cilj v RGR 081

Zgradba	Proizvodna in pomladitvena doba (leta)	Končna LZ (m^3/ha)	Drevesna sestava (% končne LZ)	Kakovost	Ciljne dimenzije
Velikopovršinska enomerna zgradba	120-140 20-30	720	sm (76) bu (11) je (4) bor (1) ma (4) pl.list. (3) drugi list. (1)	A2/B A2/B B B B A2/B drva	50 cm 55 cm 60 cm 55 cm 55 cm 55 cm 45 cm
Pomladitveni cilj			sm (47) bu (30) je (10) ma (5) pl.list. (8)		

Smernice

Skupinsko postopno gospodarjenje.

V vseh dobro pomlajenih sestojih zaključiti obnovo, v ostalih pa pazljivo nadaljevati obnovo, da se tla ne zatravijo.

Na sušnejših rastiščih povečati delež rdečega bora, macesna in listavcev na račun smreke.

V mladovjih je treba ohraniti ugodno sestojno zasnovo mladovij. Pri uravnavanju zmesi se pospešuje bukev, plemenite listavce in jelko. Bukev naj bo primešana skupinsko do sestojno, jelka in smreka gnezdasto do skupinsko, plemeniti listavci posamično do gnezdasto.

Dosledno morajo biti opravljena prva redčenja, s čimer se bo povečala stojnost teh mladih sestojev in omogočilo hitro preraščanje v drogovnjake.

V drogovnjakih nenegovane sestoje redčimo šibkeje in večkrat. V naravne razslojene sestoje s sproščenim sklepom krošenj posegati manj intenzivno. Treba je pospeševati bukev, jelko in plemenite listavce. Povprečna jakost redčenj naj bo od 15 do 21 %.

V mlajših in tanjših debeljakih, s tesnim sklepom krošenj, je treba še izbiralno redčiti. Povprečna jakost redčenj iglavcev naj bo do 15 %, listavcev pa 10 %.

Starejše sestoje, še posebej tiste s prisotnim podmladkom, je treba uvajati v obnovo, pri čemer je po dosedanjih izkušnjah smiselno uporabljati tudi robne sečnje.

Pri načrtovanju obnov je treba upoštevati transportno mejo in najpogostejše smeri močnih vetrov (nevarnost vetrolomov). Povprečna jakost uvajanja sestojev v obnovo naj bo do 30 %.

Velikost sestojev je treba prilagoditi želeni mešanosti drevesnih vrst. Za svetloljubne drevesne vrste (bor, macesen, plemeniti listavci) gospodarimo na večjih površinah, za sencozdržnejše (jelka, bukev) pa so oblike poseganja malopovršinske.

Pomembno je pravočasno odkrivanje in zatiranje škodljivcev in redni sanitarni pregledi.

K preventivnim ukrepom sodi tudi skrajševanje proizvodnih dob v čistih smrekovih sestojih in sestojih, ki ne izkoriščajo proizvodnega potenciala.

Redne sečnje izvajati čim bolj pozno jeseni in v začetku zime, da se sečni ostanki do začetka vegetacije dovolj osušijo in se tako prepreči razmnoževanje podlubnikov v le teh.

Na območjih gradacije podlubnikov je treba dosledno izvajati vse ukrepe varstva pred podlubniki, po potrebi se postavi kontrolno lovne pasti in kontrolno lovna drevesa.

Pred divjadjo v mladovju ščitimo plemenite listavce in plodonosno drevje (individualno s tulci), izjemoma tudi bukev. V višjih legah načrtujemo predvsem kolektivno zaščito naravnega in umetnega mladja (večje površine od 0,4 ha).

Za zaščito iglavcev uporabljamo tudi premaze.

Pri sanacijski obnovi ima prednost naravno pomlajevanje.

Rastiščnogojitveni razred Jelova bukovja 090

RGR obsega 6.450 ha gozdov, večinoma v zasebni lasti.

Gozdnogojitveni cilji

Preglednica 60: Gozdnogojitveni cilj v RGR 090

Zgradba	Proizvodna in pomladitvena doba (leta)	Končna LZ (m^3/ha)	Drevesna sestava (% končne LZ)	Kakovost	Ciljne dimenzije
Malopovršinska	130-150	700	sm(43)	B	50 cm
enomerna,	20-40		bu (35)	B/C	55 cm
mestoma			je (9)	B/C	60 cm
skupinsko			ma (5)	B	60 cm
raznomerna			pl.list. (7)	B	55 cm
zgradba			drugi list. (1)	drva	40 cm

Smernice
Skupinsko postopno gospodarjenje.

Malopovršinska obnova na površinah od ene do dveh sestojnih višin, v sestojih z večjim deležem bukve je lahko tudi velikopovršinska (do 2 ha).

Naravna obnova naj se začne z zastorno sečnjo in pripravo sestoja za naravno obnovo in naj se odvija pod zastorom odraslega drevja.

Pri negi mladovja se pospešuje jelko in predvsem plemenite listavce, še zlasti gorski javor, ter minoritetne plodonosne vrste.

Pri negi manjših skupin mladovij premera do ene drevesne višine je treba v čim večji meri izkoristiti samonego. Mladje, ki ima dobro zasnovo in sklep, naj zaradi manjšega izločanja raste brez zastora. Tu se oblikujejo skupine mladovij praviloma od ene do dveh sestojnih višin, lahko pa so tudi večje (prevladujoč delež listavcev).

Enkrat v desetletju naj se opravi uravnavanje zmesi, po potrebi rahljanje in posek predrastkov v goščah.

Nego letvenjakov naj se izvaja po potrebi, vsekakor pa vsaj na 10 let. Priporoča se situacijska nega, da se okrepi oziroma ohrani stojnost sestojev.

V drogovnjakih je treba večkrat odstraniti starejša robna drevesa sosednjih sestojev, predvsem tista, ki zastirajo svetlobo.

Jakost redčenj v drogovnjakih naj se giblje do 25 % na LZ.

Debeljake je treba ločiti na debeljake za akumulacijo - brez ukrepanja, debeljake za redčenje in debeljake za obnovo.

Redčenje debeljakov naj se izvaja z jakostjo 10 do 17 % na LZ. Jakost redčenj naj se s starostjo debeljakov zmanjšuje.

V kolikor sestoji dosegajo optimalno lesno zalogo ob uravnoteženi debelinski strukturi, naj se intenziteta poseka giblje v višini prirastka. Višja intenziteta naj bo v sestojih z višjimi lesnimi zaloga in ob porušeni debelinski strukturi (zelo veliko debelega drevja), nižja pa v primeru nizkih lesnih zalog (pod optimalno) in primanjkljaju debelih dreves.

Pospeševati stojnost sestojev; pravočasna in dovolj močna redčenja, ki bodo zagotavljala ustrezno razmerje med premerom in višino drevesa. Krošnje morajo biti sproščene, velikost do 2/3 višine drevesa

Zagotoviti uspešno pomlajevanje vseh nosilnih (ciljnih) drevesnih vrst z znižanjem številčnosti parkljaste divjadi.

Poudarek na ohranjanju jelke naj bo povsod, še zlasti pa v sestojih s prevladujočim deležem iglavcev na hladnejših in bolj strmih legah ter legah z večjo skalovitostjo.

Zaščita mladja pred objedanjem divjadi: zaščita sajene smreke in jelke s premazi, zaščita naravnega mladja z ograjami velikimi od 1 do 2 ha. Mozaično se lahko zagotovi pomladitev minoritetnih vrst tudi z manjšimi ograjenimi površinami (npr. 12 x 12 m).

Redno izvajati posek drevja oslabelega zaradi sušenja jelke, jelovih in smrekovih podlubnikov, sušenja bresta, jesenovega ožiga in javorovega raka. Pri iglavcih se predvideva do 20 % sanitarnega poseka.

Ko naravna obnova ni mogoča, se izvede obnovo s sadnjo. Pri izbiri sadik za sadnjo naj imata prednost jelka in bukev, smreka se sadi samo kot predkultura.

Obvezna je zaščita posajenih sadik pred divjadjo z ograjami ali s premazi za zaščito vršičkov.

V kolikor je potrebno, izvesti tudi zaščito in obžetev naravnega mladja, predvsem jelke.

Zlasti na območju con vrst, ki za svoj obstoj potrebujejo večji delež odmrle biomase, naj se na 3 do 5 % površine osnuje ekocelice, najprimerneje na težje dostopnih – neodprtih predelih, tudi okoli brlogov, večjih kalužnih, kraških jam in brezen, izvirov in skupin starega drevja.

Naravnemu propadu se lahko prepusti posamezna suha drevesa, ali skupine suhih dreves, kjer so podlubniki že odleteli. Večji del odmrlih dreves naj bo debelejših od 5. debelinske stopnje, in sicer od teh najmanj ena četrtina stoječih sušic.

Ohranja se še živo drevje, predvsem bukev z večjimi dupli (ø dupla > 4 cm).

Rastiščnogojitveni razred Zasmrečena jelova bukovja 091

RGR obsega 2.659 ha gozdov, večinoma v zasebni lasti.

Gozdnogojitveni cilji

Preglednica 61: Gozdnogojitveni cilj v RGR 091

Zgradba	Proizvodna in pomladitvena doba (leta)	Končna LZ (m^3/ha)	Drevesna sestava (% končne LZ)	Kakovost	Ciljne dimenzije
Malopovršinska enomerna zgradba	120-140 30	660	sm (71) bu (11) je (5) bor (1) ma (5) pl.list. (6) drugi list. (1)	A2/B B B B A27B B drva	50 cm 55 cm 60 cm 45 cm 55 cm 55 cm 40 cm
Pomladitveni cilj			sm (42) bu (25) je (8) ma (5) pl.list. (20)		

Smernice

Skupinsko postopno gospodarjenje.

Malopovršinska obnova na površinah od ene do dveh sestojnih višin.

Naravna obnova naj se začne z zastorno sečnjo in pripravo sestoja za naravno obnovo in naj se odvija pod zastorom odraslega drevja.

Pri negi mladovja se pospešuje jelko in predvsem plemenite listavce, še zlasti gorski javor, ter minoritetne plodonosne vrste.

Pri negi manjših skupin mladovij, premera do ene drevesne višine, je treba v čim večji meri izkoristiti avtonego. Mladje, ki ima dobro zasnovo in sklep, naj zaradi manjšega izločanja raste brez zastora. Tu se oblikujejo skupine mladovij praviloma od ene do dveh sestojnih višin, lahko so tudi večje (prevladujoč delež listavcev).

Enkrat v desetletju naj se opravi uravnavanje zmesi, po potrebi rahljanje in posek predrastkov v goščah.

Nego letvenjakov naj se izvaja po potrebi, vsekakor pa vsaj na 10 let. Priporoča se situacijska nega, da se okrepi oziroma ohrani stojnost sestojev.

V drogovnjakih je treba večkrat odstraniti starejša robna drevesa sosednjih sestojev, predvsem tista, ki zastirajo svetlobo.

Jakost redčenj v drogovnjakih naj se giblje do 25 % na LZ.

Debeljake je treba ločiti na debeljake za akumulacijo - brez ukrepanja, debeljake za redčenje in debeljake za obnovo.

Redčenje debeljakov naj se izvaja z jakostjo 10 do 17 % na LZ. Jakost redčenj naj se s starostjo debeljakov zmanjšuje.

V kolikor sestoji dosegajo optimalno lesno zalogo ob uravnoteženi debelinski strukturi, naj se intenziteta poseka giblje v višini prirastka. Višja intenziteta naj bo v sestojih z višjimi lesnimi zaloga in ob porušeni debelinski strukturi (zelo veliko debelega drevja), nižja pa v primeru nizkih lesnih zalog (pod optimalno) in primanjkljaju debelih dreves.

Pospeševati stojnost sestojev; pravočasna in dovolj močna redčenja, ki bodo zagotavljala ustrezno razmerje med premerom in višino drevesa. Krošnje morajo biti sproščene, velikost do 2/3 višine drevesa

Zagotoviti uspešno pomlajevanje vseh nosilnih (ciljnih) drevesnih vrst z znižanjem številčnosti parkljaste divjadi.

Poudarek na ohranjanju jelke naj bo povsod, še zlasti pa v sestojih s prevladujočim deležem iglavcev na hladnejših in bolj strmih legah ter legah z večjo skalovitostjo.

Postopna naravna premena (obnova) odraslih sestojev, kjer je osnovna graditeljica sestojev smreka (smrekovi nasadi). Premena naj gre v smeri naravne obnove, zlasti z jelko, bukvijo in plemenitimi listavci.

Redno izvajati posek drevja oslabelega zaradi sušenja jelke, jelovih in smrekovih podlubnikov, sušenja bresta, jesenovega ožiga in javorovega raka. Pri iglavcih se predvideva do 20 % sanitarnega poseka.

Ko naravna obnova ni mogoča, se izvede obnovo s sadnjo.

Pri izbiri sadik za sadnjo naj imata prednost jelka in bukev, sadnja smreke se smatra kot predkultura.

Obvezna zaščita mladja pred objedanjem divjadi: zaščita sajene smreke in jelke s premazi, zaščita naravnega mladja z ograjami velikimi od 1 do 2 ha. Mozaično se lahko zagotovi pomladitev minoritetnih vrst tudi z manjšimi ograjenimi površinami (npr. 12 x 12 m).

V kolikor je potrebno, izvesti tudi zaščito in obžetev naravnega mladja, predvsem jelke.

Zlasti na območju con vrst, ki za svoj obstoj potrebujejo večji delež odmrle biomase, naj se na 3 do 5 % površine osnuje ekocelice, najprimerneje na težje dostopnih – neodprtih predelih, tudi okoli brlogov, večjih kalužnih, kraških jam in brezen, izvirov in skupin starega drevja.

Naravnemu propadu se lahko prepusti posamezna suha drevesa, ali skupine suhih dreves, kjer so podlubniki že odleteli. Večji del odmrlih dreves naj bo debelejših od 5. debelinske stopnje, in sicer od teh najmanj ena četrtina stoječih sušic.

Rastiščnogojitveni razred Toploljubna bukovja 110

RGR obsega 2.145 ha gozdov, večinoma v zasebni lasti.

Gozdnogojitveni cilji

Preglednica 62: Gozdnogojitveni cilj v RGR 110

Zgradba	Proizvodna in pomladitvena doba	Končna LZ (m^3/ha)	Drevesna sestava (% končne LZ)	Kakovost	Ciljne dimenzije
Malopovršinska enomerna zgradba	100-130 20	550	sm (40) bu (30) bor (10) graden (10) pl.list. (4) drugi list. (6)	B C C C C drva	45 cm 45 cm 45 cm 45 cm 45 cm 40 cm

Smernice

Skupinsko postopno, deloma zastorno gospodarjenje.

Prevladuje naravna obnova s samodejno nasemenitvijo glavnih drevesnih vrst. Kjer je pomlajevanje oteženo, obnavljati pod zastorom.

V sestojih z večjo primesjo smreke gospodariti v smeri zmanjšanja deleža smreke (krajše proizvodne dobe) in redno kontrolirati zdravstveno stanje sestojev.

Sosledje ukrepov nege: priprava sestoja, 1x nega mladja, 1x nega gošča, 1x nega letvenjaka, 1x do 2x nega drogovnjaka.

Intenziteta redčenja v drogovnjakih 20–25 % LZ.

Uvajanje v obnovo v jakosti sečnje 30 % LZ, nadaljevaje obnove 50 % LZ, na prehodu pomladka iz mladja v goščo izvesti končni posek.

Situacijska nega oz. situacijsko redčenje s ciljem povečati stojnost sestojev.

V primeru večjih potreb po pridelavi drv iz redčenj izvajati močnejša redčenja v posameznih skupinah.

Pospeševanje osebkov semenskega nastanka, ki so bolj odporni, na račun osebkov panjevskega nastanka.

Pospešujemo bukev in zmanjšujemo delež iglavcev.

Izvajati premenilna redčenja v korist bukve.

Pri direktni premeni izvajamo obnovo s sadnjo bukve in hrasta.

Glavna preventiva pri varstvu gozdov je pospeševanje osebkov semenskega nastanka, zastorno pomlajevanje bukve ter postopno zmanjševanje deleža iglavcev.

Na površinah, ki jih je prizadel žledolom ali vetrolom, nadaljevati s sanacijo poškodovanih gozdov oziroma izvesti končne poseke na površinah, ki so uspešno pomlajene. Zlasti so hitre sanacijske sečnje potrebne v sestojih z večjim deležem smreke.

Ohranja naj se naravna sestava drevesnih vrst gozdnih združb, v spremenjenih ali izmenjanih sestojih pa naj se gospodarjenje z gozdovi usmeri k vzpostavljanju naravne drevesne sestave gozdnih združb.

Drevesa z dupli, drevesa brez tehnične vrednosti lesa z gnezdi, odmrla in odmirajoča drevesa ter drevesa izjemnih dimenzij in posebnih oblik, naj se ohranja kot habitatno drevje.

Zagotavlja naj se vsaj 3 % od celotne lesne zaloge mrtvih, odmirajočih dreves in sušic ter habitatnega drevja.

Rastiščnogojitveni razred Jelovja 160

RGR obsega 4.564 ha gozdov, večinoma v zasebni lasti.

Gozdnogojitveni cilji

Preglednica 63: Gozdnogojitveni cilj v RGR 160

Zgradba	Proizvodna in pomladitvena doba (leta)	Končna LZ (m^3/ha)	Drevesna sestava (% končne LZ)	Kakovost	Ciljne dimenzije
Prebiralna do skupinsko raznomerna zgradba	100 15-25	750 Optimalna LZ 450	sm (54) je (30) bor (3) bu (6) hrast (2) pl.list. (3) drugi list. (2)	A2/B B B A2/B B A2/B drva	50 cm 55 cm 50 cm 55 cm 55 cm 50 cm 45 cm

Smernice

Skupinsko postopno in skupinsko prebiralno gospodarjenje.

Obnova sestojev naj poteka malopovršinsko, saj s tem omogočamo pomlajevanje predvsem ključnim drevesnim vrstam.

Z velikostjo vrzeli uravnavamo sestavo pomladka; manjše jakosti zagotavljajo večji delež jelke, več svetlobe potrebuje smreka, še več listavci z izjemo bukve, ki je sencozdržna vrsta.

Na netipičnih sušnejših predelih je smiselno z odpiranjem večjih površin zagotoviti obnovo bora in macesna, ki lahko dosežeta odlično kvaliteto. Hkrati s pomladitvenim posekom je treba odstraniti nevitalna podstojna drevesa starega sestoja in lesko.

Sadimo v primerih, ko po naravni poti ni možno zagotoviti primernega deleža listavcev ali za sanacijo velikih površin poškodovanih gozdov. Na vlažnejših delih rastišča ob jarkih s sadnjo vnašamo skupine plemenitih listavcev, na sušnejših delih lahko sadimo bor in macesen.

V mladovju je najpogostejši ukrep postopen izsek grmovnic (leske) in predrastkov ob sočasnem uravnavanju zmesi ciljnih drevesnih vrst.

Na umetno in naravno obnovljenih, zapleveljenih površinah z zeliščnimi vrstami in robido, je predvidena obžetev.

Nega prebiralnega gozda zajema nego manjših jeder pomladka in čiščenje leščevja v prebiralnih gozdovih.

Z nego gradimo pestro vertikalno in horizontalno strukturo ter s tem krepimo stabilnost gozdov pred škodljivimi abiotskimi vplivi (veter, mraz, sonce, moker sneg).

Produktivna rastišča zahtevajo intenzivnejša redčenja predvsem mlajših razvojnih faz (med 20 in 25 %).

Redčenja letvenjakov morajo biti zgodnja in usmerjena k uravnavanju drevesne sestave ter krepitvi stabilnosti sestojev. Posebno skrb pri redčenjih je treba posvečati zagotavljanju stabilnosti sestojev in ohranjanju listavcev, macesna in bora na sušnejših delih SGRT. Sproščenost listavcev je predpogoj za vzgojo kakovostnih osebkov.

Redčenja srednjedobnih sestojev (starejši drogovnjak in mlajši debeljak) naj se gibljejo med 15 in 20 %.

Prebiralne sečnje naj bodo usmerjene v vzdrževanje prebiralne strukture.

V debeljakih izvajamo redčenja nizkih jakosti (med 10 in 15 %) in pazimo, da se tla ne presvetlijo, razen v primerih, ko želimo sestoje obnoviti.

Pri negi pospešujemo listavce, predvsem bukev in plemenite listavce, v sestojih puščamo tudi jerebiko.

V vseh sestojih pospešujemo jelko in bukev, v vlažnejših predelih plemenite listavce, na sušnejših predelih bor in hrast, v višjih legah tudi macesen.

Vrstna mešanost glavnih drevesnih vrst naj bo šopasta do gnezdasta, primes plemenitih listavcev pa posamična do skupinska. Polnilni sloj naj poleg glavnih drevesnih vrst tvorijo meliorativne drevesne vrste, to so pravi kostanj, graden, jerebika, beli gaber, siva in črna jelša ter divje sadno drevje (divja češnja, lesnika, drobnica).

S prebiralnim redčenjem izvesti premeno enomernih sestojev (zlasti z višjim deležem smreke) v prebiralne. Premeno z redčenjem (prevzgoja sestoja) začeti čim bolj zgodaj, izbrancem sprostiti krošnje in ustvariti mrežo nosilcev stabilnosti sestojev. V razgrajenih sestojih začeti točkovno pospeševati mladje.

Pri premeni posebno pozornost posvečamo minoritetnim drevesnim vrstam, ki imajo meliorativno sposobnost, s katero posredno izboljšujejo in povečujejo gozdno proizvodnjo. Posebej pomembne so drevesne vrste, ki združujejo meliorativno funkcijo in imajo hkrati gospodarsko vrednost (bukev, gorski javor, gorski brest, veliki jesen, lipa, graden, beli gaber, divja češnja, divja hruška, lesnika, pravi kostanj, črna jelša, trepetlika idr.).

S posekom močno napadenih dreves varovati gozdove pred rastlinskimi zajedalci in boleznimi (npr. bela omela, mraznice in jelov rak).

Pregled in sprotno odstranjevanje oslabelih in manj vitalnih dreves in s tem zmanjševati tveganja za napad škodljivcev.

Z obžetvijo naravnega mladja varovati gozdove pred invazivnimi tujerodnimi rastlinskimi vrstami (navadna barvilnica, žlezava nedotika idr.).

V sestojih s prebiralno zgradbo skrbeti za uravnoteženo razporeditev drevja po debelinskih razredih ter s tem preprečevati, da bi v sestojih s prevelikim deležem debelega drevja (debelinski razred nad 50 cm) prihajalo do sušenja jelke.

Dosledno izvajanje ukrepov sanacije žarišč podlubnikov.

Sanacija naj se začne v poškodovanih gozdovih z večjim deležem smreke. Sanacijska obnova temelji na naravnem pomlajevanju.

5.3.2 Posegi v gozd in gozdni prostor

Posege v gozd in gozdni prostor presojamo glede na poudarjenost ekoloških in socialnih funkcij gozdov.

Vsi posegi v prostor v gozdnih rezervatih, ki so razglašeni z Uredbo, niso dovoljeni. Prav tako se le izjemoma, na podlagi presoje vplivov in z dovoljenjem MKGP, lahko dovolijo posegi v razglašenih varovalnih gozdovih [31].

V večnamenskih gozdovih in GPN z dovoljenimi ukrepi, ki imajo na 1. stopnji poudarjeno katerokoli ekološko in socialno funkcijo, se lahko posegi le izjemoma dovolijo. Dopustni so samo posegi, ki nimajo velikega vpliva na gozd in ne povzročajo fragmentacije gozdov (večinoma infrastrukturni posegi v javnem interesu). Posege v gozd v gozdovih zelenega pasu mesta Velenje, Šoštanj in Topolšica lahko dovolimo le izjemoma, po posebni presoji in zlasti če gre za posege v javnem interesu. Prednostno naj se ohranja gozd tudi v varovanih območjih naravnih vrednot in kulturne dediščine.

Območja, kjer krčenje gozda ni dovoljeno, so gozdni rezervati, varovalni gozdovi in gozdovi s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi, kjer je gozd objekt razglasitve (mestni gozdovi).

Območja, kjer krčenje gozda praviloma ni dopustno, so naslednja:

- gozdovi s prvo stopnjo poudarjenosti ekoloških funkcij,
- gozdovi na območju gozdnih učnih poti (v oddaljenosti do 50 m od poti),

- sklenjena območja gozdov, razen robnih površin, ki mejijo na urbane ali kmetijske površine (200 m pas),
- ohranjeni gozdovi znotraj območij gozdov s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi, ki so zavarovana po predpisih s področja ohranjanja narave,
- gozdovi, ki imajo funkcijo koridorske povezave,
- manjši gozdni predeli v kmetijski krajini, kjer je gozdnatost majhna.

V območjih z močno poudarjenimi ekološkimi funkcijami so krčitve dovoljene le v primeru, kadar ni mogoče pričakovati bistvenega vpliva na funkcije gozda. Na botanični, zoološki, ekosistemski in hidrološki naravni vrednoti ter v neposredni okolici jam in brezen se krčenje gozda ne izvaja. V skladu z naravovarstvenimi smernicami iz priloge načrta omejevati krčitve tudi za izbrane upravljavske cone. Krčitve gozdov so na območju strogih naravnih rezervatov in naravnih rezervatov prepovedane. Krčitve gozdov se v preostalih ZO lahko izvajajo le izjemoma, v kolikor niso prepovedane z aktom o zavarovanju in so v skladu s cilji zavarovanja in načrta upravljanja ZO.

Za potrebe načrtovanja rabe gozda in gozdnega prostora ter kot pomoč pri presoji posegov, upoštevajoč krajinske značilnosti prostora in funkcije gozdov, je oblikovanih pet temeljnih območij razvoja gozdov in gozdnega prostora, ki se ločijo po pomembnosti.
Morebitne večje posege v gozd še najlažje dopustimo v 4. in 5. območju, medtem ko se lahko v 2. in 3. območje posega le izjemoma. Seveda najbolj varujemo pred posegi varovalne gozdove in gozdne rezervate (1. območje). Tudi strnjene gozdne površine varujemo pred krčitvami za poselitev in infrastrukturo in njihov delež še povečujemo. V teh velikih gozdnih kompleksih pod določenimi pogoji izjemoma dopuščamo le krčitve za kmetijsko rabo (opuščene kmetijske površine in ostale površine, ki lahko pripomorejo k biotski raznovrstnosti ter ohranjanje planinskih pašnikov).

Za ohranjanje in izboljšanje razgleda na objekte kulturne in naravne dediščine ter na območjih razglednih točk se v sodelovanju s pristojno službo za varstvo kulturne dediščine in lastniki gozdov izvaja vedutne sečnje.

Slika 16: Temeljna razvojna območja gozdov

Splošne usmeritve, ki jih je treba upoštevati pri ostalih posegih v prostor:

- poseg v gozd ali v gozdni prostor je treba izvesti na način, da le ta zahteva čim manjšo krčitev gozdne površine. Pri tem pa je treba upoštevati realno vplivno površino izvajanja posega, ki poleg vplivne površine objekta zajema še širšo funkcionalno površino za potrebe gradnje (dostop, deponijski prostori, ...) in kasnejšega obratovanja objekta;
- pri odobravanju posegov v gozd in gozdni prostor je treba dosledno upoštevati vse pogoje za zagotavljanje opredeljenih funkcij gozdov v posameznem območju ter pogoje za potencialne funkcije gozda in gozdnega prostora, ki bodo prišle do izraza pri obratovanju objekta ali skupine objektov (npr. pri izgradnji turističnega objekta);
- pri posegih v prostor je treba upoštevati pogoje in omejitve posegov v vodno dobro zaradi zagotavljanja doseganja ciljev ali ohranjanja ciljev za referenčne odseke, ki so določeni v Uredbi o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja (Uradni list RS, št. 67/16).
- smiselno se upoštevajo smernice za pridobitev vodnega soglasja navedene v poglavju 5.3.4, ki se nanašajo na posege v prostor.
- na lokaciji konfliktnih območij je načrtovanje posegov v gozd in gozdni prostor treba zastaviti na širšem območju, ne samo v neposredno v okolici samega posega, saj sprememba pogojev za posamezno funkcijo gozdov namreč ni vezana samo na ožje območje, temveč lahko sega precej širše, kot je območje posega;
- pri umeščanju raznih dejavnosti in objektov v gozd in gozdni prostor je v primeru prekrivanja nasprotujočih si funkcij treba posege izvesti tako, da je s posegom kar najmanjši vpliv na funkcije gozdov. Pri tem imajo prednost ekološke funkcije pred socialnimi in proizvodnimi;
- vrste objektov, ki jih je dovoljeno graditi v gozdu ali na gozdnem robu, morajo biti usklajene z določili prostorskih planov posamezne lokalne skupnosti;
- Karta F »Členitev gozdnega prostora z vidika rekreacije in turizma« določa območja gozdnega prostora, v katerih sta načeloma mogoči ježa in vožnja s kolesom brez motorja po označenih gozdnih vlakah in drugih poteh, pri čemer pa je le osnovna orientacijska strokovna podlaga za presojo oz. odločanje; dopustnost tovrstne rabe je sicer treba presoditi za vsako posamezno lokacijo posebej;
- Pogoje rabe gozdnih vlak in poti za vožnjo s kolesi ali jahanje se sporazumno določijo in označijo lastniki, Zavod in lokalna skupnost. Gozdne vlake tudi po označitvi za kolesarjenje še naprej ostajajo v osnovi gozdne prometnice, ki so prvenstveno namenjene gospodarjenju z gozdom (spravilu lesa) in ne urejene kolesarske poti.

Večfunkcionalna območja

- V večfunkcionalnih območjih, predvsem na lokacijah, kjer lahko pride do nesoglasij pri rabi prostora, je treba aktivnosti v prostoru predhodno uskladiti z nosilci upravljanja s prostorom in javnostjo.
- Večje gozdne komplekse naj se tudi v prihodnje nameni naravi prijaznim oblikam rekreacije in turizma (pohodništvo). Preprečiti je treba množični in motorizirani turizem (predvsem na območju Smrekovškega pogorja, Raduhe, Kašne planine, Krašice in Menine).
- Intenzivno razvijajoče se gorsko kolesarstvo je treba usmerjati z legalnimi ureditvami poti in pri tem upoštevati poudarjenost funkcij gozdov ter vpliv na prostoživeče živali in njihov življenjski prostor.

Za posege in dejavnosti v gozdnem prostoru, ki lahko pomembno vplivajo na življenjske razmere divjadi in ostalih prostoživečih živali, se smiselno upoštevajo usmeritve navedene v poglavju 7.5. Lovsko upravljavskega načrta za Kamniško Savinjsko LUO 2021-2030, ki se nanašajo na usklajevanje rabe prostora.

5.3.3 Usklajevanje odnosov med gozdom in prostoživečimi živalmi

Za zagotavljanje prehranske baze za rastlinojedo parkljasto divjad je treba ohranjati oz. dvigniti nivo biomeliorativnih del. Med pomembnejšimi ukrepi so ohranjanje in vzdrževanje pašnih površin, predvsem v gozdnati krajini, vzdrževanje grmišč in vzdrževanje gozdnih robov. Pomembno je, da se na zapuščenih kmetijah poskuša ohranjati pašne površine in stare sadovnjake. Z ujmami se je v

zadnjem desetletju povečal delež velikopovršinskih mladovij z bogatim zeliščnim in grmovnim slojem, kar je pripomoglo k ugodnim prehranskim razmeram. Tudi v prihodnje je treba skrbeti, da se delež površin mladovij vzdržuje in s tem zagotavlja bogato in raznovrstno prehransko bazo, kar bistveno pripomore k manjši objedenosti gozdnega mladja. Za gamsa je treba ohranjati goličave. Plodonosno drevje zagotavlja prehransko bazo za večino prostoživečih živali, zato ga je z gozdnogojitvenimi ukrepi treba pospeševati. V predelih, kjer je plodonosnega drevja malo, naj se ga dodaja s sadnjo. Za malo poljsko divjad naj se v kmetijski krajini ohranja čim večji delež omejkov, remiz, otočkov gozdov in čim daljši in vrstno pester gozdni rob.

Za usklajen odnos med gozdom in divjadjo se ne sme povečevati številčnosti srnjadi. Prav tako je treba zajeziti naraščanje številčnosti jelenjadi in širjenje na nova območja. Z muflonom se upravlja samo v lovišču Solčava, kjer je treba številčnost držati na nivoju, da se ne bo širil v sosednja lovišča. V kolikor se muflon pojavlja v sosednjih loviščih (Luče), ga je treba izločiti iz okolja. Gams v alpskem svetu ne predstavlja večjih motenj, večji problemi z objedanjem gozdnega mladja pa se lokalno pojavljajo v gozdnem prostoru, kjer se velike skupine gamsov zadržujejo na relativno majhnem prostoru. Te skupine gamsov se številčno ne smejo krepiti. Divji prašič ima v gozdu večinoma pozitivne učinke, saj z ritjem ustvarja ugodne pogoje za naravno pomlajevanje. Številčnost divjih prašičev je treba držati na nizkem nivoju predvsem zaradi škod na kmetijskih površinah in prihajajoče afriške prašičje kuge.

V območjih prisotnosti divjega petelina je treba z gozdom gospodariti prilagojeno. Na rastiščih se poskuša zadrževati naravno pomlajevanje gozda in čim dlje ohranjati presvetljene debeljake. Mlajše debeljake v bližini rastišč se intenzivno redči, da se ustvari ugodne pogoje za divjega petelina. V območjih ruševca je pomemben ukrep čiščenja zaraščajočih pašnikov. Za obe vrst je pomembno ohranjati borovničevje in brusnice ter mravljišča, ki so ena od najpomembnejših prehranskih komponent. Za ohranjanje ogroženih živalskih vrst je najpomembneje zagotoviti mir v teh območjih, predvsem v času rastitve in zimskega počivanja. Naravovarstveni nadzor mora zaustaviti divjanje motornih sani ter usmeriti in nadzorovati nabiralce gozdnih plodov. Male zveri in divji prašiči predstavljajo nevarnost za ptice ki gnezdijo na tleh, zato naj se z lovom znižuje številčnost plenilcev. V območjih divjega petelina naj se krmišča za divje prašiče praviloma ne postavljajo nad 1.200 m n.m.v.. Obstoječa krmišča naj se postopno odstrani oz. se na njih ne krmi od začetka marca do konca junija, ko je tudi predvidena časovna omejitev izvajanja gozdarskih del.

Pri ujedah je treba v času gnezdenja zagotoviti mir v okolici gnezd. Za sove je treba zagotoviti zadosten delež starega drevja in varovati drevesa z dupli (gnezdilna drevesa).

Za vodno in obvodno perjad ter za ostale ptice je treba vzdrževati njihove habitate in krajinsko ter rastlinsko pestrost.

Stalna prisotnost medveda v območju nima pomembnega vpliva na gospodarjenje z gozdovi in upravljanja z divjadjo. Prisotnost volkulje v predhodnem obdobju na širšem območju Luč je imela precejšen vpliv, predvsem na alohtonega muflona, pa tudi na gamsa in srnjad. Z izrednim odstrelom volkulje tega vpliva ni več. S širjenjem volčjih tropov po Sloveniji pričakujemo volka v območju v bližnji prihodnosti. Njegov vpliv na rastlinojedo parkljasto divjad bi lahko bil precejšen, kar bi posledično lahko znižalo pritisk na objedenost mladja. Prisotnost volka bo verjetno povzročila konec planinske paše drobnice in hitro zaraščanje visokogorskih pašnikov, kar pa bo imelo negativne posledice na biološko pestrost našega gorskega sveta.

Za ugotavljanje vpliva rastlinojede parkljaste divjadi na pomlajevanja gozda je razvita in vpeljana metoda popisa objedenosti gozdnega mladja, ki pa ne daje zadovoljivih rezultatov za ugotavljanje objedenosti mladja po posameznih GGE. V prihodnje bo treba metodo nadgraditi, mogoče z ugotavljanjem objedenosti pomladka na stalnih vzorčnih ploskvah.

5.3.4 Odpiranje gozdov z gozdnimi prometnicami, vzdrževanje gozdnih cest in tehnologija pridobivanja lesa

Pri umeščanju in načrtovanju tras gozdnih prometnic je treba preveriti območja, pomembna z vidika varstva narave, območja nepremične kulturne dediščine, ter varstvena (vodovarstvena območja) in ogrožena območja (plazljiva, erozijska, plazovita in poplavna) po Zakonu o vodah [39]. Pri tem je

treba upoštevati smernice ZRSVN, ZVKDS in DRSV, zapisane v usmeritvah poglavij 5.3.7, 5.3.8, 5.3.9, 5.3.10 in 5.3.11.

Temeljna usmeritev za nadaljnje odpiranje gozdov z gozdnimi cestami so območja, ki so slabo odprta z gozdnimi cestami v povezavi z načrtovano tehnologijo spravila, pri čemer je poudarek na spravilu po zraku. To so s cestami neodprte površine večnamenskih gozdov v velikosti nad 30 ha, kjer je rastiščni koeficient vsaj 5 ali več. Zunaj teh območij se načrtujejo gradnje krajših odsekov cest, zlasti tam, kjer že obstajajo primerno utrjene vlake. Tukaj imajo prednost tiste vlake, ki so jih lastniki že sami s postopnimi rekonstrukcijami usposobili za spravilo po kolesih.

Pri načrtovanju novih gozdnih cest se upoštevajo naslednje omejitve: območja velike erozijske ogroženosti in velike verjetnosti pojavljanja plazov, območja hidrološke funkcije 1. stopnje ter območja evidentiranih naravnih vrednot. Prav tako se gradnja ne načrtuje na rastiščih koconogih kur. V primeru, ko je gradnja v teh predelih z gozdnogospodarskega vidika nujna, je treba izvesti dodatno presojo vplivov na naravo in prostor.

Načrtovanje in umeščanje gozdnih cest naj se prednostno izvaja v območja gozdov brez omejitev iz karte E (v prostorskem delu načrta). Karta vsebuje kot omejitve erozijska in plazljiva območja (po zakonu o vodah), kulturne spomenike tipa arheološke dediščine, 1. stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske pestrosti, 1. stopnjo funkcije ohranjanja varstva naravnih vrednot in cone vrst različnih ptic predvsem detlov. V območja z omejitvami se načrtuje gozdne prometnice samo primeru pozitivne presoji s strani pristojnih organizacij. Novih gozdnih prometnic se na območju botanične, zoološke, ekosistemske, drevesne, hidrološke, podzemeljsko geomorfološke in geološke naravne vrednote ne umešča oz. se zagotavlja ustrezen odmik. Gozdnih prometnic preko izrazitih geomorfoloških oblik, kot so korita, slapišča, tolmuni, skalni skoki, ostenja ipd., ni dopustno graditi.

Na podlagi zgoraj navedenih omejitvenih kriterijev se določena območja, ki po gozdnogospodarski presoji sodijo med predele, ki bi jih bilo potrebno odpreti s cestami, ne uvrščajo v to kategorijo. To so naslednja s cestami slabo odprta območja: Podbrežnikova planina nad Logarsko dolino, Huda peč nad Macesnikom, Ugovski vrh pod Lepenatko, Sleme, Vigantov vrh nad sotesko Velunje in Koželj pri Velenju.

Večina gozdnega prostora v GGO Nazarje je vsaj zadovoljivo, marsikje optimalno odprta z gozdnimi vlakami. Najpomembnejša usmeritev pri načrtovanju dodatnega odpiranja gozdov je kritična presoja primerne odprtosti v luči hitro naraščajočega deleža varstveno sanitarnega poseka ter v zvezi s tem zagotovitve dostopnosti tudi do najzahtevnejših terenov, kjer je še možno izvajati posek in spravilo. Glavni kriteriji za presojo primernosti umeščanja novih vlak v prostor so dosežena gostota gozdnih vlak v povezavi z reliefom, erozijsko ogroženostjo in verjetnostjo pojavljanja plazov. Tovrstne potrebe se presojajo lokalno, večjih strnjenih z vlakami slabo odprtih območij v GGO Nazarje ni. Za predele, ki jih je treba še dodatno odpreti z gozdnimi vlakami, štejemo tista območja z načrtovanim spravilom po tleh, kjer ni dosežena gostota 50 m/ha površine gozda z izjemo tipičnih terenov za spravilo po zraku, kjer se načrtuje le najnujnejše vlake. Večji poudarek nameniti rekonstrukciji obstoječih gozdnih vlak s ciljem omogočanja spravila po kolesih ter učinkovitega odvodnjavanja.

Vzdrževanje gozdnih cest: prednostno se vzdržujejo bolj obremenjene ceste s poudarkom na sprotnem zagotavljanju odvodnjavanja ter pravočasni sanaciji poškodb po neurjih. Pri cestah s poudarjenim javnim značajem naj bo vzdrževanje usmerjeno v sprotno zagotavljanje prevoznosti. Porabo sredstev za vzdrževanje je treba racionalizirati zlasti z manj vnašanja dodatnega materiala, predvsem gramoziranja, kar se nadomesti z reciklažo vozišč in boljšim odvodnjavanjem, tudi vgradnjo dodatnih cevnih prepustov. Periodično vzdrževanje bi bilo treba izvesti na približno 15 % skupne dolžine gozdnih cest (slabih 100 km). Le-to se usmerja v spremembe poteka gozdnih cest na odsekih, kjer niso primerno umeščene v prostor. Poudarek je na odmiku od vodnih teles in manjšanju vzdolžnih naklonov. Poleg tega se izvedejo še popravila mostov in obnove vozišč na daljših odsekih. Gozdne ceste v zavarovanih območjih in na ekološko posebej občutljivih področjih je treba zapreti za javni promet na način, da bodo namenjene izključno gozdni proizvodnji. Več vlaganj kot doslej nameniti sprotnemu čiščenju brežin gozdnih cest in odstranitvi zarasti, ki ovira prevoznost ter zavira osušitev le-teh.

Za večino poseka se načrtuje ročna sečnja v povezavi s spravilom po tleh – traktorsko spravilo z do 30 % ročnega predspravila zlasti na strmejših terenih in stabilni podlagi. Opisana tehnologija omogoča malopovršinsko gospodarjenje ter sproten in učinkovit varstveni posek. Načrtujemo jo na

vseh terenih do 60 % nagiba, pogojno do 70 %. V povezavi s tem je nujno povečati delež spravila po kolesih. To obliko spravila načrtujemo na stabilnih terenih, kjer je treba zlasti daljše vlake rekonstruirati ter ustrezno razširiti. Pri tem izkopani naravni material se uporabi za utrditev vozne površine vlak. Na terenih z nagibi nad 70 % se načeloma načrtuje spravilo po zraku, kjer za to obstaja potrebna infrastruktura. Spodbujati uporabo manjših mobilnih žičnih naprav, ki jih je možno namestiti na širših utrjenih gozdnih vlakah.

Strojna sečnja se načrtuje zlasti na stabilnih tleh z dobro nosilnostjo in nagibi do 30 %. Pospešuje se pri redčenjih na večjih površinah, sanacijah ujm in pri končnih posekih. Pogojno se uporablja v sestojih v obnovi. Tukaj načrtujemo kombinirane tehnologije. Strojne sečnje ne načrtujemo v zavarovanih območjih, posebnih varstvenih conah, področjih z izrazito poudarjeno turistično ali rekreacijsko funkcijo, v izrazito raznomernih sestojih ter na erodibilni ali premalo stabilni podlagi. Da bi se izognili konfliktom med stroko in ostalo javnostjo pri uporabi strojne sečnje, se javnosti osvešča in informira o izvajanju del. Predvsem na območjih naselij, turističnih točk, kulturno zgodovinskih znamenitosti, se preko lokalnih medijev in (ali) informativnih tabel obvešča javnost o vzrokih in posledicah oziroma pozitivnih straneh uporabe sodobnih tehnologij.

Ročnega spravila kot posebne oblike ne načrtujemo, z izjemo tehnološko zelo zahtevnih in neodprtih predelov in še to le v primeru varstveno sanacijskega poseka. Načrtuje pa se ročno spravilo v smislu predspravila na krajših razdaljah, kar je nujno tudi z vidika primerne gostote gozdnih vlak.

Tehnologija sečnje in spravila lesa se načrtuje na nižjih nivojih gozdnogospodarskega in gozdnogojitvenega načrtovanja ob upoštevanju varstvenih režimov ter se pri tem vključuje pristojne službe (ZVKD, ZRSVN, DRSV).

Pri sečnji in spravilu lesa je treba upoštevati naslednje usmeritve za posamezne zvrsti naravnih vrednot. Na botanični, ekosistemski, geološki in površinsko geomorfološki naravni vrednoti se uporablja spravilna sredstva in tehnologijo, ki ne vpliva oz. spreminja življenjskih razmer na rastišču. Pri sečnji in spravilu lesa je potrebno paziti, da se drevesne naravne vrednote ne poškoduje ter bistveno ne spreminja rastiščnih razmer (svetloba, vodni režim). Drevje se podira stran od naravne vrednote. Čas izvajanja posegov na botanični, zoološki, ekosistemski in hidrološki naravni vrednosti se prilagodi tako, da poseganje ne sovpada z obdobji, ko živali potrebujejo mir oziroma se ne morejo umakniti (razmnoževanje, vzrejanje mladičev, prezimovanje) ter se rastlinam omogoči semenenje, naravno zasajevanje ali druge oblike razmnoževanja. Spravilo lesa se preko izrazitih geomorfoloških oblik, kot so korita, slapišča, tolmuni, skalni skoki, ostenja ipd., ne izvaja. Na območju podzemeljske geomorfološke naravne vrednote se uporablja biološko razgradljiva olja. Gospodarjenje na območjih podzemeljske geomorfološke naravne vrednote naj bo prilagojeno oz. prednostno namenjeno krepitvi funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti. Sečnja naj bo selektivna, odstranjuje se zgolj nestabilna in fiziološko prestara drevesa, ki bi lahko povzročila erozijske procese ali ogrožala ostale funkcije na istem prostoru. V obrežni pas se praviloma ne posega. V kolikor je sečnja potrebna, naj bo le-ta selektivna. Odstranjuje se zgolj nestabilna in fiziološko prestara drevesa, ki bi lahko povzročila erozijske procese ali ogrožala ostale funkcije na istem prostoru. Na območju drevesne naravne vrednote se ohranja območja, kjer se ne gospodari z gozdom.

<u>Usmeritve za pridobitev vodnega soglasja/mnenja o vplivu gradnje navodni režim in stanje voda in pravice graditi v skladu z ZV-1</u> [39]:

- Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu s 150. členom ZV-1 pridobiti vodno soglasje/mnenje o vplivu gradnje na vodni režim in stanje voda, ki ga izda naslovni organ. Vodno soglasje je potrebno pridobiti za:
  - poseg na vodnem in priobalnem zemljišču;
  - poseg, ki je potreben za izvajanje javnih služb po ZV-1;
  - poseg, ki je potreben za izvajanje vodne pravice;
  - poseg na varstvenih in ogroženih območjih;
  - poseg zaradi odvajanja odpadnih voda;
  - poseg, kjer lahko pride do vpliva na podzemne vode, zlasti bogatenje vodonosnika ali vračanja vode v vodonosnik;
  - hidromelioracije in druge kmetijske operacije, gozdarsko delo, rudarsko delo ali drug poseg, zaradi katerega lahko pride do vpliva na vodni režim.

- Pri pripravi dokumentacije za posege in gradnjo za katere je potrebno pridobiti vodno soglasje/mnenje po ZV-1, je treba upoštevati Pravilnik o vsebini vlog za pridobitev projektnih pogojev in pogojev za druge posege v prostor ter o vsebini vlog za izdajo vodnega soglasja (Uradni list RS, št. 25/09).
- Zacevljanje ali prekrivanje vodotokov je strogo prepovedano, razen na krajših razdaljah, ki omogočajo dostop oziroma prehod preko vodotoka v primeru, da gre za objekt javne prometne infrastrukture (most, propust na javnih cestah in poteh).
- Morebitno prečkanje gozdnih prometnic z grapami ali strugami nestalnih vodotokov (mulda, prepust,…) je treba projektno obdelati. Premostitveni objekt mora biti ustrezno dimenzioniran in izveden tako, da bo omogočal nemoten pretok visokih voda. V primeru gradnje prepusta je treba izdelati hidravlični izračun prevodnosti visokih voda. Za prečkanja vodotokov predlagamo večjo uporabo utrjenih muld.
- Gradnja gozdnih prometnic v območju vodotokov mora biti takšna, da ne posega v pretočni profil, zagotovljena pa mora biti varnost objektov pred visokimi vodami z verjetnostjo pojavljanja 100 let z zagotovljeno najmanj 0,5 m varnostno višino.
- Pri umeščanju in načrtovanju gozdnih prometnic kot jih definira Pravilnik o gozdnih prometnicah (Ur. l. RS, št. 4/09) - gozdnih cest, grajenih in negrajenih gozdnih vlak, protipožarnih presek, protipožarnih poti in drugih tras, ki so nujne za izvedbo gozdarskih del (npr. tras žičniških linij), se je potrebno v največji možni meri izogniti ogroženim, varstvenim in varovanim območjem in predvideti gradnjo izven vodnih in priobalnih zemljišč, kot določa ZV-1 v 14. in 37 členu.
- Načrtovanje novih gozdnih prometnic na območju poplav in z njimi povezane erozije, kjer že obstajajo elementi ogroženosti, mora upoštevati pogoje in omejitve iz prilog 1. in 2. Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Uradni list RS, št. 89/08), pri tem pa zagotoviti, da se z načrtovanjem novih gozdnih prometnic ne povečajo obstoječe stopnje ogroženosti na območju in izven njega. V ta namen je treba skupaj z načrtovanjem gradnje, načrtovati tudi celovite ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti, njihovo izvedbo pa končati pred začetkom gradnje novih objektov.
- Na delih kjer trasa gozdne prometnice poteka vzporedno z vodotokom naj bo le-ta predvidena izven priobalnega zemljišča. Manjši odmiki so dopustni le izjemoma, na krajših odsekih, kjer iz analize variant izhaja, da so prostorske možnosti močno omejene in bi drugačen potek trase predstavljal nesorazmerno večje stroške, vendar na tak način, da se ne poslabšuje obstoječe stabilnosti in stanja brežin vodotokov.
- Odvajanje padavinskih in morebitnih zalednih voda iz območij gozdnih prometnic je treba načrtovati tako, da ne bo prišlo do pospeševanja erozijske moči voda in slabšanja ravnovesnih razmer ter da ne bo prišlo do odvajanja zbranih voda po nestabilnih zemljiščih. Odvajanje padavinskih in zalednih voda po erozijsko nestabilni ali plazljivo ogroženi brežini je treba izvesti v kanaletah ali drugače utrjenih muldah.
- Za načrtovane posege na vodovarstvena območja, za katere je določena obveza izdelave Analize tveganja za onesnaženje, mora biti le-ta izdelana in revidirana skladno s Pravilnikom o kriterijih za določitev vodovarstvenih območij (Uradni list RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16).
- Za načrtovanje tras gozdnih prometnic na plazljivih in erozijskih območjih je treba izdelati geološko poročilo s poudarkom na stabilnosti ali erodibilnosti terena, s katerim se ugotovi stopnja tveganja za načrtovane posege s projektnimi rešitvami omilitvenih ukrepov.
- Pri načrtovanju posegov je potrebno upoštevati že podeljene vodne pravice, ki so bile pridobljene po 119. členu ZV-1 na območju gozdnogospodarskega načrta.
- Investitor mora za posege na vodnem in priobalnem zemljišču v lasti države, ki so dovoljeni skladno z 37. členom ZV-1, skleniti ustrezno stvarno-pravno pogodbo, ki takšne posege dovoljuje in velja kot dokazilo o pravici graditi po Zakonu o graditvi objektov

Upošteva se priporočilo 11, ki presega GGN GGO, iz Okoljskega poročila na strani 182 glede uporabe strojne sečnje na območjih Natura 2000 in v UC [38].

5.3.5 Ohranjanje genetske pestrosti gozdov in zagotavljanje gozdnega reprodukcijskega materiala

Genetska pestrost gozdov je v GGO glede na alpsko in predalpsko fitogeografsko območje zelo velika in stabilna. Pogojujeta jo velika raznolikost gozdnih sestojev in s tem vrstna pestrost drevesnih vrst ter razpršena razporeditev teh vrst v prostoru. Tudi zato je v gozdovih velika pestrost grmovnih in drugih rastlinskih vrst, gliv in živali.

Od 71 avtohtonih drevesnih vrst v Sloveniji, oziroma 72, če upoštevamo še rumeni dren, smo jih našteli kar 51, od tega 9 vrst iglavcev in 42 vrst listavcev. Manjkajo predvsem izrazite primorske vrste. Vrstna pestrost je posledica velike geografske razgibanosti in različnosti, rabe prostora (mozaičnost gozdnate krajine), posestne strukture in načinov gospodarjenja,, saj so se številne manjšinske (minoritetne) vrste ohranile predvsem v gozdovih male posesti, kjer so gospodarili z gozdom predvsem za domače potrebe, ter na zunanjem in notranjem gozdnem robu.

K vrstni pestrosti po svoje prispevajo tudi ujme in kalamitete, ki omogočajo in pospešujejo razmah manjšinskih, pretežno svetloljubnih vrst, kot so brek, brest, lipa, pravi kostanj, jerebika, breza in druge. Te vrste so bile velikokrat prezrte pri dosedanjem intenzivnem gospodarjenju z visokimi lesnimi zalogami, so pa pomembne v številnih pomenih (prehranska osnova živalskega sveta, erozija, nenazadnje imajo mnoge vreden les) in jih moramo v bodoče aktivno pospeševati z ukrepi obnove in nege gozda. Te vrste so v intenzivno gopodarjenih gozdovih prisotne v minimalnem deležu in se krepkeje pomladijo in razširijo po ujmah in kalamitetah večjih obsegov.

Seveda so ujme močno pospešile tudi pomladitev in obnovo nosilnih (glavnih) drevesnih vrst. Po zadnjih žledolomih sta se na tak način v predelih, kjer je bil interes lastnikov za gospodarjenje (sečnjo) manjši, obširno in intenzivno pomladila graden in bukev.

V območju je 18 gozdno semenskih objektov (GSO), v katerih zagotavljamo gozdno reprodukcijski material (GRM), predvsem seme. Od tega je 13 GSO za iglavcev: 7 za smreko, 4 za jelko, 1 za macesen in 1 za rdeči bor ter 6 za listavce: 5 za gorski javor in 1 za veliki jesen. Tega ohranjamo v naboru in ga spremljamo, kljub prizadetosti zaradi jesenovega ožiga. Ostali GSO so v dobrem stanju, z lastniki dobro sodelujemo, seme nabiramo praktično v vsakem semenskem letu. Pregled gozdnih semenskih objektov v GGO je v prilogi 13.7.8.

Načrtujemo določitev dveh semenskih sestojev za bukev, enega iz alpskega in enega iz predalpskega proveniencnega območja, enega za graden iz predalpskega proveniencnega območja ter izbor skupine semenjakov za divjo češnjo. Določitev slednjega bo največji in zelo težak izziv, saj je češnja zelo razpršena drevesna vrsta. Naštete vrste bodo imele pri obnovi s sadnjo in dopolnilno v prihodnje vse večjo vlogo, zato je nujno, da zagotovimo njihov izvor v območju.
Pri negi semenskih objektov je pomembno, da pospešujemo ciljne lastnosti, obenem pa ne zmanjšamo genetske pestrosti populacije. Z nego je treba zagotoviti zgradbo gozda, ki bo omogočala čim bolj obilno in pogosto semenenje.
K ohranjanju genetske pestrosti gozdov uvrščamo tudi popisovanje in spremljanje odpornejših osebkov velikega jesena na jesenov ožig, ki ga povzroča gliva *Hymenoscyphus fraxineus* (*Chalara fraxinea*). Veliki jesen je pomemben gradnik sestojev v območju in pomembna drevesna vrsta, pred ožigom je bil nosilna vrsta obnove s sadnjo v nižjih legah in bogatih rastiščih. Evidentirane zdrave osebke je treba spremljati in če je potreba, gojitveno negovati. Podobno velja za pravi kostanj in gorski brest.

5.3.6 Razvoj podeželja, raba lesa in gozdno lesne verige

<u>Gozdarsko svetovanje in izobraževanje lastnikov gozdov</u>

- Nadaljevali se bodo tečaji za varno delo in delavnice s področja gojenja in varstva gozdov ter tehnologije (vsako leto najmanj en tečaj za varno delo z motorno žago in delavnica s področja gojenja ali varstva gozdov).
- Mlajšo generacijo lastnikov gozdov pritegniti z uporabo novih metod izobraževanja.

- Strokovne ekskurzije ostajajo pomembna oblika izobraževanja, potrebno jih je pa vsebinsko razširiti (ogledi dobrih praks doma ter v tujini) in pri tem sodelovati z drugimi službami za kmetijsko in gozdarsko svetovanje.
- Za izobraževanje lastnikov izkoristiti tudi projekte (recimo s področja varstva narave) in se vključiti tudi v občinske projekte.
- Bolj vključiti lastnike gozdov v javne predstavitve in javne razgrnitve gozdnogospodarskih in gozdnogojitvenih načrtov in jih tudi na druge načine vključiti v izdelavo načrtov (delavnice, ankete …).
- Primerne aktivne lastnike spodbujati, da pridobijo tudi formalno strokovno znanje in kvalifikacije za delo v gozdu (NPK).

Razvoj podeželja in povezovanje lastnikov gozdov

- Spodbujati lastnike gozdov k povezovanju (v društva lastnikov, strojne krožke ali druge oblike), k skupnem gospodarjenju (agrarne skupnosti, veliko število solastnikov) ali k povezovanju za določene projekte (skupna gradnja gozdnih prometnic, sanacija ujm in ostalo).
- Spodbujati medsosedska pomoč in prenos dela na tiste izvajalce, ki so za to ustrezno usposobljeni ter opremljeni.
- Spodbujati primerne oblike turizma, množični turizem pa zavirati in omejiti na določena območja. Spodbujati tudi ostale dejavnosti, ki so povezane z gozdom (domača predelava lesa, trženje nelesnih gozdnih proizvodov (gozdni sadeži, gobe, zelišča), čebelarstvo).

Ozaveščanje lastnikov gozdov in javnosti o gozdu

- Nadaljevale se bodo vsakoletne aktivnosti (teden gozdov, izbor najskrbnejših lastnikov gozdov). S sistematičnim pristopom bo treba intenzivirati promocijo pomena gozdov na občinskih osrednjih (družabnih) prireditvah, poleg tega preučiti tudi možnosti sodelovanja z rednimi sprehajalci in obiskovalci določenih točk (vrhov) v gozdovih.
- Pri teh in ostalih aktivnostih še bolj izkoristiti sodelovanje z Muzejem gozdarstva in lesarstva Nazarje.
- Pri delu z mladimi na lokalnem nivoju intenzivneje sodelovati z biološkimi, planinskimi in čebelarskimi krožki v osnovnih šolah ter taborniki.
- Posebno pozornost nameniti vključevanju v programe srednjih in višjih šol na področju okolja in rabe lesa. Cilj je projektno delo na različnih področjih od ekosistemskih storitev do gospodarjenja z gozdom in uporabe lesa v nadaljnji predelavi.
- Za uresničevanje ciljev na tem področju se načrtuje dodatno izobraževanje (predvsem terenskih) gozdarjev in interdisciplinarno sodelovanje v okviru projektov. Treba je izbrati sodelavce z ustreznimi komunikacijskimi veščinami in primerno motivacijo.
- Opozarjati na posledice podnebnih sprememb.

Raba lesa in gozdno-lesne verige

- Spodbujati razvoj lokalnih gozdno lesnih verig (v povezavi z potencialnimi lesnimi centri za zbiranje in predelavo lesa, ki jih načrtuje SiDG). Kot primerni lokaciji se že uveljavljata GLIN Nazarje in Smreka Gornji Grad na mestu propadle lesne industrije.

Upošteva se tudi priporočilo 17 iz Okoljskega poročila na strani 182 glede spodbujanja sodelovanja z lesarstvom in lesarsko industrijo [38].

5.3.7 Varstvo naravnih vrednot in zavarovanih območij narave

Usmeritve za varovanje zavarovanih območij in naravnih vrednot izhajajo iz Naravovarstvenih smernic, ki smo jih ob pripravi območnih načrtov prejeli iz zavoda RS za varstvo narave [40].

Splošne usmeritve in omejitve:

- Na območju strogih naravnih rezervatov je gospodarjenje z gozdovi prepovedano. Prepovedano je umeščanje gozdnih prometnic in vseh ostalih objektov. Prepovedane so krčitve gozdov. Na območjih sta določeni 1. stopnja funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti in 1. stopnja funkcije varovanja naravnih vrednot.
- Na območju naravnih rezervatov je gospodarjenje z gozdovi prepovedano. Prepovedano je umeščanje gozdnih prometnic in vseh ostalih objektov. Prepovedane so krčitve gozdov. Izjemoma so dovoljena dela in ukrepi, ki povečujejo in izboljšujejo lastnosti narave, zaradi katere je bil naravni rezervat določen in so v skladu s cilji zavarovanja. Na območjih sta določeni 1. stopnja funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti in 1. stopnja funkcije varovanja naravnih vrednot.
- Pri gospodarjenju z gozdovi na naravnih spomenikih se obvezno upoštevajo usmeritve, izhodišča in pogoji za varstvo zavarovanih območij narave, ki so podani z varstvenimi režimi v sprejetih aktih o zavarovanju. Na območju naravnih spomenikov je prepovedan vsak poseg, ki bi razvrednotil, poškodoval ali uničil lastnosti, zaradi katerih je bil del narave določen za naravni spomenik - gradnje gozdnih prometnic, gospodarjenje z gozdovi in krčitve gozdov so izjemoma dovoljene le, v kolikor to ni prepovedano in je v skladu s cilji zavarovanja. Na najpomembnejših območjih je določena 1. stopnja funkcije varovanja naravnih vrednot.
- Pri umeščanju novih gozdnih prometnic se na širših zavarovanih območjih obvezno upoštevajo usmeritve, izhodišča in pogoji za varstvo zavarovanih območij narave, ki so podani z varstvenimi režimi v sprejetih aktih o zavarovanju.
- Pri posegih v prostor na širših zavarovanih območjih se obvezno upoštevajo usmeritve, izhodišča in pogoji za varstvo zavarovanih območij narave, ki so podani z varstvenimi režimi v sprejetih aktih o zavarovanju. Krčitve gozdov se lahko izvajajo le izjemoma, v kolikor niso prepovedane z aktom o zavarovanju in so v skladu s cilji zavarovanja in načrta upravljanja ZO. Ukrepi za izboljšanje lastnosti, zaradi katerih je bilo zavarovano območje določeno, se uskladijo z upravljavcem ZO.

Z naravnimi vrednotami je treba ravnati tako, da se ne ogrozi njihov obstoj. Posegi in dejavnosti se izvajajo na naravni vrednoti, če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti za izvedbo posega ali opravljanje dejavnosti.

Če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti, se posegi in dejavnosti:

- na površinski in podzemeljski geomorfološki, hidrološki in geološki naravni vrednoti izvajajo v obsegu in na način, da se ne uničijo, poškodujejo ali bistveno spremenijo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, oziroma v obsegu in na način, da se v čim manjši možni meri spremenijo druge fizične, fizikalne, kemijske, vidne in funkcionalne lastnosti naravne vrednote;
- na drevesni naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne zmanjša vitalnost in ne poslabša zdravstveno stanje drevesa ter da se ne poslabšajo življenjske razmere na rastišču;
- na botanični in zoološki naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne poslabšajo življenjske razmere rastlin in živali, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, do takšne mere, da jim je onemogočeno dolgoročno preživetje;
- na ekosistemski naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne spremenijo kvalitete ekosistema ter naravni procesi v njem do takšne mere, da se poruši naravno ravnovesje.

Posegi in dejavnosti se zunaj naravnih vrednot, na območju vpliva na naravno vrednoto, izvajajo tako, da vpliv posega ali dejavnosti ne povzroči uničenja ali bistvene spremembe lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto, ali uničenja naravne vrednote.

Na ekološko pomembnih območjih, ki niso tudi posebna varstvena območja, so vsi posegi in dejavnosti možni, načrtuje pa se jih tako, da se v čim večji možni meri ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst, njihova kvaliteta ter povezanost habitatov populacij in omogoča ponovno povezanost, če bi bila le-ta z načrtovanim posegom ali dejavnostjo prekinjena.

Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši.

Splošne usmeritve za varstvo naravnih vrednot glede na zvrsti:

Botanične naravne vrednote

- Na botaničnih naravnih vrednotah naj bo gospodarjenje prilagojeno oz. prednostno namenjeno ohranjanju značilnosti naravne vrednote in zagotavljanju njenega varstva.
- Čas izvajanja posegov se rastlinam prilagodi tako, da se omogoči semenenje, naravno zasajevanje ali druge oblike razmnoževanja.
- Pri sečnji in spravilu lesa na naravni vrednoti se uporablja spravilna sredstva in tehnologijo, ki ne vpliva oz. spreminja življenjskih razmer na rastišču.
- Na naravno vrednoto se ne naseljuje živali ter vnaša rastlin tujerodnih in rastišču neustreznih vrst.
- Na naravni vrednoti se ne uporablja kemičnih sredstev za uničevanje živali in rastlin, razen za namene varstva naravne vrednote.
- Novih gozdnih prometnic se na območje naravne vrednote ne umešča oz. se zagotavlja ustrezen odmik.
- Na naravni vrednoti se krčenje gozda ne izvaja.

Zoološke naravne vrednote:

- Na zooloških naravnih vrednotah naj bo gospodarjenje prilagojeno oz. prednostno namenjeno ohranjanju značilnosti naravne vrednote in zagotavljanju njenega varstva.
- Čas izvajanja posegov se prilagodi živalskim ciklom tako, da poseganje ne sovpada z obdobji, ko potrebujejo mir oziroma se ne morejo umakniti, zlasti v času razmnoževalnih aktivnosti, vzrejanja mladičev, razvoja negibljivih ali slabo gibljivih razvojnih oblik ter prezimovanja.
- Na naravno vrednoto se ne naseljuje živali ter vnaša rastlin tujerodnih in rastišču neustreznih vrst.
- Na naravni vrednoti se ne uporablja kemičnih sredstev za uničevanje živali in rastlin, razen za namene varstva naravne vrednote.
- Novih gozdnih prometnic se na območje naravne vrednote ne umešča oz. se zagotavlja ustrezen odmik.
- Na naravni vrednoti se krčenje gozda ne izvaja.

Ekosistemske naravne vrednote

- Na ekosistemskih naravnih vrednotah naj bo gospodarjenje prilagojeno oz. prednostno namenjeno ohranjanju značilnosti naravne vrednote (ekosistema) in zagotavljanju njenega varstva.
- Čas izvajanja posegov se prilagodi tako, da poseganje ne sovpada z obdobji, ko živali potrebujejo mir oziroma se ne morejo umakniti (razmnoževanje, vzrejanje mladičev, prezimovanje) ter se rastlinam omogoči semenenje, naravno zasajevanje ali druge oblike razmnoževanja.
- Pri sečnji in spravilu lesa na naravni vrednoti se uporablja spravilna sredstva in tehnologijo, ki ne vpliva oz. spreminja življenjskih razmer na rastišču.
- Na naravno vrednoto se ne naseljuje živali ter vnaša rastlin tujerodnih in rastišču neustreznih vrst.
- Na naravni vrednoti se ne uporablja kemičnih sredstev za uničevanje živali in rastlin.
- Novih gozdnih prometnic se na območje naravne vrednote ne umešča oz. se zagotavlja ustrezen odmik.
- Na naravni vrednoti se krčenje gozda ne izvaja.
- Ohranja se območja, kjer se ne gospodari z gozdom.

Drevesne naravne vrednote

- Drevesnim naravnim vrednotam se z gozdnogojitvenimi ukrepi (sproščanje krošnje, odstranjevanje konkurentov) omogoča uspešno rast v sestoju.

- Pri sečnji in spravilu lesa je potrebno paziti se naravne vrednote ne poškoduje ter bistveno ne spreminja rastiščnih razmer (svetloba, vodni režim). Drevje se podira stran od naravne vrednote.
- Novih gozdnih prometnic se na območju rastišča naravne vrednote ne umešča oz. se zagotavlja ustrezen odmik.
- Po odmrtju naj se drevesa v gozdu prepušča naravnemu razkroju.

Hidrološke naravne vrednote

- V obrežni pas se praviloma ne posega. V kolikor je sečnja potrebna, naj bo le-ta selektivna. Odstranjuje se zgolj nestabilna in fiziološko prestara drevesa, ki bi lahko povzročila erozijske procese ali ogrožala ostale funkcije na istem prostoru.
- Čas izvajanja posegov v obrežnem pasu se prilagodi živalskim ciklom tako, da poseganje ne sovpada z obdobji, ko potrebujejo mir oziroma se ne morejo umakniti, zlasti v času razmnoževalnih aktivnosti ter vzrejanja mladičev.
- V obrežnem pasu se ne uporablja kemičnih sredstev za uničevanje živali in rastlin.
- Novih gozdnih prometnic se na območje naravne vrednote ne umešča oz. se zagotavlja ustrezen odmik.
- Na naravni vrednoti se krčenje gozda ne izvaja.

Geološke naravne vrednote

- Novih gozdnih prometnic se na območje naravne vrednote ne umešča oz. se zagotavlja ustrezen odmik.
- Pri sečnji in spravilu lesa na naravni vrednoti se uporablja spravilna sredstva in tehnologijo, ki bistveno ne vpliva na lastnosti naravne vrednote ter njeno vidno podobo.

Površinske geomorfološke naravne vrednote

- Pri sečnji in spravilu lesa na naravni vrednoti se uporablja spravilna sredstva in tehnologijo, ki bistveno ne vpliva na lastnosti naravne vrednote ter njeno vidno podobo.
- Spravilo lesa se preko izrazitih geomorfoloških oblik kot so korita, slapišča, tolmuni, skalni skoki, ostenja, ipd. ne izvaja.
- Gradnja gozdnih prometnic preko izrazitih geomorfoloških oblik, kot so korita, slapišča, tolmuni, skalni skoki, ostenja, ipd. ni dopustna.

Podzemeljske geomorfološke

- Ekoloških razmer se v okolici jam in brezen ne spreminja, ohranja se zastrtost nad jamskimi vhodi.
- Gospodarjenje naj bo prilagojeno oz. prednostno namenjeno krepitvi funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti. Sečnja naj bo selektivna, odstranjuje se zgolj nestabilna in fiziološko prestara drevesa, ki bi lahko povzročila erozijske procese ali ogrožala ostale funkcije na istem prostoru.
- V neposredni okolici jam in brezen se ohranja gozdne površine, krčenje gozda se ne izvaja.
- Novih gozdnih prometnic se na območju jam in brezen ne umešča oz. se zagotavlja ustrezen odmik.
- Pri sečnji in spravilu lesa se uporablja biološko razgradljiva olja.

Oblikovane naravne vrednote

- Na območju oblikovanih naravnih vrednot se lahko izvajajo le posegi, s katerimi se izboljša vitalnost drevja ter odstranjuje nevarnosti (odstranjevanje suhih vej).
- Odmrla, poškodovana in slabo vitalna drevesa naj se nadomesti z novimi drevesi enake vrste.
- Drevoredov naj se ne prekinja, krči ter drugače zmanjšuje njihove površine.

Pregled zavarovanih območij in pomembnejših naravnih vrednot je v prilogi območnega načrta (Prilogi 13.5.4., 13.5.5).

Podrobnejše usmeritve za varovanje naravnih vrednot bodo podane v gozdnogospodarskih načrtih gozdnogospodarskih enot.

5.3.8 Varstvo kulturne dediščine

Podane so splošne kulturnovarstvene usmeritve za varstvo kulturne dediščine, ki smo jih prejeli od Zavoda za varstvo kulturne dediščine. Podrobnejše usmeritve bodo podane v gozdnogospodarskih načrtih gozdnogospodarskih enot.

Splošne usmeritve za območja kulturnih spomenikov, arheoloških najdišč in registrirane dediščine v gozdu oziroma gozdnem prostoru:

- spodbujanje trajnostne uporabe na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzroča izgube njihovih kulturnih lastnosti;
- spodbujanje vzdržnega razvoja, s katerim se omogoča zadovoljevanje potreb sedanje generacije, ne da bi bila s tem okrnjena njihova ohranitev za prihodnje generacije;
- spodbujanje dejavnosti in ravnanj, ki ohranjajo kulturne, socialne, gospodarske, znanstvene, izobraževalne in njihove druge pomene;
- ohranjanje lastnosti, posebne narave in njihovega družbenega pomena, materialne substance in avtentičnosti lokacije. Pomembna je tudi širša krajinska zgradba in prostorska podoba, ohranja se gozdne robove in zaplate v vidnih stikih z enotami kulturne dediščine ter njihov vsebinski in prostorski kontekst (značilne silhuete, vedute in pogledi, razgledišča, kompozicije objektov z značilnim drevjem ter prostorsko pomembnejše vegetacijske in druge krajinske strukture);
- dovoljeni so posegi, ki upoštevajo in trajno ohranjajo njihove varovane vrednote ter posegi, ki omogočajo vzpostavitev trajnih gospodarskih temeljev za njihovo ohranitev ob spoštovanju njihove posebne narave in družbenega pomena;
- zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakah se opravlja tako, da so negativni vplivi na varovane enote kulturne dediščine minimalni;

Varstvene usmeritve za vplivna območja:

- v vplivnih območjih kulturnih spomenikov (v nadaljevanju: spomenik) velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju spomenikov tako, da družbeni pomen spomenika v prostoru ni okrnjen;
- v vplivnih območjih registrirane dediščine (v nadaljevanju: dediščina) velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju dediščine. Ohranjajo se prostorska integriteta, pričevalnost in dominantnost dediščine, zaradi katere je bilo vplivno območje določeno;

Dodatni režim varstva arheoloških najdišč:

- posegi in dejavnosti v prostoru se načrtujejo in izvajajo tako, da se arheološka najdišča ohranjajo. Gospodarjenje z gozdom je treba prilagoditi tako, da se arheološka najdišča varujejo pred posegi ali uporabo, ki bi lahko poškodovali arheološke ostaline ali spremenili njihov vsebinski in prostorski kontekst;

Prepovedano je predvsem:

- odkopavati in zasipavati teren, graditi gozdne vlake, krčiti gozd ali izvesti posek na golo, odstranjevati koreninski sistem, če to pomeni poseg v arheološke ostaline;
- gospodarsko izkoriščati rudnine oziroma kamnine, postavljati ali graditi trajne ali začasne objekte, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo, ter nosilce reklam ali drugih oznak, razen kadar so ti nujni za učinkovito ohranjanje in prezentacijo arheološkega najdišča.

Izjemoma je mogoče na arheološko najdišče po pridobitvi kulturnovarstvenega soglasja in izvedbi predhodne arheološke raziskave umestiti prej naštete nedopustne posege

- če ni možno najti drugih rešitev,

- če se na podlagi rezultatov opravljenih predhodnih arheoloških raziskav izkaže, da je zemljišče mogoče sprostiti za gradnjo oz. izvedbo posega.

V tem primeru je treba slediti naslednjim usmeritvam:

- sanitarna sečnja se naj izvede v najmanjšem možnem potrebnem obsegu in zagotovi strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda pod nadzorom pristojne območne enote Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije (v nadaljevanju: ZVKDS);
- odstranjevanje štorov/drevesnih panjev naj se izvede s frezami;
- izjemoma je na območju grajskih razvalin, ki so arheološka najdišča, pod nadzorom pristojne območne enote ZVKDS dovoljeno izbiralno redčenje drevja in strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda. Drevesa, ki se vraščajo v grajsko arhitekturo ali v drugo arheološko zidano substanco, je potrebno strokovno odstraniti, pri čemer ni dovoljeno odstranjevati koreninskega sistema;
- zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakah se opravlja tako, da so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalni. Dela je potrebno izvajati z delovnimi stroji, ki v najmanjšem možnem obsegu obremenjujejo in posegajo v zemeljske plasti. O načrtovanih posegih je potrebno predhodno pisno obvestiti pristojno območno enoto ZVKDS. Nastale eventualne poškodbe arheološkega najdišča je potrebno nemudoma dokumentirati in zagotoviti ustrezno zaščito arheoloških ostalin;

<u>Dodatni režim varstva arheoloških ostalin:</u>

- pristojni območni enoti ZVKDS je skladno s predpisi s področja varstva kulturne dediščine treba omogočiti dostop do zemljišč, kjer se bodo izvajala zemeljska dela in opravljanje strokovnega nadzora nad posegi, zato naj lastnik zemljišča/odgovorni vodja o dinamiki izvedbe del obvesti pristojno območno enoto ZVKDS vsaj 10 dni pred pričetkom zemeljskih del;
- ob vseh posegih v zemeljske plasti velja obvezujoč splošni arheološki varstveni režim, ki najditelja/lastnika zemljišča/investitorja/odgovornega vodjo del ob odkritju arheološke ostaline zavezuje, da najdbo zavaruje nepoškodovano na mestu odkritja in o najdbi takoj obvesti pristojno enoto ZVKDS, ki situacijo dokumentira v skladu z določili arheološke stroke. V primeru odkritja arheoloških ostalin, ki jim grozi nevarnost poškodovanja ali uničenja, lahko pristojni organ to zemljišče z izdajo odločbe določi za arheološko najdišče, dokler se ne opravijo raziskave arheoloških ostalin, oz. se omeji ali prepove gospodarska in druga raba zemljišča, ki ogroža obstoj arheološke ostaline;

<u>Dodatni režim varstva registrirane dediščine:</u>

- Na območjih stavbne dediščine se varuje gabariti, gradivo, oblikovanost, pojavnost in vedute (predvsem pri prostorsko izpostavljenih stavbah) ter celovitost dediščine v prostoru;
- Na območje naselbinske dediščine se varuje morfološka zasnova naselja, prostorsko pomembnejše naravne sestavine znotraj naselja ali njegovega dela (drevesa, vodotoki), prepoznavna lega v prostoru oziroma krajini (glede na reliefne značilnosti, poti), naravne ter druge meje rasti in robove ter odnose med naseljem ali med njegovim delom in okolico (vedute na naselje in pogledi iz njega);
- Na območju kulturne krajine in območju zgodovinske krajine se varuje krajinska zgradba in prepoznavna prostorska podoba (naravne in grajene ali oblikovane sestavine), značilna obstoječa parcelna struktura, velikost in oblika parcel ter členitve (živice, vodotoki z obrežno vegetacijo, osamela drevesa), odnos med krajinsko zgradbo oziroma prostorsko podobo in stavbo oziroma naseljem ter preoblikovanost reliefa in spremljajoči objekti, grajene strukture, gradiva in konstrukcije in likovni elementi;
- Na območjih vrtnoarhitekturne dediščine se varuje zasnova (oblika, struktura, velikost, poteze), grajene in naravne sestavine (vrtna oprema, likovni elementi, rastline, vodni motivi, relief), rastišče z ustreznimi ekološkimi razmerami, ki so potrebne za razvoj in obstoj rastlin ter vsebinska, funkcionalna, likovna in prostorska povezanost med sestavinami prostorske kompozicije in stavbami ter površinami, pomembnimi za delovanje celote;
- Na območjih memorialne dediščine se varuje avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta ter vsebinski, simbolni in prostorski odnos med dediščino in okolico ter vedutami;

- Na območjih druge dediščine se varuje avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta ali naprave, osnovna namembnost ali primarna raba objekta ali naprave in način njenega delovanja ter vsebinski in prostorski odnos med dediščino in okolico.

Posegi v kulturno dediščino

ZVKD-1 [41]predpisuje obveznost pridobitve kulturnovarstvenega soglasja:

- kulturnovarstveno soglasje za poseg (28. člen ZVKD-1);
- kulturnovarstveno soglasje za izvedbo raziskave in odstranitev arheološke ostaline ali dediščine (31. člen ZVKD-1);

Za poseg v enoto kulturne dediščine se štejejo vsa dela, dejavnosti in ravnanja, ki kakorkoli spreminjajo videz, strukturo, notranja razmerja in uporabo kulturne dediščine ali jo uničujejo, razgrajujejo ali spreminjajo njeno lokacijo. To so tudi vsa dela, ki se štejejo za vzdrževanje objekta skladno s predpisi s področja graditve objektov, in drugi posegi v prostor, ki se ne štejejo za gradnjo in so dopustni na podlagi prostorskega akta ali drugih predpisov. Zaradi zagotavljanja strokovnega nadzora je o načrtovanih posegih (npr. sanitarna sečnja, izbiralno redčenje ter spravilo in odvoz drevnine iz gozda) treba predhodno pisno obvestiti pristojno območno enoto ZVKDS.

Kadar je načrtovan poseg v enoto kulturne dediščine pod določenimi kulturnovarstvenimi pogoji sprejemljiv in so posegi načrtovani v območjih arheološke dediščine, je potrebno pridobiti tudi soglasje za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline po 31. členu ZVKD-1, ki ga izdaja Ministrstvo za kulturo RS.

5.3.9 Natura 2000 in ohranjanje biotske pestrosti

Splošne varstvene usmeritve

Gospodarjenje z gozdom naj zagotavlja ohranitev ali vzpostavitev naravne oz. naravi podobne sestave gozdnih življenjskih združb in krepitev vsestranske odpornosti gozdov. V vseh gozdovih se pospešuje oziroma vzpostavlja biotsko raznovrstnost z ohranjanjem in vzdrževanjem pestre ekosistemske zgradbe gozdov. Vse dejavnosti v gozdu in gozdnem prostoru se morajo izvajati na način, da se zagotavljajo ustrezni pogoji za ohranitev čim večje pestrosti habitatov in ustrezni življenjski pogoji za razvoj rastlinskih in živalskih vrst, zlasti redkih in ogroženih.
Z namenom ohranjanja biotske raznovrstnosti in varovanja vseh zavarovanih in ogroženih prostoživečih vrst v GGO, torej tudi vrst, ki si se nahajajo izven varovanih območij narave, se pri vseh posegih in dejavnostih na območju gozdnega prostora, upoštevajo varstvene usmeritve in priporočila, ki so navedena v nadaljevanju:

Krajinski vidik

- Ohranjati in vzdrževati razgibano strukturo in vrstno raznolikost habitatov, kot so gozdni robovi, jase, košenice, kali, luže, grmišča in manjšinski ekosistemi v gozdu in gozdnem prostoru. Gozdni robovi naj bodo čimbolj neokrnjeni, s pestro zgradbo drevesnih in grmovnih vrst.
- Ohranjati gozdne površine, ki pomembno vplivajo na krajinsko in biotsko pestrost, ki členijo krajino in predstavljajo vezni člen med posameznimi območji. Ohranjati gozdno vegetacijo in gozdne koridorje ob stoječih vodah in vodotokih ter posamezna drevesa, skupine gozdnega drevja, gozdne otoke in omejke v kmetijski in urbani krajini.
- Dele gozda, ki so pomembni življenjski prostor redkih in ogroženih živalskih ali rastlinskih vrst, prepustiti naravnemu razvoju oziroma v njih ustrezno prilagojeno gospodariti podrejeno funkciji ohranjanja biotske raznovrstnosti (mreža ekocelic). Zagotavljati zadostne količine, prostorske razporejenosti in ustrezne strukture odmrle biomase.

Drevesna sestava in zgradba sestojev

- V vseh gozdovih pospeševati oz. vzpostavljati biotsko raznovrstnost z vzpostavljanjem naravne drevesne sestave, vzpostavljanjem uravnoteženega razmerja razvojnih faz ter z izvajanjem ukrepov za preprečevanje škodljivih biotskih in abiotskih dejavnikov.

- Ohranjati ali izboljševati vrstno pestrost sestojev, s pospeševanjem vseh minoritetnih drevesnih vrst, ne vnašati neavtohtonih drevesnih vrst. V smrekovih sestojih ohranjati rastišču primernih listavcev.
- V vseh gozdovih ohranjati plodonosne drevesne in grmovne vrste. Ohranjati grmovni in zeliščni sloj, predvsem tam, kjer ne ovira naravnega pomlajevanja.
- Na predelih, kjer se pojavljajo invazivne tujerodne vrste (npr. japonski dresnik, zlata rozga in druge vrste), naj se le-te odstranjuje in omejuje (predvsem z ohranjanjem stalnega zastora odraslih dreves in ustreznim pomlajevanjem drevesnih vrst).
- Načrtno puščati mrtvo biomaso, ki naj bo po gozdovih prostorsko enakomerno razporejena s prevladujočimi debelinskimi razredi nad 30 cm. Izvajati ukrepe za izboljšanje življenjskega okolja prostoživečih živali, dela izvajati v času in na način, ki najmanj ogroža gozdni ekosistem.
- Drevesa z dupli, votla, odmrla in odmirajoča drevesa, naseljena z glivami ter živalskimi vrstami in drevesa z gnezdi ter drevesa večjih dimenzij in posebnih oblik ter varietet, se načrtno pušča v gozdu in ohranja kot habitatno drevje.

Pomlajevanje in obnova

- Zagotavljati naravno obnovo gozdov, kjer je naravna obnova otežena ali je mladje slabe zasnove, neustrezne vrstne sestave in genske pestrosti, je mogoča tudi obnova s sadnjo rastiščem primernih vrst in ustreznih provenienc.

Sečnja, spravilo in gozdna tehnika

- Dela v gozdovih prilagajati zahtevam živalskih vrst, predvsem zahtevam redkih in ogroženih živalskih vrst (gnezdenje, poleganje mladičev, rukališča...)
- Pri izvajanju del in posegov v gozdu in gozdnem prostoru se uporabljajo stroji in tehnologija z najmanjšim negativnim vplivom na habitate oziroma rastišča.

Druge usmeritve

- Treba je osnovati mirne cone ali omejiti gibanje obiskovalcev gozda v območjih habitatov ogroženih živalskih vrst, ki so občutljive za vznemirjanje (npr. divji petelin, črna štorklja, velika uharica).

GOZDOVI V OBMOČJIH NATURA 2000 IN EKOLOŠKO POMEMBNIH OBMOČJIH

Za gozdove, ki so vključeni v območja Nature 2000 ali EPO, so predpisane posebne usmeritve za ohranjanje ugodnega stanja posameznih vrst in gozdnih habitatnih tipov v naravovarstvenih smernicah [40], ki jih je treba pri gospodarjenju z gozdovi upoštevati.

Splošne varstvene usmeritve, ki veljajo za vsa območja Natura 2000 znotraj GGO

Na Natura območjih se posege in dejavnosti načrtuje tako, da se v čim večji možni meri:

- ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst;
- ohranja ustrezne lastnosti abiotskih in biotskih sestavin habitatnih tipov, njihove specifične strukture ter naravne procese ali ustrezno rabo;
- ohranja ali izboljšuje kakovost habitata rastlinskih in živalskih vrst, zlasti tistih delov habitata, ki so bistveni za najpomembnejše življenjske faze, kot so zlasti mesta za razmnoževanje, skupinsko prenočevanje, prezimovanje, selitev in prehranjevanje živali;
- ohranja povezanost habitatov populacij rastlinskih in živalskih vrst in omogoča ponovno povezanost, če je le-ta prekinjena.

Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši.

Čas izvajanja posegov, opravljanja dejavnosti ter drugih ravnanj se kar najbolj prilagodi življenjskim ciklom živali in rastlin tako, da se:

- živalim prilagodi tako, da poseganje oziroma opravljanje dejavnosti ne, ali v čim manjši možni meri, sovpada z obdobji, ko potrebujejo mir oziroma se ne morejo umakniti, zlasti v času razmnoževalnih aktivnosti, vzrejanja mladičev, razvoja negibljivih ali slabo gibljivih razvojnih oblik ter prezimovanja,
- rastlinam prilagodi tako, da se omogoči semenenje, naravno zasajevanje ali druge oblike razmnoževanja.

Na Natura območja se ne vnaša živali in rastlin tujerodnih vrst ter gensko spremenjenih organizmov.

Podrobnejše in konkretne varstvene usmeritve za območja Natura 2000

Podrobnejše varstvene usmeritve so navedene v tabelarični obliki v Prilogi 6.1 »Cilji in ukrepi« Programa upravljanja območij Natura 2000 za obdobje 2015 – 2020 [36](v nadaljevanju PUN) oziroma so lahko dodatno določene v naravovarstvenih smernicah, kjer se določijo konkretne varstvene usmeritve za doseganje podrobnejših varstvenih ciljev oziroma izvajanje podrobnih varstvenih ukrepov (PUN, Poglavje 3). Konkretne varstvene usmeritve po upravljavskih conah se v skladu z veljavnim PUN smiselno vključijo v pripravo gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih enot.

Sklep vlade št. 00719-6/205/13 z dne 09. 04. 2015 nalaga ministrstvom in drugim državnim organom ter izvajalcem javnih pooblastil, ki so v PUN določeni kot izvajalci ukrepov, da do izteka programskega obdobja te ukrepe tudi izvedejo. S sklepom vlade št. 35600-5/2020/4 z dne 7.1.2021 je vlada podaljšala uporabo podrobnih varstvenih ciljev in ukrepov za njihovo doseganje iz PUN, do sprejetja novega programa upravljanja v letu 2022.

Podrobnejše usmeritve za območja Natura 2000:

- Ohranja naj se površina gozdov in preprečuje zaraščanje negozdnih površin z vzdrževanjem gozdnih jas in robov travišč/pasišč.
- Ohranja se čimbolj strnjene gozdne komplekse brez večjih infrastrukturnih posegov ter fragmentacije.
- Dolgoročno naj se zagotavlja mreža ekocelic, konkretno pa naj se opredelijo z GGN GGE in gozdnogojitvenimi načrti.
- Ekocelice naj se prioritetno oblikuje znotraj upravljavskih con za vrste, vezane na negospodarjene gozdove, v območjih že do sedaj negospodarjenih gozdov oziroma gozdov z nizko intenziteto gospodarjenja v zadnjih 20 letih in v varstvenem pasu gozdnih rezervatov; ključen pogoj je primernost habitatov, pri čemer se zgledujemo po primerih dobrih praks in izdelanih priročnikih (Support, Life Kočevsko).
- Povečati površine negospodarjenih gozdov v varovanih območjih s prednostnim usmerjanjem v upravljavske cone.
- Ohranja naj se uravnoteženo razmerje razvojnih faz in zgradbe gozdov, temelječe na vseh funkcijah gozda.
- Zagotavljajo se mehki in široki prehodi (1-2 drevesni višini) med gozdnimi in negozdnimi površinami s pestro grmovno in drevesno sestavo. Ohranja se povezave med posameznimi gozdnimi kompleksi.
- Zagotavlja naj se naravno in rastišču prilagojeno drevesno sestavo gozdov ter omogoča naravno pomlajevanje.
- Pri obnovi gozdnih sestojev v posameznih UC upoštevati usmeritve za velikost pomladitvenih jeder, podane v naravovarstvenih smernicah oziroma v PUN za posamezne upravljavske cone (UC) oziroma vrste.
- Proizvodne dobe v posameznih UC prilagajati glede na naravovarstvene smernice ob upoštevanju strateških usmeritev glede ohranjanja površine varovalnih in gospodarskih gozdov z nizko intenziteto gospodarjenja in zagotavljanja ustreznega razmerje razvojnih faz in zgradbe gozda.
- Obnova gozda naj poteka z rastišču primernimi drevesnimi vrstami.
- Pospešuje naj se minoritetne, ogrožene in plodonosne drevesne in grmovne vrste.

- Varujejo, vzdržujejo in vzpostavljajo naj se nahajališča, zatočišča ter strukture živalskih in rastlinskih vrst (mokrišča, travišča, barja, izviri, jame, brezna, kali, brlogi, gnezda, …). Tovrstnim habitatom se določi 1. stopnja poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.
- Preko nahajališč, zatočišč ter drugih posebnih habitatov se ne trasira gozdnih prometnic.
- Ohranja naj se pestra struktura razvojnih faz z bogatim grmovnim in zeliščnim slojem, pospešuje naj se plodonosne grmovne in drevesne vrste.
- Ohraniti je treba vsaj 30 % delež razvojnih faz starejšega debeljaka in pomlajenca.
- Delež površine gozdov s prevladujočim drevjem nad 30 cm prsnega premera naj se zagotavlja na predpisani vrednosti znotraj UC (50 %), podan v Prilogi 13.5.3.
- Pri izbiri drevja za posek in izvajanju sečnje in spravila lesa se zagotavlja, da ob upoštevanju tveganja za prenamnožitev škodljivih organizmov v gozdu ostane v povprečju vsaj 3 % odmrlega lesa glede na lesno zalogo v rastiščno gojitvenem razredu. Odmrl les mora biti čim bolj enakomerno razporejen in obsegati vse debelinske razrede, zlasti pa debelinski razred nad 30 cm.
- Ohranjajo naj se odmirajoča drevesa, starejša manjvredna drevesa in drevesa z dupli–habitatno drevje.
- Ob strugah gorskih potokov naj se pri sečnji drevja pušča manjvredna in odmirajoča stoječa drevesa.
- Zagotovi naj se naravno usklajena gostota parkljaste divjadi, ki omogoča naravno pomlajevanje rastišču primernih vrst.
- Ohranja se območja, kjer se ne gospodari z gozdom.
- Ohranjati površine gospodarskih gozdov z nizko intenziteto gospodarjenja s prevladujočim drevjem nad 30 cm prsnega premera, ki so hkrati del UC.
- Ohranjati površine varovalnih gozdov s prevladujočim drevjem nad 30 cm prsnega premera z nizko intenzivnostjo gospodarjenja, ki so hkrati del UC, v kolikor to ni v neskladju z zagotavljanjem varovalnih učinkov gozda.
- Ohranja se gozdne otoke, skupine odraslega drevja in vegetacijske pasove v kulturni krajini.
- V neposredni okolici jam in brezen se ohranja gozdne površine, krčenje gozda se ne izvaja.
- Novih gozdnih prometnic se na območju jam ne umešča oz. se zagotavlja ustrezen odmik.
- Pri sečnji in spravilu lesa v okolici se uporablja biološko razgradljiva olja.
- Rekreacijske in turistične dejavnosti naj se usmerja izven najobčutljivejših območij ohranjanja narave.
- Neselektivnih kemičnih sredstev za zatiranje škodljivih organizmov v gozdu naj se ne uporablja.

Upošteva se tudi priporočilo 6, ki presega GGN GGO, iz Okoljskega poročila na strani 182 glede protokola za sanacijo posledic ujm v predelih, pomembnih za ohranjanje biotske raznovrstnosti in varstva narave [38].

Pregled območij Natura 2000 in evropsko pomembnih vrst in habitatnih tipov je v Prilogi 13.5.2, konkretne varstvene usmeritve iz naravovarstvenih smernic po upravljavskih conah so prikazane v Prilogi 13.5.3.

Splošne varstvene usmeritve, ki veljajo na vseh ekološko pomembnih območjih (EPO)

Na ekološko pomembnih območjih, ki niso tudi posebna varstvena območja, so vsi posegi in dejavnosti možni, načrtuje pa se jih tako, da se v čim večji možni meri ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst, njihova kvaliteta ter povezanost habitatov populacij in omogoča ponovno povezanost, če bi bila le-ta z načrtovanim posegom ali dejavnostjo prekinjena.

Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši.

Seznam EPO, ki se nahajajo v GGO, je naveden v Prilogah, poglavje 13.5.1.

5.3.10 Varovalni in zaščitni gozdovi

V varovalnih gozdovih, razglašenih z Uredbo [31], je pri gospodarjenju treba upoštevati z Uredbo predpisan režim gospodarjenja.

V nadaljevanju so navedene splošne usmeritve za ukrepanje v varovalnih gozdovih, gozdovih s poudarjeno funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev ter zaščitno funkcijo, podrobne usmeritve pa bodo podane v gozdnogospodarskih načrtih GGE.

Splošne usmeritve

Posegi, ki niso povezani z gospodarjenjem z varovalnimi gozdovi in ne bodo bistveno negativno vplivali na funkcije gozdov, zaradi katerih je bil gozd razglašen za varovalni gozd, se lahko izvedejo le na podlagi predhodno pridobljenega dovoljenja, ki ga izda Ministrstvo.

Na območjih s poudarjeno varovalno in zaščito funkcijo, ki niso razglašeni z Uredbo, je za krepitev potrebno:

- vse ukrepe skrbno preučiti in preveriti ranljivost gozdnega prostora zaradi predvidenega ukrepa, jakost ukrepanja določiti glede na karakteristike terena in stanje sestojev;
- z načrtovanjem in izvajanjem ukrepov oblikovati sestoje z malopovršinsko raznomerno zgradbo, ki zagotavlja globoko prekoreninjenost tal;
- pospeševati šopasto rast dreves, hkrati ohranjati in pospeševati mrežo stabilnih dreves; pospeševati rastišču in naravni nevarnosti primerno drevesno sestavo, ki najbolje zagotavlja uresničevanje varovalne in zaščitne funkcije, na strmih pobočjih ohranjati površine rušja;
- zagotavljati pravočasno obnovo (ko je odrasel sestoj še dovolj vitalen in stabilen) oziroma odstranjevanje nestabilnih in fiziološko prestarih dreves, ki ne zagotavljajo ohranjanja varovalne in zaščitne funkcije gozda oziroma lahko povzročijo erozijske procese;
- obnovo sestojev izvajati v manjših vrzelih, ki ne sledijo po padnici terena;
- za zagotavljanje naravne obnove izvajati ukrepe v populaciji divjadi in gozdnem okolju (osnovati več pasišč za divjad);
- za preprečitev degradacije tal pri vseh ukrepih skrbeti za zaščito in ohranitev tal, predvsem na območjih plitvih in občutljivih tal;
- v enomernih in prestarih sestojih ukrepati čimprej, saj so dovzetnejši za naravne ujme; hkrati zaradi neugodne zgradbe slabše varujejo infrastrukturne in bivanjske objekte;
- uporabljati rastišču in terenskim razmeram prilagojeno sečnjo ter tehnologijo spravila lesa; za spravilo na strmih terenih uporabljati žičnice;
- drevje podirati diagonalno na smer padnice terena, pri poseku puščati visoke panje (najmanj 1,3 m);
- gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic prilagoditi terenskim razmeram; gostota naj bo manjša še posebej na erodibilni in plazljivi silikatni podlagi; na izredno strmih terenih ni dovoljena**;**
- na območjih, ki niso odprta z gozdnimi prometnicami in žično spravilo ni možno, izvesti samo posek predebelega in nestabilnega drevja;
- pri žičnem spravilu umestiti traso poševno na padnico terena, da se zmanjša erozijski potencial; uporabiti sortimentno metodo spravila;
- v sestojih, kjer gozdnogojitveni ukrepi ne zadostujejo, uporabiti tehnične ukrepe;
- na najbolj ranljivih in izpostavljenih območij izdelati podrobne gozdnogojitvene načrta in redno spremljati stanje;
- izvajanje ukrepov mora spremljati preverjanje uspešnosti ukrepov in stalen proces učenja na podlagi zbranih izkušenj**;**
- upoštevati splošne usmeritve za gospodarjenje z gozdovi na območjih naravnih nevarnosti, na katere gozdovi pomembno vplivajo.

Usmeritve, ki izhajajo iz Zakona o voda ZV-1 [39] h in usmeritev DRSV [42]

Po zakonu o vodah naj se pri vseh posegih v gozd in gozdni prostor ter načrtovanju in umeščanju gozdnih prometnic na ogroženih območjih, kot so erozijska, plazljiva, plazovita in poplavna območja, upoštevajo veljavni predpisi s področja upravljanja z vodami in usmeritve DRSV.

Poplavna območja

- Za poplavna območja se določijo vodna, priobalna in druga zemljišča, kjer se voda zaradi naravnih dejavnikov občasno prelije izven vodnega zemljišča. Na poplavnem območju so v skladu s 86. členom ZV-1 prepovedane vse dejavnosti in vsi posegi v prostor, ki imajo lahko ob poplavi škodljiv vpliv na vode, vodna in priobalna zemljišča ali povečujejo poplavno ogroženost območja, razen posegov, ki so namenjeni varstvu pred škodljivim delovanjem voda;
- Načrtovani posegi na poplavnih območjih morajo biti usklajeni z omejitvami iz predhodne točke ter pogoji in omejitvami iz Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Uradni list RS, št. 89/08). Ohraniti je treba obstoječe retencijske površine, ureditve pa načrtovati celovito, s ciljem zmanjševanja obstoječe poplavne ogroženosti.

Erozijska območja

- Za erozijsko območje se določijo zemljišča, ki so stalno ali občasno pod vplivom površinske, globinske in bočne erozije vode;
- Na erozijskem območju je v skladu z 87. členom ZV-1 prepovedano:
  - poseganje v prostor na način, ki pospešuje erozijo in oblikovanje hudournikov;
  - ogoljevanje površin;
- krčenje tistih gozdnih sestojev, ki preprečujejo plazenje zemljišč in snežne odeje, uravnavajo odtočne razmere ali kako drugače varujejo nižje ležeča območja pred škodljivimi vplivi erozije;
- zasipavanje izvirov;
- nenadzorovano zbiranje ali odvajanje zbranih voda po erozivnih ali plazljivih zemljiščih;
- omejevanje pretoka hudourniških voda, pospeševanje erozijske moči voda in slabšanje ravnovesnih razmer;
- odlaganje ali skladiščenje lesa in drugih materialov;
- zasipavanje z odkopnim ali odpadnim materialom;
- odvzemanje naplavin z dna in brežin, razen zaradi zagotavljanja pretočne sposobnosti hudourniške struge;
- vlačenje lesa.

Plazljiva območja

- za plazljivo območje se v skladu z 88. členom ZV-1 določijo zemljišča, kjer je zaradi pojava vode in geološke sestave tal ogrožena stabilnost zemeljskih ali hribinskih sestojev. Na plazljivem območju lastnik zemljišča ali drug posestnik ne sme posegati v zemljišče tako, da bi se zaradi tega sproščalo gibanje hribin ali bi se drugače ogrozila stabilnost zemljišča. Na tem območju je prepovedano:
  - zadrževanje voda, predvsem z gradnjo teras, in drugi posegi, ki bi lahko pospešili zamakanje zemljišč;
  - poseganje, ki bi lahko povzročilo dodatno zamakanje zemljišča in dvig podzemne vode;
  - izvajati zemeljska dela, ki dodatno obremenjujejo zemljišče ali razbremenjujejo podnožje zemljišča;
  - krčenje in večja obnova gozdnih sestojev ter grmovne vegetacije, ki pospešuje plazenje zemljišč;
- Na območjih, kjer je predvidena ali se zaradi naravnih dejavnikov (okužbe, insekti, vetrolomi, žledolomi ipd.) izvaja intenzivna sečnja, je preredčene in ogoljene površine potrebno ustrezno protierozijsko zavarovati ter predvideti ukrepe in izvesti vse potrebne ukrepe, ki bodo zagotavljali ustrezno stabilnost brežin in preprečevali oz. zadrževali povečan odtok padavin oz. vode, plavin in plavja s teh površin. Ukrepi morajo biti usklajeni s področjem upravljanja z vodami in celovito sistematiko upravljanja in urejanja voda.

Plazovita območja

- Za plazovito območje se v skladu z 89. členom ZV-1 določijo zemljišča, kjer zaradi klimatskih in topografskih razlogov redno prihaja do pojava snežnih plazov ali pa obstaja velika verjetnost, da se pojavijo. Na tem območju je prepovedano krčenje gozdov, izravnavanje terena ter preusmerjanje snežnih plazov in ustaljenih naravnih poti na porasla, labilna ali drugače ogrožena zemljišča.

Za izboljšanje usmerjanja gospodarjenja na ogroženih območjih po zakonu o vodah je potrebno izboljšati podlage, kot določa Priporočilo 6 na strani 181 Okoljskega poročila [38].

Usmeritve za zaščitno funkcijo

- na območjih gozdov s poudarjeno zaščitno funkcijo veljajo podobne usmeritve kot pri varovalni funkciji; vse ukrepe načrtovati ob upoštevanju usmeritev za varovalno funkcijo;
- v predelih, kjer pri ukrepanju poleg sestoja ščitimo še nižje ležeče elemente ogroženosti (ljudi, objekte, infrastrukturo), imajo prednost ukrepi za zagotavljanje zaščite ljudi;
- skrbeti za stalno prisotnost mehansko stabilnega gozda nad elementi ogroženosti, ki zmanjšujejo tveganje pred naravnimi nevarnostmi;
- sečnja naj bo manj intenzivna, gozdnogojitvena dela pa morajo biri usmerjena k zagotavljanju primerne strukture, ki glede na vrsto nevarnosti in območje nevarnosti najbolje ščiti pred pobočnimi procesi; dela naj se izvajajo pod strogimi varstvenimi ukrepi (opozorilne table, zapora cest,..);
- na predelih pojavljanja skalnih podorov je za zaustavljanje sproženih delcev priporočljivo puščati debla podrtega drevja pod primernim kotom glede na padnico;
- na erodibilnih strmih pobočjih se izogniti vsakršnim posegom, ki povečujejo nevarnost erozije;
- čas sečnje in drugih ukrepov v gozdu mora biti prilagojen infrastrukturnemu objektu, zaradi katerega je poudarjena funkcija.

Druge usmeritve

- Ohranjati površine varovalnih gozdov s prevladujočim drevjem nad 30 cm prsnega premera z nizko intenzivnostjo gospodarjenja, ki so hkrati del UC, v kolikor to ni v neskladju z zagotavljanjem varovalnih učinkov gozda.
- Na nižji ravni upoštevati tudi priporočilo 11 iz Okoljskega poročila na strani 181 glede ohranjanja biotske raznovrstnosti v varovalnih gozdovih [38].

5.3.11 Upravljanje z vodami

V vseh gozdovih s poudarjeno hidrološko funkcijo na prvi in drugi stopnji, moramo režim gospodarjenja prilagoditi funkciji in stopnji poudarjenosti funkcije. Na teh površinah je treba spoštovati predpisane varstvene režime in vsak poseg v prostor skrbno proučiti.

Usmeritve za krepitev hidrološke funkcije izhajajo iz Zakona o vodah (ZV-1) [39] in so obširno predstavljene v Usmeritvah s področja upravljanja z vodami za pripravo GGN (DRSV, februar 2020 [42]).

Rabo in druge posege v vode, vodna in priobalna zemljišča ter zemljišča na varstvenih in ogroženih območjih ter kmetijska, gozdna in stavbna zemljišča je treba programirati, načrtovati in izvajati v skladu s 5. členom ZV-1 tako, da se ne poslabšuje stanje voda, da se omogoča varstvo pred škodljivim delovanjem voda, ohranjanje naravnih procesov, naravnega ravnovesja vodnih in obvodnih ekosistemov ter varstvo naravnih vrednot in območij, varovanih po predpisih o ohranjanju narave.

Pri gospodarjenju z gozdom na vodovarstvenih območjih in območjih s poudarjeno hidrološko funkcijo je treba upoštevati:

Splošne usmeritve

Omejitve in prepovedi za izvajanje dejavnosti na teh območjih so določene s posameznimi členi ZV-1 [39]

- Vodna in priobalna zemljišča so opredeljena v 11. in 14. členu ZV-1, meje vodnega zemljišča tekočih voda pa še podrobneje v Pravilniku o podrobnejšem načinu določanja meje vodnega zemljišča tekočih voda (Uradni list RS, št. 58/18).
- Na vodnih in priobalnih zemljiščih ter na območjih presihajočih jezer ni dovoljeno posegati v prostor, razen za izjeme, določene s 37. členom (posegi na vodno in priobalno zemljišče) ZV-1:
  - Izjeme, ki jih določa 37. člena ZV-1 in so pomembne z vidika gospodarjenja z gozdovi, so:
    - ukrepi, ki se nanašajo na izboljšanje hidromorfoloških in bioloških lastnosti površinskih voda;
    - gradnja objektov, namenjenih varstvu voda pred onesnaženjem;
    - gradnja objektov, namenjenih obrambi države, zaščiti in reševanju ljudi, živali in premoženja ter izvajanju nalog policije;
    - gradnja objektov, potrebnih za rabo voda, ki jih je za izvajanje posebne rabe vode nujno zgraditi na vodnem oziroma priobalnem zemljišču (npr. objekt za zajem ali izpust vode);
    - ukrepi, ki se nanašajo na ohranjanje narave;
    - gradnja objektov grajenega javnega dobra po ZV-1 ali drugih zakonih;
    - gradnja objektov javne infrastrukture, komunalne infrastrukture in komunalnih priključkov na javno infrastrukturo, vendar le na krajših odsekih, kjer zaradi naravnih prostorskih omejitev ni možen drugačen potek trase;
    - gradnjo pomožnih kmetijsko-gozdarskih objektov zunaj območij naselij na priobalnem zemljišču vodotokov 1. reda, vendar z zagotovljenim minimalnim 15 metrskim odmikom od meje vodnega zemljišča.
- Značilnosti dejavnosti in posegov, ki so na teh območjih prepovedane, določata 68. člen (odlaganje snovi ali predmetov) in 84. člen (splošne prepovedi) ZV-1:
  - Pri načrtovanju je potrebno upoštevati določbe 68. člena ZV-1, po katerih je na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedano:
    - odlaganje in pretovarjanje nevarne snovi v trdni, tekoči ali plinasti obliki;
    - odlaganje ali odmetavanje odkopnih ali odpadnih materialov ali drugih podobnih snovi;
    - odlaganje odpadkov.
  - Pri načrtovanju je potrebno upoštevati določbe 84. člena ZV-1, da so na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedane dejavnosti in posegi v prostor, ki bi lahko:
    - ogrožali stabilnost vodnih in priobalnih zemljišč;
    - zmanjševali varnost pred škodljivim delovanjem voda;
    - ovirali normalen pretok vode, plavin in plavja;
    - onemogočili obstoj in razmnoževanje vodnih in obvodnih organizmov.

Na vodovarstvenih območjih (skladno s 74. členom ZV-1 jih določi vlada), določenih z namenom zavarovanja vodnega telesa, je treba pri načrtovanju posegov dosledno upoštevati mejo vodovarstvenega območja in njegovih notranjih območij ter vodovarstveni režim iz veljavnega predpisa, ki ureja vodovarstveno območje (predpisi, sprejeti na podlagi 74. člena ZV-1 oziroma 60. člena ZV-1).

Usmeritve za gospodarjenje z gozdovi:

- zagotavljati stalno pokrovnost vegetacije;
- vzdrževati in zagotavljati stabilne, mešane malopvršinsko raznodobne gozdove, ki ugodno vplivajo na odtok vode; izogibati se velikopovršinskim ukrepom; na ogolelih površinah v vodozbirnih območjih zagotoviti čimprejšnjo poraščenost;

- pospeševati rastišču primerno drevesno sestavo, ki najbolje zagotavlja uresničevanje hidrološke funkcije;
- ustvarjati pogoje za uspešno naravno obnovo (daljše proizvodne in pomladitvene dobe, trajno pomlajevanje na območju ujm);
- prilagoditi gospodarjenje v okolici jam, izvirov in studencev (sečnja posameznih dreves);
- takoj sanirati poškodovane gozdove v območju 1. stopnje hidrološke funkcije;

Usmeritve za sečnjo in gozdno tehniko:

- prilagoditi način sečnje, spravila in skladiščenja lesa; glede na vremenske razmere in lokacijo (vodotoki, gozdne prometnice)
- uporabljati neoporečne stroje in biološko razgradljiva olja;
- prilagoditi gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic, kot je navedeno v poglavju 5.3.4;
- podrobnejše usmeritve bodo podane v načrtih gozdnogospodarskih enot;

Posebnosti, vezane na hidrološko funkcijo:

- preprečiti onesnaževanje vodnih virov, upoštevati omejitve pri sečnji in spravilu za preprečevanje onesnaževanja;
- ohranjati ustrezno širino obvodnega pasu,
- vodne vire ter bližnjo okolico je treba občasno očistiti in urediti dostopne, kjer je to smiselno,
- sodelovati z vodarji in upravnimi organi pri nadzoru virov pitne vode in drugih posegih v varovana in varstvena območja (vodna in priobalna zemljišča ter vodovarstvena območja).

Smernice za ogrožena območja po zakonu o vodah (plazljiva, plazovita, erozijska in poplavna) so obravnavane v poglavju 5.3.10 Varovalni in zaščitni gozdovi. Usmeritve za pridobitev vodnega soglasja in pravice graditi so navedene v poglavju 5.3.4.

5.3.12 Gozdni rezervati in raziskovalni objekti

Ključni namen razglasitve gozdnih rezervatov je spremljanje in raziskovanje gozdov v rezervatih brez vplivov gospodarjenja, torej ob prepuščanju gozda naravnemu razvoju, zato gospodarjenje v gozdnih rezervatih ni dovoljeno. Vsi ukrepi so omejeni le na spremljanje razvoja gozdnega ekosistema in raziskave, ki prispevajo k boljšemu razumevanju funkcioniranja naravnih gozdov. V gozdnih rezervatih veljajo splošne usmeritve za razglašene gozdne rezervate, ki jih določa Uredba [31], ločeno glede na režim, ki je lahko strožji ali blažji.
Vsi štirje rezervati v GGO imajo določen blažji režim (Priloga 13.6). Glede na veliko površino in raziskovalni pomen je najpomembnejši gozdni rezervat Poljšak.

Pomembne raziskovalne naloge so naslednje:

- nadaljevati raziskave na obstoječih raziskovalnih ploskvah (redčenja, naravno pomlajevanje, gorski gozdovi),
- v gozdnem rezervatu Klemenškova planina posneti ničelno stanje,
- v gozdnih rezervatih Poljšak, Menina-Strojnik in Mozirska požganija nadaljevati z raziskavami (zgradba naravnih gozdov, sukcesije).

V gozdnih rezervatih je potreben reden nadzor. Zlasti je potreben reden pregled, ali se spoštujejo določila in omejitve zapisane v Uredbi glede na režim in načrtno spremljati razvoj sestojev v gozdnih rezervatih. Zagotoviti je treba označitev in vzdrževanje mej rezervatov. Spremljati je treba obisk gozdnih rezervatov po obstoječih poteh in v primeru prevelikega negativnega vpliva predlagati spremembe planinskih in lovskih poti.

Na raziskovalnih ploskvah, kjer se spremljajo učinki redčenj (Krašica, Menina), je potrebno gospodariti skladno s cilji raziskave (šibko, močno ali situacijsko redčenje). V ostalih ploskvah se normalno gospodari (Lučka Bela, Veža).

5.3.13 Turizem, rekreacija in ostale socialne vloge gozda

Splošne usmeritve:

- opredeliti območja, primerna za različne oblike turizma in rekreacije;
- obisk naj se usmerja v skladu s členitvijo gozdnega prostora z vidika rekreacije in turizma (karta F v prostorskem delu načrta);
- pospeševati raznodobno in malopovršinsko zgradbo sestojev ter pestrost drevesnih in grmovnih vrst, ki estetsko obogatijo krajino in ji dajo tipičen pečat;
- oblikovati pester gozd s spreminjajočo se obliko in zgradbo;
- izogibati se velikopovršinskim posegom, ki so dopustni le izjemoma, v primeru sanacij posledic različnih ujm;
- pospeševati čim pestrejšo strukturo rastišču primernih drevesnih in grmovnih vrst ter njihovo stabilno zgradbo; na območjih gozdov s posebnim namenom so deloma zaželeni tudi redkejši enomerni gozdovi, ki lahko delujejo kot parki;
- ohranjati zanimiva drevesa (vrste, habitus, izjemna drevesa) in skupine dreves;
- pomlajevati postopno in na majhnih površinah.

Usmeritve za delo sečnjo in spravilo ter gozdno tehniko:

- na točkah s slikovitim razgledom izvajati vedutno sečnjo;
- prilagoditi čas sečnje obisku v gozdu;
- izvajati različne preventivne ukrepe zaradi varnosti obiskovalcev;
- prioritetno izvajati sanitarne sečnje na močno obiskanih območjih;
- v primeru del v gozdu poskrbeti za varnost obiskovalcev, pravočasno in na primeren način obvestiti obiskovalce o delih in poti za čas izvajanja del zapreti;
- uporaba prijaznejših tehnologij pri gradnji in spravilu lesa na območjih prve stopnje poudarjenosti, ob gozdnih prometnicah skrbno izvajati gozdni red ter skrbeti za sprotni odvoz lesa ter sanacijo vlak;
- pri načrtovanju gozdnih prometnic upoštevati rekreacijsko in turistično funkcijo; gozdne prometnice v teh območjih (še posebej v gozdovih s posebnim namenom v Mestni občini Velenje) se po možnosti načrtuje tako, da lahko služijo tudi rekreaciji;
- gozdni red je treba skrbno izvajati na in ob gozdnih prometnicah;
- v primeru izvajanja del na območju varovalnega pasu planinske poti je potrebno o tem obvestiti skrbnika planinske poti, še zlasti v primeru potrebe po objavi obvestila o nevarnosti na poti ali začasni zapori poti;
- trase planinskih poti je treba po končanem delu (sečnja, spravilo) sanirati v skladu s Pravilnikom o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravilu in zlaganju gozdnih lesnih sortimentov [43];
- pri načrtovanju novih gozdnih prometnic se upošteva potek planinske poti, ki je razviden iz evidence gospodarske javne infrastrukture.

Usmeritve, ki se nanašajo na rekreacijsko ter turistično infrastrukturo ter na odnose z javnostmi:

- usmerjanje rekreacijske, turistične in druge rabe gozda na za to primerna območja (na predelih gozdnega prostora, kjer zaradi obremenjenosti z rekreacijo oziroma turizmom prihaja do nesoglasij in konfliktov z drugimi funkcijami gozdov, obiskovalce usmerjati na druga območja oziroma obisk razpršiti, s pomočjo informiranja in izobraževanja ter v skrajnih primerih z urejanjem alternativnih poti ali gradnjo drugih objektov; ta usmeritev še posebej velja za območje gozdov s posebnim namenom v Mestni občini Velenje, na območjih rastišč divjega petelina na pogorju Smrekovca in Raduhe ter Veže;
- obiskovalce usmerjati na obstoječe poti in jih osveščati o pomenu vzdržne rabe prostora;

- skrbeti za primerno ureditev in prilagoditev planinskih poti in drugih močno obiskanih poti v gozdovih s poudarjeno varovalno in zaščitno funkcijo oziroma poti, ki prečkajo erodibilna območja, da zaradi poti ni ogrožena varovalna ali zaščitna funkcija gozda;
- obveščanje javnosti o stanju gozdov, večjih posegih in urejanju infrastrukture; v primerih, ko gre za večje sanacije ujm in drugih posegih, ki bi utegnili zanimati javnost, se na teren za obdobje dela postavi informativne table (vsebina: vzrok posega, postopek, načrtovalec in izvajalec del);
- sodelovanje z zainteresiranimi souporabniki gozdnega prostora in z lokalnimi skupnostmi;
- spodbujanje upravljavcev k spremljanju obiska na močno obiskanih predelih in pridobivanju ocen vpliva na naravo, po potrebi ukrepanje.

Usmeritve, pomembne za ostale socialne funkcije (poučno, estetsko in higiensko zdravstveno):

- pri poučni in socialni funkciji smiselno upoštevati usmeritve za rekreacijsko in turistično funkcijo;
- na območjih s poudarjeno poučno funkcijo vzdrževati učne poti, infrastrukturo (table, klopi) ter okrepiti sodelovanje z lastniki gozdov, SIDG, izobraževalnimi ustanovami ter lokalnimi skupnostmi; zaradi varnosti izvajati reden nadzor in po potrebi izvesti sanitarno sečnjo drevja in vej, ki lahko ogrožajo obiskovalce;
- za krepitev estetske vloge gozda ohranjati zanimivosti v gozdnem prostoru in urejenost gozdov v okolici objektov naravne in kulturne dediščine ter območjih s poučno, rekreativno in turistično funkcijo. Informativne table in druge oznake ter počivališča zasnovati tako, da niso estetsko moteče;
- za higiensko-zdravstveno vlogo v okolici emisijskih virov in naselij ohranjati in oblikovati mehansko stabilne gozdove.

5.3.14 Druge usmeritve

Usmeritve za gospodarjenje z mestnimi gozdovi okrog Velenja, Šoštanja in Topolšice:

- zagotovljanje stabilnih in vitalnih gozdov;
- vzpostavitev instrumenta in določitev kriterijev za odkup mestnih gozdov s strani Mestne občine Velenje in Občine Šoštanj;
- vse mestne gozdove varovati pred spremembo namembnosti v negozdna zemljišča;
- informiranje in osveščanje javnosti o možnostih rekreacije in pravilih obiskovanja v mestnih gozdovih ter o odnosu do lastnikov gozdov in do gozdne proizvodnje ter zapiranje delovišča za obisk v času izvajanja sečnje;
- osveščanje javnosti o pomenu aktivnega gospodarjenja z gozdovi;
- trajnostna razpršitev turističnega obiska na širše območje mestnih gozdov (razen na območja, ki jih želimo varovati zaradi varstva narave in drugih funkcij);
- participativno načrtovanje razvoja gozdov na lokalni ravni z vključevanjem različnih javnosti;
- monitoring mestnih gozdov glede vpliva rekreacijske rabe ter stanja sestojev z vidika zagotavljanja varnosti za obiskovalce ter monitoring stanja rekreacijske infrastrukture in opreme;
- organizacija in koordiniranje del v mestnih gozdovih, povezovanje lastnikov za učinkovito gospodarjenje z gozdovi;
- izboljšanje interpretacije narave in kulturne dediščine v mestnih gozdovih;
- določitev sistema nadomestil zaradi omejitev pri gospodarjenju z gozdovi;
- prevzem upravljanja gozdov od nezainteresiranih lastnikov s strani lokalne skupnosti.

5.4 Ukrepi

5.4.1 Možni posek

Načrtovani najvišji možni posek je določen na podlagi stanja sestojev, postavljenih ciljev gospodarjenja in usmeritev. Za vsak sestoj v določenem rastiščnogojitvenem razredu je na podlagi primerjave s ciljnim stanjem določen način prihodnjega gospodarjenja (pretežno sanitarne sečnje, redčenje, uvajanje v obnovo, zadržana obnova, pospešena obnova, nega raznomernega oziroma prebiralnega gozda ali brez ukrepov).

Možni posek je za 6 % večji kot po veljavnih načrtih GGE in skupaj 4 % večji kot preteklem načrtu GGO (večji pri iglavcih in približno enak pri listavcih). Zaradi ujm v preteklem obdobju se je v zadnjih dveh obnovljenih načrtih GGE lesna zaloga že zmanjšala, pričakujemo pa zmanjšanje ali stagniranje lesne zaloge vsaj še v dveh GGE, kar predstavlja več kot polovico območja. Glede na načrte GGE se je možni posek povečal v spremenjenih gozdovih (RGR 081, 091), samo pri iglavcih pa še v podgorskih gozdovih (RGR 050, 060, 061) in v gorskih gozdovih na karbonatni podlagi (RGR 070).

Preglednica 64: Možni posek po oblikah lastništva

	v 1.000 m^3	m^3 na ha, leto	% od LZ	% od P
Državni gozdovi				
Iglavci	67	4,2	18,8	93,1
Listavci	20	1,2	11,1	47,3
Skupaj	87	5,4	16,2	76,3
Zasebni gozdovi				
Iglavci	2.656	5,7	21,1	90,4
Listavci	690	1,5	14,6	57,8
Skupaj	3.345	7,2	19,3	81,0
Gozdovi lokalnih skupnosti				
Iglavci	2	3,4	21,8	98,5
Listavci	1	2,2	14,8	48,8
Skupaj	4	5,6	18,4	70,2
Skupaj vsi gozdovi v GGO				
Iglavci	2.725	5,7	21,0	90,5
Listavci	711	1,5	14,5	57,4
Skupaj	3.436	7,2	19,2	80,9

Zaradi približevanja naravni drevesni sestavi je predvidena precej večja akumulacija listavcev in je možni posek listavcev manjši kot prej in kot po načrtih GGE.

5.4.2 Ponori ogljika

V obdobju 2021-2030 je glede na določen možni posek ter sedanji letni prirastek in mortaliteto ugotovljen ponor ogljika v povprečni višini 134 Gg CO_2 letno (slika 6 v poglavju 2.5). K ponorom ogljika bodo v območju največ prispevali predvsem gozdovi, kjer ni aktivnega gospodarjenja. To so varovalni gozdovi in gozdni rezervati, delno pa tudi ostali ohranjeni gozdovi z manj intenzivnim gospodarjenjem, kjer je predvidena akumulacija lesne zaloge (skupna površina 12.000 ha).

5.4.3 Gojitvena, varstvena in ostala dela

Ocenjena površina mladovij (skupaj z ocenjenimi spremembami, nastalimi po obnovah načrtov GGE) znaša 1.850 ha. To je poleg načrtovanih del po načrtih GGE izhodišče za določitev okvirnih potreb po gojitvenih in varstvenih delih.

Okvirne potrebe po gojitvenih, varstvenih in ostalih delih so določene v minimalnem in optimalnem obsegu. Minimalni obseg del vključuje dela, ki omogočajo nemoteno obnovo gozda, znatno zmanjšujejo ogroženost sestojev, ki so zelo pomembna za krepitev biološke pestrosti in zdravja gozda oziroma dolgoročne stabilnosti gozdnih sestojev.

Načrtovan optimalni obseg gojitvenih in varstvenih del je sicer manjši kot v preteklem načrtu, presega pa realizacijo in tudi načrtovan obseg v načrtih GGE. Sanacija ujm bo potekala večinoma z naravno obnovo, zato je povečan obseg priprave sestoja in tudi skupaj obnova presega načrte GGE za 26 %. V okviru predvidenih del za obnovo gozdov načrtujemo tudi ukrep obnove s sadnjo sadik gozdnega drevja na skupno 200 ha gozdnih površin. Za to bo potrebno zagotoviti 407.000 sadik, od tega 61 % iglavcev in 39 % listavcev. Potrebe po obnovi s sadnjo lahko dodatno povečajo morebitne naravne ujme, ki bodo prizadele gozdove v naslednjem desetletju. Pri negi prioritetno oblikujemo mešane sestoje, zato je poudarek na površinah, kjer je bila sajena smreka kot predkultura in je treba omogočiti vrast ostalih drevesnih vrst.

Glavni poudarek pri ukrepih za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali v povezavi z deli v desetletnim LUN je na ohranjanju in rednem vzdrževanju obstoječih površin (pasišča – travniki in pašniki, grmišča, vodni viri in kali …) na celotnem GGO. Poudarek je na vzdrževanju travišč in preprečevanju zaraščanja planinskih pašnikov na grebenu Smrekovec – Komen in v drugih večjih gozdnih predelih (Menina, Krašica) Na območju Krašice se izločijo mirne cone, kjer se omeji rekreativni obisk gozdov. Prav tako se izločijo mirne cone na območjih, kjer se zadržujejo gamsi.

Tudi v naslednjem obdobju bo treba skrbno in sprotno spremljanje populacij podlubnikov ter pravočasno izvajanje potrebnih zatiralnih ukrepov, zato je obseg varstvenih del bistveno večji kot po načrtih GGE ter za 52 % večji od realizacije. Velik del varstva je vezan na zaščito sadik in naravnega mladja. Po opravljeni funkciji zaščite je zaščitne materiale potrebno odstraniti iz gozda, v kolikor niso izdelani iz biorazgradljivega materiala.

Preglednica 65: Okvirne potrebe po gojitvenih in varstvenih delih po oblikah lastništva

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Državni gozdovi		Zasebni in drugi gozdovi		Skupaj	
		minimalno	optimalno	minimalno	optimalno	Minimalno	Optimalno
Obnova	ha	8	31	620	1.110	628	1.141
Nega	ha	31	97	1.929	2.851	1.960	2.948
Varstvo	dni	109	159	4.396	6.541	4.505	6.700
Nega habitatov	dni	0	0	360	633	360	633

Med dela za nego habitatov ni zajet ukrep naravni razvoj biotopov (ekocelice). Obseg izločitve ekocelic se opredeli na podlagi ciljev, zapisanih v PUN 2000 [36] in na podlagi usklajevanja naravovarstvenih smernic za GGN GGE. Ciljne vrednosti glede površine negospodarjenih gozdov so navedene v preglednici 66.

Preglednica 66: Dolgoročni varstveni cilji PUN glede deleža negospodarjenih gozdov po posameznih kompleksnih območjih v GGO Nazarje

Osrednje cone (iz UC krovnih vrst ptic)	CILJ	Opomba in usmeritev	Skupaj gozdni rezervati + ekocelice brez ukrepanja
Kamniško - Savinjske Alpe - osrednja	poveča se	Prednostno usmerjati v površine varovalnih gozdov z ustreznim habitatom in izjemoma v preteklosti nizko intenzivno gospodarjene gozdove z drevjem nad 30 cm premera.	139

Izboljšati je treba debelinsko strukturo mrtve lesne biomase in odmirajočega drevja v prid debelejšemu drevju B in C razširjenega debelinskega razreda. Ciljne vrednosti glede odmrle lesne biomase so navedene v preglednici 67.

Preglednica 67: Delež odmrle biomase ter število dreves v B+C debelinskih razredih znotraj upravljavskih con skupaj v GGN GGO Nazarje

Dolgoročni cilj					Stanje Odmrla lesna biomasa			
Osrednje cone (iz UC krovnih vrst ptic)	**Ciljna količina v B in C razširjenem debelinskem razredu**	**Ciljni delež odmrle lesne biomase v LZ in B in C v LZ**	**Usmeritev**	**CILJ**	**Št. B+C (stoječih in ležečih odmrlih) št/ha**	**Delež A+B+C v celotni LZ %**	**Delež B+C v celotni LZ %**	**Število stoječih dreves B in C št/ha**
Kamniško - Savinjske Alpe - osrednja	Izloča se vsaj 5-7 stoječih dreves/ha v sestojih s prevladujočim drevjem premera nad 30 cm	več kot 5% 50% v B in C	Smiselno se upošteva delež gozdov brez gospodarjenja in delež gozdov z nizko intenziteto gospodarjenja kjer je večji delež debele odmrle lesne biomase	poveča se	8	8,6	4	164

Za izboljšanje realizacije gojitvenih in varstvenih del naj se upošteva tudi priporočili 3 in 15 Okoljskega poročila na strani 180, 181 [38]. Zaradi velikega pomena stabilnosti sestojev naj se upošteva priporočilo 15 Okoljskega poročila na strani 181 in okrepi (so)financiranje ukrepov za prilagajanje gozdov na pričakovane podnebne spremembe [38].

5.4.4 Vlaganja v gozdno infrastrukturo

V tem načrtovalnem obdobju načrtujemo izgradnjo blizu 12 km novih gozdnih cest, s katerimi bi odprli 8 neodprtih območij, kot jih prikazuje karta. To so območja, kjer ni ugotovljena večja erozijska ogroženost ali verjetnost pojavljanja plazov- Z njihovim odpiranjem bi omogočili postopne premene starejših in ranljivih sestojev ter učinkovite sprotne sanacije poškodovanih sestojev.

Poleg teh območij bi bilo za optimalno odprtost treba odpreti še nekaj drugih predelov, kjer bo pred posegom potrebna posebna presoja vplivov na okolje. Ta bo izvedena v okviru postopkov za gradnjo gozdnih prometnic, načrtovane ceste pa z elaborati ničelnic primerno umeščene v prostor.

Dozdajšnje intenzitete gradenj gozdnih vlak v naprej ne načrtujemo, ker je bila v povprečju za celotno GGO že dosežena optimalna gostota. Lokalne potrebe po dodatni izgradnji ali pripravi vlak obstajajo v predelih, kjer obstoječa gostota ne omogoča načrtovanih malopovršinskih gozdnogojitvenih ukrepov, zlasti pa sprotnih in pravočasnih varstveno sanacijskih sečenj. Sem sodijo tudi nekateri varovalni gozdovi, kjer se ne gospodari, medtem ko aktualni trendi podnebnih sprememb in naraščajoča občutljivost zlasti starejših sestojev narekujejo načrtno ukrepanje s ciljem pospeševanja varovalne funkcije. V tem desetletju načrtujemo izgradnjo novih vlak v ocenjeni skupni dolžini 180 kilometrov, del tega bodo pripravljene vlake. Načrtujemo še povečan obseg rekonstrukcij gozdnih vlak v skupni dolžini najmanj 100 km.

Za zagotavljanje učinkovitega sprotnega vzdrževanja gozdnih cest bi letno na območni ravni v povprečju potrebovali 625 EUR/km gozdnih cest, poleg tega še vsaj 80 EUR/km za najnujnejše periodično vzdrževanje. Zagotovljena sredstva pokrivajo samo 90 % potreb za redno letno vzdrževanje in ne omogočajo periodičnega vzdrževanja. Pri vzdrževanju dajemo prednost cestam z višjim deležem javnega značaja, drugod se zagotavlja tolikšna prevoznost, da zadošča za namen gozdne proizvodnje.

Ocenjujemo, da bo že v tem načrtovalnem obdobju dosežena optimalna odprtost z gozdnimi vlakami. Izgradnja 180 km novih vlak dosega zgolj dobrih 40 % dinamike gradenj vlak, ki smo jo dosegali v preteklem desetletju. Medtem ugotavljamo, da je motiviranost investitorjev za nadaljnje odpiranje gozdov velika, dodatno spodbujena z možnostjo ugodnega sofinanciranja na podlagi PRP. Zato je optimalno odpiranje območja z gozdnimi vlakami v naslednjih desetih letih realno dosegljiv cilj.

Preglednica 68: Gradnja in rekonstrukcija cest in protipožarnih presek

Vrsta del	Potrebno za optimalno odprtost v km	Prioritetne dolžine odpiranja v naslednjem desetletju v km
Gradnja gozdnih cest	19,4	11,8
Gradnja gozdnih vlak	180,0	180,0
Gradnja protipožarni presek	/	/

6 OKVIRNO EKONOMSKO VREDNOTENJE GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

Lesnoproizvodno funkcijo se razmeroma enostavno ekonomsko ovrednoti, težje pa je ovrednotiti ekonomske učinke tistih splošnokoristnih funkcij, ki nudijo predvsem nematerialne užitke in prispevajo k dobremu počutju ali zdravju (npr. estetska, rekreacijska funkcija).

Ekonomsko vrednotenje lesnoproizvodne funkcije smo izvedli na podlagi razlike med pričakovanimi prihodki in stroški gozdne proizvodnje. V presoji nismo upoštevali subvencij, davčnih obveznosti in povračil, stroškov poslovanja gozdnega obrata ali zborničnih članarin ipd.

Pričakovane prihodke smo ugotovili na podlagi količine najvišjega možnega poseka v ureditvenem obdobju (neto m^3), grobe strukture poseka in cen posamezne skupine gozdnih lesnih sortimentov (GLS). Kot osnovo smo uporabili podatke SURS [44]. Uporabljeni podatki o doseženih odkupnih cenah so v prilogi 13.8. Delež sortimentov se je prilagodil za GGO in je prikazan v naslednji preglednici.

Preglednica 69: Ocena strukture gozdnih lesnih sortimentov

Gozdni lesni sortiment	Delež (%)
Hlodi - iglavcev, skupaj	75
Les za celulozo in plošče, iglavcev	23
Drug okrogel industrijski les, iglavcev	1
Les za kurjavo, iglavcev	1
Skupaj iglavci	100
Hlodi, hrast	0
Hlodi, bukev	31
Hlodi ostalih listavcev	1
Les za celulozo, plošče in kurjavo, listavcev	68
Skupaj listavci	100

Delež iglavcev v najvišjem možnem poseku znaša 77 %, zato je ocena poprečnega m^3 lesa v območju 58,62 €.

Med stroški gozdne proizvodnje smo upoštevali stroške sečnje in spravila lesa, stroške gojitvenih del, varstvenih in biomeliorativnih del ter stroške vzdrževanja gozdnih cest.

Preglednica 70: Ocena ekonomske presoje lesnoproizvodne funkcije (EUR v milijonih)

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Pričakovani prihodki	156,31	4,17	0,17	160,66
Stroški - sečnja in spravilo	58,36	1,56	0,06	59,98
Stroški - gojitvena, varstvena in druga dela	4,32	0,12	0,00	4,44
Vzdrževanje gozdnih cest	0,47	0,01	0,00	0,48
Ocena ekonomske presoje	93,17	2,49	0,10	95,76

7 TVEGANJA ZA URESNIČEVANJE OBMOČNEGA NAČRTA

Na izvajanje načrta vplivajo številni zunanji dejavniki, na katere nimamo vpliva. Gre za nevarnosti, oziroma tveganja, da se gospodarjenje in gozdovi ne bodo razvijali v skladu s cilji načrta in nanje ne moremo, oziroma zelo težko vplivamo. Na interni delavnici z zaposlenimi in na delavnici z zunanjimi deležniki se je razpravljalo o nevarnostih, ki imajo največji vpliv na gozdove in na gospodarjenje z gozdovi. Na podlagi ekspertne ocene in rezultatov anket obeh delavnic se je prepoznalo naslednje nevarnosti, ki so navedene v preglednici.

Preglednica 71: Nevarnosti, oziroma tveganja za uresničevanje ciljev načrta

Podnebne spremembe. V povezavi s podnebnimi spremembami so ujme vse močnejše in pogostejše, pojavljajo se novi škodljivi organizmi in bolezni. Načrtno usmerjamo razvoj gozdov samo še približno s polovico načrtovanega možnega poseka, vse ostalo predstavlja sanacijo ujm.
Nezainteresiranost lastnikov gozdov za delo v gozdu in za izvedbo načrtovanih del. Večina lastnikov ni pripravljena aktivno gospodariti. Možni posek bi se brez ujm realiziral precej manj kot 70 %, še slabše pa je z gozdnogojitvenimi deli. Poleg tega ne dosežemo zadovoljive participacije lastnikov pri načrtovanju.
Posegi v gozdni prostor. Povečuje se obseg izgradnje infrastrukturnih in ostalih objektov v gozdnem prostoru in ob gozdnem robu ter krčitev gozdov za kmetijske namene.
Negotovost na trgu gozdnih lesnih sortimentov. Opravljen posek je močno odvisen od tržnih razmer.
Pojav novih bolezni, škodljivcev in invazivnih vrst. Spremenjene podnebne razmere povzročajo spremembe v rastnih pogojih in dajejo možnost za pojav in razvoj tujerodnih organizmov. Invazivne vrste v nižjih legah že ovirajo pomlajevanje.
Nekontroliran turizem in rekreacija v gozdnem prostoru. Povečan obisk gozdov se širi v prej neobiskane predele in povzroča motnje v gozdnem ekosistemu predvsem v območju redkih in zavarovanih vrst (Natura 2000 območja). Nadzor nad neprimernimi oblikami rekreacije (vožnje v naravnem okolju) ni zadovoljiv.

8 OBNOVA NAČRTOV GOZDNOGOSPODARSKIH ENOT

Zaradi enakomernejše porazdelitve terenskega dela je spremenjena veljavnost načrta gozdnogospodarske enote Nazarje (skrajša se za 1 leto, novo obdobje veljavnosti znaša 2022 – 2031). Tako je poleg dela za območni načrt še vseeno dovolj časa za obnovo načrta GGE Nazarje. V prejšnjem obdobju so se zamude, nastale pri izdelavi območnega načrta, prenašale še v izdelavo načrta za GGE Gornji Grad. Zato (in zaradi pomanjkanja pomožnih delavcev) so bile meritve opravljene le na polovični gostoti ploskev. V tem obdobju bomo spet izmerili vse ploskve, kar je nujno zaradi velikih sprememb v gozdovih in intenzivnega gospodarjenja v tej najpomembnejši GGE.

Preglednica 72: Načrt obnove načrtov gozdnogospodarskih enot

Zap. št.	Gozdnogospodarska enota		Površina (ha)	Obdobje veljavnosti veljavnega načrta	Prvo leto veljavnosti novega načrta
1	01	SOLČAVA	7.938	2020–2029	2030
2	03	LUČE	8.288	2016–2025	2026
3	05	LJUBNO	5.718	2017–2026	2027
4	07	GORNJI GRAD	8.262	2014–2023	2024
5	09	NAZARJE	7.228	2013–2022	2022
6	11	BELE VODE	5.597	2019–2028	2029
7	13	VELENJE	5.027	2018–2027	2028

9 METODOLOGIJA IZDELAVE OBMOČNEGA NAČRTA

9.1 Proces izdelave in sprejemanja območnega načrta

Proces priprave in sprejemanja območnih gozdnogospodarskih in lovsko upravljavskih načrtov za obdobje 2021-2030 je obsežen, formalno se je pričel v letu 2020 in je v celoti potekal v letu 2021. Zaradi usklajevanja številnih interesov, ki jih družba od gozdov pričakuje, je participacija deležnikov v postopku priprave in sprejemanja GGN zelo pomembna. Zato smo v postopek priprave aktivno vključili različno zainteresirano javnost (predstavnike lastnikov gozdov, zastopnikov upravljavcev lovišč, kmetijskega sektorja, služb za varstvo narave, kulturne dediščine, upravljanja z vodami, lokalnih skupnosti …). Poleg formalno določene participacije deležnikov v okviru zbiranja pobud pred pričetkom izdelave načrta, ter v okviru javne razgrnitve in javne predstavitve osnutka načrta, smo na ravni Slovenije pripravili predstavitev izdelave in sprejemanja območnih načrtov. V mesecu maju smo po območnih enotah izvedli delavnice, na katerih je bilo prestavljeno stanje in analiza preteklega gospodarjenja. Z udeleženci delavnic so bile opredeljene glavne prednosti, slabosti, priložnosti in tveganja pri gospodarjenju z gozdovi. Izvedli smo anketo za opredelitev pomembnosti različnih ciljev gospodarjenja z gozdovi. V septembru smo oblikovali delavnice za prikaz opredeljenih ciljev, strategij, usmeritev in ukrepov. Začetka oktobra smo pripravili osnutek GGN GGO, ki je bil določen na seji strokovnega sveta ZGS dne 10.12.2021. Dne 26.08.2022 je bila v Nazarjih izvedena javna obravnava GGN GGO Nazarje, javna razgrnitev pa je potekala od 26.07.2022 do 02.09.2022. Svet OE Nazarje se je dne 18.10.2022 opredelil do pripomb in predlogov iz javne razgrnitve in javne obravnave.

Vzporedno s pripravo GGN GGO je potekal tudi proces izdelave okoljskega poročila in dodatka za varovana območja v postopku Celovite presoje vplivov na okolje. Izvedeno je bilo interno vsebinjenje in vsebinjenje s sektorji, na katerih smo skupaj z udeleženci identificirali potencialne vplive, določili okoljske cilje in kazalnike ter merila vrednotenja. Osnutek okoljskega poročila in dodatka na varovana območja je bil prav tako obravnavan na seji strokovnega sveta ZGS dne 10.12.2021. Okoljsko poročilo se je večkrat usklajevalo z mnenjedajalci, dokler ni bilo dne 07.06.2022 prejeto mnenje Ministrstva za okolje in prostor o ustreznosti okoljskega poročila. Okoljsko poročilo skupaj z dodatkom za varovana območja je bilo razgrnjeno skupaj z načrti, javna obravnava je bila izvedena prav tako 26.08.2022. Opredelili smo se do vseh prejetih pripomb in pripravili dopolnjeno okoljsko poročilo z dodatkom na varovana območja. Dne 04.04.2023 smo prejeli odločbo Ministrstva za okolje, podnebje in energijo o okoljski sprejemljivosti GGN GGO, kar je bil pogoj za nadaljnji postopek sprejemanja. Dne 18. 5. 2023 je bil na 11. redni seji Sveta Zavoda za gozdove Slovenije določen predlog GGN GGO Nazarje, ki je bil skupaj z ostalimi GGN GGO dne 22. 5. 2023 poslan na ministrstvi pristojni za okolje, prostor in vode ter ohranjene narave v mnenje. Po prejemu mnenj obeh pristojnih ministrstev ob koncu junija 2023 je bil GGN GGO poslan v sprejem.

9.2 Viri in zbirke podatkov

Območni načrt je izdelan na podlagi podatkovnih zbirk veljavnih GGN GGE, ki se posodabljajo na ZGS in hranijo na podatkovnem skladišču. Upoštevani so bili podatki o sestojih, odsekih in stalnih vzorčnih ploskvah GGN GGE s prvim letom veljavnosti med 2011 in 2020. Zbirke podatkov so bile pred obdelavo usklajene z veljavno Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom [31]. Narejene so bile naslednje korekcije:

- po odsekih smo uskladili podatke o kategoriji varovalnih gozdov (datoteka: odsek) v skladu z Uredbo,
- po odsekih smo uskladili podatke o kategoriji gozdov s posebnim namenom, kjer ukrepi niso dovoljeni (datoteke: odseki), v skladu z Uredbo,
- glede na kartiranja gozdnih rastiščnih tipov v preteklem obdobju in tipologijo gozdnih rastiščnih tipov [12] in [13] smo korigirali podatek o gozdnih rastiščnih tipih (datoteka: odseki_gozdne_združbe).

Orografske značilnosti (tipi površja in pokrajin) in značilnosti podnebja (podnebni tipi) smo opredelili na podlagi Geografskega atlasa Slovenije. Na podlagi podatkov ARSO o padavinah in temperaturah

za obdobje 1971-2019 za dvajset ključnih meteoroloških postaj v Sloveniji, smo prikazali grafikone referenčnih meteoroloških postaj glede na v GGO prisotne podnebne tipe.
Za vegetacijski oris območja smo pripravili posodobitev v prejšnjem načrtu uveljavljene obravnave rastišč z gozdnimi združbami v obravnavo rastišč z gozdnimi rastiščnimi tipi, ki predstavljajo osnovno enoto obravnave gozdne vegetacije. Gozdni rastiščni tipi so opredeljeni po Tipologiji gozdnih rastiščnih tipov Slovenije [12], ki je bila nedavno posodobljena [13]. Tipologija gozdnih rastiščnih tipov omogoča enotno in stabilnejše obravnavanje gozdne vegetacije in primerljivost v celotnem slovenskem prostoru. Posodobljena je bila podatkovna baza podatkov gozdnih rastiščnih tipov (odsgzd).
Opis demografskih in socialnih razmer je narejen na podlagi statističnih podatkov zadnjega popisa prebivalstva.
Vir podatkov za opredelitev števila gozdnih posestnikov, posestne strukture in velikosti posesti v GGO je podatkovna zbirka, ki je nastala v okviru študije Medved in sod. 2010 [45] in bila uporabljena že v prejšnjem načrtu. Osnova za izračun posestne strukture gozdnih posestnikov so bili prostorski podatki GURS (2021) o vseh lastnikih zemljišč v Sloveniji (parcele z atributnimi podatki). Iz podatkov smo na podlagi sestojne karte (ZGS 2021) izbrali le gozdne parcele, ki so bile osnova za izdelavo baze vseh posesti ter lastnikov gozdov po GGO. Te smo glede na obseg gozda, ki ga imajo v lasti, uvrstili v enega od velikostnih razredov in kategorije lastništva, kateri pripada (zasebni gozd, gozdovi lokalne skupnosti, državni gozd).
Dolžino gozdnih cest za izračun odprtosti gozdov in določitev razmer za pridobivanje lesa smo določili na podlagi Evidence gozdnih cest, ki jo vodi ZGS in usklajuje z lokalnimi skupnostmi, in sicer po metodologiji, ki je bila prvič uporabljena pri območnih načrtih za obdobje 2011-2020 in je podrobneje predstavljena v delu Krča in Beguša [46].
Izračun ohranjenosti drevesne sestave smo naredili na podlagi metodologije Bončina in sod. 2017 [33]. Kot osnova za trenutno drevesno sestavo na ravni odseka so nam služili agregirani podatki o deležih lesne zaloge posameznih skupin drevesnih vrst po sestojih. Naravno sestavo po gozdnih rastiščnih tipih smo izračunali na osnovi vodilnega gozdnega rastiščnega tipa v odseku. Izračunali smo evklidske razdalje med naravno in trenutno drevesno sestavo na ravni odseka ter maksimalne evklidske razdalje. Izračunali smo indeks spremenjenosti, ki je bil osnova za izračun ohranjenosti (100 minus spremenjenost).
Dobljene vrednosti smo rangirali v štiri razrede:

1	ohranjeni	odstopanje od naravne drevesne sestave je do 30 %;
2	spremenjeni	odstopanje od naravne drevesne sestave je 31 do 70 %;
3	močno spremenjeni	odstopanje od naravne drevesne sestave je 71 do 90 %;
4	izmenjani	odstopanje od naravne drevesne sestave je več kot 90 %.

Podlaga za prikaz strukture zemljiških kultur je zbirka atributivnih in grafičnih podatkov o dejanski rabi tal, ki jo vodi in obnavlja MKGP, iz konca leta 2020.
Prikazi kakovosti gozdnega drevja, poškodovanosti drevja in prikaz odmrlega drevja so narejeni na podlagi izračuna podatkov iz baze podatkov stalnih vzorčnih ploskev. Podatki o poškodovanosti mladovja so dobljeni iz popisa objedenosti gozdnega mladja.
Določitev okvirnih proizvodnih dob in modelnega razmerja razvojnih faz smo, za razliko od preteklih načrtov, preverili in ustrezno korigirali z izračuni razvojnih starosti po podatkih stalnih vzorčnih ploskev [34].
Na podlagi sprememb Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo ter najnovejših razpoložljivih prostorskih informacijskih slojev različnih inštitucij in uporabnikov prostora je bila prenovljena karta funkcij. Za pripravo karte funkcij so bile uporabljene baza prostorskih podatkov ZGS [47], Naravovarstvene smernice [40], Splošne kulturnovarstvene usmeritve [48] in Usmeritve s področja upravljanja z vodami [42].
Na podlagi Pravilnika o varstvu gozdov je bila posodobljena karta požarne ogroženosti gozdov po metodologiji iz pravilnika. Uporabljeni so bili najnovejši podatki ARSO o vremenu in podnebju za obdobje 1991-2020.
Okvirno ekonomsko vrednotenje smo opravili za lesnoproizvodno funkcijo na podlagi razlike med pričakovanimi prihodki in stroški gozdne proizvodnje. V presoji nismo upoštevali subvencij, davčnih obveznosti in povračil, stroškov poslovanja gozdnega obrata ali zborničnih članarin ipd. Pričakovane prihodke smo ugotovili na podlagi količine najvišjega možnega poseka v ureditvenem obdobju (neto m^3), grobe strukture poseka in cen posamezne skupine gozdnih lesnih sortimentov. Kot osnovo smo

uporabili strukturo in cene lesa, ki jih vodi SURS. Za cene lesa smo vzeli podatke SURS za obdobje 2010-2019, strukturo lesa smo ocenili za potrebe GGO. Med stroški gozdne proizvodnje smo upoštevali stroške sečnje in spravila lesa (osnova Gozdarski inštitut Slovenije – WoodChainManager), stroške gojitvenih del (osnova Pravilnik o financiranju in sofinanciranju v gozdove), stroške varstvenih in biomeliorativnih del in stroške vzdrževanja gozdnih cest (kalkulacija na podlagi metodologije, ki je opredeljena v Uredbi za vzdrževanje gozdnih cest).

Prostorski in opisni podatki s podatkovnega skladišča ZGS iz leta 2021 [47]:

(a) opisni podatki o:

- odsekih;
- gozdnih rastiščnih tipih v odsekih;
- sestojih;
- drevesni sestavi sestojev;
- lastniški strukturi sestojev;
- načrtovanih ukrepih v sestojih;
- ploskvah;
- drevesih na ploskvah;
- izračunih glavnih gozdnih fondov na ploskvah;
- odmrlem drevju na ploskvah;

(b) prostorski podatki

- odseki;
- oddelki;
- prikaz gozdnega in negozdnega prostora, gozdni prostor sestavljajo gozdni sestoji in ostale negozdne površine ekološko oziroma funkcionalno povezano z gozdom, ki skupaj z njim zagotavlja uresničevanje funkcij gozda;
- ploskovni sloji funkcij;
- točkovni sloji funkcij;
- linijski sloji funkcij;
- krajinski tipi;
- varovalni gozdovi;
- gozdni rezervati;
- mirne cone;
- gozdne ceste;
- lovsko upravljavska območja;
- nelovne površine;
- krmišča;
- stalne vzorčne ploskve;

(c) zbirke podatkov za analizo preteklega gospodarjenja

- evidenca poseka;
- evidenca gozdnogojitvenih, varstvenih in drugih del;
- evidenca (so)financiranja vlaganj v gozdove;
- evidenca gozdnih požarov;
- opisni podatki o pojavu škodljivih dejavnikov ZGS in GIS;
- evidenca gozdnih cest;

(d) šifranti

Vsi pri obdelavah uporabljeni šifranti imajo podlago v Pravilniku o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo.
Za izdelavo GGN GGO so bili uporabljeni tudi različni prostorski in opisni podatki ostalih inštitucij in uporabnikov prostora:

- MOP - Geodetska uprava Republike Slovenije: kataster gospodarske javne infrastrukture, pregledne karte v različnih merilih (1: 25.000, 1: 50.000, 1:250.000), karta EHIS, karta naselij, občin, UE, prostorskih enot, kataster stavb, REN;

- Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Republike Slovenije: karta rabe tal (2009, 2021);
- MOP - Agencija Republike Slovenije za okolje: meja TNP, sloji naravnih vrednot (območja, točke in jame), ekološko pomembna območja (EPO), karta projektne hitrosti vetra 10 m nad tlemi (10 sekundni interval), povprečna letna hitrost vetra 1994 – 2001, karta pojavljanja snežnih plazov (2020);
- DRSV - Direkcija Republike Slovenije za vode: Karte poplav s slojem katastrofalnih, pogostih in redkih poplav, sloji vodnih teles površinskih voda, kategorizacija vodotokov, vodovarstvenih območij (cone), integralne karte razredov poplavne nevarnosti, ostale karte DRSV (poplavni dogodki, vodna dovoljenja, izviri vode, jame);
- MK - Ministrstvo za kulturo: register kulturne dediščine s priročnikom (2021);
- GIS - Gozdarski inštitut Slovenije Karta raziskovalnih ploskev (Nivo II) (2021), Karta semenskih sestojev (2021);
- ZRSVN - Zavod Republike Slovenije za varstvo narave: karte zavarovanih območij (2021), karte naravnih vrednost (2021);
- GZS - Geološki zavod Slovenije: Zemljevid verjetnosti pojavljanja plazov v Sloveniji
- PZS - Planinska zveza Slovenije: Planinske poti Slovenije;
- BF - Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire: Karta nevarnosti skalnih podorov 1:50.000 (Kobal, M. 2021);
- MORS - Ministrstvo za obrambo: Območja (možne) izključne rabe (2021), Območja nadzorovane rabe (2021);
- ČZS - Čebelarska zveza Slovenije: stojišča fiksnih čebelnjakov (2017), kataster čebelje paše (2015);
- Ostalo:
  - Karta karbonatnega kraškega sveta [49];
  - Karta bolnišnic in zdravstvenih domov (Geopedija);
  - Slovenska turno kolesarska pot.

9.3 Členitev gozdov

Gozdove po lastništvu delimo na zasebne, državne in gozdove v lasti lokalnih skupnosti (občinske gozdove).
Pri členitvi gozdov na rastiščnogojitvene razrede smo upoštevali določila 4. člena Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo. Razrede smo (delno) preimenovali, za nekatere razrede pa so bile izvedene tudi vsebinske spremembe pri uvrščanju sestojev v posamezne rastiščnogojitvene razrede. Pri izbiri kriterijev za oblikovanje območnih rastiščnogojitvenih razredov smo izhajali iz podobnih izhodišč kot pri prejšnjem območnem načrtu:

- sorodnost rastišč (združili smo sorodne gozdne rastiščne tipe, upoštevali višinske pasove, matično podlago, globino tal);
- stanje sestojev (sestojna zgradba, vrsta obratovanja – prebiralni gozdovi);
- gozdnogojitveno problematiko (spremenjenost naravne drevesne sestave);
- poudarjenost funkcij gozdov (varovalni gozdovi, gozdni rezervati, gozdovi s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi).

9.4 Obdelava podatkov

Za potrebe izdelave območnih načrtov so bile uporabljene naslednje aplikacije:

- ON20 (program za izpis tekstnega dela načrta ter prilog O1 (raven območje), O2 (raven rastiščnogojitveni razredi), O3 (raven lastništvo) in O4 (raven občine).
- XPI (program za izpis podatkov SVP).

9.5 Izdelava kart za prostorski del

Vse karte, ki so zapisane v nadaljevanju, so oblikovane na podlagi 2. odstavka 9. člena Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo in 2. odstavka 10. člena Zakona o gozdovih.

Pri oblikovanju temeljnih razvojnih območij gozdov smo izhajali iz funkcij gozdov in krajinskih značilnosti prostora.

1. strogo varovana območja (gozdni rezervati in varovalni gozdovi);
2. druga območja gozdov in gozdnega prostora s poudarjenimi (1. stopnja) ekološkim in okolju prijaznimi socialnimi funkcijami;
3. območja večjih strnjenih površin ohranjenih gozdov in gozdnega prostora (brez gozdov pod točkama 1 in 2 v teh območjih);
4. območja gozdov in gozdnega prostora s širšim večnamenskim značajem;
5. območja razvrednotenih in poškodovanih gozdov.

Kot okolju prijazne socialne funkcije so upoštevane funkcije varovanja naravnih vrednot, varovanja kulturne dediščine, zaščitna funkcija, higiensko-zdravstvena, estetska in raziskovalna funkcija.

Kot območja večjih strnjenih površin ohranjenih gozdov in gozdnega prostora so upoštevani gozdovi in gozdni prostor v gozdni in gorski gozdnati krajini. V predelih omenjenih dveh krajin se območja, navedena pod točko 3, dopolnjujejo z območji, navedenimi pod točko 1 in 2, ter skupaj oblikujejo obsežna območja ohranjene narave.

Ta območja so obenem tudi razvrščena po njihovi ohranjenosti oziroma po potrebni stopnji restriktivnosti pri odobravanju posegov v gozdni prostor.

Karta A: Območja gozdov in drugih gozdnih zemljišč

Karta prikazuje območja gozdov in drugih gozdnih zemljišč. Območja gozdov predstavlja gozdna maska iz karte gozdnih sestojev ZGS, druga gozdna zemljišča pa predstavljajo površine rušja, daljnovodov in obor. Na karti so prikazana območja drugih gozdnih zemljišč iz GGN GGE s prvim letom veljavnosti med 2011 in 2020.

Ob tej vsebini so na karti prikazane tudi meje GGO in GGE. Za podlago je uporabljena pregledna karta DPK v merilu 1 : 250.000 (GURS).

Karta B: Karta namenske rabe parcel

Karta namenske rabe parcel na območju gozdov in drugih gozdnih zemljišč prikazuje območja, ki so po prostorskih planskih aktih namenjena drugim rabam.

Na karti so prikazani podatki GURS-a o namenski rabi parcel navezani na digitalni katastrski načrt (DKN) na stanje julij 2021. Izbrane so bile le parcele, ki imajo rabo drugačno kot gozd, je delež te rabe na parceli večji kot 50 % in se nahajajo v gozdu (glede na sloj sestojev). Prikazane so naslednje skupine namenske rabe zemljišč:

- stavbna zemljišča;
- kmetijska zemljišča;
- druga zemljišča.

Karta je izdelana v formatu A4, njeno merilo pa je pogojeno z velikostjo GGO. Ob tej vsebini so na karti prikazane tudi meje gozdnogospodarskih območij in enot. Za podlago je uporabljena pregledna karta DPK v merilu 1 : 250.000 (GURS).

Karta C: Karta zavarovanih območij

Karta zavarovanih območij prikazuje območja, ki so razglašena kot varovalni gozd, gozdni rezervat (gozd s posebnim namenom brez ukrepanja) (z Uredbo [31]), gozd s posebnim namenom z dovoljenim ukrepanjem (kot so določeni v gozdnogospodarskih načrtih GGE) ter zavarovana in varovana območja po predpisih, ki urejajo varstvo okolja, ohranjanje narave in upravljanje z vodami (območja Natura 2000, ekološko pomembna območja (EPO), zavarovana območja, vodovarstvena območja, ipd.).

Ob tej vsebini so na karti prikazane tudi meje GGO in GGE. Za podlago je uporabljena pregledna karta DPK v merilu 1 : 250.000 (GURS).

Karta D: Območja posamičnega in skupin gozdnega drevja

Karta območij posamičnega gozdnega drevja in skupin gozdnega drevja zunaj ureditvenih naselij, ki so pomembna za ohranjanje in razvoj krajine ali življenjskega prostora divjadi, je bila izdelana na podlagi podatkov vektorskega sloja Raba tal (MKGP), različica z avgusta 2021. Izbrani so vsi objekti s šifro 1500 (drevesa in grmičevje) in prikazani na karti.

Ob tej vsebini so na karti prikazane tudi meje GGO in GGE. Za podlago je uporabljena pregledna karta DPK v merilu 1 : 250.000 (GURS).

Karta E: Karta zasnove gozdne infrastrukture

Karta zasnove gozdne infrastrukture in drugih prostorskih ureditev v gozdnem prostoru prikazuje gozdne ceste (iz evidence gozdnih cest) in protipožarne preseke prve kategorije ter predele, ki bi jih bilo potrebno odpreti z gozdnimi cestami. Ob tem so prikazane tudi javne ceste, ki pogojno odpirajo gozd.

Predeli, ki bi jih bilo potrebno odpreti z gozdnimi cestami, so razdeljeni na dve kategoriji, in sicer:

- predeli, ki jih je potrebno odpreti z gozdnimi cestami;
- ostali predeli za odpiranje z gozdnimi cestami, na katerih obstajajo različne omejitve pri gradnji, ki jih je potrebno pri načrtovanju upoštevati.

Ob tej vsebini so na karti prikazane tudi meje GGO in GGE. Za podlago je uporabljena pregledna karta DPK v merilu 1 : 250.000 (GURS).

Karta F: Členitev gozdnega prostora z vidika rekreacije in turizma

Karta členitev gozdnega prostora z vidika rekreacije in turizma določa območja, na katerih sta mogoči ježa in vožnja s kolesom brez motorja po označenih gozdnih vlakah in drugih poteh. Pri izdelavi te karte so bile upoštevane naslednje strokovne podlage:

- gozdni rezervati,
- varovalni gozdovi,
- druga zavarovana naravna območja,
- območja poudarjenih funkcij gozdov,
- območja Natura 2000,
- ekološko pomembna območja (EPO),
- mirne cone,
- zimovališča divjadi.

Ob tej vsebini so na karti prikazane tudi že obstoječe kolesarske poti in steze za jahanje, ki potekajo skozi coni A in B, ter meje GGO in GGE. Za podlago je uporabljena pregledna karta DPK v merilu 1 : 250.000 (GURS).

Karta G: Pregledna karta funkcij

Pregledna karta funkcij prikazuje območja gozdov s poudarjenimi ekološkimi funkcijami na prvi stopnji, socialnimi funkcijami na prvi stopnji in območja gozdov, kjer so na prvi stopnji hkrati poudarjene ekološke in socialne funkcije gozdov.

Ob tej vsebini so na karti prikazane tudi meje GGO in GGE. Za podlago je uporabljena pregledna karta DPK v merilu 1 : 250.000 (GURS).

Karta H: Karta funkcij

Karta funkcij gozdov je v obliki interaktivne karte prikazana na spletnem pregledovalniku.

10 VIRI IN LITERATURA

[1] Gozdnogospodarski načrt za XI. 1962. Celje, Gozdnogospodarsko območje, Zavod za napredek gospodarstva Celje.

[2] Območni gozdnogospodarski načrt za obdobje 1971–1980. 1976. Nazarje, Nazarje.

[3] Gozdnogospodarski načrt območja Nazarje 1981–1990. 1986. Nazarje, Gozdno gospodarstvo Nazarje.

[4] Gozdnogospodarski načrt območja Nazarje 1991–2000. 1992. Nazarje, Gozdno gospodarstvo Nazarje.

[5] Gozdnogospodarski načrt GGO Nazarje 2001–2010. 2003. Nazarje, Zavod za gozdove Slovenije, OE Nazarje.

[6] Gozdnogospodarski načrt GGO Nazarje 2011–2020. 2012. Nazarje, Zavod za gozdove Slovenije, OE Nazarje.

[7] Ogrin D. 1996. Podnebni tipi v Sloveniji. Geografski vestnik : časopis za geografijo in sorodne vede, 68: 39–56.

[8] Mozirje - Klimatološka povprečja 1981–2010 (homogenizirane vrednosti). (2021). http://meteo.arso.gov.si/uploads/probase/www/climate/table/sl/by_location/mozirje/climate-normals_81-10_Mozirje.pdf. (10. 2. 2021).

[9] Velenje - Klimatološka povprečja 1981–2010 (homogenizirane vrednosti) (2021). http://meteo.arso.gov.si/uploads/probase/www/climate/table/sl/by_location/velenje/climate-normals_81-10_Velenje.pdf. (10. 2. 2021).

[10] Ocena podnebnih sprememb v Sloveniji do konca 21. stoletja: Povzetek dejavnikov okolja z vplivom na kmetijstvo in gozdarstvo. (2018). https://meteo.arso.gov.si/met/sl/climate/change/ (23. 2. 2021).

[11] Žnidarčič M. 1982. Poročilo h geološki karti gozdnogospodarskega območja Nazarje. Ljubljana, Geološki zavod Ljubljana.

[12] Kutnar L., Veselič Ž., Dakskobler I., Robič D., 2012. Tipologija gozdnih rastišč Slovenije na podlagi ekoloških in vegetacijskih razmer za potrebe usmerjanja razvoja gozdov. Gozdarski vestnik, 70, 4: 195–214.

[13] Bončina A., Rozman A., Dakskobler I., Klopčič M., Babij V., Poljanec A., 2021. Gozdni rastiščni tipi Slovenije: vegetacijske, sestojne in upravljavske značilnosti. Ljubljana, Biotehniška fakulteta. Zavod za gozdove Slovenije: 576 str.

[14] Prebivalstvo po starosti in spolu, občine, Slovenija, polletno. (2021). https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/sl/Data/-/05C4002S.px. (11. 2. 2021).

[15] Prebivalstvo, mestna naselja, Slovenija, letno. (2021). https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/sl/Data/-/H232S.px. (11. 2. 2021).

[16] Prebivalstvo - izbrani kazalniki, občine, Slovenija, polletno. (2021). https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/sl/Data/-/05C4008S.px. (11. 2. 2021).

[17] Prebivalstvo po izbranih starostnih skupinah in spolu, občine, Slovenija, polletno. (2021). https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/sl/Data/-/05C4006S.px. (11. 2. 2021).

[18] Mere aktivnosti prebivalstva po spolu, občine, Slovenija, letno. (2021). https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/sl/Data/-/05G3018S.px. (11. 2. 2021).

[19] Delovno aktivno prebivalstvo po občinah delovnega mesta, Slovenija, mesečno. (2021). https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/sl/Data/Data/0700941S.px/. (11. 2. 2021).

[20] Delovno aktivno prebivalstvo po starostnih skupinah in občinah prebivališča, Slovenija, letno. (2021). https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/sl/Data/-/0775395S.px. (12. 2. 2021).

[21] E-geodetski podatki. (2020). https://egp.gu.gov.si/egp/. (4. 12. 2020).

[22] Ekonomsko področje, podatkovna baza SI-STAT, SURS 2011. (2021). http://www.stat.si/. (24. 2. 2021).

[23] Anketa o rabi lesa v energetske namene v gospodinjstvih. 2017. Ljubljana, Gozdarski inštitut Slovenije. (neobljavljeno).

[24] Krajnc N., Ščap Š., Stare D., Sever K. 2017. Raba lesa v energetske namene v Sloveniji. V: Strokovni forum, Festival lesa - Kočevje 2019. Gozd in les kot priložnost za regionalni razvoj. Bončina A., Oven P. (ur.). Ljubljana, Biotehniška fakulteta: 63–70.

[25] Prihodi in prenočitve domačih in tujih turistov, občine, Slovenija, letno. (2021). https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/sl/Data/-/2164525S.px. (12. 2. 2021).

[26] Krajnc N. 2021. »Podatki o opremljenosti lastnikov in izvajalcev za delo v gozdu ter o rabi sodobnih tehnologij«. Ljubljana, Gozdarski inštitut Slovenije (osebni vir, februar 2021).

[27] Dejanska raba kmetijskih zemljišč. (2009). https://rkg.gov.si/vstop/ (22. 2. 2021).

[28] Dejanska raba kmetijskih zemljišč. (2020). https://rkg.gov.si/vstop/ (22. 2. 2021).

[29] Zakon o gozdovih. 2016. Ur. l. RS št. št. 30/93, 56/99 – ZON, 67/02, 110/02 – ZGO-1, 115/06 – ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 – ZDavNepr, 17/14, 22/14 – odl. US, 24/15, 9/16 – ZGGLRS in 77/16).

[30] „Odlok o razglasitvi gozdov s posebnim namenom," Uradni vestnik občine Velenje št.2/1985.

[31] Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom. 2020. Ur. l. RS št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13, 39/15 in 191/20.

[32] *Dodatek okoljskemu poročilu za presojo sprejemljivosti izvedbe 14 območnih gozdnogospodarskih načrtov za obdobje 2021–2030. Ljubljana, Zavod za gozdove Slovenije, Zavita d.o.o..*

[33] „Bončina A., Klopčič M., Simončič T., Dakskobler I., Ficko A., Rozman A. A general framework to describe the alteration of natural tree species composition as an indicator of forest naturalness," *Ecological Indicators,* Izv. 77, p. 194–204, 2017.

[34] „Kadunc A., Poljanec A., Dakskobler I., Rozman A. in Bončina A. Ugotavljanje proizvodne sposobnosti gozdnih rastišč v Sloveniji : poročilo o realizaciji projekta," Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire, Ljubljana, 2013.

[35] Analiza izvajanja ukrepov Programa upravljanja območij Natura 2000 2015–2020 za obdobje 2015–2018/2019. Ljubljana, LIFE integrirani projekt za okrepljeno upravljanje Nature 2000 v Sloveniji: 57 str, Ljubljana: LIFE integrirani projekt za okrepljeno upravljanje Nature 2000 v Sloveniji (LIFE17 IPE/SI/000011).

[36] 2. Program upravljanja območij Natura 2000 (2015-2020). Vlada Republike Slovenije.

[37] *Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo,* Uradni list RS, št. 91/10 in 200/20.

[38] *Okoljsko poročilo za 14 območnih gozdnogospodarskih načrtov za obdobje 2021–2030,* Ljubljana: Zavod za gozdove Slovenije, Zavita d.o.o..

[39] Zakon o vodah (Uradni list RS, št. 67/02, 2/04 – ZZdrI-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15 in 65/20).

[40] M. Demšar, „Naravovarstvene smernice za gozdnogospodarski načrt GGO Nazarje (2021-2030)," ZRSVN, Celje, 2021.

[41] „Zakon o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 – ORZVKD39, 90/12, 111/13, 32/16 in 21/18 – ZNOrg)," [Elektronski].

[42] *Usmeritve s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov. 2020. MOP, Direkcija RS za vode. https://www.gov.si/assets/organi-v-sestavi/DRSV/Dokumenti/Navodila_Smernice/Usmeritve-za-pripravo-GGN-dopolnitev-februar-2020.pdf/..*

[43] *Pravilnik o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravilu in zlaganju gozdnih lesnih sortimentov,* (Uradni list RS, št. 55/94, 95/04, 110/08 in 83/13), 2013.

[44] S. u. R. Slovenije, „Odkup lesa, Slovenija, letno.," [Elektronski]. Available: https://pxweb.stat.si/SiStatData/pxweb/sl/Data/Data/1656402S.px/. [Poskus dostopa 19 avgust 2021].

[45] „Medved, M., Matijašić, D., Pisek, R. Small scale forestry in a changing world: Opportunities and challenges and the role of extension and technology transfer: proceedings of the conference," IUFRO, Bled, Slovenia, 2010.

[46] „Krč, J., Beguš, J. Planning Forest Opening with Forest Roads," *Croatian Journal of Forest Engineering,* Izv. 34/2, pp. str.: 217-228, 2013.

[47] *Baza prostorskih podatkov,* Zavod za gozdove Slovenije, 2021.

[48] *Splošne kulturnovarstvene usmeritve za načrtovanje območnih gozdnogospodarskih načrtov z vidika varstva kulturne dediščine, ZVKD RS, december 2020.*

[49] P. Gostinčar, Geomorphological characteristics of karst on contact between limestone and dolomite in Slovenia, Nova Gorica: doktorska disertacija, 2016.

[50] A. Ficko, Ukrepi za prilagojeno upravljanje gozdov ob izjemnih vremenskih dogodkih, Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive naravne vire, 2019.

[51] GIS, „Cene gozdarskih storitev," [Elektronski]. Available: http://wcm.gozdis.si/cene-gozdarskih-storitev. [Poskus dostopa 19 avgust 2021].

VIRI za izdelavo kart:

Integralne karte razredov poplavne nevarnosti (eVode 2021)
Karta nevarnosti skalnih podorov 1:50.000 (Kobal, M. 2021)
Karta snežnih in zemeljskih plazov
Nevarnostni potencial
Potencial poplavne nevarnosti
Karte gospodarske javne infrastrukture (črpališča, ceste)
Karta karbonatnega kraškega sveta
Povprečna letna hitrost vetra 1994-2001 (ARSO)
Karta bolnišnic in zdravstvenih domov (Geopedija)
Območja (možne) izključne rabe (MORS 2021)
Območja nadzorovane rabe (MORS 2021)
Karta slovenske planinske transverzale (PZS)
Slovenska turno kolesarska pot
Karta raziskovalnih ploskev Gozdarskega inštituta (GIS 2021)
Karta semenskih sestojev (GIS 2021)
Karte zavarovanih območij (ZRSVN 2021)
Karte naravnih vrednost (ZRSVN 2021)
Karte kulturne dediščine (MK 2021)
Kataster čebelje paše (ČZS 2015)
Stojišča fiksnih čebelnjakov (ČZS 2017)

11 NAČRT SO IZDELALI

Sodelavci pri izdelavi načrta:

Marijan Denša, Tomaž Gerl, Darij Krajčič, Barbara Polanšek, Vid Preložnik, Blaž Presečnik, Gregor Štancar in Suzana Vurunić.

Datum: 18.05.2023

Podpisniki

Vodja odseka za načrtovanje razvoja gozdov:
mag. Vid Preložnik, univ. dipl. inž. gozd.

Vodja območne enote po pooblastilu direktorja ZGS:
Blaž Presečnik, univ. dipl. inž. gozd.

Direktor ZGS:
Gregor Danev, univ. dipl. inž. gozd.

ZAVOD ZA GOZDOVE SLOVENIJE LJUBLJANA, VEČNA POT 2 6/2

12 PROSTORSKI DEL

Karte prostorskega dela območnega načrta na podlagi Zakona o gozdovih in Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi so:

- KARTA A: Karta območij gozdov in drugih gozdnih zemljišč;
- KARTA B: Karta namenske rabe parcel;
- KARTA C: Karta zavarovanih območij;
- KARTA D: Karta območij posamičnega in skupin gozdnega drevja;
- KARTA E: Karta zasnove gozdne infrastrukture;
- KARTA F: Karta členitev gozdnega prostora z vidika rekreacije in turizma;
- KARTA G: Pregledna karta funkcij;
- KARTA H: Karta funkcij.

V načrtu prikazujemo tudi druge pomembne prostorske vsebine, na katere se nanaša besedilo GGN GGO:

- KARTA I: Karta rastiščnogojitvenih razredov;
- KARTA J: Karta kategorij gozdov;
- KARTA K: Karta skupin gozdnih rastiščnih tipov;
- KARTA L: Karta požarne ogroženosti;
- KARTA M: Varstvena območja in območja poplav po predpisih o vodah;
- KARTA N: Informativni prikaz plazovitih in plazljivih območij
- KARTA O: Potencialna erozijska območja.

Karta A: Karta območij gozdov in drugih gozdnih zemljišč

Karta B: Karta namenske rabe parcel

Karta C: Karta zavarovanih območij

Karta D: Karta območij posamičnega in skupin gozdnega drevja

Karta E: Karta zasnove gozdne infrastrukture

Karta F: Karta členitve gozdnega prostora z vidika rekreacije in turizma

Karta G: Pregledna karta funkcij

Karta H: Karta funkcij

Karta funkcij gozdov je kot interaktivna karta prikazana na pregledovalniku ZGS

Karta I: Karta rastiščnogojitvenih razredov

Karta J: Karta kategorij gozdov

Karta K: Skupine gozdnih rastiščnih tipov

Karta L: Karta požarne ogroženosti

KARTA M: Varstvena območja in območja poplav po predpisih o vodah;

KARTA N: Informativni prikaz plazovitih in plazljivih območij

KARTA O: Potencialna erozijska območja

13 PRILOGE

13.1 Priloga O1 – Povzetek stanja in ukrepov na ravni GGO

Preglednica 1: **LP - Površina gozdov GGO po oblikah lastništva**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	46.370,0	1.624,0	64,0	48.058,0
Delež (%)	96,5	3,4	0,1	100,0

Preglednica 2: **GF1 - Gozdni fondi po gospodarskih razredih in kategorijah gozdov**

Gospodarska kategorija gozdov in rastiščnogojitveni razred	Pov. ha	Lesna zaloga m³/ha			Prirastek m³/ha			Možni posek % od lesne zaloge			% na PR
		igl	list	sk	igl	list	sk	igl	list	sk	
Podgorska bukovja na karbonatih 050	2.548	221	163	383	4,8	4,2	8,9	23,0	18,3	21,0	90,0
Podgorska bukovja na silikatih 060	8.519	252	117	369	5,8	3,3	9,1	23,2	18,0	21,6	87,3
Zasmrečena podgorska bukovja na silikatih 061	3.592	333	73	406	8,0	2,2	10,3	26,0	14,5	24,0	94,7
Gorska, zgornjegorska bukovja na karbonatih 070	2.953	260	120	381	5,5	2,5	8,0	21,6	12,9	18,9	89,4
Zasmrečena gorska, zgornjegorska bukovja na silikatih 081	6.184	343	55	399	7,6	1,4	9,0	20,5	14,9	19,7	86,9
Jelova bukovja 090	6.172	225	145	369	5,3	3,4	8,7	20,3	16,8	18,9	80,4
Zasmrečena jelova bukovja 091	2.411	367	69	436	8,9	1,7	10,7	24,8	13,9	23,1	94,4
Toploljubna bukovja 110	2.122	200	158	358	4,2	4,2	8,4	21,2	13,6	17,8	76,1
Jelovja 160	4.564	380	46	426	11,3	1,5	12,7	22,3	16,9	21,7	72,6
Večnamenski gozdovi skupaj	39.065	287	102	389	6,9	2,7	9,5	22,4	16,2	20,8	84,9
Podgorska bukovja na karbonatih 050	31	182	135	318	4,2	3,1	7,3	21,2	13,1	17,8	77,0
Podgorska bukovja na silikatih 060	469	216	166	382	4,4	4,6	9,0	26,9	21,8	24,7	104,4
Zasmrečena podgorska bukovja na silikatih 061	40	348	57	406	8,5	1,5	10,0	34,6	23,2	33,0	133,5
Gorska, zgornjegorska bukovja na karbonatih 070	1.524	248	135	383	5,6	2,6	8,2	20,4	11,2	17,2	80,5
Zasmrečena gorska, zgornjegorska bukovja na silikatih 081	309	314	15	329	7,0	0,4	7,4	16,9	8,1	16,5	73,8
Jelova bukovja 090	278	222	197	418	4,5	4,3	8,7	21,6	15,2	18,6	88,9
Zasmrečena jelova bukovja 091	248	403	28	431	9,7	0,7	10,3	25,8	13,7	25,0	104,3
Toploljubna bukovja 110	23	68	235	303	1,4	5,6	7,0	15,2	9,3	10,6	46,0
GNP z načrtovanim posekom	2.920	260	124	383	5,8	2,7	8,5	21,9	14,2	19,4	87,9
GNP brez načrtovanega poseka	385	196	125	321	3,1	2,3	5,4	0,0	0,0	0,0	0,0
Varovalni gozdovi	5.688	158	93	251	2,6	1,9	4,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj vsi gozdovi	48.058	270	102	372	6,3	2,6	8,8	20,7	14,1	18,9	79,5

Preglednica 3: **RF1 - Razvojne faze oziroma zgradba sestojev**

			Podmladek					
	Površina	Delež	Površina	Delež	Zasnova (%)			
Razvojna faza	Ha	%	Ha	%	1	2	3	4
Mladovje	1.251	2,6	1.252	100,0	0,8	1,8	1,4	96,0
Drogovnjak	3.583	7,5	25	0,7	33,4	35,7	27,1	3,8
Debeljak	28.011	58,2	2.080	7,4	8,1	69,7	21,4	0,8
Sestoj v obnovi	7.722	16,1	3.235	41,9	20,4	69,5	9,8	0,3
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	4.360	9,1	722	16,6	7,9	69,0	21,5	1,6
Raznomerno (sk-gnz)	2.266	4,7	394	17,4	11,4	57,2	28,2	3,2
Panjevec	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	528	1,1	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	162	0,3	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	176	0,4	54	30,6	66,5	25,6	7,9	0,0
Skupaj	48.058	100,0	7.761	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 4: **ZNS - Zasnova, negovanost in sklep sestojev**

Razvojna faza	Površina	Zasnova				Negovanost			Sklep			
	ha	1	2	3	4	1	2	3	1	2	3	4
Mladovje	1.251	14,9	40,1	22,7	22,3	8,0	36,2	55,8	13,2	20,6	16,7	49,5
Drogovnjak	3.583	12,5	61,5	24,8	1,2	6,2	53,4	40,4	39,2	42,7	15,2	2,9
Debeljak	28.011	0,8	98,7	0,4	0,1	15,7	65,3	19,0	2,9	41,8	41,5	13,8
Sestoj v obnovi	7.722	1,1	98,2	0,7	0,0	36,5	59,1	4,4	0,0	1,1	3,2	95,7
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	4.360	0,6	98,1	1,0	0,3	10,5	50,3	39,2	0,6	4,6	87,8	7,0
Raznomerno (sk-gnz)	2.266	98,5	1,5	0,0	0,0	4,4	58,2	37,4	0,0	5,1	89,9	5,0
Panjevec	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	528	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	16,8	83,2	0,0	0,5	24,0	75,5
Pionirski gozd z grmišči	162	24,3	17,8	15,2	42,7	0,0	2,8	97,2	12,1	8,3	57,4	22,2
Tipični prebiralni sestoj	176	0,0	99,0	1,0	0,0	63,8	36,2	0,0	0,0	4,6	19,5	75,9

Preglednica 5: **LZ1 - Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih - vsi gozdovi**

	Debelinski razredi (v% od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m^3/ha	%
Smreka	6,7	17,3	23,2	26,9	25,9	217	58,1
Jelka	7,2	16,7	21,6	26,6	27,9	25	6,7
Bor	6,0	17,3	25,8	28,9	22,0	12	3,2
Macesen	8,0	16,9	23,8	27,6	23,7	16	4,3
Drugi iglavci	3,9	13,1	22,3	28,8	31,9	0	0,0
Bukev	10,6	23,5	22,7	20,7	22,5	73	19,6
Hrast	11,5	24,8	22,4	20,8	20,5	8	2,2
Plemeniti listavci	14,9	26,0	21,3	18,6	19,2	14	3,8
Drugi trdi listavci	13,4	26,5	22,3	19,1	18,7	6	1,6
Mehki listavci	23,6	33,9	18,8	12,2	11,5	2	0,5
Iglavci	6,8	17,3	23,2	27,0	25,7	270	72,5
Listavci	11,6	24,3	22,4	20,2	21,5	102	27,5
Skupaj	8,1	19,2	23,0	25,1	24,6	372	100,0

Preglednica 6: **LZ1 - Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih - gozdovi z načrtovanim posekom**

	Debelinski razredi (v% od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m^3/ha	%
Smreka	6,6	17,2	23,0	26,8	26,4	206	60,2
Jelka	7,2	16,7	21,5	26,6	28,0	25	7,4
Bor	5,5	16,7	25,9	28,9	23,0	11	3,2
Macesen	6,1	15,2	22,0	26,3	30,4	8	2,4
Drugi iglavci	3,8	13,0	22,3	28,9	32,0	0	0,0
Bukev	10,7	22,7	22,4	21,2	23,0	63	18,5
Hrast	11,4	24,5	22,3	21,0	20,8	8	2,4
Plemeniti listavci	15,2	25,6	21,1	18,6	19,5	13	3,8
Drugi trdi listavci	12,9	25,3	21,9	20,0	19,9	5	1,5
Mehki listavci	24,0	32,5	18,9	12,4	12,2	2	0,6
Iglavci	6,6	17,1	22,9	26,8	26,6	249	73,4
Listavci	11,8	23,6	22,1	20,6	21,9	90	26,6
Skupaj	8,0	18,8	22,7	25,2	25,3	340	100,0

Preglednica 7: **PR1 - Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih (v m^3/ha) - vsi gozdovi**

	Debelinski razredi (v m^3/ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m^3/ha	%
Iglavci	0,9	1,4	1,5	1,4	1,1	6,3	70,8
Listavci	0,6	0,8	0,5	0,4	0,3	2,6	29,2
Skupaj	1,5	2,2	2,0	1,8	1,4	8,9	100,0

Preglednica 8: **PR1 - Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih (v m³/ha) - gozdovi z načrtovanim posekom**

	Debelinski razredi (v m³/ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m³/ha	%
Iglavci	0,8	1,3	1,4	1,4	1,0	5,9	70,2
Listavci	0,6	0,7	0,5	0,4	0,3	2,5	29,8
Skupaj	1,4	2,0	1,9	1,8	1,3	8,4	100,0

Preglednica 9: **D-GFR1 razvoj gozdnih fondov**

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m³/ha)			Letni prirastek (m³/ha)			Letni posek (m³/ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1970	45.146	166	41	208	4,3	0,7	5,1	3,4	0,7	4,0
1980	45.420	181	41	222	4,1	0,8	4,9	3,5	0,6	4,1
1990	45.428	194	45	238	4,3	0,9	5,2	3,3	0,6	3,9
2000	48.335	205	59	264	4,8	1,5	6,3	3,0	0,6	3,6
2010	49.161	261	91	352	6,1	2,5	8,5	4,4	1,2	5,6
2020	48.058	270	102	372	6,3	2,6	8,8	5,7	1,5	7,2

Preglednica 10: **D-PGR Posek v obdobju 2011-2020 po GR in primerjava z načrtovanim**

Rastiščnogojitveni razred		Načrtovani posek*	Realizirani posek	Realizacija načrtov. poseka	Realizirani posek	Struktura poseka po razš. deb. st.		
		m³	m³	%	m³/ha	A	B	C
Podgorska bukovja na karbonatih 050	Iglavci	116.869	102.246	87,5	40	13,1	60,9	26,0
	Listavci	72.980	44.699	61,3	18	21,2	57,9	21,0
	Skupaj	189.849	146.944	77,4	58	15,6	60,0	24,5
Podgorska bukovja na silikatih 060	Iglavci	451.876	238.158	52,7	28	13,4	62,2	24,4
	Listavci	181.811	102.958	56,6	12	21,7	57,6	20,6
	Skupaj	633.687	341.116	53,8	40	15,9	60,8	23,3
Zasmrečena podgorska bukovja na silikatih 061	Iglavci	325.746	334.295	102,6	75	14,3	57,1	28,6
	Listavci	46.589	38.438	82,5	9	31,0	48,7	20,4
	Skupaj	372.335	372.733	100,1	84	16,0	56,2	27,7
Gorska, zgornjegorska bukovja na karbonatih 070	Iglavci	233.727	182.519	78,1	39	16,0	55,5	28,5
	Listavci	80.471	51.468	64,0	11	28,0	50,0	22,0
	Skupaj	314.198	233.987	74,5	50	18,6	54,3	27,1
Zasmrečena gorska, zgornjegorska bukovja na silikatih 081	Iglavci	468.858	312.281	66,6	48	17,4	48,6	34,0
	Listavci	45.335	27.134	59,9	4	25,6	45,2	29,2
	Skupaj	514.193	339.416	66,0	52	18,0	48,3	33,6
Jelova bukovja 090	Iglavci	284.446	147.964	52,0	24	15,0	43,8	41,2
	Listavci	170.518	75.823	44,5	12	17,9	39,4	42,8
	Skupaj	454.964	223.787	49,2	37	16,0	42,3	41,7
Zasmrečena jelova bukovja 091	Iglavci	221.699	264.799	119,4	97	16,9	51,2	31,9
	Listavci	27.385	25.345	92,6	9	30,1	45,5	24,5
	Skupaj	249.084	290.144	116,5	107	18,0	50,7	31,3
Toploljubna bukovja 110	Iglavci	78.643	65.524	83,3	31	17,7	66,2	16,1
	Listavci	49.987	27.397	54,8	13	24,5	57,5	18,0
	Skupaj	128.630	92.921	72,2	44	19,7	63,6	16,6
Jelovja 160	Iglavci	373.417	298.999	80,1	64	14,8	50,8	34,5
	Listavci	33.648	23.685	70,4	5	34,0	46,4	19,6
	Skupaj	407.065	322.684	79,3	69	16,2	50,5	33,4
Varovalni gozdovi 200	Iglavci	28.865	36.729	127,2	6	16,3	58,8	24,9
	Listavci	10.369	11.552	111,4	2	26,6	51,4	22,0
	Skupaj	39.234	48.281	123,1	7	18,8	57,0	24,2
Gozdni rezervati 210	Iglavci	0	218	0,0	1	27,8	67,6	4,6
	Listavci	0	4	0,0	0	66,2	33,9	0,0
	Skupaj	0	222	0,0	1	28,5	67,0	4,5
Skupaj	Iglavci	2.584.146	2.019.730	78,2	42	15,5	54,1	30,5
	Listavci	719.093	428.655	59,6	9	24,3	50,4	25,3
	Skupaj	3.303.239	2.448.385	74,1	51	17,0	53,4	29,6

Preglednica 11: **D-OGDL Opravljena gojitvena in varstvena dela**

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Državni gozd			Zasebni in drugi gozdovi			Skupaj		
		Načrtovano	Realizirano	Indeks	Načrtovano	Realizirano	Indeks	Načrtovano	Realizirano	Indeks
Priprava sestoja	ha	18	4	0,2	837	336	0,4	855	341	0,4
Priprava tal	ha	0	0	0,0	83	83	1,0	83	83	1,0
Sadnja	ha	7	0	0,1	323	197	0,6	330	197	0,6
Setev	ha	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Gnojenje	ha	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Obžetev	ha	27	1	0,0	1.069	677	0,6	1.096	678	0,6
Nega mladja	ha	7	0	0,0	647	109	0,2	654	110	0,2
Nega gošče	ha	17	5	0,3	886	180	0,2	903	186	0,2
Nega letvenjaka	ha	14	5	0,3	901	171	0,2	915	176	0,2
Nega ml. drogovnjaka	ha	20	1	0,0	895	170	0,2	915	171	0,2
Obžagovanje vej	ha	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Nega prebiralnega gozda	ha	0	0	0,0	20	29	1,5	20	29	1,5
Graditev protipožarnih objektov	km	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Vzdrževanje protipožarnih objektov	km	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Drugo varstvo pred požari	dni	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Varstvo pred erozijo	dni	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0	2	0,0	1.560	1.935	1,2	1.560	1.936	1,2
Varstvo pred boleznimi	dni	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Zaščita s premazom	ha	0	0	0,0	0	364	0,0	0	364	0,0
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	6.765	1.155	0,2	496.880	72.345	0,12	503.645	73.500	0,1
Zaščita z ograjo	m	0	400	0,0	0	1.158	0,0	0	1.558	0,0
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	0	1.900	0,0	0	4.463	0,0	0	6.363	0,0
Ostalo varstvo pred divjadjo	dni	0	3	0,0	0	212	0,0	0	215	0,0
Vzdrževanje grmišč	ha	0	0	0,0	0	1	0,0	0	1	0,0
Vzdrževanje travinj	ha	5	0	0,0	411	82	0,2	416	82	0,2
Vzdrževanje vodnih površin	dni	0	0	0,0	53	76	1,4	53	76	1,4
Sadnja plodonosnega drevja	dni	0	0	0,0	0	107	0,0	0	107	0,0
Vzdrževanje plodonosnega drevja	dni	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Postavitev in vzd. valilnic	dni	0	0	0,0	4	0	0,0	4	0	0,0
Osnovanje pasišč v gozdu	ha	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Ohranjanje biotopov - nega	ha	0	1	0,0	0	6	0,0	0	7	0,0
Ohranjanje biotopov - sečnja	m^3	0	0	0,0	0	708	0,0	0	708	0,0
Vzdrževanje gnezdnic	kos	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Postavitev gnezdnic	kos	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Vzdrževanje stez	dni	0	0	0,0	0	9	0,0	0	9	0,0
Ostala biomeliorativna dela	dni	0	0	0,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Ostala varstvena dela	dni	0	0	0,0	0	32	0,0	0	32	0,0

Preglednica 12: **OGD Opravljena gojitvena, varstvena in druga dela po rastiščnogojitvenih razredih**

Gojitvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Podgorska bukovja na karbonatih 050				
Obnova	ha	103	36	0,3
Nega	ha	179	56	0,3
Varstvo	dni	615	357	0,6
Nega habitatov	dni	0	13	
Podgorska bukovja na silikatih 060				
Obnova	ha	325	163	0,5
Nega	ha	649	262	0,4
Varstvo	dni	1.680	1.103	0,7
Nega habitatov	dni	0	33	
Zasmrečena podgorska bukovja na silikatih 061				
Obnova	ha	171	106	0,6
Nega	ha	613	220	0,4
Varstvo	dni	1.930	750	0,4
Nega habitatov	dni	0	12	
Gorska, zgornjegorska bukovja na karbonatih 070				
Obnova	ha	93	27	0,3
Nega	ha	400	65	0,2
Varstvo	dni	1.039	337	0,3
Nega habitatov	dni	0	5	
Zasmrečena gorska, zgornjegorska bukovja na silikatih 081				
Obnova	ha	179	54	0,3
Nega	ha	929	245	0,3
Varstvo	dni	2.300	437	0,2
Nega habitatov	dni	0	201	
Jelova bukovja 090				
Obnova	ha	175	103	0,6
Nega	ha	906	228	0,3
Varstvo	dni	1.246	392	0,3
Nega habitatov	dni	0	38	
Zasmrečena jelova bukovja 091				
Obnova	ha	85	29	0,3
Nega	ha	301	84	0,3
Varstvo	dni	520	246	0,5
Nega habitatov	dni	0	33	
Toploljubna bukovja 110				
Obnova	ha	65	13	0,2
Nega	ha	98	32	0,3
Varstvo	dni	320	138	0,4
Nega habitatov	dni	0	19	
Jelovja 160				
Obnova	ha	72	87	1,2
Nega	ha	424	154	0,4
Varstvo	dni	472	600	1,3
Nega habitatov	dni	0	92	
Varovalni gozdovi 200				
Obnova	ha	0	2	
Nega	ha	5	4	0,8
Varstvo	dni	0	17	
Nega habitatov	dni	0	17	
Gozdni rezervati 210				
Obnova	ha	0	0	0,0
Nega	ha	0	0	0,0
Varstvo	dni	0	0	0,0
Nega habitatov	dni	0	0	0,0

Preglednica 13: **MP - Možni posek**

	m^3	m^3/ha	% na LZ	% na PR
Iglavci	2.725.351	57	21,0	90,5
Listavci	711.174	15	14,5	57,4
Skupaj	3.436.525	72	19,2	80,9

Preglednica 14: **NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela**

Vrsta dela	Enota	Obseg	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	1.141	1.141
Nega	ha	2.213	2.948
Varstvo	dni	4.351	6.700
Nega habitatov	dni	322	633

Preglednica 15: **D-POM - Površina (ha) in sestava pomladka (%) po skupinah drevesnih vrst in rastiščnogojitvenih razredih**

Rastiščnogojitveni razred	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.
Podgorska bukovja na karbonatih	Ha	162,1	9,5	2,5	0,0	0,0	182,2	3,3	62,5	11,6	0,1
	%	6,3	0,4	0,1	0,0	0,0	7,1	0,1	2,4	0,5	0,0
Podgorska bukovja na silikatih	Ha	842,5	214,5	15,4	2,7	0,0	580,4	32,8	78,3	71,9	2,8
	%	9,4	2,4	0,2	0,0	0,0	6,5	0,4	0,9	0,8	0,0
Zasmrečena podgorska bukovja na silikatih	Ha	346,7	68,5	0,7	1,8	0,0	78,0	2,0	36,8	16,4	2,7
	%	9,5	1,9	0,0	0,0	0,0	2,1	0,1	1,0	0,5	0,1
Gorska, zgornjegorska bukovja na karbonatih	Ha	267,3	9,5	1,7	24,9	0,0	172,0	0,0	54,3	1,1	1,0
	%	6,0	0,2	0,0	0,6	0,0	3,8	0,0	1,2	0,0	0,0
Zasmrečena gorska, zgornjegorska bukovja na silikatih	Ha	592,1	78,4	0,6	5,1	0,0	152,8	0,2	39,6	0,3	8,3
	%	9,1	1,2	0,0	0,1	0,0	2,4	0,0	0,6	0,0	0,1
Jelova bukovja	Ha	360,7	67,9	0,0	11,8	0,0	362,4	0,0	101,2	3,9	2,0
	%	5,6	1,1	0,0	0,2	0,0	5,6	0,0	1,6	0,1	0,0
Zasmrečena jelova bukovja	Ha	175,2	18,6	0,1	7,3	0,0	61,1	0,0	46,2	0,1	1,0
	%	6,6	0,7	0,0	0,3	0,0	2,3	0,0	1,7	0,0	0,0
Toploljubna bukovja	Ha	97,4	4,8	2,2	0,2	0,0	109,6	5,0	25,8	12,9	0,0
	%	4,5	0,2	0,1	0,0	0,0	5,1	0,2	1,2	0,6	0,0
Jelovja	Ha	424,9	398,0	2,4	0,8	0,0	59,6	0,9	32,8	4,9	3,3
	%	9,3	8,7	0,1	0,0	0,0	1,3	0,0	0,7	0,1	0,1
Varovalni gozdovi	Ha	72,6	2,5	10,5	42,4	0,0	68,1	0,2	5,2	4,2	0,4
	%	1,3	0,0	0,2	0,7	0,0	1,2	0,0	0,1	0,1	0,0
Gozdni rezervati	Ha	5,7	0,0	2,0	2,2	0,0	0,5	0,0	0,0	0,2	0,9
	%	1,5	0,0	0,5	0,6	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1	0,2
Skupaj	Ha	3.347,1	872,1	38,2	99,0	0,0	1.826,8	44,4	482,6	127,5	22,6
	%	7,0	1,8	0,1	0,2	0,0	3,8	0,1	1,0	0,3	0,0

13.2 Priloga O2 – Povzetek stanja in ukrepov na ravni RGR

050 Podgorska bukovja na karbonatih

Preglednica 1: **LP - Površina gozdov RGR po oblikah lastništva**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	2.489,0	86,0	2,0	2.577,0
Delež (%)	96,5	3,4	0,1	100,0

Preglednica 2: **D-OGRGZ - Pomembnejši rastiščno gojitveni tipi, njihova površina in delež**

Gozdna združba	Površina	Delež
Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	1.751	67,9
Predalpsko gorsko bukovje	238	9,2
Kisloljubno gradnovo bukovje	191	7,4
Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje	168	6,5
Osojno bukovje s kresničevjem	152	5,9
Bazoljubno rdečeborovje	39	1,5
Jelovje s praprotmi	27	1,1
Pobočno velikojesenovje	4	0,2
Alpsko-predalpsko črnogabrovje in malojesenovje	4	0,2
Kisloljubno rdečeborovje	4	0,1
Gorsko obrežno jelševje in velikojesenovje	0	0,0
Skupaj	2.578	100,0

Preglednica 3: **RF1 - Razvojne faze oziroma zgradba sestojev**

			Podmladek					
	Površina	Delež	Površina	Delež	Zasnova (%)			
Razvojna faza	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	60	2,3	60	99,9	3,3	0,0	93,4	3,3
Drogovnjak	109	4,2	0	0,1	0,0	100,0	0,0	0,0
Debeljak	1.691	65,6	174	10,3	4,9	79,8	14,6	0,7
Sestoj v obnovi	512	19,9	207	40,4	14,5	79,3	6,2	0,0
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	105	4,1	16	14,8	0,0	82,3	17,7	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	86	3,3	17	20,1	0,0	73,7	26,3	0,0
Panjevec	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	1	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	14	0,6	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	2.578	100,0	474	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 4: **ZNS - Zasnova, negovanost in sklep sestojev**

Razvojna faza	Površina	Zasnova				Negovanost			Sklep			
	ha	1	2	3	4	1	2	3	1	2	3	4
Mladovje	60	29,7	37,5	12,7	20,1	3,5	36,5	60,0	21,5	33,6	7,7	37,2
Drogovnjak	109	10,7	72,8	14,5	2,0	4,2	67,0	28,8	34,2	45,5	18,7	1,6
Debeljak	1.691	1,8	98,2	0,0	0,0	18,4	73,4	8,2	0,6	45,9	42,3	11,2
Sestoj v obnovi	512	97,2	2,8	0,0	0,0	33,8	63,9	2,3	0,0	0,0	4,9	95,1
Raznomerno (ps-šp)	105	0,0	100,0	0,0	0,0	2,3	58,0	39,7	0,0	0,0	100,0	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	86	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	83,1	16,9	0,0	0,0	25,9	74,1
Grmičav gozd	1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	14	8,3	0,0	50,3	41,4	0,0	0,0	100,0	8,3	0,0	0,0	91,7
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 5: **LZ1 - Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih**

	Debelinski razredi (v% od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m^3/ha	%
Smreka	5,8	17,0	25,4	26,6	25,2	191,4	50,05
Jelka	6,0	16,6	25,6	23,4	28,4	2,8	0,73
Bor	6,9	18,2	25,7	25,4	23,8	24,9	6,51
Macesen	8,7	17,9	24,0	24,2	25,2	1,0	0,26
Bukev	9,7	20,6	23,7	24,4	21,6	113,4	29,64
Hrast	9,3	20,2	24,1	24,3	22,1	18,4	4,81
Plemeniti listavci	12,8	22,6	22,7	22,2	19,7	18,9	4,94
Drugi trdi listavci	12,4	23,5	23,3	22,6	18,2	10,6	2,77
Mehki listavci	26,5	29,4	16,6	14,5	13,0	1,1	0,29
Iglavci	6,0	17,1	25,5	26,3	25,1	220,1	57,53
Listavci	10,3	21,1	23,5	23,9	21,2	162,5	42,47
Skupaj	7,8	18,8	24,6	25,4	23,4	382,6	100,00

Preglednica 6: **PR1 - Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih (v m^3/ha)**

	Debelinski razredi (v m^3/ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m^3/ha	%
Iglavci	0,6	1,1	1,2	1,1	0,8	4,8	53,9
Listavci	0,9	1,1	0,9	0,7	0,5	4,1	46,1
Skupaj	1,5	2,2	2,1	1,8	1,3	8,9	100,0

Preglednica 7: **D-GFR1 - Razvoj gozdnih fondov**

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m^3/ha)			Letni prirastek (m^3/ha)			Letni posek (m^3/ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1980										
1990	2.432	167	67	234	3,9	1,6	5,5	2,4	0,9	3,3
2000	2.505	198	105	303	4,6	3,1	7,6	2,6	1,2	3,8
2010	2.576	225	150	375	4,9	4,1	9,0	3,6	2,2	5,8
2020	2.578	220	162	382	4,8	4,2	9,0	5,1	3,0	8,1

Preglednica 8: **D-GFR2 - Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %)**

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh.List
1980										
1990	57,7	2,7	10,6	0,3		21,9	4,3	1,7	0,9	0,1
2000	55,7	1,6	7,7	0,3		26,2	5,3	2,6	0,8	0,1
2010	53,0	0,6	6,3	0,2	0,0	29,6	4,3	4,1	1,8	0,1
2020	50,1	0,7	6,5	0,3	0,0	29,6	4,8	4,9	2,8	0,3

Preglednica 9: **MP - Možni posek**

	m^3	m^3/ha	% na LZ	% na PR
Iglavci	130.472	51	23,0	106,5
Listavci	76.322	30	18,2	70,9
Skupaj	206.794	81	21,0	89,9

Preglednica 10: **NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela**

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	102	102
Nega	ha	151	224
Varstvo	dni	439	637
Nega habitatov	dni	15	34

060 Podgorska bukovja na silikatih

Preglednica 11: **LP - Površina gozdov RGR po oblikah lastništva**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	8.609,0	348,0	30,0	8.987,0
Delež (%)	95,8	3,9	0,3	100,0

Preglednica 12: **D-OGRGZ - Pomembnejši rastiščno gojitveni tipi, njihova površina in delež**

Gozdna združba	Površina	Delež
Kisloljubno gradnovo bukovje	7.335	81,6
Jelovje s praprotmi	483	5,4
Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	269	3,0
Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje	209	2,3
Kisloljubno rdečeborovje	139	1,6
Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z be	130	1,5
Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	101	1,1
Pobočno velikojesenovje	93	1,0
Jelovje s trikrpim bičnikom	64	0,7
Predalpsko gorsko bukovje	53	0,6
Predalpsko jelovo bukovje	47	0,5
Osojno bukovje s kresničevjem	23	0,3
Gorsko obrežno jelševje in velikojesenovje	20	0,2
Alpsko-predalpsko črnogabrovje in malojesenovje	11	0,1
Bazoljubno rdečeborovje	5	0,1
Nižinsko črnojelševje	4	0,1
Gorsko-zgornjegorsko javorovje z brestom	1	0,0
Alpsko bukovje s črnim telohom	0	0,0
Skupaj	8.988	100,0

Preglednica 13: **RF1 - Razvojne faze oziroma zgradba sestojev**

			Podmladek					
	Površina	Delež	Površina	Delež	Zasnova (%)			
Razvojna faza	Ha	%	Ha	%	1	2	3	4
Mladovje	214	2,4	214	100,0	1,0	96,4	1,4	1,2
Drogovnjak	429	4,8	8	1,8	66,7	23,3	10,0	0,0
Debeljak	5.049	56,2	545	10,8	9,8	71,6	18,2	0,4
Sestoj v obnovi	2.113	23,5	905	42,8	19,5	72,1	8,3	0,1
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	764	8,5	134	17,6	8,4	77,3	11,7	2,6
Raznomerno (sk-gnz)	361	4,0	65	18,1	3,9	78,5	12,1	5,5
Panjevec	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	44	0,5	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	13	0,1	3	27,0	61,2	38,8	0,0	0,0
Skupaj	8.988	100,0	1.874	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 14: **ZNS - Zasnova, negovanost in sklep sestojev**

Razvojna faza	Površina	Zasnova				Negovanost			Sklep			
	ha	1	2	3	4	1	2	3	1	2	3	4
Mladovje	214	19,1	39,8	22,1	19,0	13,4	31,5	55,1	10,5	24,8	19,2	45,5
Drogovnjak	429	13,4	58,4	24,1	4,1	6,1	48,6	45,3	32,9	42,4	19,1	5,6
Debeljak	5.049	1,0	98,8	0,2	0,0	17,0	74,1	8,9	1,2	44,1	40,8	13,9
Sestoj v obnovi	2.113	0,3	0,6	99,1	0,0	27,9	69,3	2,8	0,0	1,5	3,0	95,5
Raznomerno (ps-šp)	764	2,5	96,7	0,8	0,0	10,5	53,4	36,1	1,4	5,9	85,9	6,8
Raznomerno (sk-gnz)	361	100,0	0,0	0,0	0,0	9,5	65,1	25,4	0,0	3,6	94,1	2,3
Pionirski gozd z grmišči	44	37,4	43,4	9,6	9,6	0,0	9,4	90,6	5,2	21,5	62,9	10,4
Tipični prebiralni sestoj	13	0,0	100,0	0,0	0,0	18,1	81,9	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 15: **LZ1 - Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih**

	Debelinski razredi (v% od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m^3/ha	%
Smreka	5,0	15,9	24,9	30,3	23,9	196,4	53,09
Jelka	6,9	16,8	22,0	26,7	27,6	21,5	5,81
Bor	4,7	15,8	26,6	31,3	21,6	29,2	7,89
Macesen	4,5	16,2	22,5	30,6	26,2	3,2	0,86
Drugi iglavci	3,4	12,9	28,0	33,1	22,6	0,0	0,00
Bukev	9,5	24,2	22,7	21,1	22,5	70,2	18,97
Hrast	10,2	24,7	22,0	21,0	22,1	22,6	6,11
Plemeniti listavci	16,7	28,6	20,5	17,2	17,0	10,8	2,92
Drugi trdi listavci	11,1	25,2	22,0	20,2	21,5	13,9	3,76
Mehki listavci	29,6	36,6	14,6	10,4	8,8	2,2	0,59
Iglavci	5,1	15,9	24,8	30,2	24,0	250,3	67,65
Listavci	10,8	25,0	22,1	20,5	21,6	119,7	32,35
Skupaj	7,0	18,9	23,9	27,0	23,2	370,0	100,00

Preglednica 16: **PR1 - Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih (v m^3/ha)**

	Debelinski razredi (v m^3/ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m^3/ha	%
Iglavci	0,6	1,3	1,5	1,4	0,9	5,7	62,0
Listavci	0,8	1,1	0,7	0,5	0,4	3,5	38,0
Skupaj	1,4	2,4	2,2	1,9	1,3	9,2	100,0

Preglednica 17: **D-GFR1 - Razvoj gozdnih fondov**

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m^3/ha)			Letni prirastek (m^3/ha)			Letni posek (m^3/ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1980										
1990	8.726	192	47	239	4,4	1,1	5,5	3,0	0,5	3,6
2000	8.906	216	73	289	5,1	2,2	7,3	3,2	0,9	4,0
2010	9.119	246	111	357	5,5	3,5	9,0	4,3	1,7	6,0
2020	8.988	250	120	370	5,7	3,4	9,1	5,9	2,2	8,1

Preglednica 18: **D-GFR2 - Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %)**

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh.List
1980										
1990	62,6	6,6	10,2	1,0		12,7	4,8	1,2	0,6	0,2
2000	60,6	3,9	9,2	0,9		15,0	8,0	1,5	0,5	0,4
2010	56,7	3,6	7,9	0,8	0,0	18,1	6,1	2,5	3,8	0,5
2020	53,0	5,8	7,9	0,9	0,0	19,0	6,1	2,9	3,8	0,6

Preglednica 19: **MP - Možni posek**

	m³	m³/ha	% na LZ	% na PR
Iglavci	526.651	59	23,4	102,4
Listavci	196.634	22	18,3	64,3
Skupaj	723.285	81	21,7	88,2

Preglednica 20: **NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela**

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	301	301
Nega	ha	525	713
Varstvo	dni	1.030	1.282
Nega habitatov	dni	21	74

061 Zasmrečena podgorska bukovja na silikatih

Preglednica 21: **LP - Površina gozdov RGR po oblikah lastništva**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	3.616,0	15,0	1,0	3.632,0
Delež (%)	99,6	0,4	0,0	100,0

Preglednica 22: **D-OGRGZ - Pomembnejši rastiščno gojitveni tipi, njihova površina in delež**

Gozdna združba	Površina	Delež
Kisloljubno gradnovo bukovje	2.994	82,4
Jelovje s praprotmi	270	7,4
Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z be	140	3,9
Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	62	1,7
Jelovje s trikrpim bičnikom	59	1,6
Predalpsko gorsko bukovje	26	0,7
Pobočno velikojesenovje	25	0,7
Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje	18	0,5
Predalpsko jelovo bukovje	14	0,4
Osojno bukovje s kresničevjem	7	0,2
Gorsko obrežno jelševje in velikojesenovje	7	0,2
Kisloljubno bukovje z rebrenjačo	6	0,2
Nižinsko črnojelševje	3	0,1
Bazoljubno rdečeborovje	0	0,0
Skupaj	3.632	100,0

Preglednica 23: **RF1 - Razvojne faze oziroma zgradba sestojev**

			Podmladek					
	Površina	Delež	Površina	Delež	Zasnova (%)			
Razvojna faza	**Ha**	**%**	**Ha**	**%**	**1**	**2**	**3**	**4**
Mladovje	129	3,6	129	100,0	0,5	1,0	96,8	1,7
Drogovnjak	228	6,3	1	0,4	0,0	75,0	25,0	0,0
Debeljak	2.192	60,3	190	8,7	11,2	75,1	13,7	0,0
Sestoj v obnovi	636	17,5	279	43,9	14,7	78,3	6,5	0,5
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	278	7,7	43	15,4	2,8	59,5	34,7	3,0
Raznomerno (sk-gnz)	143	3,9	28	19,9	0,0	81,6	18,4	0,0
Panjevec	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	1	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	20	0,5	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	6	0,2	1	14,9	100,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	3.632	100,0	672	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 24: **ZNS - Zasnova, negovanost in sklep sestojev**

Razvojna faza	**Površina**	**Zasnova**				**Negovanost**			**Sklep**			
	ha	**1**	**2**	**3**	**4**	**1**	**2**	**3**	**1**	**2**	**3**	**4**
Mladovje	129	20,3	35,0	29,9	14,8	13,5	47,6	38,9	10,4	26,7	10,9	52,0
Drogovnjak	228	18,4	64,4	16,8	0,4	10,4	45,5	44,1	50,6	38,2	10,0	1,2
Debeljak	2.192	0,7	0,1	98,4	0,8	21,9	71,3	6,8	2,7	53,2	33,7	10,4
Sestoj v obnovi	636	99,1	0,9	0,0	0,0	30,5	65,8	3,7	0,2	0,0	3,6	96,2
Raznomerno (ps-šp)	278	0,0	100,0	0,0	0,0	3,8	59,3	36,9	1,8	6,2	87,3	4,7
Raznomerno (sk-gnz)	143	0,0	100,0	0,0	0,0	3,1	70,4	26,5	0,0	4,0	10,3	85,7
Grmičav gozd	1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	20	66,4	12,6	10,2	10,8	0,0	2,2	97,8	0,0	4,3	95,7	0,0
Tipični prebiralni sestoj	6	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 25: **LZ1 - Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih**

	Debelinski razredi (v% od LZ)					Skupaj	
	I	**II**	**III**	**IV**	**V**	**m³/ha**	**%**
Smreka	6,0	16,2	23,6	29,7	24,5	304,3	74,98
Jelka	6,8	16,1	22,7	28,9	25,5	15,7	3,87
Bor	4,6	14,9	23,7	30,8	26,0	9,8	2,41
Macesen	8,7	17,9	23,5	27,3	22,6	3,6	0,89
Bukev	11,3	23,5	19,4	20,3	25,5	36,3	8,94
Hrast	13,4	25,4	17,9	18,5	24,8	9,0	2,22
Plemeniti listavci	16,1	25,7	18,3	17,9	22,0	16,9	4,16
Drugi trdi listavci	11,6	22,8	18,6	20,2	26,8	7,0	1,72
Mehki listavci	22,2	31,0	16,8	13,9	16,1	3,3	0,81
Iglavci	6,0	16,2	23,6	29,6	24,6	333,3	82,12
Listavci	13,2	24,5	18,8	19,2	24,3	72,6	17,88
Skupaj	7,3	17,7	22,7	27,7	24,6	405,9	100,00

Preglednica 26: **PR1 - Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih (v m³/ha)**

	Debelinski razredi (v m³/ha)					Skupaj	
	I	**II**	**III**	**IV**	**V**	**m³/ha**	**%**
Iglavci	1,0	1,8	2,0	2,0	1,3	8,1	78,6
Listavci	0,5	0,7	0,4	0,3	0,3	2,2	21,4
Skupaj	1,5	2,5	2,4	2,3	1,6	10,3	100,0

Preglednica 27: **D-GFR1 - Razvoj gozdnih fondov**

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m^3/ha)			Letni prirastek (m^3/ha)			Letni posek (m^3/ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1980										
1990	3.489	245	19	264	6,0	0,5	6,4	4,1	0,2	4,3
2000	3.573	270	28	298	6,8	0,9	7,6	4,1	0,3	4,4
2010	3.673	319	59	378	8,0	2,0	10,0	6,1	0,8	6,9
2020	3.632	333	73	406	8,0	2,2	10,2	8,7	1,1	9,8

Preglednica 28: **D-GFR2 - Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %)**

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh.List
1980										
1990	84,1	4,5	3,2	1,0		3,8	1,5	1,1	0,4	0,4
2000	82,9	3,7	3,2	1,0		5,3	2,0	1,4	0,3	0,4
2010	77,5	3,0	2,9	1,0	0,0	8,3	1,9	3,3	1,4	0,7
2020	74,9	3,9	2,4	0,9	0,0	9,0	2,2	4,2	1,7	0,8

Preglednica 29: **MP - Možni posek**

	m^3	m^3/ha	% na LZ	% na PR
Iglavci	316.167	87	26,1	108,3
Listavci	38.450	11	14,6	47,7
Skupaj	354.617	98	24,1	95,1

Preglednica 30: **NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela**

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	153	153
Nega	ha	256	354
Varstvo	dni	462	883
Nega habitatov	dni	0	0

070 Gorska, zgornjegorska bukovja na karbonatih

Preglednica 31: **LP - Površina gozdov RGR po oblikah lastništva**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	4.194,0	277,0	6,0	4.477,0
Delež (%)	93,7	6,2	0,1	100,0

Preglednica 32: **D-OGRGZ - Pomembnejši rastiščno gojitveni tipi, njihova površina in delež**

Gozdna združba	Površina	Delež
Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolis	1.285	28,7
Predalpsko jelovo bukovje	862	19,3
Alpsko bukovje s črnim telohom	767	17,1
Predalpsko gorsko bukovje	458	10,2
Planinsko smrekovje na karbonatni podlagi	384	8,6
Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje	207	4,6
Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z be	112	2,5
Bazoljubno rdečeborovje	91	2,0
Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	82	1,8
Macesnovje	58	1,3
Kisloljubno gradnovo bukovje	43	1,0
Jelovje s praprotmi	29	0,6
Pobočno velikojesenovje	21	0,5
Alpsko ruševje	17	0,4
Predalpsko smrekovje na morenah in pobočnih g	16	0,4
Jelovje s trikrpim bičnikom	12	0,3
Osojno bukovje s kresničevjem	10	0,2
Alpsko-predalpsko črnogabrovje in malojesenovje	7	0,2
Smrekovje na karbonatnem skalovju	5	0,1
Kisloljubno rdečeborovje	5	0,1
Gorsko obrežno jelševje in velikojesenovje	3	0,1
Vrbovje s topolom	3	0,1
Skupaj	4.477	100,0

Preglednica 33: **RF1 - Razvojne faze oziroma zgradba sestojev**

			Podmladek					
	Površina	Delež	Površina	Delež	Zasnova (%)			
Razvojna faza	Ha	%	Ha	%	1	2	3	4
Mladovje	125	2,8	125	100,0	0,0	4,5	0,9	94,6
Drogovnjak	242	5,4	1	0,3	0,0	15,7	84,3	0,0
Debeljak	2.976	66,5	197	6,6	7,9	61,7	30,3	0,1
Sestoj v obnovi	691	15,4	269	39,0	21,3	60,0	18,7	0,0
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	264	5,9	34	12,7	5,3	62,2	26,3	6,2
Raznomerno (sk-gnz)	153	3,4	18	12,0	22,8	19,7	29,2	28,3
Panjevec	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	9	0,2	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	17	0,4	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	4.477	100,0	645	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 34: **ZNS - Zasnova, negovanost in sklep sestojev**

Razvojna faza	Površina	Zasnova				Negovanost			Sklep			
	ha	1	2	3	4	1	2	3	1	2	3	4
Mladovje	125	17,3	30,2	19,3	33,2	4,3	26,0	69,7	14,6	7,5	19,3	58,6
Drogovnjak	242	8,6	64,7	24,4	2,3	1,7	40,0	58,3	43,2	30,1	16,9	9,8
Debeljak	2.976	0,1	99,7	0,2	0,0	6,7	70,2	23,1	5,4	41,6	36,2	16,8
Sestoj v obnovi	691	0,1	98,8	1,1	0,0	40,2	54,6	5,2	0,0	0,0	4,1	95,9
Raznomerno (ps-šp)	264	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	40,4	59,6	0,0	0,0	9,4	90,6
Raznomerno (sk-gnz)	153	0,0	0,0	0,0	0,0	2,4	51,1	46,5	0,0	5,6	94,1	0,3
Grmičav gozd	9	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Pionirski gozd z grmišči	17	0,0	0,0	3,6	96,4	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 35: **LZ1 - Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih**

	Debelinski razredi (v% od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m^3/ha	%
Smreka	7,5	19,1	22,9	22,5	28,0	220,1	57,71
Jelka	5,8	15,0	21,9	23,8	33,5	6,1	1,60
Bor	6,5	14,0	20,3	22,8	36,4	5,2	1,36
Macesen	5,4	14,1	22,5	24,2	33,8	24,8	6,50
Bukev	8,6	21,3	24,2	21,1	24,8	109,9	28,81
Hrast	3,7	23,4	39,2	26,5	7,2	0,3	0,08
Plemeniti listavci	10,9	23,0	24,0	20,3	21,8	13,0	3,41
Drugi trdi listavci	12,1	25,2	25,9	20,1	16,7	1,1	0,29
Mehki listavci	18,9	27,5	26,5	16,2	10,9	0,9	0,24
Iglavci	7,2	18,4	22,8	22,7	28,9	256,2	67,17
Listavci	8,9	21,6	24,2	21,0	24,3	125,2	32,83
Skupaj	7,8	19,4	23,3	22,1	27,4	381,4	100,00

Preglednica 36: **PR1 - Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih (v m^3/ha)**

	Debelinski razredi (v m^3/ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m^3/ha	%
Iglavci	0,9	1,3	1,2	1,1	1,0	5,5	67,9
Listavci	0,5	0,7	0,6	0,4	0,4	2,6	32,1
Skupaj	1,4	2,0	1,8	1,5	1,4	8,1	100,0

Preglednica 37: **D-GFR1 - Razvoj gozdnih fondov**

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m^3/ha)			Letni prirastek (m^3/ha)			Letni posek (m^3/ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1980										
1990	4.326	170	57	227	3,6	1,1	4,7	3,0	0,7	3,7
2000	4.497	181	68	249	4,0	1,4	5,4	2,1	0,5	2,6
2010	4.487	250	119	369	5,3	2,7	8,0	3,8	1,4	5,2
2020	4.477	256	125	381	5,5	2,6	8,1	5,4	1,5	6,9

Preglednica 38: **D-GFR2 - Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %)**

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh.List
1980										
1990	63,9	2,1	1,5	7,5		23,9	0,0	0,9	0,1	0,0
2000	60,4	2,1	1,7	8,5		25,3	0,0	1,6	0,2	0,2
2010	58,3	1,6	1,4	6,4	0,0	28,9	0,1	2,8	0,2	0,3
2020	57,7	1,6	1,4	6,5	0,0	28,8	0,1	3,4	0,3	0,2

Preglednica 39: **MP - Možni posek**

	m^3	m^3/ha	% na LZ	% na PR
Iglavci	243.600	54	21,2	98,8
Listavci	68.806	15	12,3	59,7
Skupaj	312.406	69	18,3	86,3

Preglednica 40: **NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela**

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	106	106
Nega	ha	157	198
Varstvo	dni	284	427
Nega habitatov	dni	52	60

081 Zasmrečena gorska, zgornjegorska bukovja na silikatih

Preglednica 41: **LP - Površina gozdov RGR po oblikah lastništva**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	6.259,0	234,0	0,0	6.493,0
Delež (%)	96,4	3,6	0,0	100,0

Preglednica 42: **D-OGRGZ - Pomembnejši rastiščno gojitveni tipi, njihova površina in delež**

Gozdna združba	Površina	Delež
Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z be	5.294	81,5
Kisloljubno gradnovo bukovje	536	8,3
Zgornjegorsko smrekovje z gozdno bekico	160	2,5
Predalpsko jelovo bukovje	149	2,3
Jelovje s praprotmi	98	1,5
Jelovje s trikrpim bičnikom	74	1,1
Smrekovje s trikrpim bičnikom	48	0,7
Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolis	41	0,6
Pobočno velikojesenovje	22	0,3
Alpsko bukovje s črnim telohom	20	0,3
Planinsko smrekovje na karbonatni podlagi	16	0,3
Predalpsko gorsko bukovje	14	0,2
Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje	10	0,2
Bazoljubno rdečeborovje	4	0,1
Barjansko smrekovje	3	0,0
Nižinsko črnojelševje	2	0,0
Osojno bukovje s kresničevjem	1	0,0
Skupaj	6.493	100,0

Preglednica 43: **RF1 - Razvojne faze oziroma zgradba sestojev**

			Podmladek					
	Površina	Delež	Površina	Delež	Zasnova (%)			
Razvojna faza	Ha	%	Ha	%	1	2	3	4
Mladovje	303	4,7	303	100,0	0,9	0,5	0,4	98,2
Drogovnjak	614	9,5	2	0,3	0,0	92,9	7,1	0,0
Debeljak	3.585	55,1	241	6,7	9,2	75,9	14,1	0,8
Sestoj v obnovi	1.216	18,7	497	40,8	17,8	74,8	7,3	0,1
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	471	7,3	68	14,4	8,0	63,8	27,4	0,8
Raznomerno (sk-gnz)	266	4,1	51	19,0	4,3	60,1	35,0	0,6
Panjevec	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	38	0,6	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	6.493	100,0	1.160	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 44: **ZNS - Zasnova, negovanost in sklep sestojev**

Razvojna faza	Površina	Zasnova				Negovanost			Sklep			
	ha	1	2	3	4	1	2	3	1	2	3	4
Mladovje	303	8,3	38,3	22,4	31,0	3,9	33,5	62,6	5,2	15,4	18,0	61,4
Drogovnjak	614	5,1	69,5	25,4	0,0	6,5	58,6	34,9	32,4	53,9	9,7	4,0
Debeljak	3.585	0,2	99,7	0,1	0,0	23,7	65,5	10,8	4,6	43,6	38,1	13,7
Sestoj v obnovi	1.216	99,5	0,5	0,0	0,0	46,7	48,2	5,1	0,0	3,0	1,5	95,5
Raznomerno (ps-šp)	471	0,0	0,0	100,0	0,0	12,4	32,8	54,8	0,5	92,6	2,4	4,5
Raznomerno (sk-gnz)	266	0,0	100,0	0,0	0,0	14,3	50,2	35,5	0,0	90,8	8,8	0,4
Pionirski gozd z grmišči	38	12,4	13,6	8,9	65,1	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 45: **LZ1 - Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih**

	Debelinski razredi (v% od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m^3/ha	%
Smreka	6,6	17,0	22,1	27,6	26,7	312,9	79,10
Jelka	6,8	15,2	21,0	27,2	29,8	15,2	3,84
Bor	4,8	12,6	22,8	30,9	28,9	2,1	0,53
Macesen	5,4	14,0	21,8	29,7	29,1	11,8	2,98
Bukev	14,0	24,0	21,2	19,8	21,0	40,5	10,24
Hrast	18,1	30,2	22,2	17,1	12,4	0,1	0,03
Plemeniti listavci	15,4	24,1	20,9	18,9	20,7	9,5	2,40
Drugi trdi listavci	15,2	27,3	22,7	16,4	18,4	0,2	0,05
Mehki listavci	22,7	29,5	20,4	12,9	14,5	3,3	0,83
Iglavci	6,6	16,8	22,1	27,5	27,0	342,0	86,46
Listavci	14,8	24,4	21,1	19,2	20,5	53,6	13,54
Skupaj	7,7	17,9	21,9	26,4	26,1	395,6	100,00

Preglednica 46: **PR1 - Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih (v m^3/ha)**

	Debelinski razredi (v m^3/ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m^3/ha	%
Iglavci	1,0	1,7	1,7	1,8	1,4	7,6	84,4
Listavci	0,4	0,4	0,3	0,2	0,1	1,4	15,6
Skupaj	1,4	2,1	2,0	2,0	1,5	9,0	100,0

Preglednica 47: **D-GFR1 - Razvoj gozdnih fondov**

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m^3/ha)			Letni prirastek (m^3/ha)			Letni posek (m^3/ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1980										
1990	6.227	257	24	280	5,6	0,5	6,1	4,7	0,3	5,1
2000	6.477	295	30	325	6,2	0,7	6,9	4,4	0,3	4,7
2010	6.507	357	48	405	8,2	1,4	9,6	6,9	0,6	7,5
2020	6.493	342	54	396	7,6	1,4	9,0	7,0	0,9	7,9

Preglednica 48: **D-GFR2 - Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %)**

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh.List
1980										
1990	80,9	6,3	0,7	3,8		0,8	0,0	0,7	0,0	0,1
2000	82,0	4,8	0,6	3,4		7,5	0,1	1,1	0,1	0,4
2010	81,3	3,2	0,6	2,9	0,0	9,0	0,0	2,1	0,1	0,8
2020	79,3	3,8	0,5	3,0	0,0	10,2	0,0	2,4	0,0	0,8

Preglednica 49: **MP - Možni posek**

	m³	m³/ha	% na LZ	% na PR
Iglavci	451.418	70	20,3	91,7
Listavci	51.329	8	14,8	57,1
Skupaj	502.747	78	19,6	86,4

Preglednica 50: **NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela**

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	86	86
Nega	ha	316	424
Varstvo	dni	591	1.085
Nega habitatov	dni	101	231

090 Jelova bukovja

Preglednica 51: **LP - Površina gozdov RGR po oblikah lastništva**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	6.380	63	7	6.450
Delež (%)	98,9	1,0	0,1	100,0

Preglednica 52: **D-OGRGZ - Pomembnejši rastiščno gojitveni tipi, njihova površina in delež**

Gozdna združba	Površina	Delež
Predalpsko jelovo bukovje	5.458	84,6
Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z be	262	4,1
Jelovje s praprotmi	170	2,6
Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje	160	2,5
Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolis	105	1,6
Kisloljubno gradnovo bukovje	81	1,3
Pobočno velikojesenovje	59	0,9
Jelovje s trikrpim bičnikom	37	0,6
Alpsko bukovje s črnim telohom	26	0,4
Predalpsko gorsko bukovje	25	0,4
Planinsko smrekovje na karbonatni podlagi	24	0,4
Bazoljubno rdečeborovje	21	0,3
Macesnovje	9	0,1
Smrekovje na karbonatnem skalovju	4	0,1
Gorsko obrežno jelševje in velikojesenovje	3	0,1
Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	2	0,0
Alpsko-predalpsko črnogabrovje in malojesenovje	1	0,0
Alpsko ruševje	1	0,0
Nižinsko črnojelševje	1	0,0
Skupaj	6.450	100,0

Preglednica 53: **RF1 - Razvojne faze oziroma zgradba sestojev**

			Podmladek					
	Površina	Delež	Površina	Delež	Zasnova (%)			
Razvojna faza	Ha	%	Ha	%	1	2	3	4
Mladovje	223	3,5	224	100,1	0,0	1,6	0,0	98,4
Drogovnjak	843	13,1	4	0,5	0,0	47,7	28,7	23,6
Debeljak	3.507	54,2	255	7,3	7,3	60,1	30,0	2,6
Sestoj v obnovi	1.244	19,3	509	40,9	26,9	58,8	13,0	1,3
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	321	5,0	59	18,2	5,2	73,1	19,2	2,5
Raznomerno (sk-gnz)	294	4,6	62	20,9	1,9	56,9	36,7	4,5
Panjevec	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	6	0,1	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	4	0,1	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	8	0,1	2	24,9	0,0	0,0	100,0	0,0
Skupaj	6.450	100,0	1.113	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 54: **ZNS - Zasnova, negovanost in sklep sestojev**

Razvojna faza	Površina	Zasnova				Negovanost			Sklep			
	ha	1	2	3	4	1	2	3	1	2	3	4
Mladovje	223	7,7	53,4	27,3	11,6	6,6	50,5	42,9	24,5	20,8	15,8	38,9
Drogovnjak	843	23,1	64,8	11,9	0,2	3,9	64,8	31,3	50,3	33,8	14,7	1,2
Debeljak	3.507	98,3	0,5	1,2	0,0	15,1	69,3	15,6	3,1	40,5	44,9	11,5
Sestoj v obnovi	1.244	95,8	2,3	1,9	0,0	36,4	55,6	8,0	0,0	0,3	1,5	98,2
Raznomerno (ps-šp)	321	0,0	99,2	0,8	0,0	4,4	73,8	21,8	0,0	0,0	92,1	7,9
Raznomerno (sk-gnz)	294	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	73,3	26,7	0,0	94,2	2,2	3,6
Grmičav gozd	6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Pionirski gozd z grmišči	4	59,4	19,1	0,0	21,5	0,0	0,0	100,0	59,4	19,1	0,0	21,5
Tipični prebiralni sestoj	8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 55: **LZ1 - Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih**

	Debelinski razredi (v% od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m^3/ha	%
Smreka	8,0	16,5	19,9	23,9	31,7	178,9	48,20
Jelka	6,2	13,5	19,7	24,3	36,3	30,0	8,07
Bor	5,2	12,7	20,5	23,8	37,8	0,9	0,24
Macesen	6,5	14,5	21,3	26,4	31,3	14,5	3,90
Drugi iglavci	3,8	12,0	20,4	28,9	34,9	0,3	0,08
Bukev	11,2	21,6	20,7	21,1	25,4	119,0	32,02
Hrast	17,5	19,0	19,1	20,6	23,8	0,1	0,03
Plemeniti listavci	16,8	24,6	19,4	18,5	20,7	24,7	6,65
Drugi trdi listavci	16,7	24,1	19,8	20,2	19,2	2,4	0,65
Mehki listavci	24,4	28,2	19,4	13,0	15,0	0,6	0,16
Iglavci	7,6	15,9	20,0	24,1	32,4	224,7	60,46
Listavci	12,3	22,2	20,4	20,6	24,5	146,9	39,54
Skupaj	9,5	18,4	20,2	22,7	29,2	371,6	100,00

Preglednica 56: **PR1 - Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih (v m^3/ha)**

	Debelinski razredi (v m^3/ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m^3/ha	%
Iglavci	0,8	1,1	1,1	1,1	1,1	5,2	60,5
Listavci	0,9	0,9	0,7	0,5	0,4	3,4	39,5
Skupaj	1,7	2,0	1,8	1,6	1,5	8,6	100,0

Preglednica 57: **D-GFR1 - Razvoj gozdnih fondov**

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m^3/ha)			Letni prirastek (m^3/ha)			Letni posek (m^3/ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1980										
1990	6.231	179	87	266	3,8	1,6	5,4	3,7	1,9	5,7
2000	6.352	171	99	270	3,8	2,2	6,0	2,7	1,3	4,0
2010	6.474	227	136	363	5,1	3,3	8,4	3,9	2,2	6,1
2020	6.450	225	147	372	5,3	3,4	8,7	4,6	2,5	7,1

Preglednica 58: **D-GFR2 - Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %)**

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh.List
1980										
1990	48,2	14,8	0,4	3,9	0,1	30,0	0,1	2,3	0,1	0,0
2000	47,9	10,6	0,5	4,4	0,1	32,0	0,1	3,6	0,6	0,2
2010	50,4	7,7	0,3	3,9	0,1	31,2	0,1	5,4	0,7	0,2
2020	48,1	8,1	0,2	3,9	0,1	32,0	0,0	6,7	0,7	0,2

Preglednica 59: **MP - Možni posek**

	m^3	m^3/ha	% na LZ	% na PR
Iglavci	294.427	46	20,3	86,5
Listavci	158.126	25	16,7	72,0
Skupaj	452.553	71	18,9	80,8

Preglednica 60: **NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela**

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	152	152
Nega	ha	367	441
Varstvo	dni	447	704
Nega habitatov	dni	78	94

091 Zasmrečena jelova bukovja

Preglednica 61: **LP - Površina gozdov RGR po oblikah lastništva**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	2.640,0	19,0	0,0	2.659,0
Delež (%)	99,3	0,7	0,0	100,0

Preglednica 62: **D-OGRGZ - Pomembnejši rastiščno gojitveni tipi, njihova površina in delež**

Gozdna združba	Površina	Delež
Predalpsko jelovo bukovje	1.975	74,3
Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z be	268	10,1
Predalpsko gorsko bukovje	74	2,8
Pobočno velikojesenovje	65	2,4
Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje	58	2,2
Jelovje s praprotmi	48	1,8
Planinsko smrekovje na karbonatni podlagi	36	1,4
Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolis	34	1,3
Alpsko bukovje s črnim telohom	33	1,2
Kisloljubno gradnovo bukovje	23	0,9
Bazoljubno rdečeborovje	16	0,6
Jelovje s trikrpim bičnikom	8	0,3
Smrekovje s trikrpim bičnikom	7	0,3
Gorsko obrežno jelševje in velikojesenovje	4	0,2
Predalpsko smrekovje na morenah in pobočnih g	3	0,1
Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	3	0,1
Macesnovje	3	0,1
Predalpsko podalpinsko bukovje	1	0,0
Skupaj	2.658	100,0

Preglednica 63: **RF1 - Razvojne faze oziroma zgradba sestojev**

			Podmladek					
	Površina	Delež	Površina	Delež	Zasnova (%)			
Razvojna faza	Ha	%	Ha	%	1	2	3	4
Mladovje	95	3,6	95	100,0	94,8	2,6	0,5	2,1
Drogovnjak	296	11,2	1	0,3	46,7	53,3	0,0	0,0
Debeljak	1.696	63,7	116	6,8	10,3	70,6	18,5	0,6
Sestoj v obnovi	370	13,9	156	42,3	17,5	74,5	7,9	0,1
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	95	3,6	14	14,9	18,4	46,9	31,0	3,7
Raznomerno (sk-gnz)	92	3,5	13	14,6	16,4	50,5	29,4	3,7
Panjevec	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	3	0,1	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	10	0,4	4	39,7	88,9	11,1	0,0	0,0
Skupaj	2.658	100,0	400	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 64: **ZNS - Zasnova, negovanost in sklep sestojev**

Razvojna faza	Površina	Zasnova				Negovanost			Sklep			
	ha	1	2	3	4	1	2	3	1	2	3	4
Mladovje	95	23,5	38,7	12,4	25,4	11,5	24,6	63,9	16,6	29,2	19,3	34,9
Drogovnjak	296	15,0	63,6	21,4	0,0	15,8	57,7	26,5	35,6	52,9	9,8	1,7
Debeljak	1.696	2,2	97,7	0,0	0,1	30,2	61,3	8,5	4,5	50,3	39,1	6,1
Sestoj v obnovi	370	1,5	98,5	0,0	0,0	48,9	46,8	4,3	0,0	0,7	0,0	99,3
Raznomerno (ps-šp)	95	0,0	0,0	100,0	0,0	0,2	71,2	28,6	0,0	0,0	0,0	100,0
Raznomerno (sk-gnz)	92	0,0	0,0	0,0	0,0	4,7	62,7	32,6	0,0	0,0	100,0	0,0
Grmičav gozd	3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	10	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 65: **LZ1 - Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih**

	Debelinski razredi (v% od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m^3/ha	%
Smreka	6,7	16,8	20,1	23,2	33,2	330,9	76,05
Jelka	6,5	13,4	19,5	23,9	36,7	18,6	4,27
Bor	5,0	13,8	20,9	23,4	36,9	3,2	0,74
Macesen	7,3	18,5	20,2	22,7	31,3	17,6	4,04
Bukev	11,5	22,4	21,2	19,8	25,1	41,2	9,46
Hrast	12,8	20,6	21,0	22,9	22,7	0,1	0,02
Plemeniti listavci	13,5	24,0	20,8	18,7	23,0	21,9	5,03
Drugi trdi listavci	16,1	23,6	21,0	17,5	21,8	0,7	0,16
Mehki listavci	23,1	30,7	19,0	11,7	15,5	1,0	0,23
Iglavci	6,7	16,6	20,1	23,2	33,4	370,2	85,06
Listavci	12,4	23,1	21,0	19,3	24,2	65,0	14,94
Skupaj	7,5	17,6	20,2	22,6	32,1	435,3	100,00

Preglednica 66: **PR1 - Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih (v m^3/ha)**

	Debelinski razredi (v m^3/ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m^3/ha	%
Iglavci	1,3	2,1	1,9	1,8	1,9	9,0	84,9
Listavci	0,4	0,5	0,3	0,2	0,2	1,6	15,1
Skupaj	1,7	2,6	2,2	2,0	2,1	10,6	100,0

Preglednica 67: **D-GFR1 - Razvoj gozdnih fondov**

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m^3/ha)			Letni prirastek (m^3/ha)			Letni posek (m^3/ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1980										
1990	2.630	237	22	259	5,9	0,5	6,5	4,3	0,2	4,5
2000	2.656	251	29	280	6,4	0,8	7,3	3,7	0,3	4,0
2010	2.679	370	58	428	9,2	1,7	10,9	6,8	0,8	7,6
2020	2.658	370	65	435	9,0	1,6	10,6	9,2	0,9	10,1

Preglednica 68: **D-GFR2 - Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %)**

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh.List
1980										
1990	78,9	7,2	0,9	4,6		6,5	0,0	1,9	0,0	0,0
2000	78,4	5,1	1,1	5,0		6,9	0,1	2,8	0,2	0,4
2010	78,6	3,3	0,7	3,9	0,0	8,3	0,1	4,7	0,1	0,3
2020	76,1	4,3	0,7	4,0	0,0	9,5	0,0	5,0	0,2	0,2

Preglednica 69: **MP - Možni posek**

	m^3	m^3/ha	% na LZ	% na PR
Iglavci	245.419	92	24,9	102,6
Listavci	24.053	9	13,9	55,1
Skupaj	269.472	101	23,3	95,3

Preglednica 70: **NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela**

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	65	65
Nega	ha	114	151
Varstvo	dni	383	617
Nega habitatov	dni	4	28

110 Toploljubna bukovja

Preglednica 71: **LP - Površina gozdov RGR po oblikah lastništva**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	2.115,0	25,0	5,0	2.145,0
Delež (%)	98,6	1,2	0,2	100,0

Preglednica 72: **D-OGRGZ - Pomembnejši rastiščno gojitveni tipi, njihova površina in delež**

Gozdna združba	Površina	Delež
Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje	1.001	46,7
Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	524	24,4
Osojno bukovje s kresničevjem	192	9,0
Kisloljubno gradnovo bukovje	187	8,7
Predalpsko gorsko bukovje	125	5,8
Bazoljubno rdečeborovje	51	2,4
Alpsko-predalpsko črnogabrovje in malojesenovje	17	0,8
Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z be	16	0,8
Predalpsko jelovo bukovje	11	0,5
Alpsko bukovje s črnim telohom	9	0,4
Jelovje s praprotmi	6	0,3
Pobočno velikojesenovje	5	0,3
Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolis	0	0,0
Skupaj	2.145	100,0

Preglednica 73: **RF1 - Razvojne faze oziroma zgradba sestojev**

			Podmladek					
	Površina	Delež	Površina	Delež	Zasnova (%)			
Razvojna faza	Ha	%	Ha	%	1	2	3	4
Mladovje	29	1,3	29	100,3	0,0	3,1	96,9	0,0
Drogovnjak	143	6,7	2	1,4	3,6	0,0	96,4	0,0
Debeljak	1.563	73,0	136	8,7	0,9	71,2	26,2	1,7
Sestoj v obnovi	194	9,0	74	38,2	21,7	59,5	17,3	1,5
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	140	6,5	14	10,0	0,0	49,5	50,5	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	71	3,3	8	11,7	0,0	65,1	34,9	0,0
Panjevec	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	1	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	3	0,1	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	2	0,1	1	29,6	100,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	2.145	100,0	264	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 74: **ZNS - Zasnova, negovanost in sklep sestojev**

Razvojna faza	Površina	Zasnova				Negovanost			Sklep			
	ha	1	2	3	4	1	2	3	1	2	3	4
Mladovje	29	16,1	33,5	29,8	20,6	7,9	36,0	56,1	20,5	19,1	17,6	42,8
Drogovnjak	143	6,0	28,2	63,7	2,1	1,1	29,2	69,7	20,2	54,8	25,0	0,0
Debeljak	1.563	0,7	1,7	97,6	0,0	12,8	72,9	14,3	1,1	48,4	37,8	12,7
Sestoj v obnovi	194	0,0	100,0	0,0	0,0	36,1	58,6	5,3	0,0	0,0	3,9	96,1
Raznomerno (ps-šp)	140	0,0	0,0	0,0	0,0	0,7	58,6	40,7	0,0	2,4	97,6	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	71	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	77,5	22,5	0,0	4,0	96,0	0,0
Grmičav gozd	1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	56,9	43,1
Pionirski gozd z grmišči	3	56,9	0,0	43,1	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	2	0,0	0,0	100,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 75: **LZ1 - Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih**

	Debelinski razredi (v% od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m^3/ha	%
Smreka	6,1	20,1	28,4	25,4	20,0	166,0	46,40
Jelka	7,9	19,1	24,7	23,2	25,1	2,1	0,59
Bor	6,1	21,8	30,9	25,8	15,4	29,8	8,33
Macesen	7,1	18,8	24,6	24,5	25,0	0,9	0,25
Drugi iglavci	4,0	18,0	28,0	26,0	24,0	0,2	0,06
Bukev	11,6	23,4	24,5	23,0	17,5	102,2	28,56
Hrast	14,5	26,4	22,8	20,3	16,0	28,2	7,88
Plemeniti listavci	13,7	24,8	23,6	21,4	16,5	11,1	3,10
Drugi trdi listavci	16,9	27,8	22,1	18,5	14,7	16,8	4,69
Mehki listavci	20,2	31,1	19,9	17,1	11,7	0,5	0,14
Iglavci	6,1	20,3	28,8	25,4	19,4	199,0	55,62
Listavci	12,9	24,5	23,9	21,9	16,8	158,8	44,38
Skupaj	9,1	22,2	26,6	23,9	18,2	357,9	100,00

Preglednica 76: **PR1 - Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih (v m^3/ha)**

	Debelinski razredi (v m^3/ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m^3/ha	%
Iglavci	0,5	1,1	1,2	0,9	0,5	4,2	49,4
Listavci	1,1	1,3	0,9	0,7	0,3	4,3	50,6
Skupaj	1,6	2,4	2,1	1,6	0,8	8,5	100,0

Preglednica 77: **D-GFR1 - Razvoj gozdnih fondov**

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m^3/ha)			Letni prirastek (m^3/ha)			Letni posek (m^3/ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1980										
1990	2.098	118	51	169	2,5	1,2	3,8	1,6	0,6	2,2
2000	2.077	161	97	258	3,6	2,7	6,2	2,1	1,0	3,1
2010	2.158	193	143	336	3,9	3,9	7,8	3,2	2,0	5,2
2020	2.145	199	159	358	4,2	4,2	8,4	4,2	2,1	6,3

Preglednica 78: **D-GFR2 - Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %)**

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh.List
1980										
1990	54,4	2,3	12,4	0,6		22,5	5,0	1,1	1,6	0,0
2000	49,5	1,3	11,0	0,5		24,6	7,9	1,5	3,4	0,1
2010	47,8	0,5	8,6	0,4	0,0	27,5	8,1	2,6	4,4	0,1
2020	46,4	0,6	8,3	0,3	0,0	28,6	7,9	3,1	4,7	0,1

Preglednica 79: **MP - Možni posek**

	m^3	m^3/ha	% na LZ	% na PR
Iglavci	90.211	42	21,1	101,1
Listavci	46.103	21	13,5	50,9
Skupaj	136.314	63	17,8	75,8

Preglednica 80: **NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela**

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	52	52
Nega	ha	92	138
Varstvo	dni	452	573
Nega habitatov	dni	6	37

160 Jelovja

Preglednica 81: **LP - Površina gozdov RGR po oblikah lastništva**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	4.558,0	3,0	3,0	4.564,0
Delež (%)	99,8	0,1	0,1	100,0

Preglednica 82: **D-OGRGZ - Pomembnejši rastiščno gojitveni tipi, njihova površina in delež**

Gozdna združba	Površina	Delež
Jelovje s praprotmi	2.846	62,3
Jelovje s trikrpim bičnikom	797	17,5
Kisloljubno gradnovo bukovje	580	12,7
Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z be	168	3,7
Predalpsko jelovo bukovje	82	1,8
Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje	15	0,3
Nižinsko črnojelševje	15	0,3
Predalpsko gorsko bukovje	14	0,3
Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	14	0,3
Pobočno velikojesenovje	13	0,3
Gorsko obrežno jelševje in velikojesenovje	8	0,2
Predalpsko gradnovo belogabrovje	6	0,1
Kisloljubno rdečeborovje	4	0,1
Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolis	1	0,0
Skupaj	4.564	100,0

Preglednica 83: **RF1 - Razvojne faze oziroma zgradba sestojev**

			Podmladek					
	Površina	Delež	Površina	Delež	Zasnova (%)			
Razvojna faza	Ha	%	Ha	%	1	2	3	4
Mladovje	42	0,9	42	100,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Drogovnjak	420	9,2	7	1,6	40,8	35,3	23,9	0,0
Debeljak	1.818	39,9	140	7,7	11,0	70,7	17,5	0,8
Sestoj v obnovi	693	15,2	321	46,3	27,2	63,9	8,9	0,0
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	1.071	23,5	285	26,6	11,1	81,1	7,3	0,5
Raznomerno (sk-gnz)	375	8,2	96	25,6	29,8	48,7	21,2	0,3
Panjevec	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	6	0,1	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	138	3,0	43	31,2	66,9	27,8	5,3	0,0
Skupaj	4.564	100,0	933	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 84: **ZNS - Zasnova, negovanost in sklep sestojev**

Razvojna faza	Površina	Zasnova				Negovanost			Sklep			
	ha	1	2	3	4	1	2	3	1	2	3	4
Mladovje	42	24,9	49,8	19,6	5,7	15,1	47,0	37,9	12,3	27,8	17,1	42,8
Drogovnjak	420	8,7	78,4	12,9	0,0	10,0	57,0	33,0	45,5	43,1	8,7	2,7
Debeljak	1.818	0,3	99,7	0,0	0,0	23,1	71,3	5,6	7,6	49,5	33,4	9,5
Sestoj v obnovi	693	1,0	99,0	0,0	0,0	41,6	55,6	2,8	0,0	1,9	9,7	88,4
Raznomerno (ps-šp)	1.071	0,0	99,8	0,2	0,0	27,4	60,8	11,8	0,6	5,1	88,7	5,6
Raznomerno (sk-gnz)	375	95,0	5,0	0,0	0,0	3,8	83,4	12,8	0,0	9,5	83,6	6,9
Pionirski gozd z grmišči	6	0,0	19,0	71,0	10,0	0,0	0,0	100,0	0,0	19,0	71,0	10,0
Tipični prebiralni sestoj	138	0,0	0,0	0,0	0,0	67,2	32,8	0,0	0,0	0,0	20,6	79,4
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 85: **LZ1 - Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih**

	Debelinski razredi (v% od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m^3/ha	%
Smreka	8,1	19,5	23,3	26,7	22,4	246,4	57,86
Jelka	7,9	18,5	22,1	27,4	24,1	120,1	28,20
Bor	7,2	18,1	21,9	28,0	24,8	10,6	2,49
Macesen	8,6	20,2	26,1	25,2	19,9	2,6	0,61
Bukev	14,8	29,2	24,7	17,4	13,9	23,0	5,40
Hrast	16,0	26,7	25,8	18,3	13,2	4,7	1,10
Plemeniti listavci	15,3	33,4	25,0	15,4	10,9	12,5	2,93
Drugi trdi listavci	17,4	28,4	24,8	16,4	13,0	3,6	0,85
Mehki listavci	19,9	37,6	23,3	11,1	8,1	2,4	0,56
Iglavci	8,0	19,1	22,9	27,0	23,0	379,7	89,16
Listavci	15,5	30,5	24,8	16,5	12,7	46,2	10,84
Skupaj	8,8	20,4	23,1	25,8	21,9	425,9	100,00

Preglednica 86: **PR1 - Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih (v m^3/ha)**

	Debelinski razredi (v m^3/ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m^3/ha	%
Iglavci	1,7	2,7	2,6	2,6	1,8	11,4	88,4
Listavci	0,4	0,5	0,3	0,2	0,1	1,5	11,6
Skupaj	2,1	3,2	2,9	2,8	1,9	12,9	100,0

Preglednica 87: **D-GFR1 - Razvoj gozdnih fondov**

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m^3/ha)			Letni prirastek (m^3/ha)			Letni posek (m^3/ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1980										
1990	4.352	266	12	278	6.6	0,3	6,9	5,3	0,1	5,4
2000	4.444	272	18	290	7,5	0,5	8,0	4,6	0,2	4,9
2010	4.606	343	39	382	9,8	1,4	11,2	6,7	0,6	7,3
2020	4.564	380	46	426	11,3	1,5	12,8	8,5	0,8	9,3

Preglednica 88: **D-GFR2 - Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %)**

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh.List
1980										
1990	57,7	33,1	4,0	0,8		2,3	1,1	0,7	0,2	0,2
2000	63,9	24,9	4,1	0,9		3,1	1,4	1,2	0,2	0,3
2010	62,7	23,6	2,9	0,6	0,0	4,8	1,0	2,8	0,9	0,7
2020	57,8	28,2	2,5	0,6	0,0	5,4	1,1	2,9	0,9	0,6

Preglednica 89: **MP - Možni posek**

	m^3	m^3/ha	% na LZ	% na PR
Iglavci	386.565	85	22,3	75,2
Listavci	35.532	8	16,9	52,6
Skupaj	422.097	93	21,7	72,6

Preglednica 90: **NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela**

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	121	121
Nega	ha	223	290
Varstvo	dni	228	457
Nega habitatov	dni	17	39

200 Varovalni gozdovi

Preglednica 91: **LP - Površina gozdov RGR po oblikah lastništva**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	5.188,0	491,0	9,0	5.688,0
Delež (%)	91,2	8,6	0,2	100,0

Preglednica 92: **D-OGRGZ - Pomembnejši rastiščno gojitveni tipi, njihova površina in delež**

Gozdna združba	Površina	Delež
Predalpsko jelovo bukovje	1.203	21,1
Alpsko ruševje	970	17,1
Alpsko bukovje s črnim telohom	773	13,6
Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolis	602	10,6
Bazoljubno rdečeborovje	571	10,0
Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje	512	9,0
Macesnovje	299	5,3
Zgornjegorsko smrekovje z gozdno bekico	101	1,8
Kisloljubno gradnovo bukovje	95	1,7
Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z be	90	1,6
Alpsko-predalpsko črnogabrovje in malojesenovje	84	1,5
Predalpsko gorsko bukovje	78	1,4
Osojno bukovje s kresničevjem	63	1,1
Predalpsko podalpinsko bukovje	44	0,8
Gorsko obrežno jelševje in velikojesenovje	44	0,8
Dobovje in dobovo belogabrovje	43	0,8
Planinsko smrekovje na karbonatni podlagi	41	0,7
Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	41	0,7
Grmičavo vrbovje	16	0,3
Nižinsko črnojelševje	12	0,2
Predalpsko gradnovo belogabrovje	3	0,1
Jelovje s praprotmi	2	0,0
Jelovje s trikrpim bičnikom	1	0,0
Pobočno velikojesenovje	1	0,0
Skupaj	5.688	100,0

Preglednica 93: **RF1 - Razvojne faze oziroma zgradba sestojev**

			Podmladek					
	Površina	Delež	Površina	Delež	Zasnova (%)			
Razvojna faza	Ha	%	Ha	%	1	2	3	4
Mladovje	31	0,5	31	100,1	0,0	5,6	91,2	3,2
Drogovnjak	257	4,5	0	0,2	0,0	0,0	100,0	0,0
Debeljak	3.616	63,6	86	2,4	0,0	48,8	50,0	1,2
Sestoj v obnovi	52	0,9	18	35,1	1,5	70,4	28,1	0,0
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	815	14,3	52	6,4	0,0	10,1	88,8	1,1
Raznomerno (sk-gnz)	413	7,3	33	7,9	12,1	31,4	56,5	0,0
Panjevec	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	489	8,6	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	15	0,3	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	5.688	100,0	220	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 94: **ZNS - Zasnova, negovanost in sklep sestojev**

Razvojna faza	Površina	Zasnova				Negovanost			Sklep			
	ha	1	2	3	4	1	2	3	1	2	3	4
Mladovje	31	1,7	29,9	27,1	41,3	0,0	16,3	83,7	2,4	8,4	15,1	74,1
Drogovnjak	257	0,0	15,5	79,6	4,9	0,0	27,5	72,5	21,9	41,8	36,3	0,0
Debeljak	3.616	99,5	0,4	0,0	0,1	1,2	30,4	68,4	0,5	17,9	60,2	21,4
Sestoj v obnovi	52	0,0	0,0	0,0	0,0	39,5	50,8	9,7	0,0	0,0	0,0	100,0
Raznomerno (ps-šp)	815	0,2	0,0	0,0	99,8	0,0	24,6	75,4	0,0	0,0	6,3	93,7
Raznomerno (sk-gnz)	413	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	14,2	85,8	0,0	3,1	0,0	96,9
Grmičav gozd	489	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	16,4	83,6	0,0	0,0	25,8	74,2
Pionirski gozd z grmišči	15	0,0	0,0	8,7	91,3	0,0	0,0	100,0	91,3	0,0	8,7	0,0
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 95: **LZ1 - Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih**

	Debelinski razredi (v% od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m^3/ha	%
Smreka	9,0	19,6	27,2	30,1	14,1	85,7	34,27
Jelka	7,2	17,6	23,3	28,5	23,4	2,2	0,88
Bor	10,9	22,6	25,3	28,4	12,8	9,5	3,79
Macesen	10,4	18,9	25,2	29,1	16,4	60,4	24,09
Drugi iglavci	15,7	19,9	24,9	21,3	18,2	0,0	0,00
Bukev	10,4	29,4	25,5	17,1	17,6	79,8	31,83
Hrast	18,6	41,6	26,7	11,9	1,2	1,0	0,40
Plemeniti listavci	9,7	32,4	26,5	19,4	12,0	4,6	1,83
Drugi trdi listavci	16,4	36,0	24,8	13,2	9,6	6,2	2,47
Mehki listavci	19,4	48,8	18,3	9,8	3,7	1,1	0,44
Iglavci	9,7	19,5	26,3	29,5	15,0	157,9	62,99
Listavci	11,0	30,4	25,4	16,8	16,4	92,8	37,01
Skupaj	10,1	23,5	26,0	24,9	15,5	250,7	100,00

Preglednica 96: **PR1 - Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih (v m^3/ha)**

	Debelinski razredi (v m^3/ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m^3/ha	%
Iglavci	0,5	0,6	0,7	0,6	0,2	2,6	59,1
Listavci	0,4	0,7	0,4	0,2	0,1	1,8	40,9
Skupaj	0,9	1,3	1,1	0,8	0,3	4,4	100,0

Preglednica 97: **D-GFR1 - Razvoj gozdnih fondov**

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m^3/ha)			Letni prirastek (m^3/ha)			Letni posek (m^3/ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1980										
1990	4.512	74	48	122	0,9	0,6	1,5	0,3	0,2	0,5
2000	5.292	82	60	142	1,9	1,2	3,1	0,1	0,1	0,2
2010	6.453	131	72	203	2,4	1,5	3,9	0,3	0,1	0,4
2020	5.688	158	93	251	2,6	1,9	4,5	0,7	0,3	1,0

Preglednica 98: **D-GFR2 - Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %)**

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh.List
1980										
1990	32,8	3,6	6,0	18,0		38,3	0,3	0,0	0,0	0,0
2000	29,1	1,9	5,8	21,1		38,1	0,5	0,6	2,5	0,4
2010	33,9	1,7	5,2	23,6	0,1	31,1	0,5	1,4	2,0	0,5
2020	34,1	0,9	3,8	24,1	0,0	31,9	0,4	1,9	2,5	0,4

Preglednica 99: **MP - Možni posek**

	m^3	m^3/ha	% na LZ	% na PR
Iglavci	40.421	7	4,5	27,2
Listavci	15.819	3	3,0	14,5
Skupaj	56.240	10	3,9	21,8

Preglednica 100: **NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela**

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	3	3
Nega	ha	13	16
Varstvo	dni	34	34
Nega habitatov	dni	29	36

210 Gozdni rezervati

Preglednica 101: **LP - Površina gozdov RGR po oblikah lastništva**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	321,0	64,0	0,0	385,0
Delež (%)	83,4	16,6	0,0	100,0

Preglednica 102: **D-OGRGZ - Pomembnejši rastiščno gojitveni tipi, njihova površina in delež**

Gozdna združba	Površina	Delež
Macesnovje	152	39,5
Predalpsko jelovo bukovje	125	32,6
Alpsko-predalpsko črnogabrovje in malojesenovje	31	8,1
Alpsko ruševje	30	7,9
Alpsko bukovje s črnim telohom	23	6,1
Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolis	14	3,7
Bazoljubno rdečeborovje	7	1,7
Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje	1	0,4
Skupaj	385	100,0

Preglednica 103: **RF1 - Razvojne faze oziroma zgradba sestojev**

			Podmladek					
	Površina	Delež	Površina	Delež	Zasnova (%)			
Razvojna faza	Ha	%	Ha	%	1	2	3	4
Mladovje	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Drogovnjak	2	0,4	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	318	82,7	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	36	9,4	5	13,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	10	2,7	2	20,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Panjevec	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	18	4,8	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	385	100,0	7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 104: **ZNS - Zasnova, negovanost in sklep sestojev**

Razvojna faza	Površina	Zasnova				Negovanost			Sklep			
	ha	1	2	3	4	1	2	3	1	2	3	4
Drogovnjak	2	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100,0	38,4	0,0	61,6	0,0
Debeljak	318	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	95,5	4,5	4,4	49,6	13,9	32,1
Raznomerno (ps-šp)	36	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	10	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	18	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	43,4	56,6	0,0	0,0	0,0	100,0
Mladovje	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sestoj v obnovi	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dvoslojni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Panjevec	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 105: **LZ1 - Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih**

	Debelinski razredi (v% od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m^3/ha	%
Smreka	6,6	17,4	28,4	27,4	20,2	75,5	23,52
Jelka	5,0	10,0	15,0	20,0	50,0	3,3	1,03
Bor	22,9	33,6	18,2	17,3	8,0	1,7	0,53
Macesen	6,5	16,6	29,6	26,4	20,9	115,8	36,07
Bukev	6,5	18,2	16,3	21,7	37,3	118,5	36,92
Plemeniti listavci	6,2	18,8	19,9	20,7	34,4	4,6	1,43
Drugi trdi listavci	23,5	50,7	16,3	7,0	2,5	0,5	0,16
Mehki listavci	18,4	54,2	16,3	9,9	1,2	1,1	0,34
Iglavci	6,7	16,9	28,8	26,6	21,0	196,4	61,17
Listavci	6,7	18,6	16,5	21,5	36,7	124,7	38,83
Skupaj	6,7	17,6	24,0	24,6	27,1	321,0	100,00

Preglednica 106: **PR1 - Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih (v m^3/ha)**

	Debelinski razredi (v m^3/ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m^3/ha	%
Iglavci	0,4	0,7	0,9	0,7	0,4	3,1	57,4
Listavci	0,3	0,6	0,4	0,5	0,5	2,3	42,6
Skupaj	0,7	1,3	1,3	1,2	0,9	5,4	100,0

Preglednica 107: **D-GFR1 - Razvoj gozdnih fondov**

Leto	Površina (ha)	Lesna zaloga (m^3/ha)			Letni prirastek (m^3/ha)			Letni posek (m^3/ha)		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1980										
1990	406	109	76	185	0,8	0,8	1,6			
2000	392	126	85	211	2,9	1,6	4,4			
2010	429	158	112	270	3,4	2,2	5,6			
2020	385	196	125	321	3,1	2,3	5,4			

Preglednica 108: **D-GFR2 - Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %)**

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh.List
1980										
1990	25,9	0,0	0,0	33,0		41,1	0,0	0,0	0,0	0,0
2000	27,5	0,2	0,2	31,7		39,5	0,0	0,0	0,1	0,8
2010	24,5	0,8	1,2	32,0	0,0	40,4	0,0	0,8	0,1	0,2
2020	23,5	1,0	0,5	36,1	0,0	37,0	0,0	1,4	0,2	0,3

Preglednica 109: **MP - Možni posek**

	m^3	m^3/ha	% na LZ	% na PR
Iglavci	0	0	0,0	0,0
Listavci	0	0	0,0	0,0
Skupaj	0	0	0,0	0,0

Preglednica 110: **NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela**

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova		0	0
Nega		0	0
Varstvo		0	0
Nega habitatov		0	0

13.3 Priloga O3 – Povzetek stanja in ukrepov na ravni lastniških kategorij

2 ZASEBNI GOZD

Preglednica 1: **KG - Gozdni fondi po kategorijah gozdov**

Kategorije gozdov	Površina ha	Lesna zaloga m³/ha			Prirastek m³/ha			Možni posek % od lesne zaloge			% na PR
		igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	
Večnamenski gozdovi	38.171	288	102	390	6,9	2,7	9,6	22,4	16,2	20,8	84,8
GPN, ukrepi so dovoljeni	2.690	263	120	383	5,8	2,6	8,4	21,7	13,9	19,3	87,8
GPN, ukrepi niso dovoljeni	321	205	122	327	3,3	2,3	5,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Varovalni gozdovi	5.188	160	93	253	2,6	1,9	4,5	4,6	3,0	4,0	22,2
Skupaj vsi gozdovi	46.370	272	102	373	6,3	2,6	8,9	21,1	14,6	19,3	81,0

Preglednica 2: **RF2 - Razvojne faze oz. zgradba sestojev**

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina ha	Delež %
Mladovje	1.208	2,6
Drogovnjak	3.469	7,5
Debeljak	26.988	58,2
Sestoj v obnovi	7.478	16,1
Dvoslojni sestoj	0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	4.269	9,2
Raznomerno (sk-gnz)	2.145	4,6
Panjevec	0	0,0
Grmičav gozd	493	1,1
Pionirski gozd z grmišči	144	0,3
Tipični prebiralni sestoj	176	0,4
Skupaj	46.370	100,0

Preglednica 3: **DV - Drevesna sestava**

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh.List
m³/ha	218,2	25,5	12,0	15,8	0,1	72,8	7,7	13,7	6,0	1,7
%	58,4	6,8	3,2	4,2	0,0	19,5	2,1	3,7	1,6	0,5

Preglednica 4: **LZ2 - Lesna zaloga in njena struktura**

	Debelinski razredi (v% od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m³/ha	%
Iglavci	6,9	17,3	23,1	26,9	25,8	271,6	72,7
Listavci	11,7	24,3	22,3	20,2	21,5	101,9	27,3
Skupaj	8,2	19,2	22,9	25,1	24,6	373,5	100,0

Preglednica 5: **D-PVP Posek po vrstah poseka**

		Negovalni posek							
		Redčenje	Pomladitveni	Prebiralni	Sanitarni vzroki poseka	Krčitve in posek za gozdno infrastrukturo	Nedovoljeni posek	% od LZ	% od P
Iglavci	m³	201.597,0	647.907,0	10.004,0	988.888,0	113.951,0	6.463,0	15,82	67,98
	%	10,2	32,9	0,5	50,2	5,8	0,3		
Listavci	m³	35.661,0	181.041,0	1.098,0	159.511,0	28.015,0	1.729,0	9,45	34,80
	%	8,8	44,5	0,3	39,2	6,9	0,4		
Skupaj	m³	237.258,0	828.949,0	11.102,0	1.148.399,0	141.966,0	8.192,0	14,19	58,43
	%	10,0	34,9	0,5	48,3	6,0	0,3		

Preglednica 6: **MP - Možni posek**

	m³	m³/ha	% na LZ	% na PR
Iglavci	2.655.668	57	21,1	90,4
Listavci	689.815	15	14,6	57,8
Skupaj	3.345.483	72	19,3	81,0

Preglednica 7: **NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela**

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	1.107	1.107
Nega	ha	2.127	2.851
Varstvo	dni	4.238	6.541
Nega habitatov	dni	322	633

5 DRŽAVNI GOZD

Preglednica 8: **KG - Gozdni fondi po kategorijah gozdov**

Kategorije gozdov	Površina ha	Lesna zaloga m³/ha			Prirastek m³/ha			Možni posek % od lesne zaloge			% na PR
		igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	
Večnamenski gozdovi	866	270	107	376	5,6	2,6	8,2	23,0	14,1	20,4	93,8
GPN, ukrepi so dovoljeni	203	230	165	395	5,2	4,0	9,2	24,0	16,4	20,8	89,4
GPN, ukrepi niso dovoljeni	64	154	137	291	2,3	2,2	4,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Varovalni gozdovi	491	142	91	233	2,4	2,0	4,5	3,9	3,1	3,6	18,5
Skupaj vsi gozdovi	1.624	221	110	332	4,5	2,6	7,1	18,8	11,1	16,2	76,3

Preglednica 9: **RF2 - Razvojne faze oz. zgradba sestojev**

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina ha	Delež %
Mladovje	43	2,7
Drogovnjak	103	6,4
Debeljak	995	61,2
Sestoj v obnovi	231	14,2
Dvoslojni sestoj	0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	79	4,9
Raznomerno (sk-gnz)	120	7,4
Panjevec	0	0,0
Grmičav gozd	35	2,1
Pionirski gozd z grmišči	18	1,1
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0
Skupaj	1.624	100,0

Preglednica 10: **DV - Drevesna sestava**

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh.List
m³/ha	175,4	6,6	12,8	26,6	0,1	81,7	9,2	9,3	7,2	3,0
%	52,9	2,0	3,8	8,0	0,0	24,6	2,8	2,8	2,2	0,9

Preglednica 11: **LZ2 - Lesna zaloga in njena struktura**

	Debelinski razredi (v% od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m^3/ha	%
Iglavci	5,5	16,0	24,1	29,7	24,7	221,5	66,7
Listavci	9,6	24,8	24,4	20,9	20,3	110,3	33,3
Skupaj	6,8	19,0	24,2	26,7	23,3	331,8	100,0

Preglednica 12: **D-PVP Posek po vrstah poseka**

		Negovalni posek							
		Redčenje	Pomladitveni	Prebiralni	Sanitarni vzroki poseka	Krčitve in posek za gozdno infrastrukturo	Nedovoljeni posek	% od LZ	% od P
Iglavci	m^3	9.391,0	17.644,0	163,0	18.019,0	4.890,0	335,0	14,15	63,95
	%	18,6	35,0	0,3	35,7	9,7	0,7		
Listavci	m^3	3.297,0	6.792,0	129,0	7.131,0	4.038,0	146,0	12,46	44,29
	%	15,3	31,5	0,6	33,1	18,8	0,7		
Skupaj	m^3	12.687,0	24.436,0	291,0	25.150,0	8.928,0	480,0	13,60	56,45
	%	17,6	34,0	0,4	34,9	12,4	0,7		

Preglednica 13: **MP - Možni posek**

	m^3	m^3/ha	% na LZ	% na PR
Iglavci	67.471	42	18,8	93,1
Listavci	19.915	12	11,1	47,3
Skupaj	87.386	54	16,2	76,3

Preglednica 14: **NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela**

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	31	31
Nega	ha	87	97
Varstvo	dni	114	159
Nega habitatov		0	0

6 OBČINSKI GOZD

Preglednica 15: **KG - Gozdni fondi po kategorijah gozdov**

Kategorije gozdov	Površina ha	Lesna zaloga m^3/ha			Prirastek m^3/ha			Možni posek % od lesne zaloge			% na PR
		igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	
Večnamenski gozdovi	28	164	155	318	3,9	4,4	8,3	18,5	12,9	15,8	60,3
GPN, ukrepi so dovoljeni	27	182	177	359	3,8	5,6	9,3	26,6	17,8	22,3	85,6
GPN, ukrepi niso dovoljeni	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Varovalni gozdovi	9	65	68	133	1,4	2,2	3,7	7,9	3,8	5,8	21,1
Skupaj vsi gozdovi	64	158	152	310	3,5	4,6	8,1	21,8	14,8	18,4	70,2

Preglednica 16: **RF2 - Razvojne faze oz. zgradba sestojev**

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina ha	Delež %
Mladovje	0	0,6
Drogovnjak	11	17,2
Debeljak	28	43,5
Sestoj v obnovi	12	19,4
Dvoslojni sestoj	0	0,0
Raznomerno (ps-šp)	11	17,2
Raznomerno (sk-gnz)	1	2,1
Panjevec	0	0,0
Grmičav gozd	0	0,0
Pionirski gozd z grmišči	0	0,0
Tipični prebiralni sestoj	0	0,0
Skupaj	64	100,0

Preglednica 17: **DV - Drevesna sestava**

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Drugi igl.	Bukev	Hrast	Plem. list.	Dr. tr. list	Meh.List
m^3/ha	116,3	11,7	29,0	0,8	0,0	68,3	35,5	13,4	13,8	21,1
%	37,7	3,8	9,3	0,2	0,0	22,0	11,4	4,3	4,5	6,8

Preglednica 18: **LZ2 - Lesna zaloga in njena struktura**

	Debelinski razredi (v% od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m^3/ha	%
Iglavci	7,9	18,2	24,6	27,9	21,4	157,7	50,9
Listavci	13,6	28,1	19,9	19,1	19,3	152,1	49,1
Skupaj	10,7	23,1	22,3	23,6	20,3	309,9	100,0

Preglednica 19: **D-PVP Posek po vrstah poseka**

		Negovalni posek							
		Redčenje	Pomladitveni	Prebiralni	Sanitarni vzroki poseka	Krčitve in posek za gozdno infrastrukturo	Nedovoljeni posek	% od LZ	% od P
Iglavci	m^3	0,0	5,0	0,0	70,0	404,0	0,0	3,97	18,36
	%	0,0	1,1	0,0	14,7	84,2	0,0		
Listavci	m^3	0,0	0,0	0,0	3,0	65,0	0,0	0,36	1,23
	%	0,0	0,0	0,0	4,7	95,3	0,0		
Skupaj	m^3	0,0	5,0	0,0	74,0	469,0	0,0	1,78	6,69
	%	0,0	1,0	0,0	13,4	85,6	0,0		

Preglednica 20: **MP - Možni posek**

	m^3	m^3/ha	% na LZ	% na PR
Iglavci	2.212	34	21,8	98,5
Listavci	1.444	22	14,8	48,8
Skupaj	3.656	56	18,4	70,2

Preglednica 21: **NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela**

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	3	3
Nega	ha	0	0
Varstvo	dni	0	0
Naga habitatov	dni	0	0

13.4 Priloga O4 – Povzetek stanja in ukrepov na ravni občin

030 Gornji grad

Preglednica 1: **LP - Površina gozdov GGO po oblikah lastništva**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	6.704,0	77,0	9,0	6.790,0
Delež (%)	98,8	1,1	0,1	100,0

Preglednica 2: **GF1 - Gozdni fondi po rastiščnogojitvenih razredih in kategorijah gozdov**

Rastiščnogojitveni razred	Kat. gozd.	Pov. ha	Lesna zaloga m³/ha			Prirastek m³/ha			Možni posek % od lesne zaloge			% na PR
			igl	list	sk	igl	list	sk	igl	list	sk	
Podgorska bukovja na silikatih 060	1	1.095	294	78	373	6,6	2,3	8,9	19,0	16,8	18,5	77,5
Zasmrečena podgorska bukovja na silikatih 061	1	871	328	79	407	7,3	2,2	9,5	16,7	13,6	16,1	69,2
Gorska, zgornjegorska bukovja na karbonatih 070	1	489	174	173	347	3,7	4,0	7,7	13,3	11,9	12,6	56,6
Zasmrečena gorska, zgornjegorska bukovja na silikatih 081	1	761	280	45	325	6,4	1,3	7,7	17,2	17,4	17,2	72,4
Jelova bukovja 090	1	2.094	202	147	348	5,0	3,6	8,5	19,8	19,6	19,7	80,5
Zasmrečena jelova bukovja 091	1	336	291	77	367	6,2	1,9	8,1	15,8	16,0	15,8	71,4
Toploljubna bukovja 110	1	109	241	67	308	5,5	1,7	7,2	13,4	8,0	12,2	52,1
Jelovja 160	1	649	423	31	454	11,6	1,0	12,5	19,1	13,4	18,7	67,8
Varovalni gozdovi 200	4	319	112	198	310	2,4	4,2	6,6	4,6	2,5	3,3	15,4
Gozdni rezervati 210	3	67	34	446	480	0,6	8,5	9,2	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 3: **NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela**

Vrsta dela	Enota	Površina (ha) dejanska	Površina (ha) s ponovitvami
Obnova	ha	161	161
Nega	ha	313	417
Varstvo	dni	615	947
Nega habitatov	dni	46	89

062 Ljubno

Preglednica 4: **LP - Površina gozdov GGO po oblikah lastništva**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	5.994,0	21,0	6,0	6.021,0
Delež (%)	99,6	0,3	0,1	100,0

Preglednica 5: **GF1 - Gozdni fondi po rastiščnogojitvenih razredih in kategorijah gozdov**

Rastiščnogojitveni razred	Kat. gozd.	Pov. ha	Lesna zaloga m³/ha			Prirastek m³/ha			Možni posek % od lesne zaloge			% na PR
			igl	list	sk	igl	list	sk	igl	list	sk	
Podgorska bukovja na karbonatih 050	1	56	305	113	418	6,7	3,1	9,8	23,1	16,7	21,4	91,7
Podgorska bukovja na silikatih 060	1	1.159	245	96	341	5,8	2,8	8,6	19,8	14,3	18,2	72,4
Zasmrečena podgorska bukovja na silikatih 061	1	907	320	87	408	7,7	2,7	10,4	21,4	16,3	20,3	79,4
Gorska, zgornjegorska bukovja na karbonatih 070	2	90	322	18	340	8,3	0,4	8,8	21,0	27,2	21,3	82,8
Zasmrečena gorska, zgornjegorska bukovja na silikatih 081	1	1.846	333	64	398	8,3	1,7	10,0	18,2	15,7	17,8	70,8
Zasmrečena gorska, zgornjegorska bukovja na silikatih 081	2	309	314	15	329	7,0	0,4	7,4	15,3	8,7	15,0	67,2
Skupaj		**2.155**	**331**	**57**	**388**	**8,1**	**1,5**	**9,6**	**17,8**	**15,4**	**17,5**	**70,4**
Jelova bukovja 090	1	58	291	101	393	6,8	2,7	9,5	21,0	18,6	20,4	84,0
Jelova bukovja 090	2	40	204	145	349	5,1	3,7	8,8	19,4	20,8	20,0	79,6
Skupaj		**97**	**256**	**119**	**375**	**6,1**	**3,1**	**9,2**	**20,5**	**19,7**	**20,2**	**82,3**
Zasmrečena jelova bukovja 091	1	51	384	71	455	10,2	2,0	12,3	17,3	14,1	16,8	62,2
Zasmrečena jelova bukovja 091	2	76	409	15	424	11,1	0,4	11,6	17,8	18,0	17,8	65,6
Skupaj		**127**	**399**	**38**	**437**	**10,8**	**1,1**	**11,8**	**17,6**	**15,0**	**17,4**	**64,2**
Toploljubna bukovja 110	1	106	213	151	365	4,4	3,8	8,2	16,3	13,0	14,9	66,6
Jelovja 160	1	1.115	331	63	394	9,4	2,2	11,6	23,6	18,2	22,7	77,5
Varovalni gozdovi 200	4	209	240	42	282	4,1	1,1	5,2	8,2	4,2	7,6	41,3

Preglednica 6: **NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela**

Vrsta dela	Enota	Površina (ha) dejanska	Površina (ha) s ponovitvami
Obnova	ha	143	143
Nega	ha	277	369
Varstvo	dni	545	839
Nega habitatov	dni	40	79

067 Luče

Preglednica 7: **LP - Površina gozdov GGO po oblikah lastništva**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	8.060,0	122,0	1,0	8.183,0
Delež (%)	98,5	1,5	0,0	100,0

Preglednica 8: **GF1 - Gozdni fondi po rastiščnogojitvenih razredih in kategorijah gozdov**

Rastiščnogojitveni razred	Kat. gozd.	Pov. ha	Lesna zaloga m³/ha			Prirastek m³/ha			Možni posek % od lesne zaloge			% na PR
			igl	list	sk	igl	list	sk	igl	list	sk	
Podgorska bukovja na silikatih 060	1	370	352	68	421	8,8	1,9	10,7	19,4	16,7	19,0	74,9
Zasmrečena podgorska bukovja na silikatih 061	1	318	410	44	454	11,2	1,3	12,5	19,6	17,0	19,3	70,3
Gorska, zgornjegorska bukovja na karbonatih 070	1	842	287	82	369	5,9	1,7	7,5	17,4	13,6	16,5	81,0
Zasmrečena gorska, zgornjegorska bukovja na silikatih 081	1	1.010	342	83	426	8,1	2,1	10,1	19,2	17,0	18,8	79,1
Jelova bukovja 090	1	1.761	265	113	378	6,4	2,6	8,9	19,0	15,9	18,1	76,6
Zasmrečena jelova bukovja 091	1	563	422	41	463	11,0	1,0	12,0	17,5	12,1	17,0	65,6
Jelovja 160	1	1.457	379	43	422	12,1	1,3	13,4	22,5	16,9	21,9	69,0
Varovalni gozdovi 200	4	1.643	175	109	284	2,9	2,1	5,0	3,9	3,7	3,8	21,6
Gozdni rezervati 210	3	220	274	36	310	4,3	0,7	5,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 9: **NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela**

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	194	194
Nega	ha	377	502
Varstvo	dni	741	1.141
Nega habitatov	dni	55	108

079 Mozirje

Preglednica 10: **LP - Površina gozdov GGO po oblikah lastništva**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	3.597,0	75,0	3,0	3.675,0
Delež (%)	97,9	2,0	0,1	100,0

Preglednica 11: **GF1 - Gozdni fondi po rastiščnogojitvenih razredih in kategorijah gozdov**

Rastiščnogojitveni razred	Kat. gozd.	Pov. ha	Lesna zaloga m^3/ha			Prirastek m^3/ha			Možni posek % od lesne zaloge			% na PR
			igl	list	sk	igl	list	sk	igl	list	sk	
Podgorska bukovja na karbonatih 050	1	647	214	189	404	4,2	5,5	9,7	19,8	17,6	18,8	78,2
Podgorska bukovja na silikatih 060	1	731	322	103	425	8,4	3,4	11,8	22,8	18,6	21,8	78,5
Zasmrečena podgorska bukovja na silikatih 061	1	443	288	66	354	8,0	2,3	10,3	21,6	18,4	21,0	72,3
Gorska, zgornjegorska bukovja na karbonatih 070	1	352	313	87	400	7,8	2,0	9,8	17,9	13,3	16,9	68,8
Gorska, zgornjegorska bukovja na karbonatih 070	2	437	377	23	401	9,9	0,6	10,5	15,6	10,7	15,3	58,6
Skupaj		**789**	**349**	**52**	**400**	**9,0**	**1,2**	**10,2**	**16,5**	**12,7**	**16,0**	**63,0**
Jelova bukovja 090	2	69	327	92	419	6,7	2,3	9,0	19,5	18,5	19,3	90,3
Zasmrečena jelova bukovja 091	2	89	400	27	427	9,5	0,6	10,1	18,6	13,9	18,3	77,7
Toploljubna bukovja 110	1	223	296	110	406	5,8	3,2	9,0	17,0	12,1	15,6	70,5
Jelovja 160	1	492	420	58	478	11,9	1,9	13,7	23,0	16,9	22,3	77,7
Varovalni gozdovi 200	4	161	154	109	262	3,3	3,3	6,5	5,0	2,0	3,7	15,1
Gozdni rezervati 210	3	31	72	14	86	1,9	0,5	2,4	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 12: **NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela**

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	87	87
Nega	ha	169	225
Varstvo	dni	333	512
Nega habitatov	dni	25	48

083 Nazarje

Preglednica 13: **LP - Površina gozdov GGO po oblikah lastništva**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	3.185,0	21,0	2,0	3.208,0
Delež (%)	99,2	0,7	0,1	100,0

Preglednica 14: **GF1 - Gozdni fondi po rastiščnogojitvenih razredih in kategorijah gozdov**

Rastiščnogojitveni razred	Kat. gozd.	Pov. ha	Lesna zaloga m³/ha			Prirastek m³/ha			Možni posek % od lesne zaloge			% na PR
			igl	list	sk	igl	list	sk	igl	list	sk	
Podgorska bukovja na karbonatih 050	1	358	245	140	385	5,0	3,9	8,9	25,2	23,7	24,6	106,0
Podgorska bukovja na silikatih 060	1	348	215	170	385	5,5	5,5	10,9	21,6	20,0	20,9	73,5
Zasmrečena podgorska bukovja na silikatih 061	1	25	361	88	448	9,3	3,1	12,4	23,2	20,6	22,7	81,8
Gorska, zgornjegorska bukovja na karbonatih 070	1	19	107	279	386	2,4	6,3	8,7	9,5	11,8	11,2	49,6
Jelova bukovja 090	1	1.374	220	150	369	5,4	3,8	9,1	20,5	19,7	20,2	81,6
Zasmrečena jelova bukovja 091	1	423	401	78	479	11,6	2,0	13,6	17,5	16,4	17,3	60,8
Toploljubna bukovja 110	1	115	159	174	333	3,1	4,7	7,8	18,1	16,1	17,0	72,9
Jelovja 160	1	463	386	36	422	11,1	1,2	12,3	22,2	16,0	21,6	74,3
Varovalni gozdovi 200	4	82	84	224	308	2,0	5,5	7,5	3,3	2,0	2,3	9,7

Preglednica 15: **NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela**

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	76	76
Nega	ha	148	197
Varstvo	dni	290	447
Nega habitatov	dni	22	42

125 Šmartno ob Paki

Preglednica 16: **LP - Površina gozdov GGO po oblikah lastništva**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	773,0	54,0	0,0	827,0
Delež (%)	93,5	6,5	0,0	100,0

Preglednica 17: **GF1 - Gozdni fondi po rastiščnogojitvenih razredih in kategorijah gozdov**

Rastiščnogojitveni razred	Kat. gozd.	Pov. ha	Lesna zaloga m³/ha			Prirastek m³/ha			Možni posek % od lesne zaloge			% na PR
			igl	list	sk	igl	list	sk	igl	list	sk	
Podgorska bukovja na karbonatih 050	1	58	116	230	346	3,6	5,2	8,8	19,6	24,0	22,5	88,9
Podgorska bukovja na silikatih 060	1	583	197	182	379	3,9	5,0	8,9	26,0	22,4	24,3	103,3
Toploljubna bukovja 110	1	182	87	252	339	1,8	6,4	8,1	21,7	19,4	20,0	83,3
Varovalni gozdovi 200	4	5	81	189	270	1,5	5,0	6,5	7,9	6,0	6,6	27,2

Preglednica 18: **NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela**

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	20	20
Nega	ha	38	51
Varstvo	dni	75	115
Nega habitatov	dni	6	11

126 Šoštanj

Preglednica 19: **LP - Površina gozdov GGO po oblikah lastništva**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	5.675,0	566,0	2,0	6.243,0
Delež (%)	90,9	9,1	0,0	100,0

Preglednica 20: **GF1 - Gozdni fondi po rastiščnogojitvenih razredih in kategorijah gozdov**

Rastiščnogojitveni razred	Kat. gozd.	Pov. ha	Lesna zaloga m³/ha			Prirastek m³/ha			Možni posek % od lesne zaloge			% na PR
			igl	list	sk	igl	list	sk	igl	list	sk	
Podgorska bukovja na karbonatih 050	1	616	213	130	343	4,5	2,8	7,4	19,7	18,0	19,0	88,6
Podgorska bukovja na karbonatih 050	2	23	137	129	266	3,2	2,9	6,1	19,4	11,8	15,7	68,3
Skupaj		**639**	**211**	**130**	**340**	**4,5**	**2,8**	**7,3**	**19,7**	**17,8**	**19,0**	**88,0**
Podgorska bukovja na silikatih 060	1	2.539	243	111	353	5,3	2,8	8,2	22,1	18,2	20,9	90,3
Podgorska bukovja na silikatih 060	2	89	230	101	331	4,9	2,8	7,8	25,5	20,5	24,0	102,0
Skupaj		**2.628**	**242**	**110**	**353**	**5,3**	**2,8**	**8,1**	**22,2**	**18,3**	**21,0**	**90,7**
Zasmrečena podgorska bukovja na silikatih 061	1	925	342	64	406	7,6	2,0	9,6	23,4	17,1	22,4	94,5
Zasmrečena podgorska bukovja na silikatih 061	2	40	348	57	406	8,5	1,5	10,0	27,4	25,8	27,2	110,2
Skupaj		**965**	**342**	**64**	**406**	**7,7**	**2,0**	**9,6**	**23,6**	**17,4**	**22,6**	**95,2**
Gorska, zgornjegorska bukovja na karbonatih 070	1	326	269	115	384	5,8	2,5	8,3	16,4	13,2	15,5	71,4
Zasmrečena gorska, zgornjegorska bukovja na silikatih 081	1	1.135	381	56	438	7,2	1,4	8,5	19,5	15,0	18,9	97,0
Toploljubna bukovja 110	1	342	169	155	324	3,7	3,7	7,3	15,8	11,0	13,5	59,7
Toploljubna bukovja 110	2	17	55	231	285	1,1	5,2	6,4	12,0	9,0	9,6	42,9
Skupaj		**359**	**164**	**159**	**322**	**3,5**	**3,7**	**7,3**	**15,7**	**10,9**	**13,4**	**59,1**
Varovalni gozdovi 200	4	192	133	95	228	2,6	2,7	5,3	8,5	2,2	5,9	25,1

Preglednica 21: **NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela**

Vrsta dela	Enota	Površina (ha) dejanska	Površina (ha) s ponovitvami
Obnova	ha	148	148
Nega	ha	287	383
Varstvo	dni	565	870
Nega habitatov	dni	42	82

133 Velenje

Preglednica 22: **LP - Površina gozdov GGO po oblikah lastništva**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	3.288,0	230,0	35,0	3.553,0
Delež (%)	92,5	6,5	1,0	100,0

Preglednica 23: **GF1 - Gozdni fondi po rastiščnogojitvenih razredih in kategorijah gozdov**

Rastiščnogojitveni razred	Kat. gozd.	Pov. ha	Lesna zaloga m³/ha			Prirastek m³/ha			Možni posek % od lesne zaloge			% na PR
			igl	list	sk	igl	list	sk	igl	list	sk	
Podgorska bukovja na karbonatih 050	1	748	216	178	394	5,1	4,3	9,4	21,1	19,6	20,4	85,3
Podgorska bukovja na karbonatih 050	2	8	317	152	469	7,2	3,6	10,9	19,5	18,7	19,2	83,1
Skupaj		**756**	**217**	**178**	**395**	**5,2**	**4,3**	**9,5**	**21,1**	**19,6**	**20,4**	**85,3**
Podgorska bukovja na silikatih 060	1	1.366	209	152	360	4,4	4,3	8,7	24,3	21,4	23,1	95,8
Podgorska bukovja na silikatih 060	2	380	213	182	394	4,3	5,1	9,3	25,0	23,0	24,1	101,7
Skupaj		**1.746**	**210**	**158**	**368**	**4,4**	**4,4**	**8,8**	**24,5**	**21,8**	**23,3**	**97,1**
Zasmrečena podgorska bukovja na silikatih 061	1	104	361	83	444	11,4	2,4	13,8	21,3	18,4	20,8	66,7
Toploljubna bukovja 110	1	767	183	168	351	4,0	4,6	8,5	18,2	15,4	16,9	69,5
Toploljubna bukovja 110	2	6	107	245	352	2,2	6,6	8,9	13,0	12,1	12,4	49,2
Skupaj		**773**	**182**	**168**	**351**	**3,9**	**4,6**	**8,5**	**18,2**	**15,4**	**16,8**	**69,3**
Varovalni gozdovi 200	4	175	106	149	255	2,0	4,0	5,9	8,3	4,4	6,0	25,7

Preglednica 24: **NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela**

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	84	84
Nega	ha	164	218
Varstvo	dni	322	495
Nega habitatov	dni	24	47

180 Solčava

Preglednica 25: **LP - Površina gozdov GGO po oblikah lastništva**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	7.586,0	351,0	1,0	7.938,0
Delež (%)	95,6	4,4	0,0	100,0

Preglednica 26: **GF1 - Gozdni fondi po rastiščnogojitvenih razredih in kategorijah gozdov**

Rastiščnogojitveni razred	Kat. gozd.	Pov. ha	Lesna zaloga m³/ha			Prirastek m³/ha			Možni posek % od lesne zaloge			% na PR
			igl	list	sk	igl	list	sk	igl	list	sk	
Gorska, zgornjegorska bukovja na karbonatih 070	1	748	254	133	388	4,6	2,5	7,1	15,1	11,2	13,8	75,0
Gorska, zgornjegorska bukovja na karbonatih 070	2	938	172	203	375	3,0	3,9	6,9	15,0	11,1	12,9	70,4
Skupaj		**1.687**	**209**	**172**	**381**	**3,7**	**3,3**	**7,0**	**15,1**	**11,2**	**13,3**	**72,5**
Zasmrečena gorska, zgornjegorska bukovja na silikatih 081	1	1.433	361	30	390	7,4	0,7	8,2	18,4	13,0	18,0	86,0
Jelova bukovja 090	1	885	204	198	401	3,9	3,9	7,8	16,8	13,7	15,3	78,5
Jelova bukovja 090	2	169	183	251	434	3,4	5,2	8,6	21,6	14,9	17,7	89,3
Skupaj		**1.054**	**200**	**206**	**407**	**3,8**	**4,1**	**7,9**	**17,5**	**13,9**	**15,7**	**80,4**
Zasmrečena jelova bukovja 091	1	986	339	79	418	7,2	2,0	9,2	16,5	11,8	15,6	70,8
Zasmrečena jelova bukovja 091	2	34	337	11	348	6,3	0,3	6,6	17,1	7,9	16,8	88,3
Skupaj		**1.020**	**339**	**76**	**416**	**7,2**	**1,9**	**9,1**	**16,5**	**11,7**	**15,6**	**71,2**
Varovalni gozdovi 200	4	2.678	162	62	225	2,5	1,1	3,5	4,1	2,7	3,7	23,7
Gozdni rezervati 210	3	67	163	146	309	2,3	2,4	4,7	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica 27: **NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela**

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	188	188
Nega	ha	366	487
Varstvo	dni	719	1.107
Nega habitatov	dni	53	105

189 Vransko

Preglednica 28: **LP - Površina gozdov GGO po oblikah lastništva**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	9,0	0,0	0,0	9,0
Delež (%)	100,0	0,0	0,0	100,0

Preglednica 29: **GF1 - Gozdni fondi po rastiščnogojitvenih razredih in kategorijah gozdov**

Rastiščnogojitveni razred	Kat. gozd.	Pov. ha	Lesna zaloga m^3/ha			Prirastek m^3/ha			Možni posek % od lesne zaloge			% na PR
			igl	list	sk	igl	list	sk	igl	list	sk	
Jelova bukovja 090	1	1	240	243	483	5,2	6,2	11,3	17,1	10,1	13,6	58,0
Zasmrečena jelova bukovja 091	1	7	357	71	428	12,6	1,6	14,1	15,6	13,1	15,2	46,0

Preglednica 30: **NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela**

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	0	0
Nega	ha	0	0
Varstvo	dni	1	1
Nega habitatov	dni	0	0

209 Rečica ob Savinji

Preglednica 31: **LP - Površina gozdov GGO po oblikah lastništva**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	1.498,0	107,0	5,0	1.610,0
Delež (%)	93,0	6,7	0,3	100,0

Preglednica 32: **GF1 - Gozdni fondi po rastiščnogojitvenih razredih in kategorijah gozdov**

Rastiščnogojitveni razred	Kat. gozd.	Pov. ha	Lesna zaloga m³/ha			Prirastek m³/ha			Možni posek % od lesne zaloge			% na PR
			igl	list	sk	igl	list	sk	igl	list	sk	
Podgorska bukovja na karbonatih 050	1	63	291	145	436	5,8	4,4	10,2	19,7	15,9	18,4	78,7
Podgorska bukovja na silikatih 060	1	327	262	142	404	7,3	4,6	11,9	21,6	16,4	19,7	66,9
Gorska, zgornjegorska bukovja na karbonatih 070	1	175	296	162	458	7,3	3,7	11,0	21,2	17,6	19,9	82,8
Gorska, zgornjegorska bukovja na karbonatih 070	2	59	386	47	433	9,5	1,6	11,1	14,1	4,2	13,1	51,0
Skupaj		**234**	**319**	**133**	**451**	**7,9**	**3,1**	**11,0**	**19,0**	**16,4**	**18,3**	**74,7**
Zasmrečena jelova bukovja 091	1	44	506	54	560	13,6	1,3	14,9	18,2	12,6	17,6	66,4
Zasmrečena jelova bukovja 091	2	48	445	64	509	10,1	1,5	11,6	15,8	11,7	15,2	66,9
Skupaj		**93**	**474**	**59**	**533**	**11,7**	**1,4**	**13,2**	**17,0**	**12,1**	**16,4**	**66,6**
Toploljubna bukovja 110	1	278	281	143	425	5,6	4,3	9,9	16,7	12,1	15,2	65,2
Jelovja 160	1	389	392	34	426	12,2	1,1	13,4	23,4	15,6	22,7	72,4
Varovalni gozdovi 200	4	225	61	131	192	1,3	3,9	5,2	3,8	1,5	2,2	8,1

Preglednica 33: **NGD - Načrtovana gojitvena in varstvena dela**

Vrsta dela	Enota	Površina (ha)	
		dejanska	s ponovitvami
Obnova	ha	38	38
Nega	ha	74	99
Varstvo	dni	146	224
Nega habitatov	dni	11	21

13.5 Naravovarstvene smernice

13.5.1 Seznam ekološko pomembnih območij

KODA	IME	Območje Natura na območju EPO
12300	Menina planina	SI3000261 Menina
13200	Dobrovlje - Črета	SI3000095 Tinetova jama
11500	Velenjsko - Konjiško hribovje	SI3000224 Huda luknja
11300	Kamniško - Savinjske Alpe	SI3000264 Kamniško - Savinjske Alpe SI5000024 Grintovci SI3000108 Raduha SI3000098 Mesarska lopa SI3000385 Robnikove peči SI3000383 Jamnikova in Strevčeva peč SI3000038 Smrekovško pogorje
95900	Savinja Grušovlje - Petrovče	SI3000309 Savinja Grušovlje - Petrovče
96400	Sopot s pritoki	SI3000322 Sopot s pritoki
94400	Lučnica	SI3000359 Lučnica

13.5.2 Pregled območij Natura 2000, vrst in habitatnih tipov znotraj GGO

KODA	IME	STATUS	VRSTE IN HABITATNI TIPI VEZANI NA GOZDNI PROSTOR ZNOTRAJ GGO NAZARJE
SI5000024	Grintovci	POV	Ptice: - koconogi čuk (*Aegolius funereus)*, - planinski orel (*Aquila chrysaetos*), - gozdni jereb (*Bonasa bonasia*), - črna žolna (*Dryocopus martius*), - sokol selec (*Falco peregrinus*), - mali skovik (*Glaucidium passerinum*), - triprsti detel (*Picoides tridactylus*), - ruševec (*Tetrao tetrix tetrix*), - divji petelin (*Tetrao urogallus)* - belka (*Lagopus mutus helveticus (Lagopus muta*)
SI3000264	Kamniško - Savinjske Alpe	POO	Metulji: - *Črtasti medvedek (*Callimorpha quadripunctaria*). Netopirji: - širokouhi netopir (*Barbastella barbastellus*), - mali podkovnjak (*Rhinolophus hipposideros*). Rak: - *navadni koščak (*Austropotamobius torrentium)* Rastline: - Lepi čeveljc (*Cypripedium calceolus*) Habitatni tipi: - *Obrečna vrbovja, jelševja in jesenovja (mehkolesna loka); (*Alnus glutinosa* in *Fraxinus excelsior* (Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae)) - ruševje z vrstama *Pinus mugo* in *Rhododendron hirsutum* (Mugo-Rhododendretum hirsuti), - ilirski bukovi gozdovi (Fagus sylvatica (Aremonio-Fagion)), - Dinarski gozdovi rdečega bora na dolomitni podlagi (Genisto januensis-Pinetum) - Alpske reke in lesnata vegetacija s sivo vrbo (*Salix eleagnos*) vzdolž njihovih bregov - Srednjeevropska karbonatna melišča v submontanskem in montanskem pasu - Jame, ki niso odprte za javnost - Karbonatna skalnata pobočja z vegetacijo skalnih razpok - Karbonatna skalnata pobočja z vegetacijo skalnih razpok
SI3000322	Sopot s pritoki	SAC	Rak: - *navadni koščak (*Austropotamobius torrentium)*
SI3000224	Huda luknja	POO	**Netopirji:** - širokouhi netopir (*Barbastella barbastellus)* - veliki podkovnjak *(Rhinolophus ferrumequinum)* - mali podkovnjak (*Rhinolophus hipposideros)* - dolgokrili netopir (*Miniopterus schreibersi)* **Metulj:** - gozdni postavnež (*Euphydryas maturna)* **Rak:** - *navadni koščak *(Austropotamobius torrentium)* **Habitatni tipi:** - Ilirski bukovi gozdovi (*Fagus sylvatica* (Aremonio-Fagion)) - Jame, ki niso odprte za javnost

KODA	IME	STATUS	VRSTE IN HABITATNI TIPI VEZANI NA GOZDNI PROSTOR ZNOTRAJ GGO NAZARJE
SI3000359	Lučnica	POO	Rak: - *navadni koščak (*Austropotamobius torrentium)*
SI3000360	Dreta	POO	Rak: - *navadni koščak (*Austropotamobius torrentium)*
SI3000095	Tinetova jama	POO	Habitatni tip: - Jame, ki niso odprte za javnost
SI3000038	Smrekovško pogorje	POO	Habitatni tip: - Alpske in borealne resave - Vrstno bogata travišča s prevladujočim navadnim volkom (*Nardus stricta*) na silikatnih tleh v montanskem pasu (in submontanskem pasu v celinskem delu Evrope) - Silikatna skalnata pobočja z vegetacijo skalnih razpok
SI3000098	Mesarska lopa	POO	Habitatni tip: - Jame, ki niso odprte za javnost
SI3000108	Raduha	POO	Habitatni tipi: - ruševje z vrstama *Pinus mugo* in *Rhododendron hirsutum* (*Mugo-Rhododendretum hirsuti*), - dinarski gozdovi rdečega bora na dolomitni podlagi (*Genisto januensis-Pinetum*), - ilirski bukovi gozdovi (*Fagus sylvatica - Aremonio-Fagion),* - karbonatna skalnata pobočja z vegetacijo skalnih razpok.
SI3000261	Menina	POO	Habitatni tip: - -(91K0) Ilirski bukovi gozdovi *(Aremonio-Fagion)* Hrošč: - - alpski kozliček (*Rosalia alpina)* Netopir: - mali podkovnjak (*Rhinolophus hipposideros)* Dvoživki: - hribski urh *(Bombina variegata)* - veliki pupek (*Triturus carnifex)* Rak: - *navadni koščak (*Austropotamobius torrentium)*
SI3000384	Huda peč	POO	Habitatna tipa: - dinarski gozdovi rdečega bora na dolomitni podlagi (*Genisto januensis*-Pinetum), - karbonatna skalnata pobočja z vegetacijo skalnih razpok
SI3000385	Robnik	POO	Habitatni tip: - dinarski gozdovi rdečega bora na dolomitni podlagi (*Genisto januensis*-Pinetum).
SI3000383	Jamnikova in Strevčeva peč	POO	Habitatna tipa: - dinarski gozdovi rdečega bora na dolomitni podlagi (*Genisto januensis*-Pinetum), - karbonatna skalnata pobočja z vegetacijo skalnih razpok

13.5.3 Konkretne usmeritve s pripadajočimi upravljavskimi conami

IME CONE:	POVRŠINA v GGO
Cona A	**9838 ha**

Vrste:

- divji petelin (*Tetrao urogallus*)
- gozdni jereb (*Bonasa bonasia*)
- mali skovik (Glaucidium passerinum)
- koconogi čuk (Aegolius funereus)
- triprsti detel (Picoides tridactylus)
- ruševec (Tetrao tetrix tetrix)

OPIS CONE: Cona obsega večnamenske gospodarske gozdove in je namenjena ohranjanju ekoloških zahtev divjega petelina, gozdnega jereba in triprstega detla. Vključuje tudi habitate, koconogega čuka in malega skovika. V tej coni se nahajajo rastišča in gnezdilni habitat divjega petelina. Del cone predstavljajo varovalni gozdovi in gozdni rezervati.

Območja:

- SI 5000024 Grintovci
- SI 3000038 Smrekovško pogorje
- SI 3000108 Raduha
- SI 3000264 Kamniško Savinjske Alpe

USMERITVE:

- Ohraniti obstoječe travnate površine znotraj gozda.
- Ohranja oz. mestoma naj se vzpostavi primeren gozdni rob (tudi notranji g. rob ob širitvi in vzpostavljanju pomladitvenih jeder); vzdržuje se njegova stopničasta oblika, navzočnost zanj značilnih drevesnih in grmovnih vrst oziroma postopen prehod iz kmetijskih površin v gozd).
- Zagotavlja se gozd, ki ima bogato zastopano zeliščno plast (predvsem borovnica, brusnica, malina), zagotavlja se strukturno in vrstno pestre sestoje s poudarkom na plodonosnih drevesnih in grmovnih vrstah.
- Pomlajevanje se prepušča naravni sukcesiji in podaljšuje pomladitvene dobe z zadržano naravno obnovo.
- Žične pomlajevalne ograje naj se ustrezno označi ali pa se jih zamenja z lesenimi ograjami.
- V pomladitvenih jedrih naj se ohranja velik delež pionirskih vrst (listavcev).
- Ob načrtovanju novih gozdnih prometnic je potrebno posebno pozornost nameniti režimu vožnje, času izgradnje prometnice, kot tudi ovrednotiti njene morebitne posledice na ohranitev ugodnega stanja kvalifikacijskih vrst.
- Na obstoječih gozdnih prometnicah naj se vzpostavi režim vožnje, predvsem na slepih krakih in manj pomembnih gozdnih cestah naj se postavi zapornice (prometni znaki in zapornice).
- Novo odpiranje gozdov z gozdnimi prometnicami ni zaželeno. Znotraj cone se omeji gradnja in priprava gozdnih prometnic; načrtovanje omrežja gozdnih prometnic naj poteka v sodelovanju s pristojno enoto ZRSVN.
- Krmišč za divjega prašiča se ne postavlja na nadmorskih višinah nad 1200 m; pri postavitvi krmišč za jelenjad se določi vrsta krme, čas krmljenja.
- Nad 1200 m n.m.v. se postopno odstrani vsa krmišča z močno in sočno krmo (koruza, pesa, jabolka, ipd.) in solnice, dopustna so zgolj krmišča s tam pridelanim senom.
- Upravljanje z divjadjo naj se načrtuje tako, da se številčnost velike rastlinojede divjadi vzdržuje na ravni, ki zagotavlja nemoteno naravno pomlajevanje gozdnih habitatnih tipov.
- Ohranja naj se vsa drevesa z dupli.
- Ohranjanje dolgih proizvodnih dob (150 let) in zagotavljanje presvetljenih starejših sestojev (debeljaki, sestoji v obnovi), kot prevladujoče razvojne faze (vsaj 50 % površin).
- Pri izbiri drevja za posek in izvajanju sečnje in spravila lesa se zagotavlja, da ob upoštevanju tveganja za prenamnožitev škodljivih organizmov v gozdu ostane v povprečju vsaj sedanji delež (7 %) odmrlega lesa glede na lesno zalogo v rastiščno gojitvenem razredu. Odmrl les mora biti čim bolj enakomerno razporejen in obsegati vse debelinske razrede, zlasti pa debelinski razred nad 30 cm.
- Načrtuje naj se gospodarjenje v smislu povečanja števila stoječih odmrlih dreves debelinskega razreda B in C (cca 15 m^3/ha oz. 5-7 dreves /ha).
- V coni se zagotavlja zmerne do nizke gostote divjih prašičev, jazbecev, lisic, kun in drugih plenilcev talnih gnezd.

- Ohranja oz. varuje se vsa pevska drevesa.
- Pri določitvi območij brez gospodarjenja oz. z ukrepanjem za izboljšavo habitatov vrst se bo poskušalo v vsaki GGE poiskati primerne površine za ekocelice in se za njihovo izločitev dogovoriti z lastniki gozda.

PREDLAGANI UKREPI v GGN:

Ukrepa:
651 Ohranjanje biotopov sečnja
652 Ohranjanje biotopov nega
653 – Ohranjanje biotopov – naravni razvoj

IME CONE:	POVRŠINA v GGO:
Cona A1	**4843 ha**

Vrste:

- divji petelin (*Tetrao urogallus*)
- ruševec (Tetrao tetrix tetrix)

OPIS CONE: Podcona je namenjena ohranjanju ekoloških zahtev divjega petelina. Obsega območje, na katerem se mora spoštovati časovno omejitev gozdnih del in gradnje gozdnih prometnic.
Območja:

- SI 5000024 Grintovci
- SI 3000038 Smrekovško pogorje
- SI 3000108 Raduha
- SI 3000264 Kamniško Savinjske Alpe

USMERITVE:
V coni veljajo vse usmeritve cone A

- Celotno cono se opredeli s 1. stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti
- V celotni coni se upošteva določilo časovne omejitve izvajanja sečnje in spravila lesa ter gradnje gozdnih prometnic v času od 1. marca do 30. junija.
- Na aktivnih rastiščih se po potrebi v soglasju lastnikom gozda časovno omejitev gozdarskih del upošteva tudi v obdobju 1.12. do 28.2.
- V sodelovanju z lastniki in lokalnimi skupnostmi se znotraj cone izvedejo zapore gozdnih cest (zapornice, prometni znaki, obvestilne table o mirni coni). Prioritetno se zaprejo predvsem slepi kraki gozdnih cest ter manj pomembne gozdne ceste.
- Gozdnih cest se v zimskem času ne pluži.
- Rekreacijske in turistične dejavnosti se usmerja izven cone, v coni naj se ne ureja novih pešpoti. V prostorskem delu območnega načrta naj bodo ta območja praviloma izločena iz rekreativne rabe (kolesarjenje, nabiralništvo).

PREDLAGANI UKREPI v GGN:
Veljajo vsi ukrepi podani v coni A

IME CONE:	POVRŠINA v GGO:
Cona B	**2584 ha**

Vrste:

- ruševec (Tetrao tetrix tetrix)
- divji petelin (*Tetrao urogallus*)

Habitatni tipi:

- Ruševje z vrstama *Pinus mugo* in *Rhododendron hirsutom* (Mugo – Rhododendron hirsuti)

OPIS CONE: Cona je namenjena ohranjanju ekoloških zahtev ruševca in habitatnega tipa Ruševje z vrstama *Pinus mugo* in *Rhododendron hirsutom*, vključuje pa tudi habitat divjega petelina in belke.
V tej coni se nahajajo rastišča in gnezdilni habitat ruševca. Velik del cone predstavljajo varovalni gozdovi. Poleg zastopanosti habitatnega tipa ruševja, je to prostor zgornje drevesne in gozdne meje (smreka, macesen, ruševje).

Območja:

- SI 5000024 Grintovci
- SI 3000038 Smrekovško pogorje
- SI 3000108 Raduha
- SI 3000264 Kamniško Savinjske Alpe

USMERITVE:

- Ohranja naj se status varovalnih gozdov z visoko poudarjeno funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti (1. stopnja).
- Ohraniti obstoječe travnate površine znotraj gozda oz. ruševja.
- V celotni coni se upošteva določilo časovne omejitve izvaja morebitne sečnje in spravila lesa v času od 1. marca do 30. junija (mirna cona).
- Zagotavlja se gozd, ki ima bogato zastopano zeliščno plast (predvsem borovnica, brusnica, malina), zagotavlja se strukturno in vrstno pestre sestoje s poudarkom na plodonosnih drevesnih in grmovnih vrstah.
- Ohranjanje skupin macesnovih dreves, predvsem v pasu zgornje gozdne meje.
- Pomlajevanje se prepušča naravni sukcesiji in podaljšuje pomladitvene dobe.
- V podrasti naj se ohranja grmovni in zeliščni sloj.
- Izboljša naj se strukturo sestojev (strukturiranje gozdnih robov, vzpostavljanje preletnih koridorjev, zagotovljen sečni red, puščanje stoječih odmrlih dreves - sušice) in funkcij gozda za dvig ugodnega stanja koconogih kur
- Na obstoječih gozdnih prometnicah naj se vzpostavi režim vožnje, predvsem na slepih krakih in manj pomembnih gozdnih cestah naj se postavi zapornice (prometni znaki in zapornice).
- Novo odpiranje gozdov z gozdnimi prometnicami ni zaželeno.
- Krmišč za divjega prašiča se ne postavlja; pri postavitvi krmišč za jelenjad se določi vrsta krme, čas krmljenja (v sklopu načrta za LUO).
- Upravljanje z divjadjo naj se načrtuje tako, da se številčnost velike rastlinojede divjadi vzdržuje na ravni, ki zagotavlja nemoteno naravno pomlajevanje gozda.

IME	POVRŠINA v GGO
Cona C	**35 ha**

VRSTA:
Lepi čeveljc (*Cypripedium calceolus*)

OPIS CONE:
Cona zajema znani rastišči lepega čeveljca v Logarski dolini in Matkovem kotu
Območje SI 3000264 Kamniško-Savinjske Alpe

USMERITVE:

- Celotno cono se opredeli s 1. Stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti
- V coni naj se ne gradi in pripravlja novih gozdnih prometnic.
- Spravilo lesa naj ne poteka preko rastišča.
- V coni naj se izvaja samo zelo šibko redčenje, ki bo zagotovilo rahel oz. vrzelast sklep krošenj.
- Podiranje dreves v okolici naj bo usmerjeno izven rastišča.

PREDLAGANI UKREPI v GGN:

- 652 - Ohranjanje biotopov nega

IME	POVRŠINA v GGO
Cona D	**105 ha**

Vrste:
Rak:
navadni koščak *(Austropotamobius torrentium)**

Cona obsega habitat vrste raka navadni koščak *(Austropotamobius torrentium)*

Območja:

- SI 3000264 Kamniško Savinjske Alpe
- SI 3000309 Savinja Grušovlje Petrovče
- SI 3000322 Sopot s pritoki
- SI 3000224 Huda luknja
- SI 3000360 Dreta
- SI 3000359 Lučnica
- SI 3000261 Menina

USMERITVE:

- Celotno cono se opredeli s 1. Stopnjo poudarjenosti funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti
- Ohranja naj se sedanji obseg naravne ohranjenosti vodotokov.
- Novih gozdnih prometnic naj se ne gradi oz. pripravlja v 10m – 15m pasu ob strugi vodotoka.
- Na vodotokih naj se ne skladišči lesa, prav tako naj se rampanje lesa izvaja na način, da gozdni sortimenti niso narinjeni v vodno telo.
- Sečne ostanke v in ob strugi je potrebno po sečnji odstraniti.
- Vlačenje po strugi in skladiščenje lesa ob strugi, tudi izven gozdnega prostora, naj se ne izvaja.
- Iz vodotokov naj se ne odvzema sedimentov.
- Zagotovi naj se trajno naravno pomlajevanje pod zastorom, da bo omogočena stalna prekoreninjenost talne površine.
- Ohranja naj se obstoječa zastrtost struge s krošnjami.
- Ohranja oz. vzpostavi naj se naravna vrstna sestava brez umetno vnesenih iglavcev (nevarnost zakisanja tal).
- Prepreči naj se odnašanje materiala iz gozdnih prometnic in njihovih brežin (redno vzdrževanje, ustrezno odvodnjavanje, ...).

13.5.4 Pregled zavarovanih območij in varstvenih režimov (Ur. l. RS 87/27)

ZAP. ŠT.	IME	STATUS	VARSTVENI REŽIM
1	Robanov kot	KP	Prepovedano je : - sekati na golo - puščati sečne odpadke v strugah vodotokov in hudourniških strugah, - pogozdovati kmetijska zemljišča, razen če je s planskimi akti določena sprememba kmetijskega v gozdno zemljišče, - vnašati neavtohtone gozdne in druge rastlinske vrste, - uporabljati sredstva za zatiranje in uničevanje rastlin in živali, - odpirati in izkoriščati peskokope, kamnolome in rudne kope, V najvrednejšem območju je prepovedano še: - izvajanje posegov v strugah vodotokov in na vodnih ter priobalnih zemljiščih, razen na hujših erozijskih žariščih - spreminjanje oblikovnosti in sestava površja z zemeljskimi deli, - uporabljati gozdne ceste za javni promet, razen če to ni posebej dovoljeno in označeno.
2	Logarska dolina	KP	
3	Golte	KP	
4	Soteska Savinje pri Igli	NS	Prepovedano je : - kopanje in izkoriščanje rudnin, - povzročanje vibracij ali eksplozij, - gradnja cest in infrastrukturnih objektov.
5	Igla	NS	
6	Soteska Palenka	NS	
7	Savinja od izvira do Ljubnega	NS	Prepovedano je: – odlagati odmetavati odpadke vseh vrst v strugo, na breg ali neposredno bližino vode. Po predhodnem soglasju (izjemoma) je dovoljeno: – graditi poti na ožjem območju vodnega toka, – posegati v obrežno vegetacijo, – vnašati tujerodne živalske in rastlinske vrste. –
8	Jezero Biba	NS	Prepovedano je: - onesnaževati vodo; - spreminjanje kemijske sestave vode; - graditi stavbe vseh vrst; - odlagati ali odmetavati odpadke vseh vrst; - posegati v obrežno vegetacijo.
9	Tirske peči	NS	Prepovedano je: - gradbena dela (ceste, …), odkopavanje ali zasipavanje terena ipd.; - povzročanje vibracij ali eksplozij, - izvajanje športov, ki lahko poškodujejo spomenik (plezanje...). -
10	Melišče pod Planjavo	NR	Prepovedano je - odkopavati, lomiti ali razbijati kamenine na območju, - gospodarsko izkoriščati (odvzemati) kamnine, ki so predmet varstva, - zemeljska dela(npr. izravnavanje, poglabljanje terena), ki posredno ali neposredno prizadenejo naravni spomenik, - gradnja vseh vrst na ožjem območju naravnega spomenika, - zasipavati geološke profile ali golice,
11	Greben Smrekovec-Komen	NR	

ZAP. ŠT.	IME	STATUS	VARSTVENI REŽIM
			- vsako poseganje, ki bi spremenilo rastiščne razmere na lokaliteti (npr. odstranjevanje ali spreminjanje vegetacije, spreminjan je stanja voda, odstranjevanje zemlje, ruše ali kamninske podlage, zasipavanje, gradnja vseh vrst ter zemeljska dela, - izkopavati, nabirati poškodovati ali lomiti rastline(zelišča drevesa grme) ali uničevati vegetacijske formacije, ki so pod posebnim varstvom, spreminjati kulturo rastišča oz. posegati v rastiščne pogoje (krčitve gozdov, pogozditev travnika oz. pašnika, …) - vsakršno drugo poseganje na ožji lokaliteti, ki škodljivo vpliva na rastline ali vegetacijske formacije, - onesnaževati površinske talne in podzemeljske vode.
12	Golarjev pekel	NS	Prepovedano je: - zemeljska dela, - spreminjati vegetacijsko odejo na površju (krčitev), - povzročati vibracije ali eksplozije na območju,
13	Klemenškov pekel		
14	Slap – Cuc	NS	Prepovedano je: - onesnaževati vodo, - spreminjati vodni režim, - gradnja objektov in g. prometnic, Po predhodnem soglasju (izjemoma) je dovoljeno: - graditi poti na ožjem območju spomenika, - posegati v obrežno vegetacijo, - vnašati tujerodne živalske in rastlinske vrste.
15	Presihajoči studenec	NS	
17	Slap Skok v Podolševi	NS	Prepovedano je: - gradbena dela na območju - odmetavanje in odlaganje odpadkov
18	Slapišče Palenk	NS	
19	Izvir Črne (Savinja)	NS	
20	Kisla (železna) voda pod Olševo	NS	
21	Račka vrata	NS	
22	Solčavska tisa	NS	Prepovedano je: - spreminjati rastiščne pogoje, - gradnja stalnih objektov na območju neposrednega rastišča. Po predhodnem soglasju (izjemoma) je dovoljeno: - postavljanje manjših stalnih objektov na območju neposrednega rastišča, - nabiranje plodov, cvetov ali semen.
23	Lipa na prelazu Lipa	NS	
24	Ermenčeva tisa	NS	
25	Izvir Libije (Ljubije)	NS	Prepovedano je: - gradbena dela na območju - odmetavanje in odlaganje odpadkov
26	Ledenica na Golteh	NS	Prepovedano je: - vse vrste gradenj; - zemeljska dela; - spreminjati vegetacijsko odejo na površju nad jamo; - zakrivati ali posegati v estetsko podobo okolice vhoda v jamo s sekanjem drevja, postavljanjem, stavb, ograj,… - uničevati ali odstranjevati sigaste tvorbe, - gradnja (stavbe, ceste, drugi infrastrukturni objekti), - spreminjati vegetacijsko odejo na površju nad jamo (krčenje gozda), - odlagati tekoče ali trdne odpadke v jamo.
27	Trbiška zijalka	NS	
28	Snežnica na Raduhi	NS	
29	Zelena jama	NS	
30	Župnekovo žrelo	NS	

ZAP. ŠT.	IME	STATUS	VARSTVENI REŽIM
31	Jespa	NS	
32	Rjavčeva jama	NS	
33	Okno v Mozirski Požganiji	NS	Prepovedano je: - gradbena dela (ceste, …), odkopavanje ali zasipavanje terena ipd.; - povzročanje vibracij ali eksplozij - postavljanje tabel; - Izvajanje športov, ki lahko poškodujejo spomenik (plezanje,…)

13.5.5 Pomembnejše naravne vrednote

IDENT. ŠT.	IME	ZVRST
1421	Palenk - soteska	geomorf, hidr
393	Ljubija - zgornja soteska	geomorf, hidr
420	Lučka Bela	hidr, (geomorf), (ekos), (zool)
421	Brložnica - dolina	geomorf, hidr, ekos
422	Savinja - soteska pri Igli	geomorf, hidr
5731	Hudi potok - soteska	geomorf, hidr
6096	Sušica	hidr
3716 OP	Covnikovo barje	ekos
5997	Turnovka - barje	hidr, ekos
3775	Robnikovo pečovje	geol, geomorf
407	Podolševske pečine	geomorf
405 V	Matkov kot	geomorf, ekos, bot
406 V	Logarska dolina	geomorf, (hidr)
412 V	Golte	geomorf, geol, (geomorfp)
260 V	Robanov kot	geomorf
410 V	Raduha	geomorf, (bot)
411	Rogatec	geomorf, ekos
372	Tirske peči	geomorf, ekos, zool
6974	Komen - rastišče andezitne flore	bot, geol
427	Klemenškova planina	ekos
428 V	Robanov kot - gozdni rezervat	ekos
430	Mozirska požganija	ekos
431	Menina - Strojnik - gozdni rezervat	ekos
432	Robnikove peči - gozdni rezervat	ekos
1836	Dleskovška planota – gozdni rezervat	ekos
3854	Tolsti vrh	ekos
5688	Paka- nahajališče trilistne valdštajnije	bot
1448	Slapišče v Tumfih	geomorf, hidr
1552	Skok - slap v Podolševi	hidr
6094	Ivovec - niz slapov	geomorf, hidr

IDENT. ŠT.	IME	ZVRST
5505	Riharska Draga - jelka 2	drev
5506	Riharska Draga - jelka 1	drev
5509	Atelškova smreka	drev
5701	Vodovnikova smreka	drev
5702	Vrhovnikova hrasta	drev
5726	Roščarjev bor	drev
5947	Štorgljeva tisa	drev
6093	Klemenča jama - macesna	drev
295	Solčavska tisa	drev
503	Železna voda	hidr, geol
80273	Lipovtova bukev	drev
80274	Logarska dolina - brin	drev

13.6 Gozdni rezervati

Številka rezervata	Naziv	Varstveni režim	Površina (ha)
1001	Menina-Strojnik	blažji	67
1002	Poljšak	blažji	226
1006	Mozirska požganija	blažji	32
1007	Klemenškova planina	blažji	66

13.7 Presoja trajnostnega gospodarjenja

13.1.1 Ocena zagotavljanja trajnosti gozdnih virov in bilance ogljika

	rastiščnogojitveni razred (RGR)										
Indikator	**050**	**060**	**061**	**070**	**081**	**090**	**091**	**110**	**160**	**200**	**210**
Površina gozdov	2	2	2	3	3	3	3	2	3	4	3
Lesna zaloga	3	3	4	3	4	3	4	3	4	3	4
Debelinska struktura gozdov	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	4
Ponori ogljika	3	2	1	3	2	3	1	2	3	4	4

1: zelo neugodno; 2: neugodno; 3: ugodno; 4: zelo ugodno; *ni podatka

13.1.2 Ocena vzdrževanja zdravja in vitalnosti gozdnih ekosistemov

	rastiščnogojitveni razred (RGR)										
Indikator	**050**	**060**	**061**	**070**	**081**	**090**	**091**	**110**	**160**	**200**	**210**
Sanitarni posek	2	2	3	2	3	3	2	2	3	3	4
Poškodovanost gozdnega drevja	3	3	3	3	2	2	3	3	3	3	3
Posegi v gozd in gozdni prostor	2	2	2	3	3	3	3	3	3	4	4
Objedenost gozdnega mladja	3	3	3	3	3	2	2	3	4	4	4
Paša v gozdu	4	4	4	3	3	4	4	4	4	4	4
Ocena tveganj pri gospodarjenju z gozdovi	2	2	2	3	3	3	2	2	3	4	4

1: zelo neugodno; 2: neugodno; 3: ugodno; 4: zelo ugodno; *ni podatka

13.1.3 Ocena vzdrževanja in vzpodbujanja ekonomskih funkcij gozda

	rastiščnogojitveni razred (RGR)										
Indikator	**050**	**060**	**061**	**070**	**081**	**090**	**091**	**110**	**160**	**200**	**210**
Prirastek in posek	3	3	4	3	3	3	4	3	3	2	2
Zgradba gozdnih sestojev	2	3	3	2	3	3	2	2	3	3	3
Ocena trajnosti donosov lesa	3	3	3	3	3	3	3	2	4	2	/
Kakovost gozdnega drevja	2	3	3	3	3	3	3	2	3	2	1
Zasnova in negovanost	2	2	3	2	3	2	3	2	3	2	2

1: zelo neugodno; 2: neugodno; 3: ugodno; 4: zelo ugodno; *ni podatka

13.1.4 Ocena ohranjanja biotske raznovrstnosti gozdov

	rastiščnogojitveni razred (RGR)										
Indikator	**050**	**060**	**061**	**070**	**081**	**090**	**091**	**110**	**160**	**200**	**210**
Drevesna sestava gozdov (P 2)	3	3	2	3	2	3	2	4	3	4	4
Ohranjenost gozdnih sestojev	3	2	1	3	2	3	2	3	3	4	4
Gozdni sestoji s prevladujočim debelim drevjem	3	4	4	4	4	4	4	3	4	4	3
Uspešnost pomlajevanja in preraščanja	3	3	3	3	2	3	2	3	3	3	3
Tujerodne vrste	2	2	2	3	3	3	3	3	3	4	4
Gozdni genski viri	4	4	3	4	3	4	3	4	4	4	4
Odmrla lesna masa	3	3	2	3	3	4	3	4	2	4	4
Natura 2000	2	1	1	3	3	3	3	2	1	4	4
Gozdovi prepuščeni naravnemu razvoju	3	3	2	3	3	3	2	3	2	4	4
Varovalni gozdovi	/	/	/	3	/	3	/	3	/	4	4
Dolžina gozdnega roba	4	4	4	2	2	2	2	4	4	2	1
Mokrišča in vodni viri v gozdu	2	3	3	2	3	3	3	1	3	2	2
Mirne cone	/	/	/	3	3	3	2	2	/	4	4

1: zelo neugodno; 2: neugodno; 3: ugodno; 4: zelo ugodno; *ni podatka

13.1.5 Sanitarni posek v letih 2011-2020 po vzrokih poseka in kategorijah lastništva

Vzrok poseka (šifre vzrokov)	**Drevesna vrsta**	**Zasebni gozdovi m³**	**Državni gozdovi m³**	**Gozdovi lokalnih skupnosti m³**	**Skupaj m³**	**Skupaj Št. dreves**	**Povprečno drevo m³**
Žuželke (301, 901, 991)	Iglavci	355.478	8.912	38	364.428	300.847	1,21
	Listavci	71	2	0	73	82	0,89
	Skupaj	355.549	8.914	38	364.501	300.929	1,21
Bolezni, glive (302, 902)	Iglavci	46.997	489	0	47.486	37.523	1,27
	Listavci	9.821	374	0	10.195	17.587	0,58
	Skupaj	56.818	863	0	57.681	55.110	1,05
Divjad (303, 903)	Iglavci	2.657	10	0	2.667	10.840	0,25
	Listavci	57	0	0	57	469	0,12
	Skupaj	2.714	10	0	2.724	11.309	0,24
Veter (304, 904, 994)	Iglavci	441.759	4.338	33	446.130	375.993	1,19
	Listavci	33.963	1.748	3	35.714	38.446	0,93
	Skupaj	475.722	6.086	36	481.844	414.439	1,16
Sneg (305, 905)	Iglavci	7.903	250	0	8.153	20.609	0,40
	Listavci	731	22	0	753	2.321	0,32
	Skupaj	8.634	272	0	8.906	22.930	0,39
Žled (306, 906))	Iglavci	77.950	2.319	0	80.269	124.968	0,64
	Listavci	109.931	4.903	0	114.834	144.121	0,80
	Skupaj	187.881	7.222	0	195.103	269.089	0,73
Plaz, usad (307, 907)	Iglavci	3.631	69	0	3.700	2.896	1,28
	Listavci	646	6	0	652	865	0,75
	Skupaj	4.277	75	0	4.352	3.761	1,16
Požar (308, 908)	Iglavci	726	0	0	726	986	0,74
	Listavci	415	0	0	415	414	1,00
	Skupaj	1.141	0	0	1.141	1.400	0,82
Imisija (lokalna) (309, 9	Iglavci	451	33	0	484	757	0,64
	Listavci	2	0	0	2	2	1,00
	Skupaj	453	33	0	486	759	0,64
Delo v gozdu (310, 910)	Iglavci	40.744	1.372	0	42.116	33.035	1,27
	Listavci	1.896	46	0	1.942	2.311	0,84
	Skupaj	42.640	1.418	0	44.058	35.346	1,25
Drugo* (311, 911, 990)	Iglavci	10.591	228	0	10.819	10.391	1,04
	Listavci	1.977	30	0	2.007	2.888	0,69
	Skupaj	12.568	258	0	12.826	13.279	0,97

Skupaj	Iglavci	988.887	18.020	71	1.006.978	918.845	1,10
	Listavci	159.510	7.131	3	166.644	209.506	0,80
	Skupaj	1.148.397	25.151	74	1.173.622	1.128.351	1,04

13.1.6 Podatki Popisa objedenosti gozdnega mladja v obdobju 2011-2020 po popisnih enotah

Popisna enota Zgornja Savinja (13)

Preglednica 1: Število popisanih osebkov na hektar in njihov delež ter delež poškodovanih osebkov (objedenost) po višinskih razredih in drevesnih vrstah (skupinah) v letu 2020

Skup. DV	št.	< 15cm			R1 15-30 cm			R2 30-60 cm			R3 60-100 cm			R4 100-150 cm			R1-R4		
	vz.	DV %	št./ha	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %
Smreka	46	28	14.258	35	11.186	6,4	49	12.213	6,9	43	4.717	7,6	37	1.625	1,8	41	29.740	6,5
Jelka	21	41	20.870	19	6.028	15,6	8	2.052	14,6	7	755	7,5	5	200	7,1	13	9.035	14,5
Bori	5				57	50,0		14						14			86	33,3
Bukev	36	4	1.963	17	5.515	21,7	22	5.472	18,0	35	3.848	20,7	50	2.180	22,9	24	17.015	20,4
Hrasti	11		103		114	75,0	1	128	55,6	1	71	40,0					314	59,1
Plemeniti listavci	29	22	11.158	14	4.517	29,3	6	1.610	51,3	2	257	72,2	2	100	14,3	9	6.484	36,3
Drugi trdi listavci	27	6	2.893	11	3.548	27,7	12	2.964	41,3	11	1.226	40,7	5	200	42,9	11	7.937	35,2
Mehki listavci	16			2	656	65,2	2	570	75,0	2	200	64,3	2	86	66,7	2	1.511	68,9
Iglavci	47	69	35.128	55	17.271	9,7	57	14.279	8,0	49	5.472	7,6	42	1.838	2,3	54	38.861	8,4
Listavci	51	31	16.117	45	14.350	28,0	43	10.745	32,9	51	5.600	29,3	58	2.565	25,6	46	33.260	29,6
Skupaj	52	100	51.245	100	31.621	18,0	100	25.024	18,7	100	11.072	18,5	100	4.403	15,9	100	72.121	18,2
AVG (št./vz.)			10		43	8		34	6		15	3		6	1		97	18
MAX (št./vz.)			63		97	69		70	27		49	24		51	23		120	82
SD (+-št./vz.)			13		23	12		14	7		12	4		10	3		17	19

Preglednica 2: Delež poškodovanih osebkov (objedenost) po posameznih drevesnih vrstah za razrede R1-R4

	Objedenost 2010	Objedenost 2014	Objedenost 2017	Objedenost 2020
Smreka	2,6	5,1	5,8	6,5
Jelka	6,7	20,2	17,1	14,5
Bori	5,9	30,8		33,3
Macesen	28,6	23,5		
Bukev	22,7	21,2	11,0	20,4
Hrasti	20,4	58,6	32,8	59,1
Plemeniti listavci	57,6	38,7	45,7	36,3
Drugi trdi listavci	48,7	48,8	23,1	35,2
Mehki listavci	56,9	73,3	46,4	68,9
Iglavci	3,0	7,3	7,5	8,4
Listavci	39,3	34,0	22,8	29,6
Skupaj	20,2	19,7	14,4	18,7

Popisna enota Celjsko Bistriška kotlina (08)

Preglednica 1: Število popisanih osebkov na hektar in njihov delež ter delež poškodovanih osebkov (objedenost) po višinskih razredih in drevesnih vrstah (skupinah) v letu 2020

Skup. DV	št. vz.	< 15cm DV %	< 15cm št./ha	R1 15-30 cm DV %	R1 15-30 cm št./ha	R1 15-30 cm obj. %	R2 30-60 cm DV %	R2 30-60 cm št./ha	R2 30-60 cm obj. %	R3 60-100 cm DV %	R3 60-100 cm št./ha	R3 60-100 cm obj. %	R4 100-150 cm DV %	R4 100-150 cm št./ha	R4 100-150 cm obj. %	R1-R4 DV %	R1-R4 št./ha	R1-R4 obj. %
Smreka	39	17	11.876	7	3.783	*2,8*	6	1.838	*5,8*	10	1.290	*4,1*	7	495		7	7.406	*3,6*
Jelka	13	10	7.048	4	2.015	*36,8*	3	831	*31,9*	4	477	*22,2*	6	371	*23,8*	4	3.694	*32,5*
Bori	3	1	386					35			35						71	
Bukev	51	22	14.966	47	24.376	*5,2*	57	16.191	*6,9*	56	7.424	*6,0*	59	3.942	*0,4*	52	51.933	*5,5*
Hrasti	30	14	9.269	16	8.043	*15,2*	6	1.768	*30,0*		35	*100,0*				10	9.846	*18,1*
Plemeniti listavci	38	13	9.076	10	5.215	*41,4*	5	1.379	*48,7*	5	601	*47,1*	4	265	*13,3*	7	7.459	*42,2*
Drugi trdi listavci	45	23	15.931	16	8.096	*28,8*	22	6.151	*46,0*	24	3.235	*44,8*	22	1.502	*14,1*	19	18.984	*35,9*
Mehki listavci	9				247	*50,0*	1	265	*46,7*	2	230	*38,5*	2	106	*33,3*	1	848	*43,8*
Iglavci	42	28	19.311	11	5.798	*14,6*	10	2.704	*13,7*	14	1.803	*8,8*	13	866	*10,2*	11	11.171	*13,1*
Listavci	54	72	49.242	89	45.976	*15,5*	90	25.754	*20,5*	86	11.525	*19,9*	87	5.815	*5,2*	89	89.071	*16,8*
Skupaj	54	100	68.553	100	51.774	*15,4*	100	28.459	*19,8*	100	13.328	*18,4*	100	6.682	*5,8*	100	100.242	*16,4*
AVG (št./vz.)			13		54	8		30	6		14	3		7			105	17
MAX (št./vz.)			56		109	39		64	29		38	17		39	3		138	53
SD (+- št./vz.)			14		27	8		13	6		11	4		8	1		16	14

Preglednica 2: Delež poškodovanih osebkov (objedenost) po posameznih drevesnih vrstah za razrede R1-R4

	Objedenost 2010	Objedenost 2014	Objedenost 2017	Objedenost 2020
Smreka	12,8	11,3	4,3	3,6
Jelka	89,6	30,3	43,4	32,5
Bori	28,6	20,0		
Macesen				
Bukev	12,1	15,2	8,2	5,5
Hrasti	14,6	6,0	10,4	18,1
Plemeniti listavci	28,5	22,3	26,5	42,2
Drugi trdi listavci	25,4	33,2	23,3	35,9
Mehki listavci	25,2	85,5	76,2	43,8
Iglavci	27,6	17,1	17,8	13,1
Listavci	17,3	19,7	15,2	16,8
Skupaj	**19,2**	**19,3**	**15,5**	**16,4**

13.1.7 Modelna stanja po RGR

RGR	Drevesna sestava (%)								
	sm	je	bo	mc	bu	hr	p.l.	o.t.l.	m.l.
050	2	0	0	0	71	3	16	8	0
060	1	2	1	0	63	15	3	14	1
061	2	5	0	0	61	14	3	14	1
070	16	8	1	7	60	0	5	2	1
081	18	14	0	5	62	1	0	1	0
090	15	28	0	5	45	0	5	0	1
091	15	27	0	5	46	0	5	0	1
110	3	1	5	0	71	2	9	9	0
160	21	57	0	0	14	3	4	2	0

RGR	Razvojna faza –trajanje v letih				Proizv. doba	Končna LZ
	mlad.	drog.	deb.	v obn.	leto	m^3/ha
050	8	39	53	20	120	600
060	8	38	54	20	120	650
061	8	38	39	20	105	700
070	5	39	71	25	140	650
081	4	39	62	25	130	720
090	3	38	69	30	140	700
091	2	38	60	30	130	660
110	11	53	31	20	115	550
160	6	31	43	20	100	750

13.1.8 Pregled gozdnih semenskih objektov v GGO

Drevesna vrsta	Ident. številka	Kategorija	Proveniencno območje	Tip	Lastništvo	Površina (ha)
Acer pseudoplatanus L.	4,0250	znano poreklo	Slovenija	skupina semenjakov	državno	7,7
Fraxinus excelsior L.	4,0276	izbran	Slovenija	sestoj	zasebno	15
Picea abies (L.) Karst.	1,0265	znano poreklo	Alpsko	sestoj	zasebno	8,63
Picea abies (L.) Karst.	1,0277	Izbran	Alpsko	sestoj	zasebno	10,2
Picea abies (L.) Karst.	1,0278	Izbran	Alpsko	sestoj	zasebno	32,92
Abies alba Mill.	1,0279	Izbran	Alpsko	sestoj	zasebno	32,92
Pinus sylvestris L.	1,0280	Izbran	Slovenija	sestoj	zasebno	32,92
Picea abies (L.) Karst.	1,0281	Izbran	Alpsko	sestoj	zasebno	8,75
Abies alba Mill.	1,0282	Izbran	Alpsko	sestoj	zasebno	8,75
Picea abies (L.) Karst.	1,0283	Izbran	Alpsko	sestoj	zasebno	26,39
Acer pseudoplatanus L.	1,0295	znano poreklo	Slovenija	sestoj	zasebno	2,72
Acer pseudoplatanus L.	1,0349	znano poreklo	Slovenija	sestoj	zasebno	9,92
Acer pseudoplatanus L.	1,0350	znano poreklo	Slovenija	sestoj	zasebno	33,47
Abies alba Mill.	4,0365	Izbran	Predalpsko	sestoj	zasebno	22,93
Picea abies (L.) Karst.	1,0392	Izbran	Alpsko	sestoj	zasebno	91,94
Abies alba Mill.	1,0393	Izbran	Alpsko	sestoj	zasebno	91,94
Larix decidua Mill.	1,0394	izbran	Slovenija	sestoj	zasebno	91,94

Picea abies (L.) Karst.	1,0395	znano poreklo	Alpsko	sestoj	zasebno	10,09

13.8 Ekonomska presoja

Dosežene odkupne cene gozdnih lesnih sortimentov za obdobje **1.7.2020-30.6.2021**

	cena (EUR/m^3)
Hlodi iglavcev	61,87
Hlodi, hrast	159,68
Hlodi, bukev	68,65
Hlodi ostalih listavcev	76,23
Les za celulozo in plošče, iglavcev	30,57
Les za celulozo in plošče, listavcev	42,74
Drug okrogel industrijski les, iglavcev	47,06
Drug okrogel industrijski les, listavcev	36,57
Les za kurjavo, skupaj	39,87

13.9 Vključenost gozdnih rastiščnih tipov v območja Natura 2000

Šifra	**Ime gozdnega rastiščnega tipa**	**Območja Natura 2000**	**Gozdni HT - NATURA**
511	Vrbovje s topolom	Savinja Grušovlje - Petrovče	91E0*
512	Grmičavo vrbovje	Savinja Grušovlje - Petrovče	91E0*
521	Nižinsko črnojelševje	Savinja Grušovlje - Petrovče	91E0*
552	Predalpsko podgorsko bukovje na karbonatih	Menina, Huda luknja	91K0
581	Osojno bukovje s kresničjem	Menina, Huda luknja	91K0
592	Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje	Kamniško - Savinjske Alpe, Menina, Huda luknja	91K0
611	Gorsko obrežno sivojelševje, črnojelševje in velikojesenovje	Kamniško - Savinjske Alpe	91E0*
612	Orogeno vrbovje	Kamniško-Savinjske Alpe	3240, 91E0*
624	Jugovzhodnoalpsko bazoljubno rdečeborovje	Kamniško - Savinjske Alpe, Jamnikova in Strevčeva peč, Huda luknja, Raduha, Robnik	91R0
632	Predalpsko gorsko bukovje	Kamniško - Savinjske Alpe, Menina, Huda luknja	91K0
634	Alpsko bukovje s črnim telohom	Kamniško - Savinjske Alpe,	91K0
636 in 637	Bukovje s polžarko in javorovo bukovje	Menina	91K0
638	Bukovje z dlakavim slečem	Kamniško - Savinjske Alpe	91K0
643	Predalpsko jelovo bukovje	Kamniško - Savinjske Alpe, Menina, Huda luknja	91K0
683	Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico	Kamniško - Savinjske Alpe, Raduha, Menina	91K0
685	Predalpsko podvisokogorsko bukovje	Kamniško - Savinjske Alpe	91K0
701	Macesnovje		9420
702	Alpsko ruševje	Kamniško - Savinjske Alpe, Raduha	4070*

13.10 Utemeljitve in uporaba strokovnih podlag za pripravo prostorskih slojev posameznih funkcij gozdov

FUNKCIJA VAROVANJA GOZDNIH ZEMLJIŠČ IN SESTOJEV		
Utemeljitev	**Šifra**	**Podlaga**
Prva stopnja		
Gozdni rastiščni tipi (gozdne združbe) - ekstremni.	Va	Gozdni rastiščni tipi smiselno enako kot Priročnik in skladno z monografijo Bončina in sod., 2021, in sicer šifre: 621, 623, 624, 741, 562, 563, 661, 671, 684, 685, 701, 702, 703, 811 in 812.
Vse gozdno rastje nad zgornjo mejo strnjenega gozda.	Vb	Izbor sestojev iz sestojne karte s šifro sestoja 24 - ruševje.
Gozdovi na kompaktni matični podlagi z naklonom nad 35°. Gozdovi na erodibilni ali plazljivi matični podlagi z naklonom nad 25°.	Vc	Določitev naklona na podlagi rastrskih slojev – 25° in 35° Osnova je sloj naklonov nad 35°.
Gozdovi na zelo plitvih tleh (10 cm) ali gozdovi s skalovitostjo oziroma kamenitostjo nad 70 % površine (upoštevajo se tudi samo z mahom porasle skale in kamenje).	Vd	Kamnitost / skalovitost – osnova je na podlagi novih podatkov po odsekih izdelana karta kamnitosti oz. skalovitosti.
Gozdovi v hudourniških območjih z veliko gostoto erozijskih pojavov.	Ve	Podatki o hudournikih v primernem merilu še niso na voljo, zato se do ureditve teh podatkov uporabi ekspertna ocena načrtovalca skupaj s pristojno krajevno enoto. Določi se najbolj problematične odseke hudournikov, v katerih je potrebno izvajati redni pregled stanja.
Gozdovi, ki preprečujejo ali zadržujejo snežne plazove.	Vf	Podatki o nevarnosti snežnih plazov v primernem merilu še niso na voljo. Ko bodo na razpolago, se jih uporabi za namen določanja funkcije. Do takrat osnovo predstavlja do grebenov razširjen kataster snežnih plazov.
Gozdovi na področju skalnih podorov.	Vk	Kot območja naravne nevarnosti skalnih podorov smo uporabili na podlagi modela izdelano karto nevarnosti skalnih podorov 1:50.000.
Gozdovi ob vodotokih v območju 10-letnih visokih vod; Območje 10-letnih vod pomeni območje, ki je v povprečju poplavljeno vsaj enkrat na 10 let.	Vg	Uporabili smo integralne karte razredov poplavne nevarnosti. Prvo stopnjo poudarjenosti ima gozdni prostor na območju razreda velike poplavne nevarnosti oz. območju pogostih poplav.
Varovalni gozdovi, razglašeni z Uredbo.	Vu	Uporabili smo sloj z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom izločenih varovalnih gozdov.
Varovalni gozdovi s poudarjeno zaščitno funkcijo.	Vz	Vsi gozdovi s poudarjeno zaščitno funkcijo imajo hkrati poudarjeno tudi varovalno funkcijo. Stopnja poudarjenosti varovalne funkcije je enaka stopnji poudarjenosti zaščitne funkcije.
Druga stopnja		
Gozdni rastiščni tipi (gozdne združbe) – ekstremne.	Va	Gozdne združbe smiselno enako kot Priročnik in skladno z monografijo Bončina in sod., 2021, in sicer šifre: 672, 692, 600, 601, 651, 761, 561, 591, 592, 581, 636, 637, 634, 635, 565, 566, 511, 521 in 611.
Gozdovi na sušnih legah s kserofilno vegetacijo, ki ne izpolnjujejo pogojev za 1. stopnjo poudarjenosti, ali gozdovi na neprepustnih, občasno poplavljenih tleh.	Vh	Uporabili smo integralne karte razredov poplavne nevarnosti iz portala e-vode. Prvo stopnjo poudarjenosti ima gozdni prostor na območju razreda srednje poplavne nevarnosti oz. območju redkih poplav.
Gozdovi na erodibilni ali plazljivi matični podlagi z naklonom 15°–25°.	Vc	Določitev naklona na podlagi rastrskih slojev – 15° in 25°. Podatki o erodibilni in kompaktni matični podlagi še niso na voljo. Ko bodo na razpolago podatki o erodibilni in plazljivi matični podlagi, se uporabi še presek pripravljene podlage s slojem naklonov, do takrat se uporablja ekspertno znanje in poznavanje terena načrtovalcev in krajevne enote.
Gozdovi v območjih z navzočnostjo erozijskih pojavov.	Ve	Ko bodo na razpolago podatki v ustreznem merilu, se jih uporabi, do takrat pa se uporablja ekspertna ocena načrtovalca skupaj s pristojno krajevno enoto.
Gozdovi na plitvih tleh (do 20 cm) ali gozdovi s skalovitostjo oziroma kamnitostjo na 50–70 % površine.	Vi	Kamnitost/ skalovitost – na podlagi novih podatkov po odsekih izdelati karto kamnitosti oz. skalovitosti.

Tretjo stopnjo podarjenosti imajo vse preostale površine gozdnega prostora, razen neporaščenih predelov (npr. pobočni grušči), ker vse ohranjajo in izboljšujejo rodovitnost tal.

HIDROLOŠKA FUNKCIJA		
Utemeljitev	**Šifra**	**Podlaga**
Prva stopnja		
Na območjih 1. in 2. varstvene cone po odloku o zaščiti virov pitne vode.	Ha	Uporabili smo sloje iz portala e-vode: - Državni nivo: 0 - območje zajetja; 1 - najožje vodovarstveno območje; 2, 2A, 2B ožje vodovarstveno območje. - Občinski nivo: 1, 1A, 1B - najožje vodovarstveno območje; 2 - ožje vodovarstveno območje.
Na ožjih območjih vodnih zajetij in drugih vodnih virov.	Hb	Kot pomoč pri določanju pravih lokacij zajetij smo uporabili sloj vodnih dovoljenj iz portala e-vode. V okolici zajetij iz gospodarske javne infrastrukture, dodana so tista (lokalna) vodna zajetja, ki nimajo občinskih odlokov.
Ob jezerih v pasu do 50 (100 m) - odvisno od reliefa.	Hf	Uporabili smo: - Pas 100 m ob večjih jezerih; - Pas 50 m ob manjših jezerih.
Nad jamami in okoli brezen.	Hd	Uporabili smo sloj naravnih vrednot: NV-jame, NV-točke, ZO-točke
Okolica izvirov vode odvisno od izdatnosti.	He	Uporabili smo sloj izvirov, pri čemer prvo in drugo stopnjo ločimo glede na polje IZDAT (izdatnost). Če je izdatnost večja ali enaka 5 l/s, izviru določimo prvo stopnjo.
Okolica črpališč.	Hg	Uporabili smo črpališča iz sloja gospodarske javne infrastrukture (Atribut.: 3103).
Druga stopnja		
Na širšem vodozbirnem območju (območja 3. varstvene cone po predpisih o zaščiti pitne vode).	Ha	Uporabili smo sloje varstvenih con po predpisih o zaščiti pitne vode iz portala e-vode. Drugo stopnjo poudarjenosti imajo: 3 – širše vodovarstveno območje (državni nivo) in 3 – širše vodovarstveno območje in 4 – ogrožena območja (občinski nivo).
Ob vodotokih in manjših stoječih vodah v širini ene do dveh drevesnih višin in na prispevnih območjih jezer.	Hf	Uporabili smo sloj vodotokov iz portala e-vode in ga ohranili kot linijski element. Kot vplivni radij smo določili do 50 m na vsako stran vodotoka (za večje vodotoke npr. Sava v srednjem in spodnjem toku ter Drava do 100 m) od sredinske linije vodotoka. Ostale stoječe vodne površine predstavlja sloj iz portala e-vode Vodno zemljišče stoječih celinskih voda. Osnovni sloj smo pripravili iz prispevnih območij jezer iz portala e-vode.
Karbonatni kraški svet s podzemnimi kraškimi jamami in podzemnimi vodnimi tokovi.	Hc	Uporabili smo sloj območij karbonatnih kamnin (glej Gostinčar, 2016). Drugo stopnjo smo določili površinam, kjer je v opombo zapisan »apnenec« ali »apnenec in dolomit«, v primeru »dolomit« in »klastične karbonatne« pa smo presodili o smiselnosti.
Okolica izvirov vode odvisno od izdatnosti.	He	Uporabili smo sloj izvirov. Prvo in drugo stopnjo smo ločili glede na polje IZDAT (izdatnost). V kolikor je izdatnost manjša od 5 l/s, se določi drugo stopnjo. To se ovrednoti tudi v okolici tistih (lokalnih) vodnih zajetij, ki nimajo občinskih odlokov (prikazujemo točkovno).
Okolica črpališč.	Hg	Uporabili smo črpališča iz sloja gospodarske javne infrastrukture (Atribut.: 3103).

Tretjo stopnjo poudarjenosti ima ves preostali gozdni prostor.

FUNKCIJA OHRANJANJA BIOTSKE RAZNOVRSTNOSTI		
Utemeljitev	**Šifra**	**Podlaga**
Prva stopnja		
Ohranjeni redki gozdni ekosistem ali bližina drugih ekosistemov.	Ba	Temelji se na smernicah ZRSVN in poznavanju območja: npr. visoka barja, mokrišča, mrazišča, udornice … naravne vrednote ekosistemske zvrsti. Osnova so sloji, pridobljeni v okviru naravovarstvenih smernic.
Nahajališče redkih ali ogroženih rastlinskih vrst.	Bb	Temelji se na smernicah ZRSVN: npr. redke in ogrožene rastlinske vrste, vezane na gozd: bodika, tisa, lepi čeveljc …

		Osnova so sloji, pridobljeni v okviru naravovarstvenih smernic.
Gozdovi, pomembni za ohranitev redkih ali ogroženih živalskih vrst - rastišča divjega petelina in ruševca.	Bc	Uporabi se zaris območja prisotnosti vrste ali centre rastišč, okoli katerih se določi vplivni radij skladno s Pravilnikom o varstvu gozdov. Vrsta se vpiše v opombe.
Gnezdišča (črne štorklje, planinskega orla, belorepca in ostalih vrst orlov, sršenarja in ostalih ogroženih ujed, gnezdišča sove kozače, velike uharice in ostalih vrst sov).	Bh	Zariše se, če so lokacije znane. V kolikor so znani le točkovni objekti, se določi vplivni radij, odvisen od vrste, katera gnezdi, skladno s Pravilnikom o varstvu gozdov. Vrsta se vpiše v opombe.
Prisotnost zveri (brlogi) – medveda, volka, vidre, risa in divje mačke.	Bi	Zariše se znane lokacije brlogov oz. lokacije kraja poleganja mladičev. V kolikor so znani le točkovni objekti, se določi vplivni radij, odvisen od vrste (skladno s Pravilnikom o varstvu gozdov). Vrsta se vpiše v opombe.
Gozdni rezervati, ekocelice in habitatna drevesa.	Bd	Ekocelice, financirane iz gozdnega sklada ter iz projektov, in ekocelice s soglasjem upravljavca državnih gozdov. Prav tako se doda vse ekocelice, ki so bile določene s soglasjem lastnikov (smernica 20) na podlagi sestojne karte. Habitatna drevesa, financirana iz gozdnega sklada, ter eventuelno iz projektov, habitatna drevesa z dupli ali gnezdi – nujen je podatek o lokaciji.
Gozdovi z izjemnimi biotopi, pomembnimi z vidika ohranjanja biotske raznovrstnosti - koridorji	Bj	Uporabi se sloj koridorjev, ki je bil po enotni metodologiji pripravljen v okviru projekta Life Lynx in DinAlpConnect.
Okolica (25 do 50 m pas) stoječih vodnih površin, pomembnih za prostoživeče živali - kaluže (točke), barja, mokrišča.	Bk	Temelji se na smernicah ZRSVN in poznavanju območja: npr. visoka barja, mokrišča, mrazišča, udornice… naravne vrednote ekosistemske zvrsti. Osnova so sloji, pridobljeni v okviru naravovarstvenih smernic. Podatek o kalužah predstavljajo točkovni objekti.
Vzdrževane travne površine – pasišča (gozdne jase) v gozdni krajini.	Bl	
Grmišča.	Bg	
Gozdovi, pomembni za obstoj in ohranitev populacij različnih vrst prosto živečih živali - mirne cone.	Bm	Površine gozdov, v katerih z različnimi ukrepi (rampe, obveščevalne in opozorilne table, prometni znaki) ohranjamo mir. Vrsta, zaradi katere je izločena mirna cona, se vpiše v opombe.
Gozdovi, pomembni za obstoj in ohranitev populacij različnih vrst prosto živečih živali - zimovališča.	Bz	Del življenjskega prostora populacije, kjer njeni osebki preživijo zimsko obdobje (zimovališča si izbere divjad, zato so gozdnogojitveni cilji tu drugačni). Vrsta, zaradi katere je izločeno zimovališče, se vpiše v opombe.
Zelo pomembne manjše gozdne površine z ohranjeno drevesno sestavo in zgradbo gozdov v kmetijski in primestni krajini, kjer je gozda manj kot 25 %.	Be	Manjše gozdne površine z ohranjeno drevesno sestavo in zgradbo gozdov, ki jih je nujno potrebno ohraniti pred posegi v gozd in gozdni prostor. Presoja se izvede na podlagi Karte občin z nizkim odstotkom gozdov v kmetijski in primestni krajini in na podlagi gozdnatosti v GGO, nujnosti ohranitve teh gozdov in problematike posegov v prostor v GGO. Območja morajo imeti opredeljeno namensko rabo gozdna zemljišča.
Varovalni gozdovi z izjemnimi biotopi.	Bu	Z Uredbo o varovalnih gozdovih opredeljeni varovalni gozdovi na podlagi izjemno poudarjene funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti.
Druga stopnja		
Ostale pomembne manjše gozdne površine z ohranjeno drevesno sestavo in zgradbo gozdov v kmetijski in primestni krajini, kjer je gozda manj kot 25 %.	Be	Manjše gozdne površine z ohranjeno drevesno sestavo in zgradbo gozdov, ki jih je potrebno ohraniti pred posegi v gozd in gozdni prostor. Presoja se izvede na podlagi Karte občin z nizkim odstotkom gozdov v kmetijski in primestni krajini in na podlagi gozdnatosti v GGO, nujnosti ohranitve teh gozdov in problematike posegov v prostor v GGO. Območja morajo imeti opredeljeno namensko rabo gozdna zemljišča.
Gozd v območjih Nature 2000.	Bf	Osnova je sloj območij Nature 2000, pridobljen v okviru naravovarstvenih smernic.
Gozdovi, ki imajo status ekološko pomembnega območja – EPO.	Bn	Osnova je sloj Ekološko pomembnih območij, pridobljen v okviru naravovarstvenih smernic. Druga stopnja se določi ekološko pomembnim območjem, izpostavljenim v naravovarstvenih smernicah. Ekološko pomembna

		območja, ki v naravovarstvenih smernica niso izpostavljena, dobijo tretjo stopnjo poudarjenosti.
Tretjo stopnjo poudarjenosti ima ves preostali gozdni prostor.		

KLIMATSKA FUNKCIJA		
Utemeljitev	**Šifra**	**Podlaga**
Prva stopnja		
Gozd, ki varuje kmetijske površine pred vetrom, izsuševanjem, pozebo.	Ka	Osnova je karta občin, ki imajo znotraj kmetijske krajine nizek delež gozdov. Osnova za določitev območij močnih vetrov je sloj Povprečna letna hitrost vetra 1994–2001 – meja so povprečne letne vrednosti nad 3 m/s (ARSO). Ker podrobnejši podatki ne obstajajo, smo glede na poznavanje terena izbrali gozdove, kjer so pogosto močni vetrovi.
Gozd, ki varuje naselja, rekreacijske in turistične objekte, prometnice pred vremenskimi ekstremi.	Kb	
Gozdovi v oddaljenosti do 200 m (odvisno od reliefa) okrog izpostavljenih zaselkov in turističnih bivalnih objektov v gorskem in visokogorskem pasu (nad 700 m).	Kb	Na podlagi poznavanja smo določili izpostavljene zaselke in odvisno od reliefa določili velikost vplivnega radija okrog teh zaselkov.
Gozd okrog večjih strnjenih naselij (mesta), velikost naselja nad 100 ha, v oddaljenosti 500–1000 m.	Kc	Na podlagi rabe tal smo izdelali sloj naselij nad 100 ha.
Gozdna zaplata ali pas v območju z burjo.	Kd	
Gozd okoli klimatskega zdravilišča, rekreacijskega ali turističnega objekta.	Ke	Okolica najpomembnejših rekreacijskih, turističnih objektov in klimatskih zdravilišč. Kot okolico se smatra območje do 200 m odvisno od reliefa.
Druga stopnja		
Gozdovi okrog strnjenih naselij velikosti 10–100 ha v oddaljenosti 100–500 m (odvisno od reliefa in velikosti naselja), če je v pasu 500 m okrog njih gozda po površini manj kot 25 %.	Kc	Osnova je sloj naselij velikosti 10 do 100 ha.
Gozdovi, ki se nahajajo v območjih stalnih ali pogostih močnih vetrov, ki povzročajo kalamitete (vetrolomi).	Kf	Optimalna bi bila uporaba sloja največjih hitrosti, ki ni na razpolago, zato je osnova sloj povprečnih hitrosti. Funkcija se določi le gozdu, ki zmanjšuje hitrost vetra v okolici naselij ali kmetijskih površin.
Gozdovi, kjer stalna prisotnost vetrov povzroča deformirano rast gozdnega drevja.	Kf	
Tretjo stopnjo poudarjenosti ima ves preostali gozdni prostor.		

ZAŠČITNA FUNKCIJA		
Utemeljitev	**Šifra**	**Podlaga**
Prva stopnja		
Zaščita pred skalnimi podori.	Zg	Osnova za določitev elementov ogroženosti so podatki iz kart gospodarske javne infrastrukture, pri čemer gozdnih cest nismo šteli pod elemente ogroženosti. Kot osnovo za določitev območja naravne nevarnosti skalnih podorov smo uporabili karto nevarnosti skalnih podorov v merilu 1:50.000, izdelano na Oddelku za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire BF, na podlagi modela.
Zaščita pred snežnimi plazovi.	Zh	Osnova za določitev elementov ogroženosti so podatki iz kart gospodarske javne infrastrukture, pri čemer gozdnih cest nismo šteli pod elemente ogroženosti. Kot območja naravne nevarnosti snežnih plazov smo vzeli kataster snežnih plazov. Območja snežnih plazov smo razširili do grebenov, kar predstavlja prispevno območje snežnih plazov.
Zaščita pred zemeljskimi plazovi in drobirskimi tokovi.	Zi	Osnova za določitev elementov ogroženosti so podatki iz kart gospodarske javne infrastrukture, pri čemer gozdnih cest nismo šteli pod elemente ogroženosti. Kartnih podlag za celotno Slovenijo v primernem merilu še ni izdelanih, zato je pri tem pomembno tudi lastno poznavanje problematike območja.
Gozd v hudourniških območjih nad naselji.	Zj	Ekspertna ocena načrtovalca skupaj s pristojno krajevno enoto. Določijo se najbolj problematični odseki hudournikov, v katerih bi bilo potrebno izvajati redni pregled, saj lahko vplivajo na poplavno varnost. Predvsem tisti predeli, kjer so se v preteklosti že dogodili škodni dogodki.
Gozd ob letališču.	Ze	
Protivetrni gozd ali pas gozdnega drevja ob infrastrukturnih objektih.	Zf	Osnova za določitev elementov ogroženosti so infrastrukturni objekti iz kart gospodarske javne infrastrukture, pri čemer gozdnih cest ne štejemo pod elemente ogroženosti. Za določitev območij močnih vetrov smo uporabili sloj ARSO Povprečna letna hitrost vetra 1994–2001. Mejna vrednost so območja s povprečnimi letnimi vrednostmi nad 3 m/s.
Druga stopnja		
Gozdovi, ki ščitijo manj ogrožene objekte.		Šifre Zg, Zh, Zi in Zj ostajajo enake, le da se objekti nahajajo v bolj oddaljenih predelih, kjer je verjetnost za doseg pobočnih procesov manjša.
Tretje stopnje poudarjenosti se ne določa.		
Dodatno pojasnilo:	Gozdovi, ki imajo zaradi ekstremnosti razmer funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev na prvi stopnji poudarjenosti in hkrati neposredno varujejo tudi objekte, praviloma zagotavljajo tudi zaščitno funkcijo na prvi stopnji poudarjenosti. V kolikor je na nekem območju določena varovalna funkcija, prav tako pa gozd ščiti objekte pred pobočnimi procesi, se temu predelu določi obe funkciji.	

HIGIENSKO-ZDRAVSTVENA FUNKCIJA		
Utemeljitev	**Šifra**	**Podlaga**
Prva stopnja		
Gozdovi okoli večjih strnjenih naselij (nad 100 ha) oziroma drugih večjih emisijskih virov (od 500 m do 1 km oddaljenosti – odvisno od reliefa in podnebnih razmer).	Gz	Osnova je sloj naselij nad 100 ha.
Neposredna bližina bolnice in zdravilišča (do 200 m, odvisno od reliefa).	Ga	Obstoječi sloj bolnišnic se dopolni z znanimi zdravilišči na podlagi lastnega poznavanja območja.
Druga stopnja		
Gozdovi v bližini večjih strnjenih naselij (nad 100 ha) oziroma drugih večjih emisijskih virov (na razdalji 1 do 3 km - odvisno od reliefa in podnebnih razmer) ter gozdovi okoli manjših strnjenih naselij (od 10 do 100 ha) (do 1 km oddaljenosti - odvisno od reliefa in podnebnih razmer).	Gz	Osnova je sloj za naselja 10 do 100 ha in nad 100 ha.
Gozdovi, ki se nahajajo v pasu med naselji oziroma bivalnimi objekti ter večjimi viri hrupa, smradu, sevanja in onesnaženja, kot so npr. avtocesta, železnica, termoelektrarne, kamnolomi in peskokopi, večje farme, smetišča, sežigalnice in predelovalnice odpadkov, dirkališča ipd.	Gb	Pri določitvi velikih virov hrupa so v pomoč območja z določeno obrambno funkcijo, ki povzročajo hrup (strelišča, vojaški poligoni in avtoceste iz sloja gospodarske javne infrastrukture).
Tretjo stopnjo poudarjenosti imajo vse preostale površine gozdnega prostora.		

OBRAMBNA FUNKCIJA		
Utemeljitev	**Šifra**	**Podlaga**
Prva stopnja		
Gozdovi na območjih izključne rabe prostora v neposredni bližini vojaških in policijskih objektov oziroma gozdovi, ki so ograjeni zaradi rabe v vojaške ali policijske namene.	Oa	Osnova so območja izključne rabe Ministrstva za obrambo Republike Slovenije (MORS).
Gozdovi znotraj obsežnih stalnih poligonov (z objekti) za urjenje policijskih in vojaških enot - dodatnega pasu okrog njih pa se ne določa.	Ob	Osnova so območja izključne rabe MORS.
Gozdovi, ki varujejo črpališča pitne vode.	Oh	Osnova so črpališča iz sloja gospodarske javne infrastrukture (Atribut.: 3103). Dodajo se ostala znana črpališča.
Gozdovi območij nadzorovane rabe prostora, to so območja, ki so občasno na terenu zaprta in pod nadzorom vojaških enot.	Ob	Kot osnovo smo vzeli območja nadzorovane rabe MORS. Izbrali smo le manjša, natančneje zarisana območja, ki so pogosto varovana s strani vojske. Vplivnih radijev in koridorjev, v katerih nadzorujejo zračni prostor, nismo vključevali. V primeru prekrivanja s slojem izključne rabe ima izključna raba prednost.
Druga stopnja		
Gozdovi območij možne izključne rabe prostora, to so območja, ki so primarno namenjena za druge potrebe, ki se jih v primeru izrednega ali vojnega stanja lahko uporabi za obrambne potrebe ter v miru za usposabljanje vojske.	Oa	Osnova so območja možne izključne rabe MORS.
Druga območja, ki so primarno namenjena za druge potrebe, ki se jih v primeru izrednega ali vojnega stanja lahko uporabi za obrambne potrebe ter v miru za usposabljanje vojske.	Oc	Ostala območja, pomembna za obrambno funkcijo, smo določili na podlagi strokovne ocene.
Tretje stopnje poudarjenosti se ne določa.		

REKREACIJSKA FUNKCIJA		
Utemeljitev	**Šifra**	**Podlaga**

Prva stopnja		
Gozdovi v neposredni bližini mest in večjih naselij mestnega značaja, skozi katera vodijo pešpoti do turističnih in rekreacijskih točk, ki jih ljudje dnevno obiskujejo.	Ra	Osnova so sloji pešpoti ter poznavanje območja. V pomoč so nam bili tudi sloji, ki prikazujejo obiskanost poti, npr. strava heatmap.
Gozdovi ob vstopnih mestih na območjih, ki so namenjena rekreaciji (cca. 100 m levo in desno).	Rc	
Gozdovi, ki so opremljeni s tablami z vsebinskimi prikazi za rekreacijske dejavnosti (npr. trim steza).	Rb	
Gozdovi ob močno obiskanih oziroma prepoznavnejših odsekih pohodnih in kolesarskih poti (pomembnejši odseki slovenske planinske transverzale, E6, E7, slovenske turno kolesarske poti ipd.).	Rd	Osnovo predstavljajo karte planinskih poti, slovenske turno kolesarske poti, Jakobove poti in druge razpoložljive karte glede lokalno pomembnih poti, za določitev obiskanosti pa so nam bili v pomoč sloji, ki prikazujejo obiskanost, npr. strava heatmap.
Območja z urejenimi poligoni in objekti, ki so namenjeni izvajanju športno-rekreacijskih dejavnosti oziroma aktivnosti (adrenalinski parki, paint ball poligoni, kolesarski poligoni).	Rg	Določili na podlagi stanja (poznavanje območja).
Gozdovi ob kolesarskih poteh, kjer je množičen obisk.	Re	Gorskokolesarske poti, ki imajo soglasje ZGS in so označene na terenu, oziroma druge množično obiskane kolesarske poti.
Razglašen mestni gozd (mestni/občinski odlok).	Rf	
Druga stopnja		
V neposredni bližini mest in večjih naselij mestnega značaja, skozi katera vodijo pešpoti do turističnih in rekreacijskih točk, ki jih ljudje srednje pogosto obiskujejo.	Ra	
Gozdovi s širše prepoznanimi naravnimi plezalnimi stenami, vzletišča padalcev in gozdovi ob poligonih, namenjenih izvajanju zimskih športov (smučišča, nordijski centri z grajenimi tekaškimi progami, gozdovi z urejenimi sankaškimi progami ipd.).	Rg	Osnova je sloj vzletišč za jadralne padalce.
Območje intenzivnega rekreativnega nabiranja gozdnih plodov.	Rh	Podatki ne obstajajo, zato smo območja opredelili na podlagi stanja (poznavanje območja).
Ob obiskanih planinskih, kolesarskih in drugih lokalno pomembnih poteh.	Rd	Vključi se predele, kjer funkcija nima prve stopnje poudarjenosti. Osnova so sloji planinskih poti, slovenske turno kolesarske poti in Jakobova pot.

Tretjo stopnjo poudarjenosti imajo vse preostale površine gozdnega prostora, razen ograjenih območij gozdnega prostora in predelov, na katere dostop ni dovoljen.

Dodatno pojasnilo:	V gozdnih rezervatih smo rekreacijsko funkcijo določili le potem, ki so označene tudi na terenu. Rekreacijske funkcije ne določamo na območjih strogih rezervatov, ograjenih območjih vojaških objektov, ograjenih raziskovalnih ploskvah, ograjenih predelih zaradi gojenja in lovnih oborah.

TURISTIČNA FUNKCIJA		
Utemeljitev	Šifra	**Podlaga**
Prva stopnja		
Gozd v okolici turističnega centra ali počitniškega naselja.	Ta	Ker konkretnih podatkovnih slojev ni, je osnova poznavanje območja.
Zelo obiskan gozd mesta ali večjega naselja.	Tb	Ker konkretnih podatkovnih slojev ni, je osnova poznavanje območja.
Gozd ob turistični poti, točki in poti do nje. 50m na vsako stran.	Tc	
Učna pot.	Te	Osnova je oblikovan sloj gozdnih učnih poti. Uporabili smo vplivni radij 50 m ob liniji poti.
Druga stopnja		
Gozdovi ob obiskanih (od mest in naselij mestnega značaja bolj oddaljenih) izletniških točkah in ob dostopih do njih.	Tc	
Tretjo stopnjo poudarjenosti imajo vse preostale površine gozdnega prostora, razen ograjenih območij gozdnega prostora in predelov, na katere dostop ni dovoljen.		

POUČNA FUNKCIJA		
Utemeljitev	**Šifra**	**Podlaga**
Prva stopnja		
Učna pot, učni objekt ali muzej na prostem.	Pa	Oblikovan je sloj gozdnih učnih poti, ki so na seznamu gozdnih učnih poti. Uporabili smo vplivni radij 50 m ob liniji. V kolikor so učne poti speljane tako, da pokrivajo širše območje, se lahko prikaže tudi celotna površina gozdnega prostora, ne samo linija. Prav tako imajo poudarjeno funkcijo tudi območja mestnih gozdov (gozdovi s posebnim namenom), opremljena z informativnimi tablami in učnimi potmi, vezanimi na gozd.
Učni ali demonstracijski objekt za izvajanje praktičnega pouka v sistemu gozdarskega izobraževanja in poklicnega usposabljanja.	Pb	Temelji se na poznavanju GGO in vključi znane objekte.
Druga stopnja		
Gozdovi, v katerih se občasno seznanja javnost, zlasti mladino, z lastnostmi in zakonitostmi gozda ter njegovimi funkcijami, pa niso posebej opremljeni za ta namen.	Pc	Gozdovi v bližini šol ali vrtcev, ki jih obiskujejo otroci ob pouku naravoslovja, naravoslovnih dnevih ipd.
Tretjo stopnjo poudarjenosti imajo vse druge površine gozdnega prostora, razen gozdov na območjih, na katera dostop ni dovoljen.		

RAZISKOVALNA FUNKCIJA		
Utemeljitev	**Šifra**	**Podlaga**
Prva stopnja		
Gozd, vključen v dolgoročne raziskave.	Ia	Gozdovi, vključeni v dolgoročne raziskave in vplivni radij ene drevesne višine.
Gozd na raziskovalni ploskvi: ploskve z vplivnim radijem.	Ib	Osnova so sloji raziskovalnih ploskev Gozdarskega inštituta Slovenije z vplivnim radijem 50 m in druge raziskovalne ploskve, v kolikor so vključene v intenzivne dolgoročne raziskave (npr. Biotehniške fakultete).
Razglašen gozdni rezervat.	Ic	Uporabili smo sloj gozdnih rezervatov iz veljavne Uredbe o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom.
Druge in tretje stopnjo poudarjenosti se ne določa.		

FUNKCIJA VAROVANJA NARAVNIH VREDNOT		
Utemeljitev	**Šifra**	**Podlaga**
Prva stopnja		

Območja in okolica naravnih vrednot, kjer se ne sme izkoriščati gozdnih dobrin ali kjer varovanje naravne vrednote določa način gospodarjenja z gozdom. To so tiste naravne vrednote, za katere prvo stopnjo poudarjenosti predlaga služba, pristojna za varstvo narave (ZRSVN). Pod »okolico« objektov razumemo pas gozda 50–100 m okrog njih.	Da	Po naravovarstvenih smernicah. Uporabili smo sloj naravnih vrednot iz usklajenih naravovarstvenih smernic ZRSVN. Prvo stopnjo poudarjenosti smo določili izjemoma, in sicer za območja z najostrejšim režimom. Pričakovanih naravnih vrednot se ne vključuje.
Širša zavarovana območja oz. njihova varstvena območja z režimom I., II. In III. stopnje po IUCN, ki ne dovoljuje izkoriščanja gozdnih dobrin.	Db	Uporabili smo sloj naravnih vrednot iz usklajenih naravovarstvenih smernic ZRSVN.
Gozdni rezervati.	Dc	Uporabili smo sloj gozdnih rezervatov iz veljavne Uredbe o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom.
Izjemna drevesa.	Dd	Uporabili smo sloj izjemnih dreves iz evidence naravnih vrednot iz usklajenih naravovarstvenih smernic ZRSVN. Dodali smo podatke iz evidence izjemnih dreves ZGS, v kolikor drevesa še niso pridobila statusa NV.
Druga stopnja		
Območja naravnih vrednot, ki niso vključena v prvo stopnjo in pomembno vplivajo na izkoriščanje gozdnih dobrin.	Da	Uporabili smo sloj naravnih vrednot iz usklajenih naravovarstvenih smernic ZRSVN. Pričakovanih naravnih vrednot se ne vključuje.
Širša zavarovana območja oz. njihova varstvena območja z režimom II. in IV. ter naravni spomeniki III. stopnje po IUCN, ki pomembno vplivajo na izkoriščanje gozdnih dobrin.	Db	Uporabili smo sloj zavarovanih območij iz usklajenih naravovarstvenih smernic ZRSVN.
Tretje stopnje poudarjenosti se ne določa.		

FUNKCIJA VAROVANJA KULTURNE DEDIŠČINE		
Utemeljitev	**Šifra**	**Podlaga**
Prva stopnja		
Gozdovi na območjih kulturne dediščine iz registra kulturne dediščine, kjer se ne sme izkoriščati gozdnih dobrin, ali so upravljani izključno za varstveni namen.	Ca	Osnova je sloj kulturne dediščine iz portala Pravnih režimov varstva kulturne dediščine, Ministrstva za kulturo in predlogi za opredelitev prve stopnje ZVKD v sklopu pridobljenih Kulturnovarstvenih usmeritev. Prvo stopnjo poudarjenosti imajo: · območja vrtnoarhitekturne dediščine, kot so arboretumi, drevoredi …; · točkovni objekti memorialne dediščine, kot so znamenja, spomeniki …; · točkovni objekti sakralne stavbne dediščine, kot so kapelice, cerkve …; · območja arheološke dediščine, ki nimajo opredeljenega vplivnega območja, kot so ruševine objektov …, · pomembna arheološka najdišča.
Druga stopnja		
Gozdovi na območjih in v okolici drugih objektov kulturne dediščine, za katere je določen blažji varstveni režim, ki dopušča izkoriščanje gozdnih dobrin.	Ca	Osnova je sloj kulturne dediščine iz portala Pravnih režimov varstva kulturne dediščine, Ministrstva za gulturo. Gre za vsa ostala območja, kjer ni funkcija varovanja kulturne dediščine opredeljena na prvi stopnji poudarjenosti.
Ostanki gozdov z ohranjeno tradicionalno obliko gospodarjenja (steljniki, panjevci, logi, gaji).	Cb	Temelji se na poznavanju območja in tradicionalnih oblik gospodarjenja z gozdovi.
Območje kulturne krajine.	Cc	Tip kulturna krajina ima poudarjeno drugo stopnjo poudarjenosti kulturne dediščine, kot tudi estetsko funkcijo.
Tretje stopnje poudarjenosti se ne določa.		

ESTETSKA FUNKCIJA		
Utemeljitev	**Šifra**	**Podlaga**

Prva stopnja		
Gozd v neposredni bližini objekta kulturne dediščine ali naravne vrednote, ki predstavlja kuliso objektu (Register KD in NV).	Ea	Osnova je sloj kulturne dediščine iz portala Pravnih režimov varstva kulturne dediščine, Ministrstva za kulturo – samo v primerih, ko gre za nadzemno kulturno dediščino. Kot osnovo za naravne vrednote smo vzeli sloj naravne dediščine. Estetsko funkcijo smo določili le v neposredni bližini objektov kulturne dediščine ali naravne vrednote, kjer gozd predstavlja pomembno estetsko kuliso.
Gozd v območju krajinske pestrosti po predpisih o ohranjanju narave.	Ec	
Razglašen mestni gozd (z odloki).	Ed	Osnova so podatki o razglašenih mestnih gozdovih na OE.
Druga stopnja		
Gozd na območju kulturne krajine po predpisih o varstvu kulturne dediščine (Register KD).	Eb	Osnova je sloj kulturne dediščine – kjer je Tip kulturna krajina.
Gozd, gozdni otok, gozdni rob ali posamezno izjemno drevo, ki največ prispeva k lepoti krajinske podobe.	Ee	
Gozdovi v izjemnih krajinah in območjih nacionalne prepoznavnosti po predpisih o urejanju prostora.	Ef	
Gozdovi, namenjeni zakrivanju degradacijskih procesov ali vizuelno motečih elementov v krajini.	Eg	
Tretje stopnje poudarjenosti se ne določa.		

LESNOPROIZVODNA FUNKCIJA		
Utemeljitev	**Šifra**	**Podlaga**
Prva stopnja		
Gozdovi tistih odsekov, kjer je možno dolgoročno sekati letno več kot 5 m^3 bruto lesne mase na hektar.	La	Osnova je izračun produkcijske sposobnosti rastišča po Kadunc in sod., 2013. Prvo stopnjo poudarjenosti smo določili odsekom s produkcijsko sposobnostjo rastišča, višjo od 5 m^3.
Druga stopnja		
Gozdovi tistih odsekov, kjer je možno dolgoročno sekati letno od 2 do 5 m^3 bruto lesne mase na hektar.	La	Osnova je izračun produkcijske sposobnosti rastišča po Kadunc in sod., 2013. Drugo stopnjo poudarjenosti smo določili odsekom s produkcijsko sposobnostjo rastišča med 2 in 5 m^3.
Tretja stopnja		
Gozdovi tistih odsekov, kjer je možno dolgoročno sekati letno do 2 m^3 bruto lesne mase na hektar.	La	Osnova je izračun produkcijske sposobnosti rastišča po Kadunc in sod., 2013. Tretjo stopnjo poudarjenosti smo določili odsekom s produkcijsko sposobnostjo rastišča, nižjo od 2 m^3. Prav tako imajo tretjo stopnjo poudarjenosti vsi varovalni gozdovi.
Brez stopnje poudarjenosti		
Z uredbo razglašeni gozdni rezervati.	Lu	Osnova je sloj z uredbo sprejetih gozdnih rezervatov.
S soglasjem lastnikov izločene ekocelice.	Le	Osnovo predstavljajo s soglasjem lastnikov izločene ekocelice.

Dodatna pojasnila	Stopnje poudarjenosti lesnoproizvodne funkcije smo določili le gozdnim površinam. Gozdu, ki je z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom opredeljen kot varovalni gozd, smo določili 3. stopnjo poudarjenosti ne glede na vrednost PSGR, saj je v tem primeru lesnoproizvodna funkcija podrejena namenu, zaradi katerega je bil gozd izločen kot varovalni gozd. Gozdu, ki je z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom določen kot gozdni rezervat, in gozdu, ki je s soglasjem lastnika za določeno obdobje prepuščen naravnemu razvoju (ekocelice), se lesnoproizvodne funkcije za prihodnje obdobje ne določi.

FUNKCIJA PRIDOBIVANJA DRUGIH GOZDNIH DOBRIN		
Utemeljitev	**Šifra**	**Podlaga**
Prva stopnja		
Gozdni semenski sestoj.	Na	Osnova je karta semenskih sestojev.
Nadpovprečno nabiranje drugih gozdnih dobrin (gobe, borovnice, tudi za prodajo).	Nb	Osnova so razpoložljivi podatki o nadpovprečnem nabiranju drugih gozdnih dobrin in zaznani problemi na terenu glede prekomernega nabiranja gozdnih plodov.
Gozd, v katerem se gospodar zaradi plodov.	Nc	Osnovo predstavljajo podatki o gozdovih, v katerih se gospodari zaradi plodov.
Čebelarska stojišča za premične čebelnjake in stalne čebelnjake v gozdnem prostoru (polmer: 100 m).	Np	Osnova so čebelarska stojišča za premične čebelnjaka iz Čebelarske zveze Slovenije.
Druga stopnja		
Območja nabiranja drugih gozdnih dobrin (gobe, borovnice, tudi za prodajo) – manj obremenjena.	Nb	Osnova so razpoložljivi podatki o območjih, kjer se nabirajo druge gozdne dobrine, vendar so ta območja manj obremenjena in zato problemi na terenu glede prekomernega nabiranja niso tako izraziti.
Sestoji z velikim deležem kostanja v lesni zalogi (nad 25 %).	Nd	
Območje gozdne čebelje paše.	Ne	Osnova so podatki iz katastra čebelje paše.
Gozd intenzivnega steljarjenja, pridobivanja smole ali drevesnih sokov.	Nf	Podatki o območjih gozdov, kjer se intenzivno steljari in pridobiva smola ali drevesne sokove niso razpoložljivi, zato je osnova lastno poznavanje območij teh tradicionalnih oblik.
Tretje stopnje poudarjenosti se ne določa.		

LOVNOGOSPODARSKA FUNKCIJA		
Utemeljitev	**Šifra**	**Podlaga**
Prva stopnja		
Lovne obore.	Jo	Osnova je sloj lovnih obor v Sloveniji.
Krmišče z okolico (zimska krmišča z okolico do 200 m).	Jk	Osnova je sloj lokacije zimskih krmišč, okoli katerih smo kot vplivni radij določi oddaljenost do 200 m.
Okolica rukališč.	Jr	Osnova je poznavanje lokacij rukališč.
Druga stopnja		
Območje lovišča z intenzivnim lovnim turizmom..	Jt	Osnova je poznavanje lokacij.
Tretje stopnje poudarjenosti se ne določa.		